

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Michaëlis, Karin.

Titel | Title:

Pigen med Glasskaarene.

Udgivet år og sted | Publication time and place: København E. Jespersens Forlag, [1924]

Fysiske størrelse | Physical extent:

277 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

57, - 218

Det Kgl. Bibliotek

130025449771

of the
of the
of the

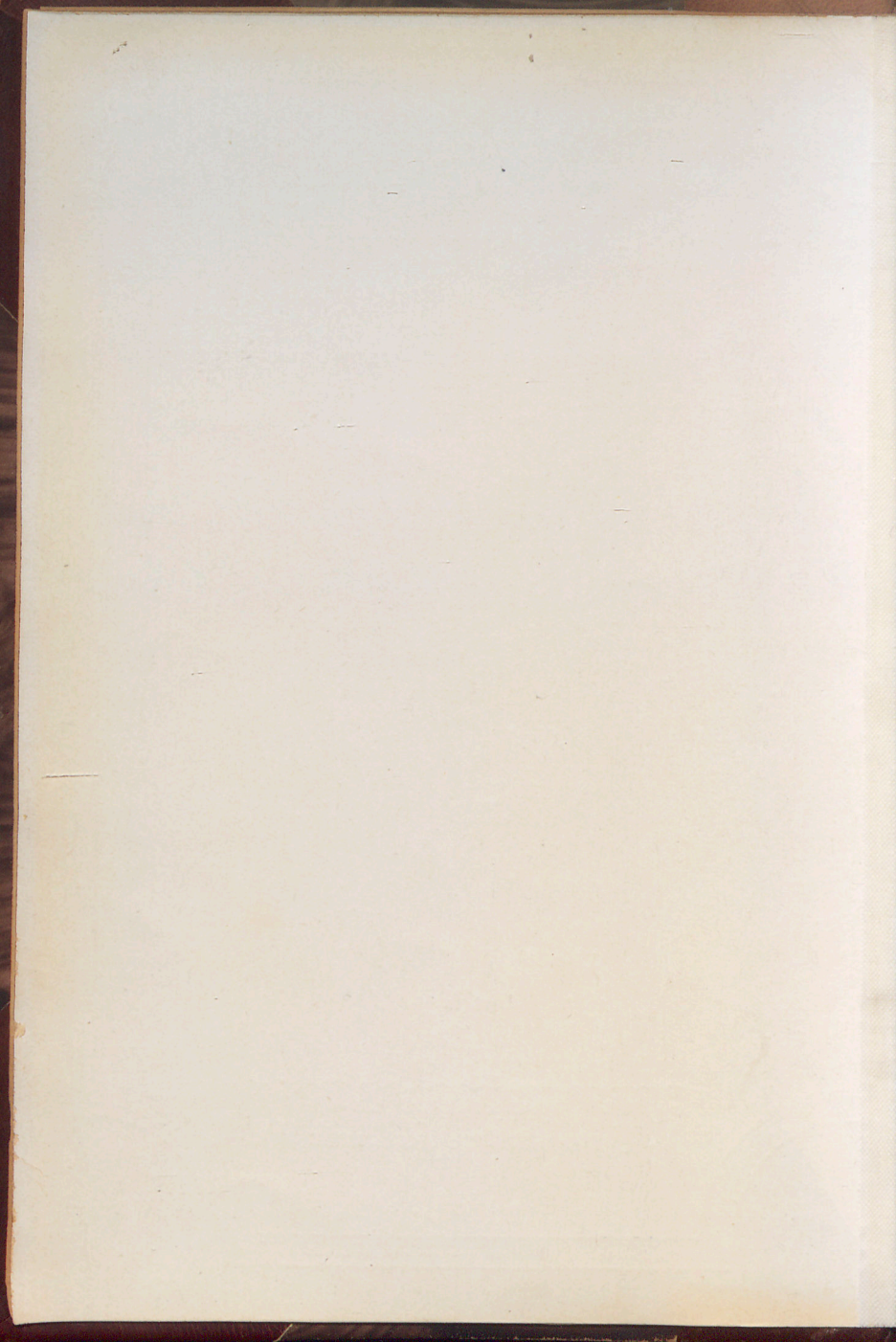

of the
of the
of the

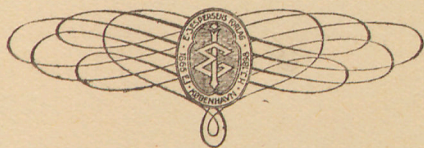
Karin Michaëlis
Tigen med Glasskaarene

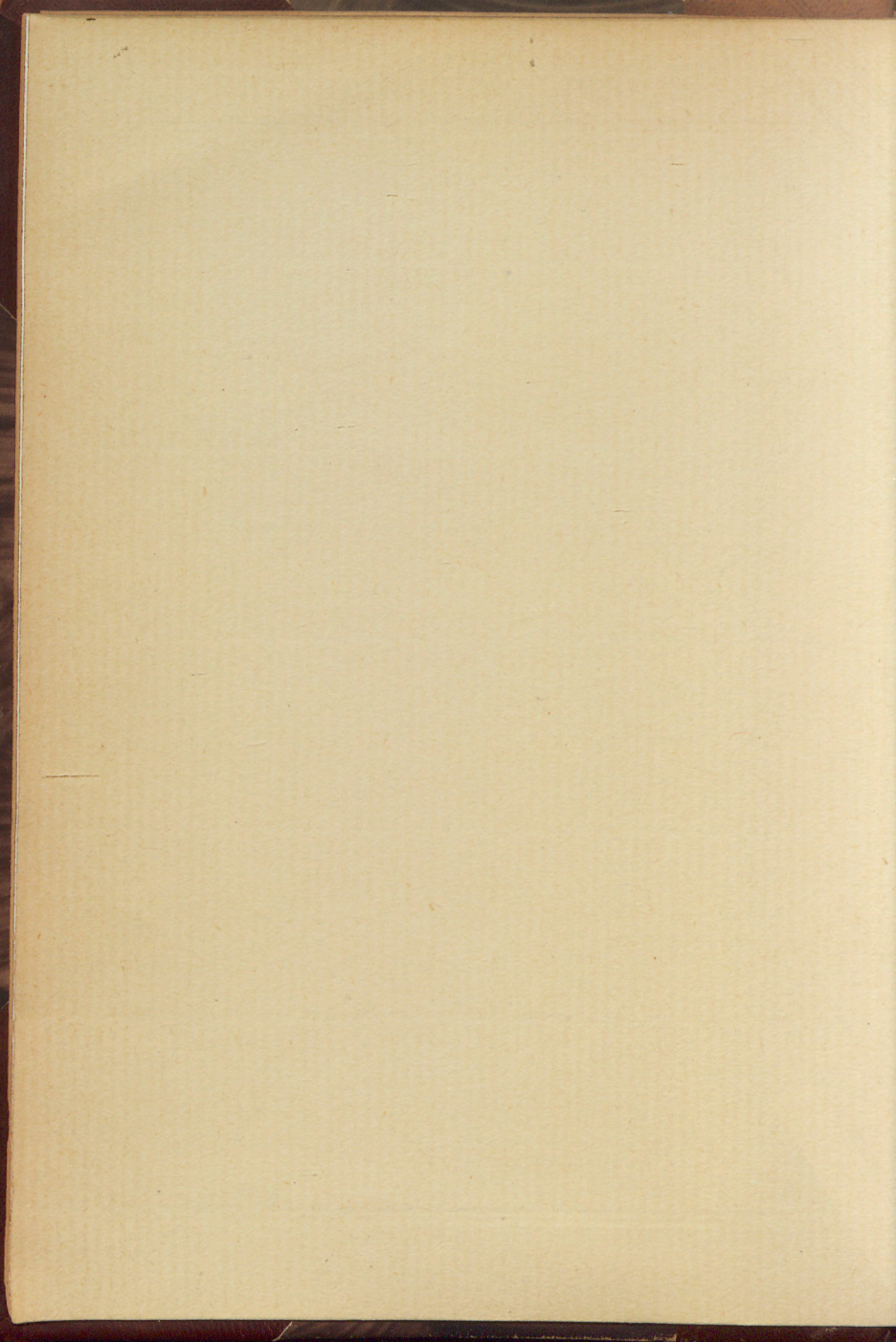
E. JESPERSENS FORLAG
København ~ Kristiania

PIGEN MED GLASSKAARENE

1925 1300

TRÆET PAA GODT OG ONDT · I

KARIN MICHAËLIS

PIGEN MED GLASSKAARENE

E. JESPERSENS FORLAG
KØBENHAVN ❧ KRISTIANIA

Specialtrykkeriet, København.

Evigheden og Slotsgaarden.

GUNHILD laa paa Ryggen i Havegangens Bark. Naar hun strakte Armene ud, kunde hun naa Auriklerne paa begge Sider. Næsen var propfuld af rar Lugt baade af Bark og Buxbom og Theroser. Theroser var Løgn, for man lavede ikke The af dem. Der var mange, mange Ting, som var Løgn.

Gunhild begyndte at tælle til Evigheden. Først talte man til Klokken tolv, og saa igen til Klokken tolv. Alle Fingre og Næse og Mund, det var tolv. Naar man talte mange Gange, kom man til hundrede Aar, og Evigheden var lavet af saa mange hundrede Aar, som der var Maddiker i Svinetønden og Gryn i Mors store Gryde fuld af Risengrød. Men det nyttede ikke, man talte aldrig saa mange hundrede Aar, for der blev ved at komme flere, det ene bagved det andet, ligesom Krusedullerne af Røg op af Fabrikskorstenen.

Hun aabnede Øjnene paa Klem og saa op i Luften. Deroppe var det, Evigheden og Vorherre boede. Først kom Skyerne, saa kom Himlen, saa kom Vorherre, og saa kom Evigheden. Det var som en Trille Sytraad, der aldrig blev færdig.

Nu trillede det ogsaa rundt i Panden, men det kom af, at Jorden rendte rundt, ligesom Knuds Top, naar

han piskede paa den. Mon Vorherre ogsaa stod og piskede løs paa Jorden for at faa den til at rende rundt? Maaske kunde den nok selv, naar det var nedad Bakke?

Evigheden laa i den ene Ende og Verdens Skabelse i den anden.

Igen lukkede Gunhild Øjnene. Nu spekulerede hun over Verdens Skabelse. Den allerførste Begyndelse kunde hun ikke huske. Men først kunde hun ikke læse og ikke se, hvad Klokken var. Dengang troede hun, at Tinghuset overfor var Verdens Ende og Bybud Tønnesen med det store Skæg Vorherre. Mor sagde, at Skæg var Griseri, for det kom i Maden.

Hun kunde ikke huske, da hun kørte i Barnevogn og drak Mælk af Mor som Sonja, heller ikke, da hun laa i Nilen, og Storken stak Næbet ned og fiskede hende op. Men tydeligt huskede hun, da den fløj henover Kirketaarnet og Slotsgaarden med hende. Uh, hvor den klemte med Næbbet, fordi hun sprællede, men ellers havde den jo tabt hende. Og saa var hun blevet pukkelrygget, som altid kom af, at man blev tabt.

Hun fløj saa tidt om Natten, og engang var hun lige ved at røre ved Stjernerne, men saa brændte hun sig og sagde av, og saa laa hun i sin Seng. Naar man fløj, laa man altid bagefter i sin Seng.

Det hed ogsaa at drømme. Om Dagen kunde kun Fuglene flyve.

Hun havde ellers prøvet at flyve om Dagen, og det kom af, Tante Sophie sagde, at „Troen flytter Bjerger“, og bare man tror rigtig godt fast, kan man alt, hvad man vil. Ogsaa gaa paa Vandet, for det gjorde Kristus

og Ænderne og Skibene, men naar Knud gik paa Vandet, hed det at svømme.

Gunhild tog sig op til Munden, om de to Tænder ikke kunde skynde sig lidt at vokse ud. Hun havde væddet en halv Makrontvebak med Knud om, at hun magelig kunde flyve fra øverste Trin af Køkkentrappen og ned i Gaarden og op paa Vinges Tag og kigge ned i Skorstenen. Hun knyttede Hænderne og troede saa fast, saa fast, at det gjorde ondt helt ned i Maven. Knud sagde Hokus pokus Fallerifaks! — og saa fløj hun, men plums laa hun nedenfor Trappen og havde slaaet to Tænder ud og Hul i Knæene, og Mor blev vred. Hun maatte værsgod ikke flyve, før hun blev voksen.

Maaske havde hun troet paa en forkert Manér. Skidt ogsaa med at flyve! Bare hun kendte et Bjerg, man kunde tage og flytte. Et Bjerg var saa højt som Fabriksskorstenen ovenpaa Kirketaarnet og saa en Flagstang ovenpaa igen. Uh, det maatte li'egodt være gebommerlig svært!

Vorherre skabte Verden i seks Dage. Bagefter kom han i Tanker om, at han havde glemt noget, og skyndte sig at skabe Slotsgaarden og Bedstemor og Tante Sophie, for hun var det gamlestes Menneske i hele Byen.

Slotsgaarden var stor og farlig. Ikke med rigtige Røvere, som dem, Bedstemor kendte fra Dronningborg, som slog Folk ihjel og huggede Fingeren med Guldringen af, saa den, puh, trillede ind under Sengen. Men Slotsgaarden var farlig med store Dreng, der løb efter en og raabte uartige Ord, som man ikke maatte høre. Naar hun gik alene gennem Slotsgaarden, skvulpede det i hende, som om hun selv var Spanden

med fire Potter skummet Mælk, der var lige ved at rende over.

Rundtom stod de store Huse, og mellem Husene var Porte, der peb og dunkede akkurat som Tyskerne over Sønderbro, for det havde Tante Sophie hørt, og saa var det Krig. Man havde altid Lyst at titte ind i Gaardene, men turde ikke. Hjertet bankede paa inde i Maven og sagde: — Kan du dy dig, kan du dy dig! Saa var man nødt til at dy sig. Hjertet sad derinde og passede paa, ligesom den gule Hund, der sprang ud og gøede, naar man gik forbi Jørgensens Gaard.

Slotsgaarden laa i Midten, men Slottet var slidt op. Væk. Til de andre Gaarde var der akkurat saa mange Porte som Fingrene paa begge Hænder paa nær den lille Finger, der var fuld af hvide Pletter paa Neglen, fordi man løj. Den fine Herre løj paa alle Neglene, men det var saa flovt, at man skyndte sig at se ned i Tallerkenen.

Bedstemors Gaard begyndte helt forneden. Naar man kom til den, pustede man ud og sagde Gudskelov og var frelst.

I Bedstemors Gaard kendte man alle Stenene, baade de løse og de faste. Med lukkede Øjne vidste man, hvad for en Flise var revnet midt over som en Underkop og hvadfor en, der manglede kun en lille Snellik i det ene Hjørne. Fliserne var Søndag, de smaa knottede Sten var de andre Dage, som ikke var saa fine.

Naar man saa gesvindt ned paa dem, saa de allesammen ligedan ud, som Rugbrødsstumperne i Mælkebrød, men saa man godt efter, var de ligesaa forskellige som Bedstemor og gamle Madam Dynesen.

Gunhild holdt ikke af at træde paa Stenene i Bed-

stemors Gaard. Hun vidste godt, at de ikke havde Rødder, og det gjorde ikke ondt, naar man traadte paa dem. Men hun var bange for at slide dem op. Hyldetræet var lige nærved det. Det var aabent indeni som en røget Aal, og det lodne udenpaa hed Mos. Det kom af at blive gammel. Tante Sophie havde allerede lidt Mos i Ansigtet.

Naar man kom ind i Bedstemors Gaard, mødte man først de to smaa Huse med det flove Navn. Det ene var Bedstemors, og det andet Skolelærer Dynesens.

Efter de smaa Huse kom Vognporten. Den ragede ud i Gaarden, og ved Siden af den var Tørvehuset og Hønsehuset, og ovenpaa Madam Øvig og hendes Dreng, der var lidt tumpet. Madam Øvig boede til Leje hos Bedstemor, men i mange Herrens Aar havde hun ikke betalt en Skilling, for hun havde ingen Penge. Bedstemor sagde, det gjorde ingenting, for ovenover Hønsene med de Lopper og den Larm vilde saamænd ingen uden Madam Øvig tage til Takke.

Inde hos Tørvene var mørkt som i lukkede Øjne, og det var Synd. Tørvene var nok ikke saadan levende, men derfor kunde de da gerne have et lille Vindue, saa de ikke laa og kedede sig i Bælgmørket, lige til Bedstemor hentede dem ind i Kakkelovnen. Kakkelovnen var Helvede for de onde Tørv. Men hvordan kunde Bedstemor vide, at de ikke vendte sig omkring som Røveren paa Korset og fik Lov at rende bagefter Kristus ind i Vorherre Himmerigs Rige?

Hønsenes Hus var jo ogsaa kulravende sort, naar Pinden var sat for, men saa skulde de sove. De havde Lov at pylle om i hele Gaarden og kom hver evige Dag ind i Bedstemors Køkken, det var ligesom at

komme til Musik paa Skovbakken, naar den fine Herre ikke var syg.

Ved Hønsarhuset drejede Gaarden om til Skolelærer Dynesens Hus, hvor man ikke havde noget at skøtte, Bedstemors Hus var meget pænere. Det lignede en stor Kristiansfeldterhonningkage med mange Mandler. Døren var en Klump Sukat, men ikke til at spise. Man havde prøvet at slikke med Tungen, og hvergang blev man saa flov.

Til den Side med det rigtige Øje laa Værkstedet, hvor Bedstefar var Maler, dengang han ikke var død. Nu var Værkstedet vist ogsaa død. Vinduerne saa saa kede ud af det som blinde Malens Øjne. Men naar Solen skinnede, blev de kulørte ligesom Sæbebobler.

Til den Side med det gale Øje var Salen med Bedstemors Logerende. Hans Benklæder var ikke lange nok, og under hans Seng stod alle de Flasker og lugtede af Øllebrød, men Bedstemor sagde: — Ssss, Tine! Var din Mund! Det kommer jo ikke dig ved.

Den fine Herre.

Sommetider var Stuerne stille som om Natten, naar man ikke kunde sove. Man vidste af Mors Ansigt og hendes Finger i Vejret, at man maatte være stille, og saa var man det.

Henne i Krogen ved Sofaen legede „de smaa“. De sad hver paa sin Træskammel, der blev skuret om Lørdagen sammen med Grydelaagene og Spækfjælen. De sad med Fødderne overkors og hviskede og trak Tøjet af Dukkerne. Sonjas Øjne var som to store Blækklatter, men Ingrid's Haar lignede Hælmen i Bunden af Niels Præsts Træsko.

Under Skrivebordet laa Sanko rullet sammen i sin Kurv. Hvergang den slog med Halen, troede man, at det bankede paa Døren. Knud ordnede Sebbedejsten i den lille Kommode, Bedstemor havde givet ham. Den var egentlig til Krydderier og var rar at lugte til, naar Knud var borte. Om Natten stod den ved hans Seng, og man maatte ikke røre den.

Ved Pulten over Skrivebordet stod den fine Herre og skrev. Han hed Far, naar man talte til ham, men indeni kaldte man ham den fine Herre,

fordi han lugtede saa fint og trak Handsker paa, naar han skulde ud, og altid havde blanke Sko paa.

Gunhild havde sin Plads paa Forhøjningen i Vindueskarmen. Hun legede med en Springgaas og en Ravperle. Blev hun ked af det, saa hun ud ad Vinduet.

Langt, langt nedad Gaden stod Huse paa tværs. Dem saa man over Tagene, og derude var Engene og Fjorden og Skandsemøllen, der løb rundt. Men overfor paa den Side, man skrev med, som hed Kejten, fordi man af Tante Sophie havde lært at være kejthaandet, der stod Huset med den gamle Kone i Vinduet. Hun havde hvid Kappe paa og nikkede altid. En Dag kastede hun et Æble tværs over Gaden til Knud, men det faldt lige i Hovedet paa den gamle Mand, der laa og pillede Græs op mellem Stenene med en Kniv, der var brækket. Men han døde ikke. Han kravlede rundt paa Knæene, og naar han gik hjem, hang han og dinglede mellem noget, der hed Krykker.

Saa hostede det henne fra Skrivebordet. Hostede. Hostede. Den fine Herre holdt sig fast med begge Hænder, og Mor kom rendende med Medicinflasken.

Ulven og Rødhætte gik igennem Gunhild. Lidt efter gik Historien om de røde Sko, der dansede saa sørgeligt igennem hende.

Der gik mange Folk paa Gaden, og Vognene kørte op og ned. Man var lige ved at græde.

Henne fra Asylgaden kom alle de smaa Asylbørn rendende. De havde rød Lommetaske om Halsen i sort Baand, og Næserne løb, for de var fattige. Saa kom Trommeslageren, og alle Asylbørnene rendte efter ham. Man var lige ved at græde.

Naar den fine Herre var træt, blev man sendt ned

i Gaarden for at lege. Det var det, man ventede paa. Nede i Gaarden var den vide, vide Verden. Og saa mange Børn, at man ikke havde Fingre nok. De kom ud fra Husene baade i den øverste og den nederste Gaard og fra Husene ude paa Lilletorv. De havde allesammen Navne, og de, som boede i Gaarden, havde en Far og Mor, der lukkede Vinduet op og kaldte og skændte. Man maatte ikke lade dem komme ind i Haven, for den var Fars og Mors, men i Gaarden havde alle Mennesker Lov at gaa. Ogsaa Bønderne om Lørdagen. Snedkerens Dreng hed Georg og Otto, og Georg havde noget slemt, der hed Brok, derfor maatte de andre Dreng ikke sparke ham i Maven, og han maatte ikke hoppe i Reb. Ovenpaa hos Vinges i den nederste Gaard med Svalegangen, boede Maler Lindbæks, som havde saa mange Børn, at man løb vild i dem. Somtid rendte de rundt i Gaarden i bar Skjorte, og naar deres Mor fangede dem, fik de Smæk, og man kom til at græde. Søren Vinges Mor var død i en Seng, der hed Barselseng, og hans Bukser var af Fløj, og han var altid sort i Ansigtet af at spise Chokolade. Niels Præst var ikke Præst i en Kirke, men Karl hos Søren Vinges Far, og om Lørdagen, naar alle Bøndervognene fra hele Verden kørte ind i Gaarden, raabte de allesammen: — Niels Præjst! Niels Præjst!

Man holdt allermest af at ligge paa Ryggen paa Sengeladet, naar Dynerne blev solet. Saa laa man og kiggede op i Luften, til Øjnene faldt i, og man var varm paa Maven og gul inde i Øjnene. Men Mor stod i Køkkenvinduet og passede paa, for man maatte ikke ligge paa andre Folks Sengetøj.

Somtid, allerbedst som man laa paa en rød Dyne

og snuste Næsen fuld af den, blev man løftet op og baaret væk. Det var Niels Præst. Man sprællede for at komme løs, men jo mere man sprællede, jo mere holdt han fast. Lidt bange var man og lidt ikke bange. Først var det varmt, og saa blev det koldt, for saa var man inde i Pakhuset i Porten, hvor Solen ikke kom. Der stod alle Sækkene med Risengryn og Mel og Ærter og Svesker, og Tønder med Petroleum og Sukker. Niels Præst dyppede En ned i Sækken, saa man kunde gramse med Hænderne, alt, hvad man vilde have. Men hos Sukker og Svesker lugtede det saa grimt, at man helst havde stoppet Vat i Næsen, ligesom Madam Øvig gjorde i Ørene for Gigt og Kulde. Det rareste i Pakhuset var Kassen med Mandler og Kassen med Kandis, men det var flovt selv at bede om noget, og Niels Præst kunde jo ikke vide det.

Naar Sukkertønden var helt tom, blev den trillet ud i Gaarden, og saa krøb man allesammen ind i den og kradsede løs med Neglene. Man maatte passe godt paa, at Mor ikke saa det, for det var Griseri, men det smagte godt. Naar man fik Tønden drejet saadan, at Hullet vendte den anden Vej, kunde Mor ikke se det fra Køkkenvinduet, og Vorherre sladrede ikke.

Oppe i Stuerne var man saa stille, at man kun hviskede og gik paa Spidsen af Tæerne, men nede i Gaarden skreg man og raabte og gjorde al det Spektakel, man kunde finde paa. Det gjorde mest Larm, naar man gav sig til at hoppe oppe i Smedens Jernstænger, allesammen paa engang. Somtid legede man ogsaa Skjul, og saa listede man ind i Stalden eller op paa Kornloftet eller op paa det øverste Loft over Værkstedet. Der stod alle de nye Ligkister, men der

var ingen Døde i dem. De lugtede saa rart af Høvlspaaner. Naar man krøb op i en af dem, blev man aldrig fundet, for de andre Børn var bange for at komme op paa det Loft.

Ved Siden af Smeden var en Port, som ikke gik ud til Gaden, men bare ind i Huset, og i Porten var en Lem. Naar Niels Præst lukkede den Lem op, fik man Hjertebanken og kom til at fryse oppe i Haaret, for under Lemmen var noget, der hed en „Kalkkule“, og faldt man ned i den, faldt Kødets af Benene, og man blev ædt op af Kalken og døde. Man var frygtelig bange for, at Lemmen skulde gaa op af sig selv. Men hver Dag maatte man hen og sætte en Fod paa Lemmen og tænke paa, sæt den nu gik op og man faldt i, og Kødets faldt af Benene og man døde!

Naar den fine Herre var meget syg, blev hans Seng flyttet ind i Stuen, for at Solen kunde skinne stærkt paa ham. Saa laa han der og strintede Kodekolonje ud i Stuen og hostede i Spyttkrus. Hver Dag kom Doktor Møller rendende ind i Stuen, som om han vilde rende gennem Muren ind i Vinges Hus. Han pillede ved alting og tog Billederne ned af Væggen og rodede i Bøgerne. Bagefter blev man sendt paa Apotheket, hvor der lugtede saa godt, at man helst vilde blive siddende paa den gule Bænk og snuse hele Dagen. Andre fine Herrer med høj Hat og Stok og store Hunde kom paa Besøg. De havde Cigar i Munden og glemte helt at gaa paa Tæerne. De lo og fortalte om Snepper og Agerhøns, og Hundene væltede Stole. Somtid blev Sonja løftet op i Sengen og sad med Får i Haanden og var slet ikke bange for ham. Ude i Køkkenet stod Mor og Marie og skar Kød

i smaa Stumper, der blev lagt i en Krukke og puttet ned i en Gryde med Hø omkring. Naar det var kogt, kom det i Sien, og den fine Herre fik Suppen, men den hed Ekstrakt. Sanke fik Kødet, for nu var Kraften kogt bort.

Man vilde helst være nede i Gaarden hos de andre Børn. Men naar man blev kaldt op, vidste man ikke mere om dem. De gik ind i deres egne Huse og var borte som Fuglene, naar det bliver mørkt.

Det var saa sørgeligt. Man vilde saa gerne vide, hvad der stod i alle Bøger og lukke alle Skuffer og Æsker op og kigge gennem Nøglehullet ind i alle Huse.

I Gaarden var man en helt anden end oppe i Stuerne hos den fine Herre, der hostede i Spyttkruset og strintede Kodekolonje, og hos Bedstemor igen en helt anden. Og laa man i sin Seng, var man allermest en helt anden. Ligesom en Troldmand havde byttet en omkring.

Bedstemor.

Pyntet og let som en Fugl gaar Gunhild ved Bedstemors Haand. Fødderne længes efter at komme til Kristrup. Bedstemor skrider saa langsomt over Sønderbro, fin som Dronning Margrethe, der samlede Danmark, Norge og Sverige inde i Haanden. Bedstemor har Fars gamle Sko paa Fødderne, for de hovner i Varmen, Silkemantilje over Skuldrene og Kappekurv. Hendes Kjole er rigtignok ikke hiflet op med Kjoleholder, men falder helt ned til Jorden i mange Folder, som man har Lyst at putte Fingrene ind i. De dybe Folder gaar saa langsomt over Sønderbro, den ene ved Siden af den anden hele Vejen rundt om Bedstemor. Gunhild skotter til Vinduerne, om nogen ser, hvem hun gaar med. Hun vil hellere spadserere med Bedstemor end med Vorherre. I Vinduerne er Pelargonier og Kristi Blodsdraaber og rene Gardiner, som er svære at stryge, for de gaar saa nemt itu. Der er Ansigter i mange Gadespejle, og hun bliver glohed i Hovedet, saa rart er det. En Herre med høj Hat staar stille for at hilse paa Bedstemor, som slet ikke standser eller nejer, men bare bøjer Hovedet ganske lidt. I Bedstemors Hjem i Ribe var tolv Værelser med „Pakulgulv“, som hun ikke ved, hvad er, men tilsidst blev Bedstemors

Far og Mor saa fattige, at de ikke havde det tørre Brød.

Ved Svinget, hvor Vejen drejer til Kristrup, siger Bedstemor: — Saa puster vi lidt! Man vender sig og ser tilbage. De røde Huse er nok ogsaa ude at spadserere. De er ligesom gaaet højt opad Nørreport til for at se efter Bedstemor. Akkurat som om Natten, naar man drømmer. Om Natten kan man alting, hvad man ikke kan om Dagen, baade flyve og gaa igennem Mure og staa paa et Ben paa Toppen af St. Mortens Kirke. Gunhild fylder sig med de røde Huse, som snuser hun til en rar Lugt. Tagene gør allerrarest. Hun faar Lyst til at stryge over dem med Haanden eller forære dem noget. Bedstemor rækker hende et Kræmmerhus med Altheabolsjer, hun tager det mindste, som har Hak i Kanten, for det er Synd at spise fra Bedstemor. Men Ringen af Brødet gør ikke noget, den kan hverken Bedstemor eller Tante Sophie tygge. Alting bliver anderledes, da hun har faaet sit Altheabolsje i Munden. Det smager, som den Kodekolonje, Far strinter i Stuerne, naar Mor glemmer at lukke Kaalen ud.

Bedstemor begynder at tale, og naar Bedstemor taler, maa man høre efter og kan ikke tænke paa andet. Bedstemor sprøjter ikke Ordene ud af Munden, som Vandet af Tuden paa den gamle Post, naar man pumper af al Magt. De gaar værdigt og langsomt som hun selv. Næsten saa man kan se dem helt henad Vejen. De kommer ogsaa anderledes end hos alle andre. Baade ud af Øjnene og ud af Munden. Mest næsten ud af Øjnene.

Naar Bedstemor fortæller om Vandmøllerne ved

Ribea og Pengesedlerne, der blev kørt ud paa Slotsbanken og brændt, for Landet var gaaet Bankerot, saa hvislede Møllevingerne, og man hørte Vognhjulene knirke i Sandet. Gunhild var altid bange for at tabe bare et af Bedstemors Ord. Saa vilde hun hellere have, at det røde Glasskaar igen skulde skære Hul paa Lommen og dratte ud, for hun kunde nok finde et andet, naar hun rodede godt paa Møddingen eller gik og saa ned i Brostenene.

— Du hører aldrig efter, naar man taler til dig! sagde Mor. — Du render altid med halv Vind! sagde Marie. Det var sandt. Hun kunde ikke faa Ordene til at hænge fast. — Man skulde tro, du var døv! sagde Georg Bjerregaard. Alting gik lige igennem Ørene, som om der var et Pusterør gennem Hovedet. Men Bedstemors Ord er tunge. Som „Gulddukater“. Man kunde vist høre, hvis et af dem faldt paa Jorden.

Naar Bedstemor gaar, suser og bruser det fra alle de sorte Folder, som ude i Tøjhushaven, naar Blæsten er ved at rive Træerne omkuld. Bedstemor trækker ogsaa Vejret frem og tilbage, frem og tilbage som Bornholmeruret, men ikke nær saa sørgeligt. Bornholmeruret har mange skrækkelige Hemmeligheder nede i Bunden, ligesom Fangerne. Men Nøglen ligger i Bedstemors Lomme, man kan nok aldrig mere slippe dem løs og sætte dem ud i Haven under Hyldetræet. Og nu tænker de nok altid paa, hvor dejligt Solen skinnede den Dag og længes efter at komme derud igen.

Kristrup Drengene slaas med Drengene inde i Latinskolen og bruger Kæppe med Bly eller Kniv i Enden og raaber grimme Ord, men naar Bedstemor

kommer, fluks river de Huen af og siger ikke et Muk.

Paa den Side, hvor det gode Øje sidder, som man ser med, og som hedder venstre, ligger et stort Hus med Stentrappe paa Midten. Trappen er ikke ret bred foroven, men forneden breder den sig ud som Halen paa Amtmandens Paafugl. Der bor Fallerslebens Dreng, som Knud gaar i Skole med. Oluf Fallersleben har saadanne Øjne, at man har mest Lyst til at holde dem inde i Haanden, saa de ikke skal blive borte, naar han gaar. Men oppe i Gavlen bor Frk. Buddenfant, som gaar rundt og stjæler Glaspropper og Syltetøjsskeer fra alle Mennesker. Det hedder forresten ikke at stjæle, men et andet vanskeligt Ord, som Bedstemor heller ikke kender, og som man ikke kommer i Arrest for. Kun dem, som er fattige, og stjæler Syltetøjsskeer, kommer i Arrest. Men naar Gunhild kommer op til Vorherre, vil hun sige, at det er ikke pænt af ham, og de Fattige skal værsgod have Lov at stjæle.

Hun kender godt Frøken Buddenfant. Hvergang Far er syg, skal han arve hende, naar hun dør. Fordi han har den smukkeste Haandskrift i Verden. Gunhild kan altid kende Brevene fra hende — ogsaa dengang hun ikke kunde læse — for imellem Bogstaverne kryber altid Fluier og Bier og Sommerfugle og Blomster, som er tegnet med Blæk.

Far siger, naar hun kommer: — Bliv mig fra Livet med det gale Spektakel! Men Mor kan jo ikke lukke Døren, for saa gaar hun bare op ad Bagtrappen og lige ind til Far. Hvordan mon hun altid ved, naar Far ligger i Sengen med Spyttekrus og hoster Blod? Hun har saa den store blaa Komfelut i Haan-

den, og deri ligger Arven. Men hun tager den altid med igen, naar hun gaar.

Der er Gadekæret med Ællingerne! Gunhild ønsker saadan, at Bedstemor vil fortælle om Støvringgaard Kloster med de sorte Svaner i Voldgraven og Labyrinthen, som man ikke kan finde ud af, naar man først er kommen ind. Og naar det var Tordenvejrr om Natten, stod alle Klosterfrøknerne op og krøb under Sengen og græd. Men Priorinden sad i Natstolen, for hun havde saadan Vattersot, at hun kunde vride Skoene. Hun ringede Bedstemor op, og Bedstemor ringede Pigerne op, og saa blev der bagt Vafler i en Ruf og drukket Kaffe, og dem, som var bange, fik Kaffekoppen ind under Sengen.

Men engang kom Greven fra Pindstrup paa Besøg med en holstensk Vogn helt fuld af Kufferter. Da Bedstemor saa Kufferterne, slog hun Hænderne sammen: Herregud, det er jo Per Ildtang! Og Per Ildtang havde leget med Bedstemor, da hun var en lille Pige, og han hed kun Per Ildtang, fordi han havde krumme Ben. Medens han var der, maatte Pigerne lave Maden, som bedst de kunde, for Per Ildtang satte sig ikke til Bords, hvis ikke Bedstemor sad ved Siden af ham. Og det var rent galt for noget, der hed „Tiketten“. Bedstemor var jo kun Jomfru, men Bedstemors Mor havde Kammerjomfru til at kæmme Skæl af Haaret. Men saa var det, Bedstemors Far blev saa fattig, saa fattig, og Bedstemor maatte ud i den vide Verden for at tjene sit Brød. Gunhild kan saa grangivelig se Bedstemoder gaa henad Landevejen, lige til Verdens Ende, med en lille Bylt i Haanden. Til hun kom til Støvringgaard og blev Jomfru, indtil Bed-

stefar kom for at male det store Loft i Kirken, og saa blev de gift. Det var jo slemt, at Bedstefar var kun en Maler, men han var Tante Sophies Broder, og Tante Sophie var det bedste i Verden. Bedre end Far og Mor og Glasskaar og Sukkerkugler og Makron-
tvebakker og alt det, man drømte om om Natten. Naar Tante Sophie kom i Himlen, giftede Vorherre sig nok med hende og gav hende en sort Silkekjole med Garneringer.

Hos Bedstemor oppe paa Loftet ved Siden af Dragkisten med Dundynen og Gangklæder, som man ikke vidste, hvad var, stod Bedstemors Ligkiste med hendes Ligklæder, for man skal altid være beredt, naar Herren kalder. Og hvert Aar blev Dynerne luftet, og Laaget taget af Kisten for at se, om der var gaaet Orm i Træet.

Men ved Siden af Kisten stod den store Æske med Tante Martines Legetøj, fra hun var Barn. Gunhild aandede dybt, naar hun tænkte paa den: To smaa Træsko af Rav. En lille rød Spaanæske med Kopper og Kaffekande og Sukkerskaal, saa smaa, at ikke en Ært kan ligge i Kopperne. Helt gennemsigtige. Og Knive og Gafler af Tin til Dukkeselskab. Og en Valnød med Sølvfingerbøl, og et Naalehus, som ogsaa er et Kirketaarn. Og et Bogmærke. Og smaa Fisk, som kan svømme i Vandet, naar man holder en Magnet ned til dem. Men de er ikke rigtig levende. Allermest holder hun af Kukkassen, som Bedstefar selv har lavet. Naar man holder den for Øjet og drejer, kommer den ene kulørte Stjerne frem efter den anden, større end dem paa Himlen og kønnere. Man kan høre, hvordan

de lægger sig paa Plads, naar man drejer. Det er en hel Karussel af Stjerner.

Nu kan man se Kirken. Den ligger paa en Top. Vistnok for at Bønderne nemmere skal huske at gaa der om Søndagen. For det er Synd for Pastor Vindum, naar der kun er tyve i Kirken, og han sidder hele Ugen og skriver Præken med lang Pibe i Munden. Han snærper Munden sammen, ligesom de Skindpunge med Snørebaand, som Hestehandlerne altid har fuld af Penge om Lørdagen.

Før stod Husene saa pænt paa begge Sider af Vejen, som naar Knud stillede dem op og lavede Gade efter Lineal. Der var ogsaa Træer foran og mange smaa Gadekær med Ællinger og store Møddinger, der lugtede helt ned paa Maven. Men nu stod Husene rent galt, man kunde tro, Sonja havde rodet med dem og kylet dem mellem hinanden og glemt at stille dem paa Plads igen. Paa engang var der ikke mere Landevej, men mange smaa krumme, snavsede Stier. Saa drejede man igen. Gunhilds Hjerte bankede — der laa Præstegaarden!

Bedstemor stod stille for at slaa Støvet af forneden og glatte Folderne. Gunhild svælgede og sank, medens hun gik over den store Gaard, der var saa stille, som naar Far var syg, kun med en Hane og en Høne og en grøn Brønd med Grydelaag til Tørring. Alle Vinduerne saa paa hende, som om de vidste, at hendes Hænder ikke var helt rene, men Bedstemor gik nok saa strunk og var ikke bange for noget.

Saa staar Pastor Vindum i Døren med lang Pibe i Munden og Armene skræver helt ud i Luften: — Velkommen, velkommen, du kære! Han kysser Bedstemor paa begge Kinder, for han er næsten omtrent

hendes Fætter, men hun er over tyve Aar ældre. Han siger Ulrikke til hende, og hun siger Jørgen til ham, ligesom en Dreng og en Pige. Til Gunhild siger han: — Ser man det! Og bagved kommer Fru Vindum, aah, saa fin og sød og tynd og hvid og glad, med sort Silkeforklæde og fine Kniplingsmanchetter og Armbaand af Fløjl og lang Guldkæde om Halsen.

Gunhild bliver saa varm, da hun lægger Haanden paa hendes Hoved og glatter Haaret og siger: — Min egen lille Ven! Det var rigtignok rart, du gjorde din Bedstemor Følgeskab! Bare du nu ikke kommer til at kede dig hos os gamle! Bedstemor svarer: — Gunhild keder sig aldrig. Hun hører efter og nemmer!

De voksne drikker Kaffe med Kager paa Sølvbakke i en dejlig Stue, der lugter som Bedstemors Have, naar det lige har regnet. Der er grønne Grene i store Vaser foran Spejlene, og Gulvet er saa hvidt som Spækfjælen, naar den nylig er skuret. Man har næsten Lyst til at trække Sko og Strømper af for ikke at sætte Spor. Midt under Bordet er et rødt Tæppe af rigtig Fløjl, og Bedstemor sætter Fødderne lige paa det, ogsaa Fru Vindum, men Gunhild trækker Benene op under sig af Forsigtighed. Hun faar Siftevand: — Du er altfor beskeden, lille Ven, spis dog! Men hun er slet ikke beskeden, for hun spiser tre Kager. Og de smelter i Munden. Nu taler de sagte. Vistnok en Hemmelighed eller om hende. Det er underligt, for den, der hvisker, lyver, og den, der lyver, stjæler, og den, der stjæler, kommer i Galgen! Men hverken Bedstemor eller Fru Vindum stjæler, heller ikke en Præst kan stjæle, det er kun Fattigfolk, som stjæler. Bedste-

mor siger højt: — Gudsketak og Lov, hun har jo heller ikke andet end godt at slægte paa!

Gunhild blader i et Album med gamle Ansigter med Kapper paa og lytter. Hun vil gerne høre alting om alle Mennesker i hele Verden, ogsaa alle Hemmeligheder, for at have dem med i Seng om Aftenen, naar hun ikke kan sove, og Stjernerne har gemt sig.

— Bære hun ikke var saa blød og viljeløs, men det kan jo rette sig med Guds Hjælp! Pastor Vindum snakker om Øjnene, som de skamferer det lille Ansigt. Mon det ikke var galt, hun kom til at læse saa tidligt? Bedstemor forklarer, at det kom sig af, at hun sad ved Siden af, da Knud lærte at læse, og en skønne Dag læste hun i en „Thyra“. Uden at nogen havde lært hende et Bogstav.

— Nej, men Herregud, eksisterer de gamle „Thyra“er endnu? Det er saamænd ikke længere siden end som forrige Vinter, at jeg igen drømte om „Nattens Brødre“. Der, hvor han bliver lagt i Kiste, inden Fri-murerne optager ham . . .

Gunhild sad og følte det, som naar man lægger et Lindeblad paa Kinden, saa godt og blankt. Og paa Væggen hænger grønne Kranse om Billederne om dem, der er døde. Ligesom en lille Kirkegaard inde i Stuen.

— Og du har været i Ribe, siden vi sidst saaes ved? Man hører tydeligt, at Bedstemor hele Tiden har sid-det og tænkt kun paa det. Pastor Vindum tager Pi-ben ud af Munden: — Ja, hvad siger du? Det kom over mig som et Nys, at nu skulde det være, og saa rejste jeg . . .

Han fortæller alt det, hun kender meget bedre, om Kisterne i Domkirkens Krypt af Bedstemors Olde-

forældre, og om Aaen og Møllerne, men saa kommer der noget nyt: — Godt for dig, Ulrikke, at du slap for Synet af Ødelæggelsens Vederstyggelighed. Vil du tænke dig, de har skaaret Gade tværs igennem din salig Fars Gaard! Havde de saa endda revet ned til Grunden, men paa hver sin Side af den nye Gade staar en Tofags Rest af Bygningen . . .

— Det gamle Hjem . . . siger Bedstemor, og der bliver saa stille i Stuen. Det er snart tre Snese Aar siden, jeg var der, og lige ondt gør det den Dag i Dag..

Gunhild mærker ud i Ryggen, hvor ondt det gør.

Men det er underligt, naar Bedstemor taler om „det gamle Hjem“, saa er det Ribe, og naar Mor taler om „det gamle Hjem“, er det Slotsgaarden. Det gyn-ger op og ned i hende. I den ene Haand har hun Vandmøllerne og Slotsbanken og Ribe, den anden knu-ger hun saa tæt om det lille gamle Hus i Bunden af Slotsgaarden! Men nu føler hun pludselig Vand-posten, og det er Vinter — skønt hun ved, det er Sommer — den er helt viklet ind i Halm for ikke at fryse, og saa er den frosset alligevel. Istapperne hæn-ger den ud ad Tuden, for man har glemt at vikle Halm om den. Det er Synd.

— Hvordan staar det ellers til med Martine? Vi har hverken hørt eller set hende i lange Herrens Tider. Holder hun stadig til ovre i Vorup om Søn-dagen? Bedstemor svarer ikke straks. Det er, som om hun endnu er helt nede i Ribe og har ondt ved at finde Vejen hjem, men saa kommer det: — Martine . . jo Tak . . .! Fru Vindum siger saa pænt, som naar Mor lægger ren Dug paa Bordet og glatter den med Hæn-derne: — Martine er saamænd saa god og skikkelig

som dertil. Bare hun talte lidt mindre . . . Bedstemor sukker: — Ja, den Mund, den Mund! Det er hendes Ulykke!

Pastor Vindum ler og sutter paa Piben. Det lyder, som naar Aborrerne stikker Hovedet op af Vandet og smasker Luft i sig: — Martine har alle Dage været hjertelig velkommen. Hils og sig hende det. Jeg skal ikke fragaa, at naar hun har været her, er jeg ligesaa tummelumsk i Hovedet, som i sin Tid, naar din salig Mand havde givet os Drengene en hel Tremark til at køre i Karussel for . . .

Fru Vindum spørger: — Hvor gammel er du saa siden sidst, Gunhild?

— Naar jeg fylder syv, kommer jeg i Skole! Lige med et blev hun saa tung i Maven, som Ulven med alle de Sten, for nu længtes hun efter Tante Sophie og Hønseshuset og Ingrid og Sonja.

Da hun sent om Aftenen ved Bedstemors Haand gaar ned gennem Kristrup, ser hun alle Lysene paa den anden Side Fjorden. Nej, hun vil ikke op i Himlen, nej, nej. Og aldrig mere vil hun over Sønderbro, men kun være hjemme og i Slotsgaarden. Langt borte hører hun Vægteren synge, at alle Folk skal sig til Sengs forføje. Sæt Broen er borte, og hun ikke kan komme over Vandet? Bedstemor kan ikke svømme, og hun kan ikke gaa fra Bedstemor. Men saa tager Bedstemor Kræmmerhuset med Altheabolsjer frem, og da hun har faaet et Bolsje i Munden, skinner Solen inde i hende. Hun skal nok komme hjem.

Hvis Broen er borte, tager hun bare og laaner en af Baadmandens Baade.

Tante Martine.

Med Tante Martine ved Haanden gik Gunhild over Sønderbro, drejede af ved Jomfru Blechenberg, der gav alting hen og havde røde Hænder af at tage paa Gulerødder — gik og gik, i Solskin og ingen Træer, lige til Vorup Kirke. Paa Vejen bredte Tante Martine flere Gange Armene ud, saa Gunhild tænkte: Blot hun ikke taber den grønne Parasol! Men hun raabte bare: — Min Oskar W! Min Oskar W! Ligesom, naar man har ondt i en hul Tand og hele Tiden maa sige: — Aah, min Tand! Aah, min Tand.

Tante Martine havde Kjolerem paa, skønt det var tørt, og Kjolen struttede ud midt paa Benene, saa man rigtig saa, hvor hun pøjede paa Fødderne. Næsten, som om de skelede udad eller var Uvenner og vilde være saa langt fra hinanden, som de kunde komme. Gunhild vilde gerne tale paa Vejen, men Tante Martine sagde: — Ti nu stille og gaa pænt! Eller: — Se dig for, at du ikke gaar og falder over dine Ben! Eller: — Puds din Næse og tak din Gud og Skaber for Tante Martine, som tager dig med til Vorup!

Det meste af Vejen sang hun: — Ha-an tvær over Bænkene hang, hu-un lystig i Dansen sig svang. Hu-un spøjte og lo, snart med en, snart med to. Hans Hjer-

te var nærved at briste, me-en det var der ingen, der vidste

Allermest ked af den Sang var Gunhild, naar Solen skinnede. Saa mindelig havde hun i sin Aftenbøn bedt Vorherre faa Tante Martine til at synge en anden, men Vorherre opfyldte kun de Bønner, der var til ens allerbedste Gode, og hans Hjerte blev ved at briste. Lige til Vorup. Solen skinnede saa ren for-galt. Støvet fra Vejen gik lige ind i Munden, som Skandsemøllens Mel, naar man kiggede indenfor, og Vingerne drejede. Hun var bange for de Vinger. For sæt hun tog fat i den ene, og den svingede hende højt op og rundt og ned igen og rundt og rundt i alle Evigheder, og Mor stod nedenfor og rakte Armene op efter hende og græd! Hun tog sig til Ørene, det begyndte at suse inde i dem. Nu blev hun helt svimmel af at fare rundt. Men hvis hun slap, styrtede hun ned og knuste alle Ben i Kroppen, saa Doktoren ikke kunde sy dem sammen. Og saa det Klask, naar hun faldt! Værre end naar Madam Øvig gav sin Dreng Lussinger eller Marie tabte en Tallerken.

Inde i Kirken var koldt og fromt.

Mændene sad paa den ene Side og bøjede Hovedet for at se paa alle Spytteklatterne. Paa den anden Side sad Konerne. De spyttede ikke, men sad med den ene Haand viklet om den anden som en Klud, naar man har skaaret sig. Nogle af dem sad, som om Hænderne havde sagt Goddag og hvordan staar det til hjemme til hinanden, og saa var blevet søvnige og var faldet i Søvn. I Skødet laa deres Lommetørklæde. Der lugtede af Kærnemælk og Grønsæbe og Kælder og Skraatobak og lidt af Blommer og Nelliker.

Midt ned fra Loftet hang tre Skibe, og Sejlene var endnu mere snavsede end Maries Viskestykker, som man ikke kunde være bekendt at have med i Vask, fordi hun ikke var proper. Skibene hang i lange Kæder med Messingkugler og var saa kede af ikke at have saameget som en Rendesten at sejle i — ligesom Torskene paa Rugtorvet, naar de laa og snappede efter Luft. Hun vilde hellere igen sættes op paa Loftet end spise Fisk, ogsaa om hun aldrig skulde blive til noget, fordi hun var kræsen.

Det var Synd for de stakkels Skibe. Aldrig kunde de komme ned, aldrig, aldrig. Gunhild sad og blev vred paa Vorherre. Kirken var Guds Hus, og naar Præsten prækede, saa var Vorherre derinde, et eller andet Sted, maaske hang han i et Spindelvæv, men han var der. For det sagde Tante Sophie, og hun kendte ham. Se ham kunde man ikke, men han saa alting. Ogsaa naar man gabede og holdt Haanden for. Men hvordan kunde han bare sig for selv at gabe? Det var da meget bedre, hvis han lod Præsten snakke i Fred og gik ud og passede paa Verden imens. For naar han passede paa, kunde der ikke ske noget galt. Ikke engang en Flue kunde blive fanget af en Edderkop, en Regnorm blive traadt paa. Og saa mange Fluere, der hang i Nettene om Morgenens, at man slet ikke kunde faa dem pillet ud allesammen, før de var døde. Hvis Vorherre skyndte sig, kunde han godt passe paa baade sorte Snegle og Mennesker og at ingen Hund blev kørt over eller Slagterne var onde mod de smaa Kalve, naar de skulde ombord i „Niels Brock“.

Det man selv havde lavet, skulde man værsgod selv passe paa. For nu Knuds Drager, dem maatte han være

forsigtig med, ellers rev de sig løs og fløj væk eller blev hængende i Traadene. Vorherre havde selv lavet Mennesker og Dyr af ligesaa ingenting som Drager, der bare var af Avispapir og Sejlgarn og et Par tynde Pinde. Men saa maatte han virkelig ogsaa sørge for, at Drengene ikke kom op at slaas, eller Folk blev syge eller bedrog Hor eller kom Hviledagen ihu. Han kunde ogsaa gerne sige til Kattene, at han vilde ikke have den Fangen Mus og lade være at forlise Skibe og sørge for at Roserne ikke frøs. Man behøvede heller ikke at rive sig paa Søm eller falde over Sten eller brænde sig paa Strygejern, bare han passede paa. Det var da nok, naar Folk sad der saa lang Tid hver Søndag. Men skulde Vorherre fare omkring hver Formiddag og Eftermiddag i St. Mortens Kirke og Krstrup og Vorup og Peterskirken i Rom og Roskilde Domkirke, ligesom Solen, der skinnede ind ad alle Vinduer baade i Nørregade og Trangstræde og Krankstugyden paa samme Tid, saa kunde han naturligvis ikke passe alt det andet. Han havde jo da ikke mere end to Hænder, som Mor altid sagde, naar Maden ikke var færdig, og Knud havde flænget sine Bukser. Det var ikke pænt at skænde paa Vorherre, naar han havde saa travlt. Men saa kunde han tage nogen til at hjælpe sig. Ligesom rige Folk, der havde baade Kokkepige og Stuepige og Husjomfru. Og Amtmanden havde Tjener. Maaske bar han sig ad som Solen, der skinnede paa Retten om Dagen og paa Vranken om Natten. Men hvad hjalp det? For medens han passede paa Retten af Jorden, skete alle Ulykkerne bare paa Vranken.

Hun sagde indvendig Omforladelse til Vorherre og

prøvede som Straf at høre efter, hvad Præsten sagde, men da han kom til Amen i Jesusnavn Amen, kunde hun kun huske hans Hænder. De var hvide som Bedstemors Fiskefars. Somtid gik de rundt paa Kanten af Prækestolen og følte paa, om Tøjet var en god Bonitet, somtid var de fine Venner, som hun og Knud, naar de fik Pandekager til Middag, og hun gav ham en af sine. Somtid laa de ganske stille, som en af Bedstemors Høns, naar den ligger paa Æg. Men lige med et begyndte de at fare op og ned i Luften, det kan nok være, de var gale i Hovedet. Gunhild sad ordentlig og sugede Kinderne ind, for sæt de kom til at ramme Vorherre. Det kunde jo let ske, fordi han var usynlig, men derfor var det lige skrækkeligt.

Tante Martine græd og lo. Somtid paa engang. Og saa blev hun ved at se op paa Præsten med saadan løjerlige Øjne, at Gunhild kom til at tænke paa, hvordan Knud med et Stykke Glas fik Solen til at stikke Ild i en Papirspose. Hun havde listet sig til at prøve oppe fra Loftskamret at stikke Ild paa Spiret af St. Mortens Kirke, men det fik Vorherre skam opdaget, og sagde til Solen, om han maatte være fri for den Slags Narrestreger. Præsten saa ikke ret tidt paa Tante Martine. Han saa paa alle Folk og talte dem og kiggede op i Luften efter Vorherre. Maaske havde Vorherre gemt sin Usynlighed deroppe, for engang imellem kunde man høre ham trække Vejret gennem Næsen som Skolelærer Dynesen, naar han sov til Middag paa Bænken under Hyldetræet. Der var saa stille i Kirken som i et Sovekammer. Gunhild prøvede, om det var sandt, at man kunde høre, naar en Loppe sprang fra en af Konerne ned paa Stengulvet, men

ingen Loppe sprang, for maaske havde de vasket sig og skiftet Linned. Nogle af Mændene sov, men naar en kom til at snorke altfor højt, vaagnede han af sig selv med et Spjæt, eller maaske var det Vorherres Usynlighed, der nappede ham i Armen, fordi det er uopdraget at snorke om Dagen. Men hvis han ikke vaagnede, gik Degnen paa Taaspidserne — puh, hvor det knirkede — hen og pirrede ved ham. Konerne sukkede og pustede eller peb gennem Næsen, som Musene i Spisekamret, naar man stod stille paa Tærsklen og lod være at trække Vejret længe nok. Konerne havde sorte Tørklæder om Hovedet eller gul Straahat med Kornblomster og Valmuer og Roser og Hagebaand bundet paa den ene Side. Kirkegulvet var af graa Fliser, men dem kunde man ikke tælle, fordi der laa saa mange Maatter. Under Maatterne laa Helvede. Der var tooghalvfjers Ruder i Kirken, naar man regnede dem med, der manglede. Da Præsten ikke kunde finde paa mere at sige, gik han nedad Trappen. Hans Sko knirkede ogsaa, og indad en lille Dør, der hed „Sukkerstiet“. Engang troede hun, at derinde boede Vorherre, og derfra gik en Trappe op til Himlen, men en Dag, da Døren stod paa Klem, saa hun noget i en Krog, noget flovt hvidt noget, som man hjemme fik Skænd for, hvis man ikke satte ind i Servanten. Siden blev hun helt befippet af Angst, hvergang Præsten gik ind i Sukkerstiet, for sæt andre saa, hvad hun havde set!

Tante Sophie sagde saa tidt: — En Dag er for Herren som hundrede Aar, og hundrede Aar som en Dag. Det mærkede man rigtignok inde i Kirken. Der var

en Dag vist tusinde Aar. Men naar Klokkeren gav sig til at hale i Tovet, og Klokken oppe i Taarnet kimede, saa man fik ligesom Vand i Ørene, saa tryllede Vorherre Tiden om, og tusinde Aar blev igen til en eneste Klump Time.

Nu kom en Mand hen foran Alteret og bad Aftenbøn. Hans Bukser var for korte, og han havde sorte Negle. Bagefter begyndte han at synge. Han trak i Tonerne, og alle Mænd og Koner sang med. Mændene lød som tunge Vogne, der ruller gennem Porten, men Konerne hvinede højt oppe i Taget. Naar hun døde, vilde hun huske at tage sin lille Spilledaase med. Stjernerne havde nok ingen. Og hvis hun kom til at kede sig inde i Himlen, hvor der var Søndag hver Dag, og man aldrig maatte klatre i Træer, men altid skulde gaa i hvid Kjole med blaat Skærf, saa vilde hun liste udenfor, naar Vorherre sov, og spille for Stjernerne og faa dem til at danse paa Himlen.

Hun længtes efter dem hjemme og Slotsgaarden og bagom Haverne, men hun kunde ikke sige det, for det var utaknemligt. Tante Martine havde sagt: — Hvis du er rigtig artig, skal du faa Lov til at gaa med til Vorup paa Søndag, og saa havde hun sagt mange Tak, for hun kunde nok mærke, at Tante Martine var ked af at gaa den lange Vej alene. Hun sagde altid ja og laa saa om Aftenen og kunde ikke sove, fordi det var saa sørgeligt at komme til Vorup paa Søndag.

De skulde spise til Middag paa Møllegaarden, som bare hed saadan, for der var ingen Mølle men fire lange Huse, som hang sammen i Hjørnerne som en Æske uden Laag. Tante Martine sagde: — Det er

rige Gaardmandsfolk, og du skal værsgod spise, hvad der bliver sat for dig! Det gjorde man altid, undtagen naar det var Fisk, fordi deres Øjne gjorde saa ondt inde i Maven, at Fisken kom op af sig selv. Folkene paa Møllegaarden var næsten helt døvstumme som Bødker Vang i Asylgaden, men hans Børn var ikke døvstumme, og deres Haar lignede fine smaa Høvlspaaner. Tante Martine talte hele Tiden. Gunhild maatte hive efter Vejret, naar hun saadan tog paa Vej. Det lød som hos Urmager Hjort, naar alle Urene hang og dikkede om Kap, og Kanariefuglen sang ovenover det hele. Urene løb omkap, og hvem der kom sidst, skulde have en forfærdelig Straf. Hos Urmager Hjort sad paa en høj Taburet den pukkelryggede Svend, som Gunhild maatte gifte sig med, fordi ingen anden vilde have ham. Der skulde hun saa sidde hver Dag, til hun døde, ved Siden af ham og høre paa, hvordan Urene dikkede omkap. Aah, hvor de løb og løb, med Tungen udad Halsen, som de arme Hunde efter Bøndervognene om Lørdagen, naar Bønderne var fulde og glemte at tage dem med og kørte omkap og piskede paa Hestene, saa hun maatte bide Hul inde i Munden for at tie stille.

Hendes bare Arme frøs, hvergang de rørte Voksdugget paa Bordet. Sødsuppen var ikke rød som Mors, den lignede de violette Roser paa Tante Martines Søndagshat, og Grynene var gennemsigtige som Frøæg. De smagte slimet og groede fast midt nede i Halsen. Der var mange Blommer i Bunden af Tallerkenen, men de var helt kvast, ligesom den lille Kylling, Tante Martine kom til at træde paa, fordi hun ikke saa sig for.

Der blev lagt fed Steg paa Gunhilds Tallerken og Rødbeder og Asier og Kartoffler og Rødkaal og Tyttebær og Kirsebær, og pøset Sauce over det hele. Gaardmanden rodede rundt med sin Gaffel, ligesom naar Niels Præst med den store Fork stak Møddingen om, og Mor maatte lukke Vinduerne for Lugten. Konen sagde: — Spis, min Gris, saa bliver du tyk og fed, imorgen skal du slagtes! Tante Martine lo, saa Bedstemor vilde have sagt: — Sss, bitte Tine!

Fluerne summede over Maden og faldt ned og druknede. Der svømmede to i Mandens Tallerken, og Gunhild kunde ikke faa sig til at sige noget om det. Aah, hvor de baksede for at komme op.

Langt borte skreg et Svin. Folkene smaskede som Sanko, naar den slubrede Mælk i sig. Hvorfor skreg det Svin saadan? Hun blev kold i Panden og vaad nedad Ryggen. Hun ønskede, at hun var stokdøv, som de gamle Folk i Hospitalet, der nok ikke engang kunde høre Dommedagsbasunerne. Gaardmanden fortalte, at Soen derude havde ædt to af sine Grise, derfor havde han taget Resten fra den.

Hendes Gaffel gled ned i Tallerkenen. Hun prøvede at tage den op og presse den ind mellem Tænderne med et Stykke Kartoffel. Kristus hang paa Korset med Femtommersøm i Hænder og Fødder. Han skabede sig ikke og kastede ikke op, men sagde: — Din Vilje ske! Hun sagde indvendig: — Din Vilje ske!

Sine egne Børn! Menneskeæderne paa Vranken af Jorden fangede deres Fjender og aad dem, men Soen spiste sine egne smaa Børn . . . Derfor var det altsaa, at Bønderne om Lørdagen sad paa Torvet med Poser fulde af smaabitte Grise, der krible-krablede for at

komme ud. De var bange for, at deres Mør skulde æde dem, og saa vilde de hellere sælges.

Igen skreg Svinet. Igen forkede hun i Dyngen med sin Gaffel. Alle de Fluere! Ligesom Spyfluere om den døde Muldvarp oppe i Haven. Spise op! Spise op!

Sæt Svinet stod og hvinede, fordi det fortrød og længtes efter sine smaa Børn . . .

— Men hvad i Alverden sidder Barnet nu og tvi-
ner over? Hun hikstede og langede ud efter den før-
ste og bedste Løgn, der faldt hende i Sinde: — Jeg..
jeg fik et Fiskeben i den gale Hals.

Manden skraldlo, saa Fluerne fæg til alle Sider:
— Tøsen tror s'gu, der er Fiskeben i Rivvelsbensben!

Tante Martine hviskede højt: — Det er det, jeg
altid har sagt. Der er noget galt fat med hende. Jeg
har set det, lige fra hun laa i Vuggen og vendte Øj-
nene bagover. Og saa den blaa Plet under Hagen! Jeg
sagde ogsaa til min Søster, snak med den kloge Kone,
sagde jeg, men hvem hører paa, hvad jeg siger. Gud
fri min Mund. Men jeg siger nu, hellere se Sandheden
i Øjne end vente, til det bliver for sent. De kan tænke
Dem, en Dag, som Smed Jensen er ved at banke sin
Hund — den er saa gal til at rende efter Kyllinger —
om saa ikke Gunhild kommer farende og hænger sig
fast i hans Skæg. Hænger sig fast i hans Skæg, siger
jeg, saa hun er nærved at rive det ud med Rode.
Hans egen Hund, beder jeg Dem! Men det kommer der
af at gifte sig med en Mand, der spytter Blod og
samler paa Akvarier. Hvad skal der blive af de Stak-
ler, naar han falder fra?

Gunhild hørte efter Ordene, som om hun bukkede
sig efter Stumperne af en Underkop, hun var kommet

til at tabe paa Gulvet. Lidt efter forstod hun Meningen af Ordene.

Konen spurgte: — Fejler ogsaa Faderens Hoved noget? Men Tante Martine svarede: — Ikke saadan paa det Law. Men Flyvegriller, det har han. Hvad ligner det for en syg Mand at gaa paa Jagt og være Frimurer! Uh, man ved aldrig, hvad den Slags tager sig til, naar de er alene. Snart spiller han Violin, snart forskriver han Roser helt nede fra Frankrig, og nu er han begyndt med den hersens Assurance for brækkede Ben. Manden maa jo være fra Vid og Sans. Assurance for brækkede Ben! Samle paa brugte Frimærker og Skilderier og Ragelse gør han ogsaa

Konen kom flere Tyttebær paa Gunhilds Tallerken og hviskede: — De skal ellers have det saa gruelig paa de Galeanstalter. Man siger, de brokker dem sammen i udstoppede Celler ikke større end som en Ligkiste, og saa kommer der hverken Lys eller Luft til dem. Og naar de bliver rent gale, af Sult og Tørst begriveligvis, sætter man, ret som det er, Sprøjteslangen paa dem . . .

Hun stryger Gunhilds bare Arm: — Dit bitte Skind! Dit bitte Skind!

Lidt efter gaar Gunhild og Tante Martine den lange Vej tilbage. Det gør saa tungt inde i Hovedet, og Tante Martine bliver ved at synge: — Ha-an tvær over Bænkene hang

Det første Selskab.

Ikke spilde nedad sig! Ikke vælte noget! Pudse Næse! Sige „mange Tak for Indbydelsen“! Ikke spise mere end to Kager — og maaske en Tvebak! Ikke være vild! Ikke skrigе op! . . .

Gunhild nikkede til det altsammen og trippede af Utaalmodighed, medens Mor en sidste Gang saa hende efter inde i Ørene, og bandt det hvide Mollsforklæde udenpaa den stivede Garnerings-Kjole.

Med Knud ved Haanden gik hun op forbi Tinghuset med alle Fangerne. Bare de ikke vidste, hun skulde i Selskab, medens de sad der og fik kun Vand og Brød! Vorherre kunde da ogsaa sende en Engel ned at synge lidt for dem! Gudskelov Solen skinnede ind mellem Jernstængerne! Ja, hun vilde gifte sig med en Fange — eller maaske en Fangevogter, for saa kunde man liste sig til at lukke dem ud allesammen en mørk Nat.

Med Knud ved Haanden gik hun gennem en Gade, hun aldrig havde været i, der mødte hun tre Køer og Bybud Sennels, og den ene Ko havde daarligt Øje. Men Knud holdt fast, da hun vilde over til Manden og fortælle, at hun skulde i Selskab, og Borvand var godt for Øjnene. Igen drejede Knud, og den Gade kendte hun heller ikke. Der var slet ingen Huse, men kun et

stort, langt, rødt Hus med elleve Vinduer paa Rad og et langt Plankeværk til begge Sider. Hele Gaden lugtede af Øllebrød med Fløde, man kom til at tænke paa Lørdag og Hestemarked.

— Tror du, vi skal have Øllebrød? — Hold Kæft, Tøs, svarede Knud, det er et Ølbryggeri, dit Fjols! Men hvordan kunde man vide det af sig selv?

Indenfor Døren stod en fin Dame med hvid Kappe og hvidt Blondeforklæde. Hun hjalp Tøjet af. Man nejede, sagde „mange Tak for Indbydelsen“ og hilste mange Gange fra Far og Mor. Damen lo, og man blev saa flov. Saa kom man ind i en Stue med grønt Silke paa Stolene, ligesom gennem et grønt Glas, og saa ind i en anden med Fløj l ligesom Konvolvolus, man turde næsten ikke aande, saa fint var det. En hel Bunke Glas hang ned fra Loftet midt over et Bord med blaat Tæppe og Sølvopsats. Gunhild begyndte at samle paa det altsammen for at fortælle Mor bag- efter. Omkring i Stuen løb saa mange Børn, at man slet ikke kunde tælle dem, allesammen i hvide Kjo- ler — og uden Forklæde. Tilsidst kom man ind i en Stue med hvide Vægge, og der var dækket et Bord med saa mange Kager, at man godt kunde tro, det bare var noget, man drømte. En dejlig Dame kom hen og sagde: — Goddag, lille Knud! Naa, saa det er din Søster! Sikke Haar du har. Hvad hedder du? Jeg er Magnas' Mor! Gunhild turde ikke svare. Naar Damen talte, var det, som om man stod og viklede Flossilke om en Finger.

Alle Børnene satte sig ved Bordet, man drak Choco- lade med Flødeskum og spiste Kager med baade Fløde- skum og Syltetøj, og var slet ikke bange for noget.

Ikke før man havde spist to Kager og begyndte paa en Tvebak, for den gjorde saa voldsom Støj inde i Munden, at man helst var krøbet under Bordet. Lade være at spise op, gik heller ikke an.

To Drengene talte hele Tiden med Knud. Den ene havde røde Hænder, og hans Næse var sat forkert paa. Han havde spildt nedad sig. — Sikke du ser ud, Fjolle! sagde den dejlige Dame. — Fjolle, dine Strømper hænger i Aal!

En lille Pige sprang op paa en Stol: — Er I snart færdige, at vi kan komme ud at lege? — Sæt dig ned, Magna, I skal først tørres om Munden!

Og nu kom Damen ude fra Entreen og en Dame til med lige saadanne hvid Kappe og Blondeforklæde. Den ene bar et Vandfad med en mægtig Svamp, den anden et stort Badehaandklæde. Saa blev man tørret om Munden med Svampen, stak Hænderne i Vandfadet og blev tørret af med Haandklædet. Gunhild maatte le højt, det var jo akkurat som dengang, man var ganske lille.

Igen ny Stue med Stole som Mors Torvekurv, men med kulørte Puder og et Fuglebur med grønne og røde og gule Fugle. Midt i den Stue var en Dør ud til Haven, og ud af den Dør stormede man allesammen paa engang.

Gunhild traadte først saa forsigtigt midt i Gangene og var lidt bange for alle de fine Blomster, men saa kom Magna: — Du! Vi leger Røverdragon. Jeg er Røver, hvad vil du være? Gunhild fik saadan Lyst til at knappe det sorte Fløjlsbaand med Ravhjertet af Halsen og sige: — Vil du have det? Men inden hun fik Hænderne op, var Magna borte.

Og alting suste rundt med hende, om hende, i hende.

Der var en Høj, man kunde trille nedad. En Stang med mange Reb, man kunde holde fast i og flyve rundt om Stangen med, syv paa en Gang. Og en Vippe og to Gynger. Man maatte gaa og løbe, akkurat hvor man vilde, ogsaa midt igennem Blomsterbedene. Og et af Træerne var saa stort, at der stod fem røde Borde og tretten hvide Stole under det, og en Hængekøje med tre røde Puder. Man maatte plukke af alle Træerne og ruske og ryste Frugt ned og plukke Roser og plukke umodne Blommer og slaa Kolbøtter. Man maatte gøre alt, hvad man vilde. Røverdragon holdt Gunhild ikke af, for sæt det pludselig var rigtige Røvere, men to Mand frem for en Enke vilde hun gerne lege hver Dag.

Magna spurgte: — Skal vi to vippe? Gunhild vidste ikke, hvordan man bar sig ad. Magna viste hende det: — Hold godt fast! Nu vippede hun op, og Magna kom helt ned til Jorden, nu fløj Magna op, og hun bumpede ned. Hun holdt Vejret indeni, dybt, dybt inde i Mavnen gjorde det saa løjerligt. Dejligt. Løjerligt. Anderledes end alt andet. Bedre end Æggesnaps. Bedre end gennem gule Glasskaar. Hun havde Lyst at skrigе eller le, men kunde bare klamre sig fast og prøve det igen og igen.

Bagefter var hun ganske stille. Mon det var saadan at blive hentet til Himlen i en Ildvogn?

To Mænd gik rundt og hængte noget, der hed „kulørte Lamper“ op, Magna havde revet en stor Flænge i sin Kjole: — Pyt med det! — Er din Far aldrig syg? Magna lo: — Syg? Hvorfor syg? Gunhild blev

saa flov. Maaske Magnas Mor altid havde Penge nok og ingen Regninger! Aah, hvor hun morede sig. Hun tænkte hverken paa Fangerne eller de Regnorm, Knud kom paa Krog for at fange Fisk, eller den Loppe, Marie druknede i Vandfadet imorges, eller Strømperne, der ikke kunde stoppe sig selv.

En Kirkeklokke ringede. Det betød, man skulde ind at spise til Aften. Gunhild tænkte nok, det ikke var Mælkebrød, men Smørrebrød med Ost og Pølse, og saa var det — Forloren Skildpadde! Hvad mon Mor vilde sige! Bare hun havde kunnet gemme sin halve Portion til Mor, det var saa underligt at sidde og spise alle de fine Ting uden at dele med Far og Mor og Marie og Sanko og de smaa. Men Mandelbuddingen lod hun staa, skønt det var det allerbedste, hun vidste. For pludselig kom hun til at tænke paa Fangerne, der kun fik Vand og Brød, og hun var lige ved at græde.

Bagefter tog man allesammen hinanden i Haanden og fløj i lang Række gennem alle Stuerne, flere Stuer endnu end før, opad en Trappe, ind gennem Sovekamre saa fine som dem, Feer og Prinsesser sover i, ned igen og ud i Haven — — —

Gunhild rev sig løs fra de andre og knugede Hænderne om et Træ: Nej, saa dejligt! Nej, saa dejligt! Nu var Træerne helt sorte og Himlen væk, men rundt om i Træerne hang ligesom Blomster af kulørt Ild. Hun havde Lyst til at gaa fra den ene til den anden og kysse dem allesammen.

— — —

Da Gunhild med Knud ved Haanden gik hjem gennem de mørke Gader, kom hun pludselig til at

græde. — Hvad tuder du for, Tøs? spurgte Knud, men slet ikke vredt. — Jeg har saa ondt i Maven! løj hun. Hun kunde jo ikke fortælle Knud, at hun dybt, dybt inde fortrød, hun havde lovet at gifte sig med Fangevogteren — for i et Fængsel var nok aldrig Selskab, og ikke kulørte Lamper mellem Træerne og ingenting.

Hjemme fortalte hun Mor og Marie det hele, lige fra Damen ude i Entreen og alle de fine Stuer, til de kulørte Ildblomster ude i Haven. Der var kun en eneste Ting, som hun ikke talte om, hvorfor vidste hun ikke selv. Først, da Mor havde bedt Fadervor med hende og stoppet Tæppet ned om Fødderne, hviskede hun: — Mor! — Ja, Gunhild? Hvad er der? — Mor, der var ogsaa . . . en Vippe . . . — En Vippe? Naa, ja, det var jo rart. Men læg dig nu ned og sov.

Gunhild lukkede Øjnene. Bare Vorherre vilde komme og tage hende op i en Ildvogn! Men maaske, hvis hun blev gift med en rig, rig Mand, kunde hun selv faa en Vippe. Saa vilde hun sidde og vippe op og ned, op og ned, hele Dagen, altid, og rundtom i Træerne skulde altid hænge kulørte Lamper . . . Gunhild sov.

Øjet.

Den fremmede Herre tager hendes Hat af, løfter hende op paa en Stol og sætter sig selv paa en anden, ligeoverfor og ser paa hende, som om hun har sagt en stor grim Løgn. Saa trækker han Stolen tættere hen og klemmer sine Ben fast om hendes. Nu er de i Fængsel og kan ikke røre sig. Han har spidst brunt Skæg, der lugter af Bollemælk med Kanel paa, og blaa Briller, ligesom Himlen, naar det er Nat. Med to Fingre trækker han op i hendes Øjenlaag og spær-rer Øjet op, som naar Doktor Møller siger: Gab! og jager en Ske ned i Halsen for at se, hvad den fejler. Hun begynder at blive bange for de blaa Briller. Maaske er han Vorherre. Nu skruer han paa en Tingest, og et stort Lyn kommer pludselig farende ned fra Himlen, men ingen Torden, og Lynet slaar hende ikke ihjel. Men den, der ser ind i et Lyn, bliver blind, og hun kan jo ikke lukke Øjet, fordi han bliver ved at hive i Øjenlaaget med sine Fingre. Han tager fat i Lynet og stikker det helt ind i hendes Øje. Hun bider sig i Tungen, det er saa flovt at skribe. Hm! Hm! siger han.

Nu er jeg nok blind, tænker hun, saa skal jeg have Glasøje! Lynet stikker væmmeligt inde i Øjet

og ude i Neglen paa Storetaaaen. Det Lyn er snarere Vorherres Øje. Tante Sophie siger, at Vorherre kan se alle Folk lige ind i Sjælen. Men hvorfor har han aldrig gjort det før? Alting begynder at gynges op og ned, blaa Himmel og rød Himmel og gul Himmel og Vorherres Øje vokser og vokser og bliver større end hele Verden.

Lige med et er baade Vorherres Øje og de blaa Briller væk. Den fremmede Herre løfter hende ned af Stolen, og nu har han rare Øjne til ikke at være bange for. Mor taler alene med ham, og paa Vejen græder Mor og glemmer at spænde Parasollen op for Folk: — Din lille Stakkell! siger Mor.

For nu skal Øjet opereres, men først skal man med Jernbanen til Horsens. Knud vilde nok ønske, det var ham, der skulde opereres.

Saa sidder hun inde i Toget med Mor, der er saa fin og bedrøvet og bare sukker. Marker og Træer giver sig til at rende, som om de var bange for en gal Tyr. Gunhild kan ikke holde ud at se dem rende saadan. Hun maa skynde sig voldsomt at trække Vejret og holde fast i Mor, og saa falder hun i Søvn, og nu kommer Horsens. Træerne løber ikke mere. Der er rigtige Gader med Rendestene og Rendestensbrædter, ogsaa Folk ser ud som hjemme. Det er lidt kedeligt. Hun havde troet, at de maaske havde et Øje midt i Panden eller var tatoveret i Ansigtet eller var Negere. Hun var skuffet, som naar man lige drømmer, at man staar paa et Ben oppe paa Spiret af St. Mortens Kirke og saa ligger i sin egen Seng og skal op og vaskes med iskoldt Vand over hele Kroppen.

— Det er den største Øjenlæge i hele Danmark,

siger Mor, og du skal ikke være bange, for det gør slet ikke ondt. Men Mor ser saa underlig ud, det gør nok ondt alligevel.

Mor tog fejl, for han var ikke engang saa stor som Doktor Møller, men hans Stue var som det røde Glas i Hjørnet af Entrédøren hjemme.

Han tager hende paa Skødet, og hans Vest lugter af noget fint nyt noget, hun ikke kender. Ligesom, naar man gaar forbi en Have og ikke kan se ind gennem Plankeværket. — Vi to skal nok blive Venner! Holder du af Dukker? Jeg skal bare se, om du har tabt et Øjenhaar. Ja, her er skam et! Saa maa man ønske. Hvad ønsker du nu allermest?

Gunhild tænker sig om: — Det har været min Fødselsdag!

— Naa? Og saa? Hun ser paa ham. — Saa fik jeg det jo!

— Aah! Hvad fik du saa? Lad mig høre!

— Det, jeg ønskede allermest! — Og det var? — „Haidis Ungdomsliv“ af Fru Hansen, for hun har daarlige Tubertler, ligesom min Far, og saa Paaklædningsdukker, for dem ønskede jeg mest, og en Træsko af Sukker med Likør indeni . . .

— Har du . . . har du Dukkestue?

Hun rystede paa Hovedet. Hvordan kunde han tro det! Naar man ikke var rig: — Men jeg har en Springgaas og en Dukkestol med rødt Fløjl og en Ravperlekrans.

Doktoren klappede i Hænderne: — Jeg siger ikke, hvad du faar af mig imorgen! Nej, det siger jeg ikke. Ikke, om du saa tigger mig fra nu af og til imorgen,

siger jeg det . . . Men pludselig har hun en stor Chocoladestang i Munden, og Mor hvisker med Doktoren.

Om Natten sover man hos Élias Far og Mor. Élia er syv Aar og har Guld Kors om Halsen og grøn Dukkevandkande. Gunhild forærer hende et gult Glas-skaar, men hun siger: — Hvad skal jeg med det? Og Gunhild bliver frygtelig flov.

Alle Stuerne lugter af ude paa Kirkegaarden, for Élias Far er Gartner, og hos ham skal Mor lære at binde Kranse. Om Morgen gaar man paa Apotheket og køber noget i en hvid Pose, og Mor græder igen paa Gaden, som om Fars Tubertler er blevet daarlige, eller Huslejen skal betales.

Men henne hos Doktoren, som har saadan et morsomt Navn, at man kan rulle det rundt inde i Munden, er en Dame med lang Natkjole helt ned til Fødderne og Knapper i Ryggen og en ny Herre, der lugter af for ti Øre Provenceolie og for ti Øre Kamferdraaber i den mindste Flaske. Doktoren kommer lige hen til hende og ser saadan paa hende, at hun tænker: Bare han vilde tage og flyve bort med mig helt til Verdens Ende!

— Kom saa her, lille Ven! Gunhild følger paa Taa-spidserne, for Skoene knirker saa flovt: — Der! Det er til dig! Kan du saa lide mig lidt?

Foran hende staar en Dukkestue. Saadan en Dukkestue, som maaske Jesusbarnet havde faaet til Jul, hvis han havde været en lille Pige. Baade Stue og Køkken og Borde og Stole og forgyldt Lampe og Gardiner og en Kokkepige i en Gynge stol ude i Køkkenet.

— Er du saa glad?

Hun kan ikke lade være, hun maa række Armene op og kysse ham.

— Vil du ogsaa gøre mig glad? Hun nikkede: — Vil du gøre, hvad jeg beder dig om? Bare ligge ganske stille og snuse til noget hvidt Mel i en Pose? Ganske stille. Og bare tænke paa din Dukkestue og paa ingen Verdens Ting andet. Saa falder du i Søvn, og naar du vaagner, har du drømt dejligt, og saa skeler du ikke mere. For jeg er en god Troldmand!

Hun nikkede. Det forstod hun. En forfærdelig god Troldmand! Hvordan havde han ellers faaet den Dukkestue?

Mor maatte ikke komme ind, hun skulde læse i en Bog imens. Men Damen med Natkjolen, og Herren, der lugtede af Provenceolie og Kamferdraaber i den mindste Flaske, kom ind og saa ud, som Tante Martine, naar Ligvognen kørte forbi.

Gunhild ligger paa Sofaen, den er kold gennem Klæderne af sort Voksdug. Damen lukker Posen op, Herren siger: — Luk Øjnene, træk Vejret dybt, og lig ganske stille.

Hun lukker Øjnene og er lige ved at tænke paa Dukkestuen, pludselig giver hun et Ryk med Hovedet for at slippe væk fra det væmmelige, der kommer ud af Posen og gaar ind i Næsen. Det er sødt og væmmeligt Væmmeligt. Værre end amerikansk Olie. Nej! Nej!

— Satans, som hun spræller! Saa hold dog fast, Menneske! Det lyder langt borte, helt oppe fra Toppen af Kirketaarnet, og nu dykker hun ned under Vandet til Havsens Bund. Men inde ved Bolværket

staar Bedstemor og Tante Sophie og kalder. Nu slaar Lynet ned og rammer hende lige i Øjet. Hun kan ikke faa Vejret. Der er gaaet Ild i Øjet. Det brænder.

Hun vil kalde paa Mor, vil skrige, men saa sidder hun paa Vippen med Magna og vipper op og ned, og hele Himlen er fuld af Regnbuer paa Kryds og tværs, og smaa Guldfisk svømmer lige ind i Dukkestuen, og Doktoren er en stor Fugl. Hun sidder paa hans Ryg, og han flyver med hende op over Tagene . . .

Nogen siger: — Hun er ved at vaagne . . . Det var ogsaa paa Tide . . .

Gunhild føler en tung Dyne over sig og mange Puder over Hovedet, det brænder i Øjet. Det er mørk Nat. Hun er blind: — Mor! Mor! Hvor er du?

— Sssss. Stille, stille, bitte Lam! Sov, saa skal Mor synge for dig! Det brænder som Ild. Mor synger: — Fred hviler over Land og By . . . Det gør godt, men bagved brænder det, brænder det . . .

Afdansningsbal.

Hele Vinteren har Knud og Gunhild gaaet paa Danseskole, vistnok fordi Magnas Mor kom paa Visit og bad om det. Og nu er det Afdansningsbal. Ingen af dem nede i Gaarden har gaaet paa Danseskole eller været til Bal, og Mor siger, man skal værsgod lade være med at prale. Men naar man ikke praler, hvordan skal saa alle Mennesker i en Fart faa det at vide? Hun vilde saa gerne have, at Trommeslageren skulde tromme det ud i Gaderne og paa Rugtorvet, eller maaske Elmenhoff satte det i Amtsavisen. Hun har selv fortalt det baade til den gamle Mand, der luger mellem Brostenene og nede hos Fru Schmidt, som har en Søn i Nu Orlins og et rødt og graastribet Tæppe paa Gulvet. De graa Striber er Danmark, og de røde er Amerika, hvor Nu Orlins er. Hun har fortalt det til Malkepigen hos Espen Møllers og til alle dem, hun kender, og til nogle, hun ikke kender. Og nu er det Afdansningsbal.

Tante Sophie har strikket hvide Bomuldsstrømper med bred Bort midt paa Benet, og hun har uldne Strømper over Lakskoene for ikke at fryse paa Vejen, for Laksko kan ikke taale Sne. Hele Tiden tænker hun paa Olaf Balk. Hun kan slet ikke lade være.

Han er inde i hende, ligesom en Fugl i et Bur, og hun vil ikke lukke Buret op, for han maa ikke flyve bort. Lidt tænker hun ogsaa paa Fjolle, fordi han er saa dum, at de allesammen ler ad ham, naar han ikke ved, hvad der er højre og venstre og løber vild i Fandango.

Olaf Balk er større end alle de andre. Han har smalle Fødder i tynde Laksko, der ligesom kæler for Gulvet, naar han gaar, og tynde Haandled, der hænger ned og er saa trætte. Hans Far er Oberst, og om Søndagen spiller Regimentsmusiken foran, hvor han bor. Naar Danselæreren taler til ham, slaar han Hælene sammen, fordi han er Søn af en Oberst. Saadan ser en Prins ud. Olaf er fjorten Aar og Gunhild er syv. Fjolle er ni Aar. Naar Danselæreren skænder paa ham, fordi han ikke kan staa i femte Position uden at falde omkuld, trækker det om hans Mund, og man faar Lyst til at gaa lige hen og kysse ham og gifte sig med ham. Men naar det igen ikke mere trækker om Munden, tænker man kun paa Olaf. Fjolle kan ikke gøre for, at han ikke kan lære de fem Positioner, for Vinges lille hvide Hund kan heller ikke lære at give Pote. Naar det er Gunhilds Tur at inklinere, tænker hun paa Olaf og inklinerer for Fjolle.

Gunhild er saa fin, at hun er bange for at røre ved sig selv og sætte Pletter. Hun er i hvidt Møll fra Mors Brudekjole med tre stivede Skorter under og Mamelukker med brede Blonder, der hænger nedover Knæene. Haaret er slaaet ud i vildene Sky, og inde paa Brystet har hun et Lommetørklæde, som Far selv har fyldt med Kodekolonje. Olaf har lange Bukser paa og rigtig hvid Krave som en voksen Herre. Han

er saa høj og fornem. Nu staar han og taler med sin Søster Toni. Hun er seksten Aar, men han er højere.

Hofjægermesterinden fylder Salen med vinrød Silke og hvide Blomster i Haaret. Hun ligner et dejligt Flag og har været gift med en Hundeklipper i Italien, for hun troede jo, han var Greve, men saa blev hun skilt fra ham, Gudskelov da, og Holger er Søn af Hundeklipperen — som Tante Martine siger, er ligesaa slemt som at være Tater — men se det paa Holger kan man ikke. Han er kulravende sort i Haaret og brun i Ansigtet. Gunhild lister hen i Nærheden af Hofjægermesterinden, for at snuse hendes dejlige Lugt ind. Olafs Far er i Oberstuniform, men han lugter lidt af Hestestald, fordi han altid rider, og det hænger i.

Foroven er Fjolle saa fin, baade med Fløjlstrøje og Fløjlsbukser, men han har sølede Snørestøvler paa, for han har glemt at skifte, og nu er det for sent. Danselæreren har skændt, og alle Pigerne puffer til hinanden og peger paa hans Snørestøvler. Han er saa rød i Hovedet, som skulde han springe.

Gulvet er lakeret, og Danselæreren strinter hvidt Mel paa — det hedder Talkum — for at man ikke skal falde. To Musikanter skruer paa deres Violin. Det lyder saa bedrøvet, som Kattene paa Taget om Natten.

Pigerne taler om, hvem der skal opføre Ballet. Gunhild gætter paa Olaf og Toni, for Tonis Kjole er kantet med Svanedun forneden og rundt om den bare Hals. Gunhild er lidt svimmel. Hendes Hænder længes efter at stryge Fjolle over Fløjlstrøjen og sige: — Du skal ikke bryde dig om Støvlerne! Medens

Hænderne har Lyst til det, har Benene kun Lyst at knæle for Olaf. Hvis der pludselig blev Hungersnød, som i Paris, dengang de spiste Rotter, maatte han godt spise hende, ja, han maatte. Hun vilde slet ikke skrige eller græde, kun være glad og se paa ham og blive spist af ham og være død.

Nogen napper hende i Kjolen: — Vil du have den? Fjolle stikker hende en hvid Nellike i Haanden: — Den laa paa Gulvet! Uden at svare, putter hun Blomsten ind paa Brystet til Lommetørklædet. Et Øjeblik efter er den gledet forbi Maven og ligger igen paa Gulvet. Hun ser det først, da hun allerede har traadt paa den. Hun bliver saa ked af det, baade for Nelliken og for Fjolle, at hun godt vilde leve hundrede Aar paa en øde Ø med kun vilde Dyr og Slinger og Fjolle. Eller maaske hellere i en Ørken, for saa kunde de komme op at ride paa en Kamel.

Danselæreren klapper i Hænderne. Det betyder Ro og passe paa: — Du, Balk, som er den største, har den Ære at føre Ballet op med den mindste! Hun hører Ordene uden at forstaa dem. Hun tænker paa, om det vil gøre meget ondt, naar han begynder at bide hende.

Olaf gør en Grimasse, som ikke ser pæn ud, og trækker paa Skuldrene, som Far har sagt, at hvis Knud understaar sig til at gøre det en Gang til, skal han faa Hundepisken at smage. Saa slaar han Hælene sammen, gaar tværs over Gulvet og bukker dybt for Gunhild.

Der kommer rød Taage for hendes Øjne. Hun er lige ved at falde om, saa løjerlig gør det i Benene, som om de smelter. Det er baade dejligt og forfærdeligt. Hun

vilde ønske, de andre gjorde saa meget Støj, at hun kunde skrigte højt, uden at nogen hørte det.

Hun skotter op i hans Ansigt. Aah . . . ! Han ser paa hende, som Tante Martine ser paa en Edderkop. Nu lægger han Armen om hendes Liv, nu gynger hun ude paa Havet med ham alene. Nu svæver hun oppe over Skyerne, det er Nat, og Stjernerne spiller for dem, og Vorherre vinker. Igen er det kun Salen paa Hotellet, og Afdansningsbal, og aldrig, aldrig mere skal hun danse med ham. Hun stirrer paa hans lange tynde Fødder, der glider og glider saa fint over Gulvet, medens hendes tripper hjælpeløst forvildet, ude af Takt. Hun fylder sig med Udlugten fra hans Klæder, og midt i Livet føler hun Varmen fra hans Arm og mærker hans Fingre i Siden. Hun tænker paa Ordet „Naglegab“. Kommer der ikke Blod ud af Siden? Gid han vilde sige noget til hende. Bare et eneste Ord. Et lille kort Ord.

Hun kom pludselig til at ryste, som naar det vaade Haandklæde om Morgenen lukkede hende inde i Iskulde. Nej, selvom der var Hungersnød, han vilde ikke spise hende, ikke røre hende med en Ildtang, vilde han.

Olaf havde danset Salen to Gange rundt med hende. Han standsede med et Ryk, bukkede og gik bort uden at sige et Ord, uden at se paa hende. Hun blev staaende. Nogen puffede til hende, hun lod sig puffe. Hun stod midt ude i Salen, rundt om hende dansede man. Danselæreren trak hende hen i en Krog: — Du maa ikke staa de andre i Vejen!

Nogen talte til hende. Først kunde hun ikke faa fat paa Ordene: — Vil du heller ikke danse med mig?

Hun saa ind i Fjolles Ansigt. Han var sort paa Næsen. Hvorfor saa han saa bedrøvet ud? — Ingen vil danse med mig! Nu først saa hun, at Fjolles Ben var skæve. Knæene stødte sammen, men Benene gik fra hinanden som paa en Saks, der ikke er lukket. Gunhild vilde danse med ham. Hele Aftenen. Altid. Jo mere Benene gik fra hinanden, jo mere vilde hun danse med ham. Ogsaa hvis han var pukkelrygget og havde Vorter.

De dansede, men kunde ikke komme i Takt. Gunhild mente, det var Vals, Fjolle dansede Polka. Igen og igen prøvede de. Midt paa Gulvet blev tomt. Alle lo. De skammede sig og kunde ikke holde op. Igen prøvede de. Nu standsede Musiken, men de blev ved. Man lo og klappede i Hænderne og raabte: Bravo! Bravo!

Gunhild saa forbi alle de andre, hun saa Olaf staa og klappe i Hænderne.

Det var hende, der fandt Vej ud af Salen, derud, hvor alt Tøjet hang. Hun trak Fjolle med sig. Helt ind til Væggen, bagved alle Frakker og Kaaber.

— Er du ked af det? Fjolle svarede ikke. Gunhild tænkte paa Olaf: — Jeg vil godt gifte mig med dig, naar jeg bliver stor! Hun var tyk i Halsen, som skulde hun kvæles? Fjolle svarede ikke. Men i Mørket hørte hun en Lyd, som naar Sanko spiste, og mærkede Lugten af Chokolade. Hun forstod, at han ikke svarede, fordi han havde Munden fuld.

Ganske stille gled hun forbi ham mellem Kaaber og Frakker.

— Hvor er du? Det var hende, som ikke svarede. Hun hørte ham gaa,

Musiken derinde begyndte igen. Nej, nej, ikke ind.

Gunhild styrtede gennem Gaderne, det tøsneede, hendes hvide Kjole sjaskede om hende, Haaret klistrede. Hvad vilde Mor sige? Hun blev staaende midt i Pjasket. De nye Laksko, som ikke kunde taale Sne! Lænet op mod et Hus trak hun Skoene af og tog dem i Haanden. Hvor skulde hun gaa hen? Inde i Ryggen mærkede hun Olafs Arm og i Siden hans Fingre. Hvor skulde hun gaa hen?

Slotsgaarden . . .

Slotsgaarden var fuld af Røvere, da hun styrtede forbi alle Portene. Sæt Døren var smækket? Men Døren var ikke smækket. Hun glemte at banke paa Mellemdøren, glemte at banke paa Stuedøren.

Lampen var tændt. Der sad Bedstemor og Tante Sophie ved Bordet med den lille Staalampe. Gunhild ventede ikke, til nogen spurgte hende. Hun kastede sig ind til Bedstemor og græd og græd. Bedstemor bare strøg hende over det vaade Haar. Tante Sophie kom med Haandklæder og tørrede hende. Tante Martine skræppede op om en Ulykke, men Bedstemor sagde: — Nu tier du, Tine!

Lidt efter laa hun i Tante Sophies Seng, med et Uldskørt svøbt om Fødderne og i en af Bedstemors Nattrøjer. Gennem en Taage saa hun Bedstemor tage Sjal og Kyse paa. Saa sov hun.

Kammerater.

Skolen var lang og kedelig som en mørk Nat, naar man ikke kan sove. Men i Skolen skulde man værsgod være vaagen, selv om Øjnene hele Tiden var ved at falde til.

Skolen var lukket den syvende Dag, som man skulde holde hellig, for den var et Mosebud. De andre Dage skulde man være der fra ni til to. Frikvartererne var rare nok, bare man kunde blive fri for at sidde inde i Klassen og høre efter. Alt det, der stod i Bøgerne, var kedeligt. Den danske Læsebog var nok lidt morsom, men ikke nær som Bedstemors „Thyra“er med: Giv mig mit Ben! Giv mig mit Ben!

Man kered sig ikke en Døjt om, at Frankrig var rød og England gul, og den sorte Prik i Frankrig hedder Paris. Eller: naar en Mand har femogtredive Æbler, og de koster to Øre Stykket, og fem er raadne, hvad betaler man saa for Resten? Man havde jo aldrig set den Mand, og Mor skulde nok prutte med ham og faa dem billigt. Men hvadfor skulde man købe Æbler af en Mand, naar de groede paa Træerne oppe i Haven helt af sig selv?

I have a pen. Det var ligefrem Løgn, for man havde seks splinternye Penne, som man havde faaet

af Far. You have a book. Det var Marie. Hun havde en Spaabog, men det halve manglede. He has a cat. Det var nok Købmand Vinge, men han havde tre Katte. Og hvorfor skulde man vide det paa Engelsk, naar alle Folk forstod Dansk?

Hvorfor skulde man stave sidst med d og fast uden d?

Pyt med Kong Skjold og Svend Tveskæg, som var døde, længe før Bedstemor blev født. Koen og Mennesket er et Pattedyr. Hyadfor er Fuglen ikke et Pattedyr? Er Englene Fugle eller Pattedyr? Spurgte man, blev man sat udenfor Døren.

Udenfor Døren var bedre. Der hang alle Kaaber og Hatte i lang Række ovenover en lille Blikrendesten til Paraplyer, og saa kunde man rode i alle Lommer og flytte om paa Lommetørklæder og Vanter og Kræmmerhuse. Men det var flovt at komme udenfor Døren. Hvorfor var det flovt?

Man kunde lære det altsammen udenad ved at læse det to Gange igennem, men straks efter blev det borte igen, som om man havde et Hul i Hovedet, hvor det trillede ud igen. Naar man læste over lige inden Timen og var en af de første, der kom op, eller snød med Bogen i Skødet, fik man Ug. Det var to Øre i Karakterpenge. Blev man hørt hen i Timen, naar der var gaaet hundrede Aar, og man maaske flød ude paa Havet i en Nøddeskal eller fløj over Kirken paa Fuglen Rok, saa fik man Slet, som trak fem Øre fra.

Havde man Brug for mange Penge til en Farvelade, maatte man passe paa hele Tiden, det var ligesaa svært som „Mit Skib er ladet med?“ naar det

begyndte med et vanskeligt Bogstav. Havde man samlet tre Ug'er paa en Dag, blev man skoldende hed og huskede paa, at nu „flaaede“ man jo Far for Penge. Bad man om Penge til et engelsk Griffel, der var saa lækkert at røre ved med Tungen og skrev saa blødt som Fløjls, sagde Mor altid: Barn, du flaaer mig! Saa mærkede man ligesom en skarp Kniv nedad Benene og koldt paa Ryggen og blev saa vred paa Skolen, at man ønskede, et Jordskælv vilde komme og tage den, eller at alle Lærere og Lærerinder maatte faa Kolera eller Pest og dø i en Fart.

Havde man ikke ret mange Ug'er, saa Far ked ud af det og sagde: — Du har jo saa nemt ved at lære! Men kom man med seksten i én Uge, og det var 32 Øre — og Knud, som læste Lektier hele Aftenen og fik fem Øre for et Ug, men kun havde tre og et Tg, som trak ti fra — blev Knuds Mund saa bedrøvet som Smed Jensens Hund, naar den sad og frøs paa Bagtrappen, fordi Smed Jensen var henne at spille Kegler i Rosenlund.

Karakterpengene kom hver i sin Bøsse, og Bøsserne stod i Mahogniskrinet under Sofaen ved Siden af Violinkassen. Men naar Bøsserne var tunge, blev Pengene flyttet over i Sparekassebogen, hvor man ikke kunde se dem. Det var akkurat, som naar man kastede en Sten i Vandet, plums, var den borte, man saa den aldrig mere.

Skolen begyndte med Morgensang. Morgensang var som Fløjlsgrød, der bliver ved at hænge ved Skeen og ingenting smager af, men skal spises, for man kan ikke blive til noget, hvis man er kræsen. Der var

nogle Morgensange med mange Vers og en Melodi som Fiskelim.

Under Morgensangen stod Gunhild og kiggede paa Benene, de smalle og de tykke, de altfor korte og de storkebenslange. Alle Fødder kedede sig til Morgensang — ogsaa Frøken Faubels og Frøken Linkes. Nogle trippede, saa det var helt flovt at se paa eller stod med Tærne indad, og saa er man dum. Nogle var flade som et Klask med Gulvkluden. Else Bay havde fine kærlige Kvastestøvler med hvide Glasknapper, og Farver Funkes tre Piger havde Fjersko. Fjersko og Ligtog i Regnvejrr var det sørgeligste, man kunde tænke sig. Marie Funke kunde godt være glad og le — kun Skoene, de lo aldrig. Naar man stod og saa paa alle de Sko og Støvler, var det som at holde en hel Bunke Bøger fra Klubbens Bibliothek under Armen paa Vejen hjem og glæde sig til at sluge dem, hvis Mor ikke skyndte sig at laase dem inde. Sko og Støvler var ogsaa Eventyr og Historier. Laksko og Kvastestøvler var Prinsesser; der havde det godt og fik alt, hvad de pegede paa. Men Gunhilds egne korte snudestødte Sko lignede dem, Drengene gik med, og paa fjorten Dage skejtede hun et Par Saaler til. Det kostede mange Penge. Hun havde prøvet at gaa paa Tærne, men det glemte man, naar man tænkte paa noget andet. Man tænkte altid paa noget andet.

— — —

I Timerne sad hun og beundrede Kammeraterne. De var næsten alle sammen dejlige. Hun var den grimmeste. Mor sagde altid, naar hun børstede og flettede hendes Haar, eller pyntede hende til Selskab:

— Det gør ikke noget, du er grim, blot du er retskaffen! Hvad var „retskaffen“?

Engang havde hun paa Hjørnet af Houmeden set en Pige, der vist var grimmere endnu, for hun havde Lungeslag paa Kinden og var pukkelrygget. Ligestraks blev Gunhild lidt glad, men saa skammede hun sig. Det var jo akkurat, som hvis en fattig Mand glædede sig, naar nogen døde af Sult, eller hvis Mor havde Hovedpine og sagde: Gudskelov, Madam Dynesen har Ørepine! som var det værste af alt. Forresten var den fremmede Pige ikke skeløjet, og maaske var hun forbyttet, og blev en skønne Dag fortryllet om, og blev den dejligste i hele Byen.

Der var tre i Skolen, der skelede indad, men Gunhild var den eneste, der skelede udad. Far sagde, det var hendes egen Skyld, fordi hun aldrig huskede at gaa med de store Hornbriller med kun et bittelille Hul til hvert Øje, som Doktoren havde sagt, hun skulde bruge for at øve det gale Øje.

Gunhild havde aldrig set sig i et Spejl hjemme, for Spejlene hang altfor højt, og Mor sagde, det var farligt at spejle sig. Men i Kobbermaskinen havde hun set sig selv. Siden holdt hun ikke af at komme i Nærheden af Kobbermaskinen.

Somtid ønskede hun, at Doktoren bare ikke havde opereret hende, for det var meget pænere at skele indad. Det var næsten kønt. Det saa ud, som vidste man en rasende Bunke Hemmeligheder med sig selv.

Hverken i Slotsgaarden eller hjemme eller i Skolen tænkte Gunhild paa, at hun var skeløjet, men naar Gadedrengene raabte „skeløjet Tøs“ efter hende, blev hun altid bedrøvet. Det var ogsaa saa kedeligt for

Far og Mor. Derfor vænnede hun sig til at gaa og kigge ned i Brostenene, men det var heller ikke altid let at huske, og bedst, som hun saa noget frygtelig morsomt noget paa Gaden, brølede en eller anden pludselig ind i Øret paa hende: — Skeløjet Tøs! Skeløjet Tøs! Hun vilde hellere være pukkelrygget som Hulda Tvede, der sad paa Taburet med Rygstød. Hende havde de allesammen ondt af, og Gadedrengene raabte aldrig efter hende. Men Hulda havde ogsaa altid fine røde og tærnede Kjoler og store Hatte med baade Sløjfer og Blomster. Og Hulda havde Parasol af rigtig Silke!

Den dejligste i Klassen var Agnes Levy. Hun lignede det Billede, der hang over Mors Seng af Jomfru Marie med Kristusbarnet. Alting paa Agnes var kønt. De smaa hvide Tænder, der lo med, naar hun skilte Munden ad, pippede frem som Hovederne paa Georg Bjerregaards smaa Dueunger, naar de kom ud om Morgen. Man kunde sidde og se Agnes' Mund gaa op og i uden at blive træt. Læberne bevægede sig saa nydeligt, som naar man paa Danseskolen løftede op i Kjolen og gjorde Kompliment. Inde i Øjnene var akkurat som to af de sorte Humlebier oppe fra Haven, de snurrede ikke, men saa sorte og bløde og fornøjede var de. Agnes' Øjenbryn var to smalle, smalle Broer, som man maatte gaa saa forsigtig over for ikke at falde i Vandet. Mor havde en Pung af Perlemor, saadan saa Agnes ud i Ansigtet, og Haaret var delt i to Fletninger, som man gerne vilde holde i Haanden altid og lugte til. Hendes Hænder var altid rene, og Spidsen af Fingrene lignede Hermosaknopper. Naar man sad og saa paa hendes Negle, kom man altid

til at tænke paa de Tunger, som Tante Martine broderede paa Kammerdugslommetørklæder for at tjene Penge.

Agnes Levy var Jøde, og i Religionstimerne havde Jøderne Haandarbejde. De troede paa Vorherre, men ikke paa Kristus og ikke paa den hellige Aand, som man aldrig kunde finde ud af, hvad dueede til. Profeterne og Skabelsen og de ti Bud hørte ogsaa med til Jøderne, for de var ikke Hedninger, kun Mormoner og Katholiker var Hedninger. Olga Simon var ogsaa Jøde. Hendes Haar var kort som paa en Dreng, og hun skreg og bed og sparkede, naar hun blev vred. Beate Cohn var den tredje Jøde i Klassen. Hun talte uden at trække Vejret og var køn i Ansigtet og lige-saa tyk som en Sofapude.

Lørdag var Jødernes Søndag. Saa gik de ikke i Skole, men var pyntet og gik Tur fra Morgenstunden. Altid en hel Dynge ad Gangen. Sikke det vrimlede, naar de gik henad Gaden! De talte saa højt, at man hørte dem længe i Forvejen, og lo og vendte Hovederne efter Folk — og det maa man ikke. De voksne Jødedamer var saa smaa, men havde store kulørte Fjer i Toppen af Hatten eller Roser og Levkøjer ligesom Tante Martine. Deres Ben var korte, og de vrikkede med Gumpen.

Gunhild syntes, at Jøderne var de allerkønneste. Men ogsaa Tvillingerne var kønne. Forfra kunde man se Forskel. Vita havde et lille Hak i Overlæben, og Nelly manglede den ene Øreflip. De lignede to fine Dukker i et Vindue og var saa milde og blide i Ansigtet, at man altid blev forbavset, naar de sagde noget, man blev ked af. De bestilte selv deres Klæder,

og naar Middagsmaden ikke smagte dem, fik de Flødeskum eller pisket Æg. Ogsaa Haaret var Dukkehaar. Næsten hvidt, og krøllet og kort og som Silke. Ebba Fabritius sagde, at de løj og pralede, men hvordan kunde man vide, om nogen løj? Det kunde man da kun selv vide!

Det var sikkert sandt, at deres Far stod fjerde-øverst paa Skattelisten, og Nelly sagde, det var slet ikke fint at staa helt øverst, for ellers havde han gjort det. De havde over tusinde Kroner i Sparekassen, og deres Silkegardiner havde kostet otteogtyve Kroner Alen.

Karla og Amalie var ikke nær saa pæne, men de var saa rare ved Gunhild og sagde: — Kom og hent os, naar du gaar til Skole! De maatte kun spise to Kryddertvebakker til deres The om Morgenens for ikke at blive tykke. Og Fru Tryde passede paa, at de hang længe nok i Trapezen og lavede mange Svalereder. Deres store Søster var rendt væk med en Skuespiller, men han pryglede hende og sendte hende hjem igen. Nu sad hun hver Dag i Klubhaven med sin Mor og syede fransk Broderi og drak Kaffe, og var kun seksten Tommer om Livet og havde Underbid. Fru Tryde smilede altid, ligesom paa et Fotografi, og Karla og Amalie sagde: Lille Mor! til hende.

Hr. Tryde var mere tilovers. Gunhild havde lagt Mærke til at alle Steder, gjorde man mere Støj og lavede flere Løjer, naar ens Far var borte. Undtagen hos Helga Bugge, for hun havde Stedmor, og hendes Far var hendes bedste Veninde. Hr. Tryde var stor og tyk, man saa tydeligt, at han ikke passede i de fine

Stuer, hvor alle Møblerne stod saa kønt paa skraa. Naar han talte, lød det, som om noget faldt paa Gulvet, men Fru Tryde svarede ikke. Saa gik han ind paa Kontoret, og der var Voksdug paa Stolene.

Gunhild delte Ugen i de Dage, hendes Far var hjemme, naar hun kom fra Skole, og de Dage, hvor han allerede var borte. Det var hveranden Dag. Hun holdt mest af de Dage, han var borte, men havde Samvittighed af, at han sad dernede under det lave Loft og telegraferede rundt i hele Verden for at tjene Penge. Far skændte aldrig, men saa tidt alvorlig ud, og naar han saa alvorlig ud, talte han ikke til Mor.

Omme i Skolen sad hun og tænkte paa, bare nu Maden var færdig i ordentlig Tid, og god nok, saa han ikke igen gik paa Stationen uden at spise eller gik om paa Gæstgivergaarden, som kostede mange Penge. Far kunde ikke fordrage opvarmet Kød og Ragout og Pluk-kød, men det var man nødt til, naar man havde haft Steg om Søndagen. Frikadeller holdt han ikke af, og Klipfisk kunde han ikke lide.

Morgentur.

Huse gik forbi, Træer gik forbi. De frøs. Smaa Istapper hang ned fra Fars Skæg af den sorte Respirator, han lukkede Ordene inde med.

Underligt var det at gaa Morgentur med en Far, som ikke kunde tale og alligevel ikke var døvstum. Gunhild bøjede sig, fyldte den snavsede Vante med snavset Sne og løb for at indhente Far, der gik med ensdanne Tik-Tak Skridt. Han kunde vist gaa til Verdens Ende uden at stoppe og puste.

Tænderne klaprede af den snavsede Sne, hun havde puttet i Munden, og Gaasehud skruntede ud over hele Kroppen. En sort Fugl baskede over Vejen. Fra Svinestien bagved Husene hvinede det. Gunhild hviskede med hængende Mundvige: — Grynte vilde Grisene, hvis de vidste, hvad Galtten nu lider! Det var noget fra Knuds Fædrelandshistorie, hvad det betød, vidste hun ikke, men man var nærved at græde, naar man bare hviskede det for sig selv.

I et Vindue, bag en halvfrossen Rude, stod en Myrthe og frøs. Gunhild havde straks Næsen fuld af bitter Myrthelugt og følte i sine egne Fingerspidser, hvordan den gamle Kone nappede Myrther af, saa de faldt omkuld i Karmen: Hundrede for en Krone.

Foruden Brudekrans fik Bruden Buket med Oran-geblomster. De kom fra Italien og havde rigtig Hud ligesom Mennesker, og deres Lugt var bedre end den, der kom ud af Roser. Brudgommen, som altid var en Mand, bestilte Brudebuketten: Ligemeget hvad den koster, — for han var rig — bare den er saa smuk som mulig! Saa kom Bruden. Pyh, hun havde altid saadan et Jav: Husk endelig, høj foran og klædelig, og her var Sløret, som skulde have Myrther hele Vejen forneden.

Naar Mor bandt Brudekrans, sang hun altid den om at bygge Hus paa „Klippegrund“. Det var der, hvor „noget faldt“ i Sæd e m a n d e n. Nej, hun vilde hellere have sit Hus midt i en Have, saa man ikke saa de fulde Bønder blive taget i Kraven og slæbt paa Stationen, og Slagterne vride Halen om paa de smaa Kalve, eller de tykke Ølkuske piske paa de to graa Heste, der saadan svedte.

Nu kom Vinduerne snart med de røde og hvide Pelargonier. De lignede Hofjægermesterinden. Naar hun kom løbende ind i Stuen, gav Stolene sig til at le. Gunhild havde selv gennem Sprækken set hende tage Mor om Halsen og hørt hende sige: — De skulde hedde Jomfru Marie, skulde De, og svæve oppe i Skyerne istedetfor at have Mand og Børn!

Men Jomfru Marie havde da ogsaa et Barn.

Hofjægermesterinden var som en Spilledaase, der spillede af sig selv, og naar hun gik, lugtede Stuen hele Dagen af hendes Klæder, saa Far stod og snuste, naar han kom hjem og glemte at tale om, at Maden var færdig, eller, føj, hvor her lugter af Kaal! Saa rev han heller ikke Vinduerne op og strintede Urtokolonje.

Gunhild kunde ikke se ind i en rød og hvid Pelargonie, uden at Hofjægermesterinden kom frem inde i Hovedet og stod og trippede i Ridestøvlerne, medens Amtmanden hoppede op og ned paa Hesten og red ud af Østerport for at slaa Dragen ihjel og faa hende til Kone. For hendes Mand var noget, der hed Morfinist, og det dør man af.

— Husk mig paa, vi skal have Fuchsiaer med til Mor! Far havde talt gennem Respiratoren, der lignede en Ligkiste, og straks kom hun til at tænke paa de Skindøde i Lighuset ude paa Kirkegaarden. De laa og raabte: — Jeg vil ud! Jeg vil ud! Men ingen hørte dem, for det var Vinter. Paa Kirkegaarden gik man kun om Sommeren, naar der var Musik paa Skovbakken.

Fuchsiaer var smaa Feer i Balkjole. De hang bare og længtes efter at komme paa Bal. Gudskelov, de vidste ikke noget om at blive stukket ihjel af Staaltraad. Alle andre Blomster kunde man tvinge sig til at stikke Staaltraad igennem for at hjælpe Mor, men ikke de smaa Feer. Naar Mor gjorde det, lukkede man det gode Øje og saa kun en gul Taage. Vorherre slog Mennesker ihjel, for at Mor skulde tjene Penge paa Kranse, men Mor slog Blomster ihjel. Mor var en Morder.

— Saa vender vi! Halvmilepælen var naaet. Gunhild var lige ved at græde. Hun vilde have givet sit Ravhjerte bort for at faa Lov at gaa til den næste Skærvedyngge eller ud til Møllen, der stod og løftede Armene og bad til Gud. Hun vidste godt, at havde Far foreslaaet hende at gaa til Møllen, havde hun gerne givet Ravhjertet for straks at maatte vende om.

Foran Huset med Fuchsiaer standsede de: — Gaar du med ind? Hun nikkede — og var helst løbet sin Vej med Hænderne for sine Øjne.

Inde i Stuen stod en Kommode saa blank som en Honningkage og en Alkove med blaatærnet Bomuldsforhæng. Konen lugtede af Levertran, naar hun rørte sig. De smaa Fuchsiafeer laa paa Kommoden, stumme som Fisk med Krog i Halsen. Hun hørte godt deres Tanker.

Paa Hjemvejen smeltede alle de smaa Istapper, der hang ned fra Respiratoren, og Solen gav sig til at skinne. Men paa en Trappesten sad en lille mager Hund og frøs. Hun turde ikke gaa hen og klappe den, fordi hun gik med Far. Hvis den havde Vandskræk, fik man selv Vandskræk og bed alle Mennesker og døde. Hun vendte sig og vendte sig: Jo, Hunden sad og saa efter hende. Pludselig styrtede hun tilbage og klappede den og kyssede den i Panden, saa hen til Far, som slet ikke havde mærket, at hun ikke var der.

Med et huskede hun noget rart, stak Haanden i Lommen: Jo, de laa der allesammen. Glasskaarene laa der allesammen. Hun klirrede fornøjet med dem. Tante Sophie sagde, at Biblen var den bedste Trøst, naar man var bedrøvet. Nej, Glasskaarene var meget bedre. Hun holdt et for Øjet. Straks var det Sommer. Hun lugtede Græs og grønne Træer. Solen skinnede gennem Kaaben. Hun snuste: Violer, Jordbær.

Gunhild gemte det gule Skaar og holdt et rødt for Øjet. Hele Verden var rød. Solen var ved at gaa ned. Hun gik i en stor Kongesal med røde Fløjlsgardiner og Silketæpper paa Gulvet, og Kongen og Dronningen var i røde Kaaber, og paa Bordet var Krystalkarafler

med Vin. Nu spillede Musiken, og Prinsen bukkede for hende . . .

Hun holdt et blaat Glasskaar for Øjet. Alt var saa isende koldt, som naar Knud lokkede hende med ud paa Aaen, hvor han løb paa Skøjter oveni Fiskene, som ikke kunde komme op og trække Vejret.

— Hvordan er det, du gaar og skøvler paa dine Ben! Se dig dog for! De var næsten hjemme, og hun havde slet ikke mærket, at de var kommen ind paa Stenbroen. Gunhild stormede iforvejen, kimede, kimede, skønt Far havde jo selv Nøglen, kimede, medens hun saa indad alle Entrédørens farvede Glasfelter, og Hjerter væltede fra den ene Side til den anden, som Knuds Baad, naar det blæste.

Marie lukkede op med opsmøgede Ærmer: — Du river jo Huset ned, som du kimer! Kom og spis din Mælkebrød og vær stille.

Gunhild var stille. Ingenting var sket. Paa det hvidskurede Gulv i den pæne Stue stod de røde Damaskmøbler saa ordentlig som Firkanterne paa Ruder ti. I Spisestuen var heller ikke noget nyt. Paa Forhøjningen ved Sykurven stod Klædekurven med alle de hullede Strømper og Lappetøjet fra sidste Vask. Hun sukkede, Bordet var dækket. Under Skrivebordet laa Sanko og strakte den syge Pote frem, som en fattig Tigger, der be'r om noget.

Inde i Sovekamret, hver paa sin Sivskammel, stod Sonja og Ingrid, rystende, foran Spandene med det væmmelige iskolde Vand. Sonja var helt brun, Ingrid helt hvid. Marie dyppede Haandklædet: Klask! Klask! De skreg op paa engang, skønt kun Ingrid havde faaet Vandet over sig. — Tør dem godt! raabte

Mor ude fra Køkkenet. Mor stod og bandt: — Tal ikke til mig! Jeg staar og jager og ved ikke mine levende Raad for at naa det! Lugten af kogt Mælk og Kaffebrøner kom ovenover Lugten af Mos og Laurbærblade. Allerøverst lugtede man Hyazinterne. — Vi har Fuchsiaer med, Mor! — Gudskelov. Men du maa alligevel paa Banen . . .

Mælken havde allerede trukket Skind over de maskinskaarne Rugbrødsstumper. Væmmelsen steg op i Gunhilds Hals. Hvormange Gange havde hun ikke bedt Vorherre om at blive fri for den Mælkebrød Morgen og Aften! Sankos Pote sagde tydeligt: — Giv her! Med bange Samvittighed bar hun Tallerkenen hen: — Skynd dig saa! Sanko slubrede det hele i sig i en Ruf, medens Far var inde at skifte Klæder, for naar man har daarlige Tubertler, sveder man.

Mor raabte fra Køkkenet: — Hvor bliver du af! Gunhild stak Armen i Kaaben, trykkede Huen ned over Panden og spurgte ud gennem Døren: — Fra hvor? — Fra Løve, svarede Mor. De fra Italien kan jo ikke være her endnu.

Den hurtige Vej eller den rare Vej? Udenfor Døren stod hun og tænkte sig om. Gik et Par Skridt i den ene Retning, vendte om og satte i Løb, vendte atter om, talte paa Knapperne, men gik i den modsatte Retning af den, Knapperne bestemte, fortrød og vendte igen om. Nu løb hun. Aandeløst. Løb, som naar hun drømte, at „Munken“ var efter hende, og hun faldt over Risbundterne opad Skovbakken.

Langt ude i Vestergade ser hun en gammel Kone gaa og hifle med en Sæk Spaaner. Helt skæv af at slæbe. Gunhild puster af Træthed paa Konens Vegne.

Det er saa flovt at sige: — Skal jeg bære den lidt? Aah, hvor Konen slæber! Hun har Ordene i Munden, men de er bange. Hun faar Munden fuld af Spytt. Endelig samler hun sit Mod: — Maa jeg ikke hjælpe Dem lidt? Konen ser op, hun har kun et Øje. Det andet er ligesom en lille rød Klat.

Gunhild tager Sækken, og Konen siger ikke et Muk. Gunhild hiver den op paa Nakken. Naar hun gaar, stunter den mod Stenene. Bare der ikke gaar Hul! Hun prøver at faa den højere op, pyh, højere endnu. Konen gaar med et kort og et langt Skridt, ligesom en op og to i Mente, en op og to i Mente. Gunhild forsøger at gaa paa samme Maade. Hun er saa varm som under Dynen, men det bider i den ene Haand, hun har glemt at trække Vanten paa.

Ud forbi Vesteraltan. Forbi den første Grusgrav, forbi den anden Grusgrav. Sæt Konen er en Heks, som vil lokke hende med langt, langt bort, saa hun aldrig mere skal se Far og Mor og Bedstemor og Tante Sophie . . . ! Nu stunter Sækken igen. Konen sukker: — Aahja, aahja! Maaske bor hun helt nede i Aarhus. Maaske er hun gift med en Røver . . .

Sækken bliver saa tung. Gunhild husker paa „Ali Baba og de fyrretyve Røvere“. De var gemt i Sækkene! Sæt . . ! Hun sveder paa Ryggen. En op og to i Mente, en op og to i Mente! Klokken slaar. Hun tæller. Ni Slag! Klokken ni skal hun være i Skole. Bare hun turde spørge: — Er der langt endnu? Men det er saa ubeskedent. Ligesom at nu vil hun ikke bære den længere. Pludselig staar den gamle Kone stille.

Gunhild sætter Sækken fra sig: — Er det her? — Hvad her? Konen ser paa hende med det ene Øje

og den lille røde Klat. Gunhild spørger forknytt: — Er det her, De bor? Konen ryster paa Hovedet, ryster og ryster paa Hovedet: — Ih, nej da, a bor helsen paa Fattiggoren!

Naar man bliver gammel, gaar man i Barndom og ved ingenting. Gunhild bliver saa voksen: — Jeg mener, hvor skal De hen med Sækken? — Paa Fattiggoren, sejer a jo! . . .

Gunhild bider sig i Tungen. Hun vil ikke græde. Saa hifler hun igen Sækken op paa sin Ryg og sjosker med Konen den lange Vej tilbage. Hun har mødt hende lige uden for Fattiggaarden.

Da hun endelig kommer til Porten og sætter Byrden, river Konen den til sig: — Saa'en en! Saa'en en! Ligesaa vreddt.

Gunhild styrter nedad Vejen, næsten falder ind i Godsekspeeditionen. Der er fuldt af Kasser og Sække og Kurve, helt op til Loftet: — Jeg skulde hilse og spørge fra Mor . . . Den tykke Mand, der er helt groet til i Ansigtet af Skæg, tørrer Hænderne i Forklædet: — Nu skal jeg se ad! Han tumler om med Kasser og Kurve, roder i gule og blaa Papirer, tumler igen med Kasserne: — Her har vi Kalorius! Han langer hende en flad Vidjekurv, næsten saa stor som hun selv: — Den er fra København, men her har vi noget fra Italien! Hun ser den hvide Trækasse. — Alt det kan du jo ikke slæve af med! Hun nikker: — Magelig! — Vognen kører om en Time! — Mor staar og venter! — Naa, som du vil da!

Hun aser af med Kurv og Kasse. Hendes Arm er for kort til Kassen, hun maa skyde Maven frem for at bære den. Vidjekurven stikker hun Fingrene ind i.

Et Par Gadedrenge kommer imod hende og puffer hende ud i Rendestenen: — Din skeløjet Tøs! Din skeløjet Tøs! De gaar bagved hende. Nu trækker de hende i Fletningerne: — Hyp, hyp Hest, hvem kan bedst. De jager hende foran sig. Hun er værgeløs. Pladask, der ligger hun. Drengene stikker om Hjørnet. Kassens skarpe Kant har ramt hende i Kinden, saa hun bløder. Gunhild er bange for Blod. Forførdelig bange for Blod. Benene bliver bløde. Hun maa staa opad en Mur. Den store Politibetjent kommer over Gaden for at hjælpe hende. Det var ham, som sparkede Hunden. Nej, nej . . .

Hun klamrer Kurv og Kasse ind til sig og løber igen.

Paa Trappegangen faar hun Lommetørklædet frem; det bliver rødt. Hun spytter og spytter for at vaske Blodet af. Marie skriger op: — Jøsses, jøsses, hvad har du dog gjort ved dig! Mor raaber ude fra Køkkenet: — Skam dig, som du gaar og driver, naar du ved, jeg staar her og venter!

Gunhild staar foran Skolen, da hun med ét husker, at hun hverken har Tornyster eller Skolemad med. Klokken slaar ti. En hel Time forsent.

Ruden.

Gunhild fik Lov at sidde oppe, lige til Kjolen var færdig. Hun havde selv syet de sorte takkede Lidser fast paa de lyseblaa Kantebaand i to Rækker forinden og oppe ved Skuldrene og rundtom Halsen. Og piller Ritraade af og kastet over Trevler, men der var ingen Trevler, for det var Klæde. Det var forfærdelig pænt af Far, at hun maatte faa den fine Frakke, som egentlig hed *Livkjole*, fordi den foran kun gik til Livet, men bagpaa hang den ned, for ellers var det saa flovt. Far havde kun Livkjole paa, naar han gik i Selskab eller i Frimurerlogen, og man kunde lugte paa Fingrene bagefter, bare man havde piller Ritraade af. Nu kunde han ikke bruge den mere. Heller ikke de lysegraa Bukser, som Mor blev vred, naar man sagde, — hun kaldte dem Benklæder, — dem havde Ingrid faaet. Mor havde lagt Hovedet i Blød, — ligesom Tøjet, naar man vasker, — for at faa det til at slaa til.

Gunhild stod foran Indgangen til Skolen. Hun var kommen saa tidlig, fordi hun havde den fine Kjole paa, og saa var der slet ikke lukket op endnu. Nu kom et Par af de store, de lirkede et Vindue op og krøb ind den Vej. Ludde smækkede Vinduet i saa rask, at Ruden knaldede, og raabte ud gennem Skaa-

rene: — Du kan vove paa at sladre! Lidt efter krøb de allesammen ud igen og gik forbi hende en efter en med knyttet Haand: — Du kan vove paa at sladre!

Bare de hellere havde sagt: — Sikken dejlig Kjole, du har paa!

Nu kom Frøken Linke, som lærte Haandarbejde, hun var saa rar, men ligesaa kedelig som en Skoletavle, naar man har vasket alting af den. Gunhild lukkede Kaaben paa vid Gab.

Heller ikke Frøken Linke saa Kjolen, men kun Skaarene: — Du godeste Gud, har du gjort det? Hun blev rød. Det var saa underligt, for Blodet kendte ikke Forskel paa, naar man løj. Somtid løj man og blev ikke rød, og naar nogen spurgte, om man havde gjort noget, og man ikke havde, blev man netop rød.

Tvillingerne var lige ved at vælte hende, saadan kom de farende. I to Dage havde de ikke været i Skole, men igaar kom der Brev, at deres Søster havde faaet et lille Barn. Man saa straks paa dem, at de vidste en stor Hemmelighed, som de havde sagt „ved Gud“ paa ikke at røbe til en levende Sjæl. Idag maatte hun baade række to Fingre i Vejret og sige „ved Gud i Himlens højeste Rige“. Nelly hviskede til hende det ene Ord, Vita det andet, at det slet ikke var sandt med Storken. Et Barn kom ud af Maven. De havde selv staaet og set paa det. Doktoren klippede Hul med en Papirsaks helt oppe ved Halsen og lige ned til det nederste af Maven, og der tog han Barnet ud. Det havde næsten ingen Klæder paa, kun en lille bitte tynd Uldtrøje, saa tynd som Spindelvæv. Og saa syede han Maven sammen igen med Kinesertraad og Stoppenaal. Det gjorde skrækkelig ondt, og Fre-

derikke havde skreget hele Natten.

Gunhild maatte holde sig paa Maven, saa ondt gjorde det, naar Doktoren klippede. Vita sagde: — Først prøvede han med Fiskelim, men det gik op igen! Nelly sagde: — Saa tog han Broderegarn, men det sprang! Vita sagde: — Blodet sprøjtede helt op til Loftet! Nelly sagde: — Og paa Gardinerne og Lysekronen og mit Haar! Vita sagde: — Og Doktoren kom til at klippe Barnet i Maven ogsaa, lige ved Navlen, og det er farligt!

Gunhild vidste, at naar man rører ved Navlen, dør man.

Men nu var Tidspunktet kommet, hun rev Kaaben af og viste sin Kjole. Vita raabte: — Næ, hvor er den sød! Nelly spurgte: — Er den syet paa Systue? Gunhild samlede sig som til Højdespring: — Mor har selv syet den af Fars Livkjole, og Ingrid's Kjole er af Fars graa Bukser! Og de blaa Kantebaand koster kun tre Øre Alen, og Lidserne er fra Tante Martines gamle Skørt!

Nelly slog Hænderne sammen og saa op i Himlen: — Du alstyrende! En Kjole af et Par Bukser! Det er himmelsk!

Ved Skolesangen stod Gunhild og rokkede af Stolt-hed og Utaalmodighed og saa skiftevis over paa Ingrid, nedad sig selv og rundt paa Kammeraterne, brændende af Længsel efter at fortælle det højt til hele Skolen, skønt det hed at prale.

— Gunhild! Frøken Faubel talte til hende, som naar Politibetjenten tager en fuld Mand i Kraven: — Gunhild! Hvad ved du om Ruden ud til Gaarden?

Hun mærkede igen, hvor Blodet gav sig til at lyve.
— Din onde Samvittighed røber dig!

Det var nu rigtig nok, for den onde Samvittighed krøb rundt i hende, fordi de allesammen saa saa underligt paa hende.

— Har du slaaet med Sten? Hun skjulte uvilkaarligt sin højre Haand, som for at ingen skulde se Stenen.

— Ved du, at en saadan Rude koster mange Penge? Det er ligesaa galt som at stjæle fire Kroner!

Gunhild tænkte paa to Kranse à to Kroner, og saa for sig et helt Lag frosne lyserøde Primulaer, som Mor løftede ud af Kassen fra Løve.

Tohundrede à to Øre, lige til at kaste paa Møddingen. Eller fire Kameliaer à 1 Krone med gule Frostpletter i de røde yndige Blade. To Par Støvlesaaler. Seksten Pund Ris . . .

Hun vaagnede pludselig, helt lettet. Hun havde rent glemt, at hun ikke havde slaaet Sten gennem Ruden. Med glade Øjne saa hun Frøken Faubel ind i Ansigtet:
— Jeg har jo ikke slaaet Ruden itu!

— Hvad? Du nægter? Du generer dig ikke! Dine arme Forældre! Ved du af, at du kan blive vist ud af Skolen, hvis du ikke tilstaar!

Gunhild saa ligesom et sort Slør, der faldt ned foran hende og blev tættere og tættere. Overfor stod Ludde, ligesaa hvid i Ansigtet. Ludde havde Stedmor, og hendes Far var saa streng, at han sommetider puttede hende i Seng midt om Dagen.

Gunhild var ganske vis paa, at hun maatte sige:
— Det er mig, der har slaaet Vinduet itu! Men hun hørte sig selv sige: — Jeg taaler ikke, nogen siger

„arme“ om mine Forældre! Ordene var fløjet hende ud af Munden. Der gik som et Vindpust igennem Salen. Adjunkt Mann gned Hænderne. Gunhild pegede paa Frøken Faubels blodrøde Ansigt: — Deres onde Samvittighed røber Dem!

Hun var ikke sig selv, hun var Bedstemor med tønderske Kniplinger og Silkemantille og sorte Øjne.

Der blev ikke talt et Ord mere om Ruden, men Adjunkt Mann kom hen i Frikvarteret og lagde sin store kolde Haand paa hendes bare Hals: — Hvem skulde have troet det om dig! Ludde holdt sig langt borte.

I anden Time blev hun sendt ind med Protokollen i ældste Klasse, der havde Naturhistorie med Hr. Vangel. I ældste Klasse sad man ikke paa Bænke, men paa Taburetter. Taburetter plejer at staa paa Gulvet. Men alle Taburetter var flyttet op paa det lange Skolebord, og deroppe sad de allesammen og dinglede med Benene og spiste Smørrebrød og pillede Appelsiner. Hr. Vangel gik op og ned og tyssede paa dem og slog ud med Armene og sagde: — Det er for galt! Det er for galt! Vinduerne til Lille Stræde stod aabne, og nu klatrede Minka Marcus og Rikke Frandsen ind. De andre sprang ned og tog imod alle de Pakker og Kræmmerhuse, de kom med.

— Jeg siger Jer, det gaar ikke længer! Jeg tager min Afsked! og pludselig næsten skreg han, som om han var lige ved at græde: — Slet allesammen!

Men i samme Sekund stod alle Taburetter igen paa Gulvet, og hele Flokken stimlede sammen om Hr. Vangel: — Kære, søde Hr. Vangel! Lille rare Hr. Vangel! De strøg ham over Haaret og nedad Armene

og nedad Ryggen, de klappede ham paa Kinden, Min-
ka begyndte at rede hans Overskæg med en lille El-
fenbenskam.

Hilde Broberg slog i Bordet med en Lineal: —
Silentium! Hr. Vangel har Ordet! Vi kom til Padderne!

Gunhild lagde Protokollen og listede ud. Ude paa
Gangen kom hun voldsomt til at græde. Den stakkels,
stakkels Hr. Vangel. Hun vilde gifte sig med ham og
stryge ham over Kinden og klappe ham paa Haaret og
kysse hans hvide Hænder hele, hele Dagen.

I det store Frikvarter, netop som hun havde glemt
Kjolen, og kun tænkte paa, at bare Hr. Vangel ikke
gik hen og tog Gift, for hvis han tog sin Afsked, hvad
skulde han saa leve af, kom Tvillingerne hen til hende
sammen med Terese Holck og Tora Buttenschøn, og
lige med et begyndte de allesammen at tale om hen-
des nye Kjole, og hvor den klædte hende, og hvor
den var pæn, og hvor de blaa Baand stod til hendes
Haar. Tora sagde: — Den har ikke været billig! Og
Gunhild straaled: — Min Mor har selv syet den! Og
den er lavet af Fars Livkjole! Hun kaldte paa Ing-
rid: — Og den er af Fars Bukser! Men under Armen
er en Lap, for de var saa slidt! I samme Nu klappede
de i Hænderne rundt om hende. Fra alle Sider hørte
hun: — Hendes Fars Bukser! Fine Folk! Jeg skulde
nødig!

En raabte ind i Øret paa hende: — Din Mor er
ingen Frue, men en Madam! Var det Nelly?

Hendes Fars Bukser! Hendes Fars Bukser! En an-
den brølede: — Saa faar Knud maaske lavet Bukser

af din Mors Skørter, hvad? Hun hørte Ingrid sige ligesaa fornøjet: — Det er der da ingenting i, og hvad kommer det forresten Jer ved? Saa var Ingrid borte igen og sjippede Gaarden rundt, som om ingenting var sket. Gunhild blev saa tung i Ryggen. Tora og Nelly gav sig til at føle paa Kjolen. Hun rørte sig ikke. Tilsidst gik de.

Der blev ringet ind. Frøken Faubel stod indenfor Døren: — Du er saa god at bringe de fire Kroner til Ruden imorgen, hvis du ikke ønsker, jeg skal skrive et Brev til din Far!

Fire Kroner . . . fire Kroner . . . Hvorfra fik man fire Kroner? Et Øjeblik fo'r det igennem hende: — Inat slaar jeg Frøken Faubel ihjel! Igen gav hun sig til at spekulere over, hvor man fik fire Kroner fra. Under Sofaen stod Mahogniskrinet med Sparebøsserne, men Far havde Nøglen, og det var at stjæle. Selvom det var hendes egen Sparebøsse.

Da hun kom ind i Klassen, var der paa Tavlen tegnet et Par Bukser og et stort Udraabstegn. Frøken Linke spurgte: — Hvad betyder det? Ingen svarede. Saa lød Nellys Stemme: — Maaske Gunhild ved, hvad det betyder! Og hele Klassen lo, saa Frøken Linke maatte klappe med Syæskelaaget for at faa Ro. Gunhild tænkte paa Kristus, der jagede Farisæerne ud af Templet. Fire Kroner . . . Fire Kroner . . .

Hun rejste sig: — Jeg har Hovedpine, maa jeg ikke gaa hjem? Hun ventede ikke paa Lov, men gik hen til Døren. Vita sprang op: — Skal jeg ikke følge dig hjem? Tora tilbød Pebermønter, Nelly foreslog koldt Omslag om Panden. Gunhild gik. Fire Kroner . . . Fire Kroner . . .

Paa Vejen hjem blev Gunhild staaende foran Guldsmed Svendsens store Glasrude. Hvis hun bare havde saadan en Glarmesterdiamant, som Georg Bjerregaard havde fortalt om, kunde hun vente, til det blev mørkt, og saa gaa hen i Houmeden og skære et firkantet Hul, stikke Haanden ind og tage en Sølvkaffekande eller en Guldkæde, saadan som de rigtige Tyve bar sig ad, og bagefter smelte Kaffekanden og sælge Sølvet. Men saa var man jo en rigtig Tyv, en af dem, der kom i Tugthuset. Paa en Maade vilde hun gerne være en rigtig Tyv, for saa kunde man jo sige til alle dem i Arresten, at de skulde ikke være kede af det, og prøve at file deres Lænker over og slaa Fangevogteren ihjel og hjælpe dem til at flygte. Men paa en anden Maade vilde hun helst være fri. Det var galt nok, naar Drenge raabte: „Skeløjet Tøs“ efter hende — det kunde man ikke gøre for, det var Vorherres Skyld, naar han lavede noget forkert paa én, men hvis de ogsaa raabte: — „Tyvetøs“, saa kunde Knud maaske slet ikke blive Præst, og Folk vilde ikke købe flere Kranse hos Mor...

Under Sofaen stod Mahogniskrinet med Sparebøsserne. Bedstefar fra Aars havde nylig været paa Besøg. Hun vidste, han havde puttet en blaa Tikronesedel i hver af Sparebøsserne. Hun foldede Hænderne og bad til Gud, at Nøglen maatte sidde i Mahogniskrinet. Bad først til Gud, saa, for at være helt sikker, ogsaa til Jesus Kristus og den Hellige Aand. Bøjede sig og — Nøglen sad i. De smaa Bliksparebøsser var laaset af, men gennem Revnen fik hun med Lethed den blaa Seddel pirket ud.

Nu alt var saa godt ordnet, og hun kunde puste

ud efter Skrækken, følte hun en pludselig vild, frygtelig Vrede mod Frøken Faubel. Det var akkurat, som om noget voksede indeni hende, og blev saa stort og tykt og bredt, at der ikke var Plads. Gunhild følte, hvor det dunkede i Panden og suste for Ørene, som om hun stod og lyttede til de to store Konkylies fra Etageren over Skrivebordet.

Hun vidste, hvad hun vilde gøre, Hun vidste, det var ondt, hæsligt. Hun vidste, at hvis Bedstemor og Tante Sophie fik det at vide, vilde de blive saa bedrøvede, at de aldrig mere vilde blive glade igen. Det nyttede ikke. *Det* var stærkere.

Om Aftenen, da Far som sædvanlig gav hende en Pakke Breve, der skulde i Postkassen henne ved Gæstgivergaarden, saa de naaede at komme med Nattoget, listede hun forsigtig Knuds lille Hammer op i Kaabekærmet. Først besørgede hun Brevene, hendes Hjerte slog vildt, saa fo'r hun om i den lille Gyde bagved Skolen. Gyden var tom, hverken Mennesker eller Dyr, ikke engang Lygten var tændt. Gunhild lod Hamren glide ned i Haanden, rakte sig paa Taaspidserne for at naa og slog med Hamren mod det nederste Hjørne af Ruden. Hun maatte slaa tre Gange, inden hun hørte Glasset springe. Saa den næste Rude. Og den næste igen.

Hendes Hjerte holdt op at dunke. Hun gik roligt gennem den smalle sorte Gyde, lagde hjemme roligt Hammeren paa Plads og faldt i Søvn uden at fortryde, hvad hun havde gjort.

— — —

Næste Morgen stak hun den blaa Tikroneseddel i Lommen og gik i Skole, som var der ingenting sket.

Hun havde den nye Kjole paa, men den var ikke ny mere, den var ikke smuk mere, hun mærkede ordentlig, hvor den var ked af, at ingen holdt af den.

Vita og Nelly kom hen og spurgte saa pænt, om hun var rask og bød hende Chokoladeknapper. Hun rystede paa Hovedet. Vita hviskede: — Din Kjole er den pæneste i hele Klassen! Hun fik Taarer i Øjnene.

Ved Morgensangen kom Frøken Faubel over til hende og sagde højt, saa alle kunde høre det: — Jeg gør dig min oprigtige Undskyldning, Gunhild. Igaar troede jeg, du havde slaaet Ruden itu — idag ved jeg, at det er Gadedrenge, der har været paa Spil. Inat har de slaaet tre Ruder ind igen. Giv mig din Haand og sig, du ikke bærer Nag!

Gunhild rakte Haanden frem, og Frøken Faubel kysede hende: — Saa er vi Venner igen?

Gunhild nikkede. Inde i Haanden mærkede hun Knuds Hammer. Inde i Øret hørte hun, hvordan Ruderne sprang. Men hun blev ikke rød. Hendes onde Samvittighed forraadte hende ikke.

Sorger.

Søndagstoøren fik man om Lørdagen. Man holdt den saalænge i Haanden, til den blev varm, og man kunde mærke, den var levende.

Naar man havde faaet den, var alting anderledes, for nu var man rig og kunde købe hele Verden og alt, hvad man vilde.

Man kunde allerførst vikle Garn om den og strikke den løs omkap med Uret. Frygtelig maatte man skynde sig, ellers laa den og kvaltes derinde, og man havde ingen Toøre. Saa kunde man købe en Makrontvebak eller for to Øre Johannesbrød hos Manden nede ved Havnen eller Sukkeræg hos Hjersing i Vestergade. Sukkeræg var større end Risengryn og havde et sort Ormefrø i Midten, naar Sukkeret var suttet væk. Men hvis man puttede Frøet i Jorden, groede der hverken Sukkeræg eller Blomster op, det havde man prøvet mange Gange. For to Øre fik man over halvtreds Sukkeræg og endda en eller to Sukkermandler i Købet, naar Fru Hjersing selv var i Butiken. Men hos Bager Josefsen kunde man faa en Kæmpesukkerkugle, der kostede to Øre. Den kunde man sutte paa hele Eftermiddagen og knække en Tand i.

Man kunde ogsaa give Toøren til Wøwlemari, som altid kom ad Køkkentrappen Lørdag Eftermiddag

med Hovedet paa Skæv, som om hun havde prøberet at kysse sig selv paa Skulderen, og saa havde Vinden i det samme drejet sig, og Hovedet kunde ikke komme paa Plads igen. Wøwlemari's Dreng hed Jens, og hans Hænder var ligesom en Snegl at røre ved. Hun hed Wøwlemari', fordi Tungen slog Sludder, og ingen kunde forstaa, hvad hun sagde. Men det var ikke engelsk eller fremmede Sprog, det var bare Tungen. Man maatte kun give hende Mad og Klæder, for Penge, dem drak hun op.

Første Gang, Gunhild stjal, var til Wøwlemari'. Mor havde købt en Snes Æg, og Gunhild var vis paa, at Wøwlemari' ingen Æg havde, og Vorherres Søn, som hed Kristus Jesus, delte sine Fisk med alle Mennesker nede ved Sønderbro, for han var den eneste, der havde en Fiskekrog i Jødeland. Gunhild tænkte paa Jesus Kristus og delte Mors Æg med Wøwlemari'. Hun puttede dem i Tiggerkurven til Brødkorperne og den mugne Støvle med ingen Snørebaand og Hul i Bunden. Mor havde Storvask og Tandpine, og Vorherre havde saa travlt, saa det ikke blev opdaget, og gjorde heller ikke ondt i det, der hed, „Samvittigheden“, som naar man rev en Flænge i Kjolen eller slog Bolden gennem Bjerregaards Rude og løb sin Vej.

Men om Natten kunde hun ikke sove for at spekulere paa, hvorfor nogle Mennesker var saa fattige som Wøwlemari' og maatte gaa om og tigge, naar Vorherre bare behøvede at lade en Smule Manna dumpe ned fra Himlen, og nogle saa rige, at de boede i Huse af det rene pure bare Guld. Hvorfor kunde Vorherre ikke, naar han om Natten red rundt paa Slejpner, tage og stikke en Arm gennem Ruden hos

en af de rige og stjæle to Kroner eller en Sækfuld af Guldpenge til de fattige, som vilde blive saa glade, naar de vaagnede? Hvorfor kunde Vorherre ikke sætte Wøwlemari's Tunge i Lave eller give hende en Høne, der lagde Guldæg?

Der var andre Ting, hun var vred paa Vorherre for. Slet ikke, fordi Børnene var nøgne, naar Storken kom med dem, for i de varme Lande var der varmt, og Adam og Eva gik ogsaa uden Klæder i det Stykke varme Land, der hed Paradis, som ikke laa paa Kortet, men i Bibelhistorien. Dyrene havde Skind, Fuglene Fjer, Skildpadden Skal og Sneglen et Hus at krybe ind i. Sommerfuglen havde Fløjel paa Vingerne, Bierne Fløjel paa Kroppen, men hvad havde de sorte Skovsnegle gjort eller Regnormene, at de hverken havde det ene eller det andet? Man kunde tydeligt mærke, at de baade frøs og var flove, fordi de var saa nøgne.

Træerne havde det nok godt foroven, der hvor Bladene og Fuglene boede, og hvor Solen skinnede, og de kunde tage og røre ved Regnbuen, der ellers hang saa højt oppe, at man ikke engang kunde naa den, udad Tagvinduet. Men de arme Rødder nede i Jorden! Gunhild havde prøvet at grave sig ned i Jorden ude i Grusgraven, men hendes Rødder var saa korte, og hun kunde hjælpe til med Hænderne, saa hun kom magelig op igen. Men de rigtige Rødder kunde ikke røre sig, de maatte pænt blive, hvor de var. Vorherre skulde bare selv prøve at have Rødder, saa skulde man nok høre en anden Snak!

Tidt laa hun om Aftenen og kunde ikke falde i Søvn, og saa var alle Tanker saa sørgelige og slet ingen

glade, som om Dagen, hvor der somtid var baade sørgelige og glade paa engang. Alle de Ting, hun ikke vilde tænke paa, de kom, ligesom Myggene oppe i Haven, det hjalp ikke at hviste efter dem. Hvis nu Blomsterne ikke kom fra Løve! Hvis Roserne fra Italien var døde af Frost paa Vejen! Hvis Moskonerne sad og drak Brændevin og ikke vilde gaa ud i Skoven og plukke Mos! Hvis Far og Mor ikke talte sammen! Hvis Smeden slog sin Hund igen! Hvis Tante Hulda igen løb væk fra sin Mand, og Mor fik Brev, at hun vilde hellere springe i Søen, end vende tilbage til ham . . .

Saa var det, man hele Dagen gik oppe paa Hobrolandevej for at møde hende, for hun turde ikke tage med Toget. Endelig kom hun, Tænderne klaprede som paa en Stork, der knebrer langt borte, Kjolen slæbte efter hende, helt i Trevler, skønt den var af Silke som en blaa Stedmorsblomst, for Onkel havde købt den til hende i Bunesejrs. Men hun maatte selv malke Kørne og skære Tørv, og naar hun græd, slog han hende, saa hun havde et stort Ar i Panden, og kylede hele Prinsessebuddingen i Hovedet paa hende eller trak hende i Haaret, der var sort og fuldt af Aske og gik helt ned til Knæene.

Gunhild laa i Sengen og rokkede frem og tilbage, som Tante Hulda, naar hun fortalte Mor om ham. Og Far gik til Præsten, og Far sagde til Mor: — Din Søster er jo et helt Vrag! Men et Vrag, det var et Skib paa Havsens Bund. Saa en Dag ringede det, og Spar-konge stod ude paa Maatten. Han puffede Gunhild væk: — Hvor er hun? Hvor er hun? og huggede Døren op, og hele Entréen lugtede som den Ende af Dikken hos Espen Møllers, hvor Bønderne stod og drak

røde Snapse. Men inde i Stuen laa Sparkonge paa Knæ og holdt Tante Hulda fast om Benene og kyssede hendes Strømper.

Han sagde akkurat som Havmanden til Agnete: — Dine smaa Børn græder efter dig! Og Gunhild følte straks paa sig, at Agnete — som Tante Hulda nu blev til — maatte gaa ned under Vandet, fordi hendes smaa Børn græd. Lidt efter løftede Sparkonge Tante Hulda op og bar hende rundt i Stuen, saa stolt, og man stod og var bange for, at hun skulde støde Hovedet mod Loftet. Saadan løftede Far aldrig Mor op. Og han kyssede hende mange, mange Gange. Maaske Hundrede! Og saa lo hun, men det lød ikke nær saa kønt, som naar Mor lo.

Gunhild vilde nok ønske, at der var en Sparkonge til, som kom og kyssede hendes Strømper og bar hende rundt. Men Far blev saa vred, at han gik sin Vej og spiste til Middag i Klubben, fordi han ikke vilde give Sparkonge Haanden. Mor stegte Duer og lavede hvid Sagsuppe med fire Æg, som Gunhild rørte, til hun fik helt ondt i Skulderen. Mor græd og sagde: — Saa ti dog stille, Barn, det er noget, du ikke forstaar dig paa! Om Eftermiddagen købte Sparkonge — som hed Onkel — en rød Silkeparasol med et Papegøjehovede i den ene Ende og et Guldarmbaand til Tante Hulda, og om Aftenen sad de og spillede Sjavinsel, men Mor spillede ikke med. De kørte til Banegaarden i Karet fra Vognmanden i Dytmærskén, og Tante Hulda sad paa hans Skød inde i Vognen.

Men sent om Aftenen, da Mor stod og bandt Kranse, og Gunhild blev oppe for at vikle Mos om Bøjlerne, kom Far hjem. Mor gik ind i Stuen og blev længe

inde hos ham for at tale Hemmeligheder. Bagefter kom Far ud i Køkkenet og sagde: — Her har du et Stykke Kage, men skynd dig saa i Seng, lille Ven! Til Mor sagde han: — Han kan jo vikle hende om sin Lillefinger! Saadan er Kvinder!

Naar Tankerne endelig var færdige med Tante Hulda og Vesterhavet, hvor Skibene forliste, tog de fat paa de Skindøde, som laa i Kisten og kradsede med Neglene for at komme ud, og dem, der brændte i Helvede, og de druknede Kattekillinger og Fiskene, der blev trukket op med Krog i Halsen. Og Grisen, der blev slagtet.

Der stod de stille, og Hjertet begyndte at flakse inde mellem Ribbenene som den stakkels Krage, Georg Bjerregaard havde fanget og puttet i Kanariefuglens Bur. Hun vidste saa bestemt, at en Morgen vilde hun vaagne og høre Hvinet igen. For hvert Aar, to Gange om Aaret, slagtede Købmand Vinge et Svin.

Hun laa og proppede Fingrene i Ørene, skønt nu blev Svinet slet ikke slagtet, men hun laa blot og tænkte paa det og kunde føle det ud i Storetaen og inde i Navlen, selvom hun krøb helt ned i Fodenden under Dynen. Og nu var Køkkendøren altid laaset og Nøglen gemt, for at hun ikke igen skulde rende barbenet ud i Sneen og over i Bryggerset.

Men hun vilde hellere dø og komme i Helvede med Grisen og brænde op i al Evighed. Bare hun fik Lov at holde Grisen om Halsen og sige alt det til den, som hun ikke fik sagt, fordi de bar hende væk.

Naar Tankerne kom dertil, begyndte Munden at mimre og kunde ikke holde op, Kristus havde jo netop korsfæstet sig for at tage alle Folks Synder

paa sig, ligesom Skraldevognen med de blinde Heste, som kørte udenfor Byen med alle Skraldebøtterne. Det gjorde meget mere ondt at blive stukket med en Kniv i Halsen end at blive korsfæstet, og Kristus tog Røveren med ind i Himmeriges Rige, men hvor kom Grisen hen? Den kom nok i Helvede . . . den . . . kom . . . nok i . . . Helvede . . .

Gunhild proppede Snippen af Dynen ind i sin Mund, saa ingen skulde høre, at hun græd.

Bedstefar.

Hvergang en Klokke ringede, gav det et behageligt gysende Spjæt i Gunhild. Ligemeget om det var en rusten Butiksklokke, en Kirkeklokke eller Klokken paa Entrédøren. Ethvert Klokkeslag rørte ved noget i hende, der var spændt og kom i Svingning. Naar en Klokke ringede, betød det altid — ufravigelig altid — noget nyt. Var det nu Butiksklokken hos Vinges, saa betød det, at en eller anden om lidt gik udad Døren, nedad Stentrappen, og man kunde staa og gætte sig en Hjertebanken til, om han skraaede over Lilletorv og drejede omad Fabriksgyden, om han gik henad Asylgaden eller straks drejede om Hjørnet ad Nørreport til. Og man stod og bildte sig alt muligt ind, om hvor han kom fra, hvem han var, hvordan der saa ud hos ham. Var det Kirkeklokkerne, kunde det betyde, at nogen var død og skulde puttes ned i Jorden, med Blomster strøet hele Vejen henad Gaden, og Damer med kulsorte Slør og røde Næser af at græde — hvis man skyndte sig, kunde man naa at stikke op om Tinghuset, Vrangvejen over Skovbakken, og der paa Skrænten, bagved et Træ, staa og kigge ind paa Kirkegaarden og tænke paa, at hvis det nu var Far eller Mor, hvad saa? Man vilde saa gerne se en Konge dør og blive puttet ned i Jorden — forfærdelig fint puttet

ned; men naar det saa kun var en sølle fattig én, som blev kørt ud i den grimme Ligvogn, med slet ingen Kranse paa Kisten, eller kun en eneste, og bare to, tre Folk og smaa Børn i ikke engang sorte Klæder bag-eftter, saa blev man saa vred paa Vorherre, at man knyttede Hænderne og havde mest Lyst til at slaa. Saa havde Præsten aldrig Tid at sige ret meget, han bare jappede et Par Ord af i en Ruf, pudsede Næse og var væk — for det kostede Penge, sagde Tante Martine, at komme pænt i Jorden og faa godt Skudsmaal med af Præsten.

Gunhild hævnede sig paa Vorherre, hvergang hun fra Skovbakkeskrænten havde set en Fattigpraas blive hejset ned i Jorden og sidenhen ligge der med bare en Tut Grus — som et Muldvarpeskud — over, og en Pind med et Nummer. Hun hævnede sig paa Vorherre ved ligesaa lumskelig at gaa ned paa Kirkegaard-den og stjæle fine Blomster fra de riges Grave og stikke ned i Gruset paa de fattiges. Det kunde kun gøres i Mørkningen, for ellers kom Graveren efter hende, og ham var hun bange for. Saadan en, der ikke bestilte andet end røre ved de døde Lig, uha! En Tid lang havde hun sin Spas med at stjæle Palmekranse med lange Silkebaand — røde og hvide — fra de store Begravelser, hvor Kransene laa som en stor flot Mødding, lige til de visnede, og slæbe dem hen til de fattiges Grave. Men saa kom det i Avisen, og Mortalte om, at saadan noget var „syndigt“ — og syndigt var et af de Ord, Gunhild havde Skræk for. Igen nøjedes hun med at stjæle Blomster og stikke ned i Muldvarpeskuddene. Naar hun havde gjort det, stillede hun sig ud midt i en af Kirkegaardsalleerne

og saa op i Luften, for at vise Vorherre, at hun ikke var bange for at se ham i Øjnene, saa kunde han straffe hende, saa galt han vilde — for hun gjorde det li'godt!

Entréklokken var alligevel den allervigtigste, og den, der gav de største Spjæt. Den kunde betyde Kranse og Buketter og Regninger og Besøg og Indbydelse til Børneselskab og Breve til Far og Mor, og Kammerater — alle mulige Ting, og hver af de alle mulige Ting var en uhyre Begivenhed.

Entréklokken kunde ogsaa — men kun naar det var Lørdag — betyde: Bedstefar fra Aars! Første Gang Gunhild saa ham staa derude paa Trappen i lang Pelsfrakke og med langskaftede Støvler og Skindhue paa Hovedet, troede hun, det var Vorherre, og undrede sig over, at han ingen Glorie havde om Panden, men det brugte Vorherre maaske kun oppe i Himlen. Saa fik hun at vide, at det var Fars Far, der var kommet med Dagvogn og med Tog. Hun saa ham altid kramme blaa Tikronesedler op af alle Lommer og op af Støvleskafterne, saa ham sætte et tungt blaa-tærnet Knytte paa Bordet, og naar man lukkede det op, var det en tykmavet Krukke fuld af Honning, for Bedstefar havde Bikuber.

Bedstefar var stor og høj og forfærdelig pæn, men paa en helt anden Facon end Far. Pæn men ikke fin. Han havde rødtærnet Lommetørklæde og sorte Negle og ingen Manchetter eller Flip, men et sort Silketørklæde viklet om Halsen. Han lugtede heller ikke fint som Far og talte tykt som Ulven i Rødhætte. Naar man kyssede ham, stak man sig paa alle de smaa

hvide Torne, der groede omkring hans Mund, for han havde ikke Skæg som andre gamle Mænd.

— — —
Og nu skulde Gunhild besøge Bedstefar i Aars for at blive solbrændt. Hun rejste ganske alene med Toget med en lille grøn Botaniskasse over Skulderen og en lille Vadsæk med Tøjet. Gruelig angst for, at Toget skulde køre forkert med hende. Men Konduktøren kom saa pænt og hjalp hende ud og pegede, at den Vej holdt Dagvognen. Inde i Dagvognen sad fire Bønder og spillede „Sjavindsel“ og spyttede paa hendes nye Sko, og hun generede sig for at trække Benene op under sig. Saa holdt Dagvognen, og det var Aars, og der stod rigtignok Bedstefar. Men nu var det Sommer, og han havde ingen Pels paa, men langskafte Støvler og rødtærnet Vest og Skjortearmer og en Straahat saa stor som en lille Parasol.

Gunhild vidste fra Mor, at Bedstefar var Præstesøn og havde haft tre store Gaarde, ikke paa engang, men den ene efter den anden, men dem brød han sig slet ikke om, for han brød sig kun om at være Skræder og sy Klæder til Folk. Det var jo ikke ret fint at være Skræder, og Far talte aldrig om det, saa han var nok ked af, at hans Far var Skræder.

Ved Bedstefars Haand travede Gunhild henad den hvidstøvede Landevej, omhyggeligt passende paa kun at tage to Skridt for hvert af Bedstefars. Botaniskassen slog Takt mod Hoftebenet, Bedstefar bar Vadsækken og sagde ikke et Ord. Godt det samme, for hvad skulde man tale med en Bedstefar om? Man kendte ham jo ikke saadan, uden tænkte, at han nok

var frygtelig rig, siden han altid havde Tikronesedler i Støvlerne.

— Dér! pegede Bedstefar. — Dér bor jeg. Han viste paa det sødeste lille Bindingsværkshus, sorttjærede Bjælker og hvidkalkede Mellemrum ovenfor et Stendige, inde i en Have. Nej, ingen Have, men en tyk Klump Blomster, røde, hvide, gule, blaa, høje og lave, store og smaa, en Klump saa tyk, at man aldrig havde troet, der kunde gro saa mange Blomster paa en Gang paa en Plet. Mere end til Tusinde Kranse vist — og afskaarne Blomster til et helt Aar! Hun stod stille, og Bedstefar stod stille. Gunhild lo højt. Det lød baade som Skylregn og Gudena, naar Vinden rasler i Sivene, og som Myggesværmene i Floes Skov og Spyfluer mod en Vinduesrude og Vogne, der kører gennem Grus — men det var bare Bedstefars Bier, og slet ikke andet! Saa mange Bier som en hel Haglbyge af Bier. Gunhild kom til at tænke paa Ægyptens syv Plager, og den ene bestod af Græshopper. Men Bier gjorde ikke Fortræd. Det sagde Bedstefar ogsaa: — Bare du ikke gør dem noget, gør de heller ikke dig noget!

Gunhild følte straks indvendig, at Bierne var hendes Venner, og hun var Ven med dem. Aah, hvor det var dejligt. Hun vilde sige Tak til Bedstefar, men vidste ikke, hvordan man bar sig ad, naar man ikke rigtig kendte ham.

Bedstefar gik ad en bitte smal Sti mellem Blomsterne, der ligesom strøg sig opad hans Ben, opad to Stentrin, trykkede Jernklinken ned og gik foran, gennem en lille Forstue, brølagt med røde Mursten —

som Bedstemors Køkken — ind i en stor Stue med Bjælkeloft og smaa morsomme Vinduer paa begge Sider. Gunhild var lige ved — som altid, naar hun blev stærkt overrasket — at sige „puh!“ og snappe efter Vejret, men skyndte sig at holde Haanden for Munden for ikke at være uopdragen. Saadan en Stue navde hun aldrig set. Aldrig læst om. Aldrig drømt om. Aldrig bildt sig ind gennem et Glasskaar eller med lukkede Øjne paa Ryggen i Solen.

Først var nu Væggene hvidkalket, men saa var de som store mægtige Sider i en Skrivebog, helt skrevet fuld af Navne og Tal paa Kryds og paa tværs. Paa mange Femtommersøm og Totommersøm — hun var godt kendt med Søm fra Ligkistesnedkeren — hang Frakker og Bukser, gamle og nye, og slet ikke syede, men bare klippet og Papirsmønstre, graa og brune, det ene Lag over det andet. Øverst oppe i Kanten, hvor Bjælkerne begyndte, boede det ene Spindelvæv ved Siden af det andet, ligesom Svalerederne i Vinges Port. Forsigtigt kiggede hun op i de brune Bjælker: Navne og Tal, Tal og Navne, skrevet med hvidt Kridt og med rødt Kridt. Hun blev helt forpustet. Det var værre endnu at hitte Rede i end Kurven med alt Stoppetøj paa Forhøjningen hjemme. Under Vinduerne i begge Ender af Stuen, helt fra Væg til Væg, var lange Borde af bare ligesom høvlede Brædder, men høvlet for saa længe siden, at nu var de næsten brune og blanke af Slid, Gunhild saa og saa: Navne og Tal, Tal og Navne. Paa det ene Bord sad i Skjorteærmer med Benene overkors, ligesom Stormogulen i Knuds Bog, en Mand og syede. Han sagde ikke Goddag igen, da man sagde: Goddag, jeg skulde hilse saa

mange Gange fra Far og Mor! Han sagde: M . . . m . . . m . . . og strittede ud i Luften med Fingrene og lavede Postyr med dem, som naar Far lavede Skygebilleder paa Væggen, saa der pludselig blev en stor Kanin eller et Faar eller en Kropdue — og saa var det kun Fars Fingre. Men nu gjorde Bedstefar akkurat det samme, og Stormogulen lo, saa det skraldede og raabte igen: — M . . . m . . . m . . .

Gunhild mærkede, hvor hun blev tyk i Hovedet af Flovhed, lige til Bedstefar klappede hende paa Hovedet og sagde: — Det er min Svend, og han er døvstum — Gudskelov! Saa pustede hun ud. Dybt og længe. Bedstefar pegede paa en trebenet Krak: Sæt dig! og gik ud af Stuen.

Med Ryggen til Stormogulen turde hun rigtig kigge op i Bjælkerne og hen paa Væggen. Hvad betød alle de Navne og alle de Tal? Bethlehem. Saltsøstaden. Sikago. Nu Orlins. Nu Orlins! Det kendte hun, det var derovre i Amerika, hvor Fru Schmidts Søn boede og var gift med en rigtig Amerikanerinde, men hun saa akkurat ud som en fra Danmark. Og det var forkert stavet, for det hed New Orleans eller saadan noget paa Amerikansk. Mon Bedstefar sad og skrev Geografi paa Loftet og paa Væggene? Gunhild huskede, Niels Præst havde fortalt, at da hans Bedstefar gik i Skole paa Landet, havde man rigtignok ingen Tavle, men skrev paa et Grydelaag, som man saa gik og trillede henad Vejen til Skolen. Maaske det her var i Stedet for Grydelaag?

Nu kom Bedstefar ind igen og efter ham en tyk Bommerut med vistnok syv vatterede Skørter, det ene

over det andet. Hun lo, saa det klukkede, og græd rentebær af at le og rokkede Hovedet fra den ene Side til den anden, som for at prøve, om det var sat rigtig paa. Gunhild tænkte i al Hemmelighed: — Hun er vist lidt gal, ligesom Towli'Dres hjemme! Og pludselig begyndte hun at grynte som en Gris, naar den faar raadne Æbler. Gunhild tænkte igen: — Det maa li' godt være noget, jeg ligger og drømmer! Men Bedstefar sagde ligesaa polisk: — Det er min Husholderske, Malén, hun kan slet ikke komme sig over, at hun skal have en Sengekammerat! Malén og alle hendes Skorter jekkede henover Gulvet, og igen gryntede hun som en Gris, medens Stormogulen henne paa Bordet blev ved at spytte sit: M . . . m m . . . ud mellem Tænderne.

Gunhild turde ikke række Haanden frem og sige: — Goddag, jeg skulde hilse saa mange Gange fra Far og Mor! Hun var lige ved at græde. For maaske var Bedstefar en Trolldmand, og i Nat skulde hun slagtes! Bedstefar saa saa fornøjet ud, medens Malén gav sig til at føle paa Gunhilds Hals og Arme og Kinder og igen grynte og slaa sig paa Laarene. Det var ikke pænt af Bedstefar, og naar det blev mørkt, vilde Gunhild springe ud af Vinduet og rende henad Landevejen, lige til hun fandt Banen, for saa kunde man bare gaa langs Skinnerne, til man kom hjem.

Saa bøjede Bedstefar sig og raabte hende ind i Øret: — Hun er ogsaa døvstum.

Gunhild saa fra Malén til Stormogulen, fra Stormogulen til Malén. Hun havde læst en Bog om Lilleputter og Kæmper. Sæt alle Folk i Aars var døvstummel! Bare Bedstefar vilde gaa lidt ud af Stuen igen, saa

vilde hun en, to, tre, vips ud af Døren og rende, alt hvad Remmer og Tøj kunde holde, inden hun ogsaa blev døvstum og kom til at grynte som en Gris.

Men nu tog Malén fat i hende og halede hende med ud i Køkkenet. Hun kom til at ryste og begyndte indvendig at bede Fadervor, for saa kunde Djævlén ikke gøre én noget ondt. Og saa . . . lige med Et var hun ikke Spor af bange mere. Enten det nu kom af alle de Pandekager, hun saa paa Fadet, eller det var Risengrødsgrøden, eller det var den lille hvide Kat med de to kulsorte Killinger.

Malén tog en Tavle og et Stykke Kridt, tegnede paa Tavlen et A, slog ud med hele den aabne Haand, til Gunhild gjorde det efter. Saa snurrede Malén rundt og gryntede og græd af Latter, medens den sidste Pandekage brændte til en sort osende Klat. Malén skrev paa Tavlen et B, lavede Knytnæve og gryntede, da Gunhild ogsaa lavede Knytnæve, som betød B. Saa skrev Malén et M, og det var bare at daske de tre mellemste Fingre nedad, og inden man vidste et Ord af det, kunde Gunhild nok saa nydeligt med begge Hænder paa engang sige Malén paa Døvtumsk.

Malén lukkede en Dør op fra Køkkenet. I det lille Kammer, der var malet saa blaåt som en Pose Ultramarinblaaelse, stod en stor, bred, rød Seng med Halm i Bunden og tykke, rødtribede Dynner, og Lagner saa tykke som Bommeskørter. Malén pegede fra sig til Gunhild og nikkede. Gunhild nikkede ogsaa, evig fornøjet, for paa Kommoden stod en hel Opstilling af Porcelæns Hunde med Vorter og forgyldte Hoveder og Poter. Og i Vinduet var tre røde Pelargonier i grønne Potter, og mellem dem laa en tyk Bibel. Naar man

læste i Biblen, var man ingen Trolldheks, selvom man var døvstum.

Gunhild kom til at tænke paa Wøwlemari, og inden hun vidste af det, havde hun taget sit bedste røde Glasskaar op af Lommen, holdt det op for Maléns Øjne, pressede det ind i hendes Haand og pegede paa hende. Malén forstod straks, hvad det betød og kiggede gennem det røde Glas udad Vinduet og paa Hundene og paa Gunhild. Gunhild tog Malén ved Haanden, trak hende ud i Køkkenet og skrev paa Tavlen: Skal vi være Bedsteverner? Malén lod alle Fingrene danse Døvstumsk paa engang, og Gunhild lærte i en Fart at sige elsker dig paa Døvstumsk.

Bagefter bar Malén Tintallerkener og Knive og Gaffler af Tin med brune Hornskafter ind i Stuen. Gunhild hjalp hende at stille Trefødderne hen — de var nu kun af Jern og ikke som Bedstemors af Messing — saa blev Gryden med Grød sat ind, en Tinkande med Øl og Sukker og Kanøl og en Kavs med Honning. Bedstefar og Gunhild sad hver paa sin Krak, men Malén og Stormogulen, der hed Søren Svingom, hev sig op paa Bordet og spiste med Tallerken paa Skødet.

Bedstefar kunde jo sige alting paa Døvstumsk i en vældig Fart — og uden at grynte eller sige: M . . . m . . . m . . . , men Bedstefar fortalte hende, ind i Øret og med Haanden for, at han havde haft Søren Svingom i elleve Aar og Malén i — saagar i fjorten, for de var Kærester, og fordi han ikke kunde fordrage Folk, der var slemme til at snakke op. Gunhild tænkte paa, at bare Tante Martine havde været lidt Døvstumsk engang imellem, men hun sagde det ikke. Da hun havde spist en stor Tallerken Grød med

Øl og Honning og tre Pandekager med Honning, var hun saa søvnig, at hun kun lige akkurat naaede ud bag Huset i den Høstak, som Bedstefar bare havde lavet til hende, før hun drattede om og faldt i Søvn.

— — —

Det var godt nok sandt, hvad Bedstefar sagde om Bierne, der ikke gjorde Fortræd, naar man ikke gjorde dem noget. Ligesaa lidt, som en Kat krattede, naar den ikke blev drillet, eller en Hund bed, naar man klappede den. Bierne spadserede op og ned i hendes Skilning, som hun spadserede op og ned i den smalle Sti mellem Blomsterne, de slikkede den sidste Bid Honning væk af hendes Mundvige — for hos Bedstefar kendte man ikke Servietter, men kun Bagen af Haanden, de kriblekrablede paa hendes bare Hals og Arme, men det faldt dem ikke i Drømme ind at stikke hende.

Og Søndag Aften gik hun med Søren Svingom og Malén, der tog det ottende Skørt over de syv andre, til Dans paa Kæoen. Endelig kunde man se, de var Kærestefolk — selvom de vist var uhyre gamle — for de dansede kun med hinanden, lige til de blev Uvenner og kom op at slaas midt ude paa Krogulvet. Malén blev saa vred, at hun tog et Stykke Kridt op af Lommen og gik hen og skrev med store Bogstaver paa Døren: Føj! Svin!

Saa spyttede hun efter Søren Svingom, græd og rendte væk. Ogsaa Gunhild rendte og hjalp Malén at græde henad Vejen. Men saa kom Søren Svingom rendende og tog hende om Livet. Malén gav ham to Lussinger, han gav hende fire, saa kyssede de hinanden, og Gunhild takkede Vorherre, fordi de var gode Venner igen.

Men Bedstefar sad paa Dørtrinnet med den store Halmhat paa Hovedet og saa ud paa Maaneskinnet. — Var de oppe at slaas? Gunhild syntes, hun var nødt til at svare: — Ja — en lille bitte Smule! Bedstefar nikkede: — Det er godt! Godnat og sovvel! Bedstefar sagde ikke ret mange Ord.

Men om Natten laa Malén og gryntede i Søvn og talte Døvtumsk med Fingrene, saa Sengen rystede, og Halmen knirkede, og de smaa Mus i Halmen blev bange og peb. Naar Maanen lyste ind paa Vortehundenes forgyldte Hoveder, blev de ogsaa ligesom levende, men de sagde ingenting og rørte sig ikke. Det gjorde den hvide Kat med de to sorte Killinger, der sov paa Gulvet i Maléns syv vatterede Skørter, heller ikke.

Gunhild vidste Besked med saa mange nye Ting, at hun om Natten maatte ligge og skrive dem op inde i sig for ikke at glemme dem, til naar hun kom hjem. Ogsaa hvad Geografien og Navnene og Tallene paa Vægge og Loftsbjælker betød. For det var slet ikke andet end, ligesom naar Mor skrev op paa Randen af Amtsavisen eller bag paa Fars Konvolutter, hvad Folk skyldte hende for Blomster og Kranse og bag-efter ikke kunde huske, hvor hun havde skrevet det. Malén fortalte paa Døvtumsk, at Bedstefar var saa god som Vorherre og saa dum som Djævelen, og alle de Mandfolk, som føjtede til Amerika for at grave Guld og blive Mormoner, de købte deres Kisteklæder hos Bedstefar, og han skrev op paa Bjælkerne, hvad de skyldte ham, og hvor de rejste hen, men de var nogle Asner, for de sendte ham aldrig saa meget som en Klump Guld eller et Brev.

Gunhild spurgte jo saa Malén, hvor Bedstefar fik

Penge fra til at putte i Støvlerne og købe Mad for? Men de kom, Jøsse Kors, fra skikkelige Folk, som betalte for Klæderne og saa fra det, at Bedstefar havde solgt sine Gaarde. Og Bedstefars Pengeskrin var af Jern og var lænket til Sengestolpen ligesom en rigtig Lænkehund.

Da Gunhild skulde rejse hjem, stoppede Bedstefar selv fem blaa Tikronesedler ned i hendes Strømper til Far og gav hende en stor Krukke Honning med til Mor, og hun maatte komme igen hver Sommer, for der var ingen Vrøvl ved hende.

Lørdag Aften.

Hver Uge havde en Lørdag. Alt, hvad der laa mellem to Lørdage, var langt og besværligt. Lørdag var som det grønne Glas for Øjet.

Det begyndte med, at man vaagnede med en god Lugt og vidste, at til Middag vankede der Øllebrød med en lille Flødeplamase i den ene Side af Tallerkenen og bagefter Pandekager med Solbærsyltetøj.

Skolen var forbi Klokken et. Man havde Eftermiddagen fri og kunde bruge den, til hvad man vilde. Om Lørdagen var den nederste Gaard fuld af Bøndervogne, der stod med Vognstængerne i Vejret. Og hele Gaarden lugtede af Kaffe. Niels Præst rendte rundt og stoppede Pakker i Vognene. Smeden skoede Heste i den øverste Gaard, og Bødkeren havde stor Opstilling af fine nye Smørdritler og Vaskebaljer.

Paa den store Sengelad blev Dynerne solet. De røde og blaa og gule Dynere, solet og banket, saa Fjere fløj. Madam Bjerregaard havde ikke Læderskødskind paa, men kom fra Torvet i sort Nederdel og fransk Sjal og store Roser omkring Hatten. Maler Lindbæks spiste til Middag ude paa Svalegangen, fordi Stuerne var skuret og skulde tørres.

Naar man gik paa Gaden, blev man puffet og stødt, slet ikke med Vilje, men fordi der var saa mange

Mennesker og Heste og Vogne. Foran Butikerne stod Bønderne i Klumpevis og spiste Honningkager og følte paa hinandens Klæder.

Allerbedst var det, naar Solen var ved at gaa ned, at staa i Vinduet og se Bønderne køre hjem. Der var en Trængsel, saa man ikke forstod, hvordan Heste og Vogne kunde lade være at filtre sig ind i hinanden. Hestene var glade, og Bønderne sang, og Konerne var byltet ind og saa ud som Høns, der er fløjet til Pinds. Solen gik ned, og Himlen blev rødere end Tagene, og langsomt blev Gaderne tomme.

Inde i Stuerne lugtede der af Rengøring, Gunhild havde vandet Blomsterne, og Jorden lugtede, fordi den var glad. Snart var det helt Aften . . .

Det bedste var gemt til sidst. Noget saa godt, at det laa som en lille varm Kakkelovn inde i Måven. Lørdag Aften var man, Sommer og Vinter, i Slotsgaarden til „Kasino“ og Kaffe og Æbleskiver. Naar man havde spist sin Mælkegrød, der glemte at smage væmmeligt, faaet Haaret flettet fast, og Krøllerne børstet ud med Vand og Hænderne vasket rene, gik man afsted med hinanden ved Haanden. De smaa sov allerede.

Lørdag Aften var Knud altid saa rar. Han gik ogsaa helst om ad Fabriksgyden for at komme forbi det bittelille Hus, hvor Tante Sophie var født i det Aar, da Engelskmændene første Gang kom for at stjæle den danske Flaade, men de blev nok snydt! Naar Knud stod paa Tærne, kunde han naa til Taget. Man gik to Trin ned for at komme ind i Huset. Der var ogsaa Tante Sophies Far og hans Far igen født. Tante Sophie havde engang været ganske ung, og dengang levede hendes store Broder, der tegnede saa kønt,

at han fik Guldmedalje. Men en Dag, da han gik paa Voldene for at forsvare Flaaden — for han var den allerældste og meget ældre end Bedstefar, — kom der en Kugle fra Bombardementet, og saa var han død.

Tante Sophie kunde strikke en hel Strømpe paa én Dag. Hun havde oversat en Bog fra Tysk, og Bedstefar havde bundet den ind. Hun malede det indvendige af Altertavlerne, — som var det sværeste — med Vorherre og den Slags, og Bedstefar forgyldte Rammerne. Tante Sophie var saa klog som ingen anden i hele Verden, men det kunde man ikke se paa hende.

Bedstemors Gaard var lørdagsfejdet. Skolelærer Dynesens Dine fejede sin Part med en sort Kost, Tante Sophie fejede Resten med Limen. Der var altid en lille Strid om, hvem der skulde lukke Yderdøren op, og hvem der skulde løfte Mellemdørsklinken. Knud var den stærkeste. Den lille Køkkenlampe stod og brændte paa Køkkenbordet.

Det røde Murstensgulv var bestrøet med Sand og smaa Granris, som Bedstemor købte paa Torvet. De to røde Vandspande stod paa deres grønne Skammel med Kobbervandøsen hængende nedad Siden. Grukedlen saa saa fornem ud, som havde den glemt, hvordan Hønsene fløj op og satte sig paa Laaget. Det lyserøde Sirtsgardin hang nydeligt pibet ned foran Ildstedet, der var aabent, saa man kunde se Himlen, naar man bøjede sig ind og kiggede op i Skorstenen efter, om Buddingen ikke hang der alligevel. Paa Kommoden ved Havedøren stod Bakken med Kopper og Fløde og Sukker.

Man bankede paa og ventede, til der blev sagt: Kom ind! Saa først lindede man Døren op og traadte

over det høje Trin. Bedstemor sad i Lænestolen ved Kakkelovnen med sorte Fløjlsarmbaand og fine hvide Manchetter og Krave og Lørdagskappe og Silkeforklæde og Guldbrosche. Tante Sophie sad paa Forhøjningen og strikkede. Skærmbæddet var trukket helt hen for hendes Seng. Paa Flisebordet under Forhøjningen var ryddet op. Ingen Strømper til Stopning, ingen Lappetøj. Kun Biblen, Salmebogen, Brillefoderalet, Almanakken og Saltkarret.

Inde fra Tante Martines Stue, hvor hun og Bedstemor sov i den store Seng bag Døren, raabte Tante Martine: — Det var da paa Tide, at I kom. Her gaar man og javer og laver til, og saa ved I ikke, hvad I selv vil.

— Ssss, bitte Tine! sagde Bedstemor, kyssede paa Panden, og spurgte til Far og Mor.

Man var mindst en Gang om Dagen nede i Slotsgaarden, og altid var alting ens, og aldrig var noget kedeligt. Bare at staa og se paa Bedstemors Stol, der engang havde været hvidlakeret og forgyldt og var en Gave fra Priorinden paa Frøkenklostret! Naar man saa paa den, saa man straks Svanerne i Voldgraven og Frøknerne, der sad hver ved sit Vindue og kiggede ud paa Skyerne.

Eller Kakkelovnen, som blev fyret i ude fra Køkkenet. Den stod paa fire Løveben, der vendte Fødderne samme Vej, som om den altid skulde lige til at gaa sig en Tur. I de sorte Huller i Kakkelovnen, der var som Buler i en Bold, lagde man Æbler til Stegning. Den var snart to hundrede Aar gammel, og Saul spillede for David midt paa Maven.

Men om Lørdagen sad man paa Tur i Sofaen, der

var betrukket med sort Hestehaar, og stod op mod Fløjdøren ind til „Salen“, hvor den „Losjerende“ boede.

Man holdt ikke af, at Bedstemor havde Losjerende i Salen, hvor alle de gode Møbler stod. Men Kopisten var alligevel bedre end alle de Skuespillere, der glemte at betale og svinede til og sang om Natten, saa Tante Martine ikke kunde faa Blund i Øjnene.

Bornholmeruhret faldt til Slag, Bedstemor hentede Kortene og Kridtet i Hjørneskabet. Det øverste af Hjørneskabet var som et Slot. Derinde boede det fine gamle Sølvtoj fra Ribe og Damaskdugene, der var vævet Riddere og Damer med Falke ind i. Og de venetianske Glas, der var ligesom Kniplinger. Og de Kopper, som Museet i København saa gerne vilde købe. Men naar Far kom paa Besøg til Bedstemors-Fødselsdag, skænkede Bedstemor Kaffe i dem. Og man havde Hjertebanken af Skræk for, at han skulde tabe dem.

Den nederste Halvdel af Hjørneskabet havde tre dybe Hylder, der var saa mørke, at man ikke var rigtig tryk ved at række Armen ind og tage Tante Sophies Stoppekurv, som var hæklet af Hestehaar. I Bunden laa alle „Thyra“erne lige fra 1848.

Man spillede „Kasino“ og „Enkelt“ eller „Dobbelt-hanrej“ og „Pirris“. Tante Martine var for utaalmodig, hun sad inde hos sig selv og broderede ved Lys paa sit eget Udstyr og sang: Ha-an tvær over Bænkene hang . . Af og til begyndte hun paa en lang Snevver om en „stenrig Mand. Hans Navn kommer ikke over mine Læber. Jeg er tavs som Graven!“

Ham skulde hun arve. Man troede det ikke rigtig. Og midt i det hele stod hun igen foran Bornholmeren, slog ud med Armene og raabte: Min Oskar W.! Min

Oskar W.! Bedstemor rystede paa Hovedet: — Ti nu stille, bitte Tine, det ender med, du kommer i Fortræd for din Mund! Men Tante Martine slog ud med Hænderne: — Hvad jeg ved, det ved jeg!

Tante Martine sagde altid saa mange Ord i en Fart, at ikke engang den lille Viser kunde følge med. Det var akkurat, som naar man blæste paa en Papirsmølle, og den snurrede rundt, saa man slet ikke kunde se Vingerne.

— Ikke krumme Kortene!

Regnskabet førte Bedstemor med Kridtstreger paa Bordet. — Vi spiller jo paa vores egen Facon! sagde Bedstemor, og man spillede altid om „Kejserens Skæg“, og det var uhyre stolt at vinde, bare de andre ikke blev altfor kede af at tabe.

Naar Bedstemor rejste sig for at varme Kaffen, sad man og syntes, at det var næsten Juleaften. Man byggede Korthuse og lavede Pandekager af Kort. Og Tante Sophie vandt Uret op, medens Gunhild syntes, de store tunge Lodder gik saa sørgeligt frem og tilbage i deres Fængsel.

Saa kom Bedstemor med Kaffen og hentede Æbleskivefadet ned fra Kakkelovnen, hvor det havde staaet med Serviet over for at holde sig varmt.

I Bedstemors Æbleskiver var ikke Æbler, men de var fulde af „Øjne“ indeni, som kom af, at de var godt rørt, og runde som et Nøgle Garn var de, og helt lysebrune og slet ikke brændte, og med Strøsukker i Massevis. Man sagde „nejtak“ til Sukker i Kaffen og skulde hilse og sige fra Mor, at den maatte endelig være tynd. Man spiste langsomt og længe. Ikke alene, fordi det smagte forfærdeligt godt, men fordi man sad her,

og det var Lørdag Aften, og Bedstemor havde selv rørt Dejgen og bagt Æbleskiverne. Man kunde slet ikke sige „Tak“, saadan som det sagde Tak indeni. For selv om man sagde „mange, mange Tak“, lød det ikke, som det skulde.

Men Bedstemor saa saa glad ud: — Spis, lille Børn, hvis det smager Jer! Den, der gemmer til Natten, gemmer til Katten! De er jo bagt til Jer!

Knud sad og plirede med Øjnene, fordi han var en Dreng, og en Dreng maa ikke vise, at han er glad. Og saa sagde Bedstemor: — Husk bare paa, Knud, hvis du fanger Aborrer, at min Tid er lang! Kom kun, selvom Mørkningen falder paa. Jeg skal nok have Panden varm!

Tilsidst spillede man „Sorteper“ med sort Streg nedad Næsen: — Ikke kigge i Kortene, Knud! Ærlighed er bedre Forspand end fire hvide Heste! Gunhild vidste godt, hvorfor Knud gerne vilde kigge, naar man ikke holdt Kortene tæt ind til sig. Slet ikke for at snyde. Men Sorteper var jo ligesom en Røver, den stod paa Lur bagved et tykt Træ. Gunhild forstod godt Knud, men vilde helst ikke vide, hvor Sorteper var. Ogsaa, naar man legede Skjul, var det bedst ikke at kigge. Saa var det meget mere skrækkelig rart at gaa rundt og tænke, at allevegne kunde Røverne være gemt.

Tante Sophie fik altid Sorteper tilsidst, hvordan det saa gik til. Hun saa ud, som om det var frygtelig flovt, men bare for Løjer, og ingen kunde jo faa sig til at give Tante Sophie sort Streg paa Næsen.

— Nu er det vist paa de Tide . . . og Bedstemors Stemme klang som Natvægterens Sang ud fra Kir-

ketaarnets Glugger, som man kunde høre fra Sengen, naar Vinden bar til, og Vinduet stod aabent. Man rejste sig, tog Tøjet paa, kyssede Godnat og sagde mange Tak for idag. — Vi ser Jer vel imorgen, om Gud vil!

Tante Sophie fulgte med helt ud gennem Slotsgaarden og saa henad Gaden, om der ingen fulde Mænd var. Paa hele Vejen hjem gik man og saa paa Stjernerne og talte om Sebbedejsten.

Storken.

Kort efter Jul sagde Terese Holck en Dag i første Frikvarter: — Jeg vilde nødig være i dit Sted!

Gunhild blev straks rød ved Tanken om en eller anden nyopdaget Brøde. Terese saa spodsk ud: — Det bliver vel dig, der kommer til at køre med Barnevognen. Du har jo altid været et Fæl

Gunhild forstod ikke et Kvidder. Terese slog Hænderne sammen, saa det klaskede: — Du ved maaske ikke, din Mor skal have et Barn? Gunhild prøvede at klare sig ved en høj Latter: — Det manglede blot! Hvem har fortalt dig det?

Terese maalte hende fra Top til Taa: — Man har vel Øjne i Hovedet, Idiot! Deraf blev hun ikke klogere. Hvordan kunde man vide, at der kom et Barn? „Øjne i Hovedet“? Hvad betød det?

Hun kendte ingen, hun kunde fritte, uden at risikere at blive lét ud. Det var nu engang saadan, at hun altid kom med forkerte Spørgsmaal og gav forkerte Svar.

Hjemme gav hun sig i Smug til at rode i Brevene paa Fars Skrivebord. Tereses Ord: Man har da Øjne i Hovedet, bragte hende paa den Tanke, at det maaske var noget, man kunde læse sig til. Men Brevene var fulde af Tal og Assurance eller Jagt. Naar det ikke var

Regninger eller Reklamer fra Holland om Blomster og Løg.

En Lørdag Aften, da man som sædvanlig var nede hos Bedstemor, kom Marie busende indad Døren uden at banke paa og hviskede i en Fart noget til Bedstemor, som straks rejste sig og gjorde en Bevægelse, der betød: — De kan gaa! Saa sagde hun: — Sig, jeg kommer med det samme! Væk var Pigen.

Tante Martine lavede et Postyr og talte om at dø og skreg op og græd, til Bedstemor sagde: — Nu har du at tie, eller ogsaa gaar du ind til dig selv!

Imedens havde Tante Sophie hentet Kappekury, Sko, Sjal og Muffediser. Uret faldt til Slag, og netop som det begyndte at slaa de ni Slag, vendte Bedstemor sig i Døren: — Saa reder du op til Børnene, som bedst du kan! Borte var hun.

Gunhild havde en sød Fornemmelse af noget stort og farligt, i hvert Fald noget spændende, der foregik et eller andet Sted. Kun formaaede hun ikke at regne ud, hvor eller hvad det var. Det faldt hende slet ikke ind at sætte det i Forbindelse med Hjemmet. Hos Bedstemor kom man aldrig med „utidige“ Spørgsmaal. Da Ingrid hørte, hun skulde sove her, gav hun sig til at græde, men Tante Sophie fortalte hende en lang Historie, og imedens klædte hun sig af. Der blev redt op paa Sofaen til Knud, og Gunhild sov i Bedstemors store Seng sammen med Tante Martine. Men hun krøb helt ud i Kanten for ikke at røre ved Tante Martine.

Om Morgenens drak man Kaffe, og Tante Sophie skar Brødet i smaa fine Tærninger, som man spiste ganske langsomt. Hver Tærning var saa rar inde i Munden.

Bedstemor kom tilbage, ligesaa roligt, som hun var gaaet.

Tante Martine skreg inde fra Sengen: — Er hun død? Jeg har ikke lukket et Øje hele Natten! Bedstemor trak sindigt Traadhandskerne af: — Gud være lovet og priset, alt er gaaet godt! Tante Sophie foldede Hænderne og mumlede, vistnok noget til Vorherre. Bedstemor sagde: — Naar I har spist, kan I gaa hjem! Jeres kære Forældre har en Overraskelse til Jer. En stor god Overraskelse!

Hvad kunde det være? Pludselig faldt det Gunhild ind, at naar man kom opad Nørregade, var Huset paa Lilletorv forsvundet, og istedet stod et stort Slot helt af slebet Krystal med Marmortrapper. Lampens Aand i „Aladdin“ kunde gøre meget sværere Ting, og Vorherre var den allerdygtigste Trolldmand. For ham var et Krystalpalads en smal Sag. Han behøvede kun at befale alle Stjerner og Bølger og Skyer at hjælpe til.

Paa Vejen indrettede hun sig i Slottet, der naturligvis havde fire høje Taarne med Krystalklokker i Toppen og gyldne Faner. Duer med Guldvinger fløj ud og ind. I Midten af den store Sal var et Bogskab med saa mange Bøger, som der var Flæsk i Galten Særimmer. Naar man havde læst dem allesammen, kom der af sig selv nye. Et andet Skab var fuldt af Urtekolonjeflasker, der aldrig blev tomme. Og naar man traadte paa Krystalgulvet, lød der saadan Musik, som man hørte i Drømme, men ogsaa som Skibsdrengenes Harmonika nede paa Fjorden. Der var ikke et eneste Spejl i hele Slottet, for at man ikke skulde blive ked af, at man saa saadan ud.

Og nu var Far og Mor saa rige, at man hver Mor-

gen fik Kaffe med Makrontvebakker til, og Sanko fik Kødben og Leverpostej paa Maden. Hver Søndag fik man Dessert med Flødeskum, og man spiste paa Tallerkener af Guld, og Dugen var af . . . hvad var Dugen af? Jo, Dugen var af blaåt Fløjl kantet med Svanedun.

Gunhild kneb Øjnene sammen og saa ned i Jorden og talte om en hel Masse Ting, for at Knud og Ingrid hele Tiden skulde se indad et Vindue eller paa en Hest eller et Søm paa Gaden, saa de ikke saa Slottet, før de var helt oppe ved Lilletorv.

Men hvorfor var Trylleriet sket? For der maatte jo være en Grund. Hun havde saa hjertebankende Brug for at vide det — og saa vidste hun det med ét: Far og Mor havde ønsket lige midt i et Stjernes kud! Saadan var det.

Bare nu Knud ikke ridsede Gulvene altfor galt med sine zinkbeslaaede Sko! Hvordan gjorde man Glasgulve rene? Ligesom Vinduer, med Vaskeskind? Forresten kunde man gaa med Sko, der havde Saaler af Svanedun. Det hverken ridsede eller støvede. Men naar der blev lavet Mad paa Komfuret, og Gløderne faldt ud paa Krystalgulvet, og det sprang, hvad saa? Kunde man forsikre et Krystalslot mod Ildebrand? Over Døren hang et stort Skilt af det pure Guld, og der stod med Guldbogstaver: Kranse og Buketter faas gratis hos hendes Naade Fru Marianne Groth. Underneden med smaa beskedne Bogstaver af Perler: Fløjlskister foret med Atlask faaes gratis! Der skulde egentlig staa: Til Fattige! Men det lød saa grimt. Fattig og Tyv maatte man ikke sige lige i Ansigtet paa Folk.

Pludselig satte Ingrid i Løb, vinkende og hujende,

Knud ligesaa. Det gav et Ryk i Gunhild. Hvor var Slottet?

Huset stod jo paa sin Plads paa Lilletorv, og oppe i Vinduet stod Far og vinkede. Gunhild kunde ikke løbe. Skuffelsen gjorde hende mat og træt. Hun havde saadan glædet sig til det Slot og alle de Fattige i Fløjlskister foret med Atlask.

Der var ikke andet for, hun maatte i en Fart have et gult Glasskaar for Øjet. Nu saa Huset igen ud af Sommer og Solskin.

— Vi har faaet en lille Bror, ikke større end en Dukke! Ingrid lo over hele Ansigtet. Knud tog det ganske roligt. Men Far saa saa løjerlig ud, mellem gruelig glad og lige ved at græde.

Gunhild søgte efter Ligevægten: — Det har jeg længe vidst! Ordene faldt hende ud af Munden. Far saa forbavset paa hende: — Hvad har du? Hun vovede sig længer ud: — Man har da Øjne i Hovedet! Far saa ud, som havde han lugtet til noget grimt:

— Terese saa det først . . . for hun ser alting! Hun har en Kikkert! Far lagde Haanden paa hendes Hoved: — Du er og bliver et lille Fæ. Dig kan man da bilde alting ind!

Inde i Sovekamret laa Mor ganske stille, som om hun slet ikke tænkte paa at staa op og binde Kranse eller noget. Madam Spliid, som Gunhild kendte saa godt fra Gaden, — for hun var Jørdemor, og hendes Mand lavede Marzipan til Juletræet, — stod med en Bylt i Hænderne, og det var Barnet. Det saa ud, som om det var rasende og rynkede Panden og knyttede Hænderne og græd. Ingrid vilde laane det til sin Dukkestue, men Madam Spliid holdt fast paa det,

I en Krog sad Sonja med store Øjne og Fødderne overkors. Nu kom hun hen og hviskede til Ingrid: — Jeg sov hele inat nede hos Fru Schmidt, og saa kom Storken og pikkede paa Vinduet, men saa sagde Fru Schmidt: Det er galt, for de bor ovenpaa.

Gunhild havde længe ikke troet paa Storken. Den gruelige Historie, som Tvillingerne havde fortalt om deres Søster og Saksen, havde for en Tid faaet hende til at tro, at Børn maaske blev til paa den Maade, at man slugte et Børnefrø, og saa groede Barnet op inde i Maven, og naar det var saa stort som en Blomme eller en Kartoffel, lukkede man op og tog det ud. Hun havde endog regnet ud, at Herrerne spiste Drengfrø og Damerne Pigefrø. Langt ude i Erindringen dukkede nu igen denne Formodning op, men den passede ikke, for det var en Dreng, og Far fejlede ingenting, men Mor kunde godt se ud til, at man havde sprættet hende op med en Saks for at finde Barnet. Men Sonja havde hørt Storken, og Sonja løj aldrig. Dermed var Storken igen slaaet fast. Men kun i Gunhilds egen Bevidsthed.

Overfor Tvillingerne og Terese Holck lod hun, som om hun vidste akkurat det samme som de — og mere endnu. Ja, hun betroede paa en Tur til Rismøllebro, — en Tvilling under hver Arm, — at det havde været saa skrækkeligt, da den lille Broder blev født, for tænkt, Doktoren var kommen til at klippe et Ben af ham, og Benet var trillet ind under Sengen, og hvis hun, Gunhild, ikke netop havde set det rulle under Sengen, og Far i en Fart hentet Snogespyt og Edderkoppespind og Fuglelim, saa Doktor Møller fik det li-

met til og syet sammen, inden alt Blodet var flydt ud, saa havde lille Bror hele Livet haft Træben!

Naturligvis fortalte Tvillingerne Historien videre i Klassen, hvad ogsaa Hensigten var, og alle var dybt interesseret i lille Brors Ben. Kun Grethe Madsen, hvis Far selv var Doktor, sagde: — I maa have haft en meget daarlig Læge, for min Far syr altid Menne-sker sammen med Kattetarme!

Gunhild vilde nødig lade sig slaa af Marken, især fordi hun efterhaanden selv var begyndt at tro saa stærkt paa det afklippede Ben, at hun tydelig følte, hvordan hun bøjede sig og rakte ind under Sengen efter det.

Hun svarede: — Du kan hilse din Far og sige, at Kattetarme er gaaet af Mode, for de holder ikke nær saa godt som Fiskelim og Snogespyt.

Grethe gik hende truende ind paa Livet: — Maa jeg være saa venlig at spørge, hvem I har til Doktor, for min Far er Distriktslæge, og det er vel nok det første!

Gunhild turde ikke opgive Doktor Møllers Navn, men fik en lys Idé — Min Fars Fætter er Hømmepat, og det er det allerfineste i Verden. Han kom lige fra Aalborg for at sætte Benet paa min lille Bror!

Hun havde for engangs Skyld klaret sig, og det mærkelige var, at hun slet ikke var blevet rød i Hovedet, da hun løj.

Maaske blev man kun rød, naar man talte Sandhed.

Klaveret.

Længe var Musik et lukket Land for Barnet Gunhild. I Hjemmet var ikke mere Musik end der var Skygge paa den store Eksercerplads, hvor hun hver Eftermiddag sad med Barnepigen og saa Soldaterne blive hundset. I Hjemmet blev hverken sunget, nynnet eller fløjtet. Med lange Mellemrum tog Far sin Violin frem, begyndte at stemme, men lukkede den igen inde i Kassen, vred Nøglen om og satte Kassen under Sofaen.

Nede i Slotsgaarden drævede Tante Martine: Ha-n tvær over Bænkene hang! inde paa Forhøjningen, men det gjorde ikke godt i Øret.

Om Søndagen blev Gunhild tvunget til at sidde omme i Kirken. Der var baade Orgel og Kor og Messe, men hun kedede sig altfor meget til at høre efter. Der var noget ved Orgel, hun holdt af, men det samme gjorde hende ogsaa lidt bange. Det var, som om man med en Ildpuster stod og blæste Tonerne ind i Næse og Mund paa hende, til hun blev saa fuld deraf, at hun var nærved at springe. Naar det lød allerstærkest, dukkede hun sammen og følte en hel Møllesten om Halsen. Det, der hed Kor, var ikke Orgel, men Damer, der peb og hylede, som naar man kradsede paa Tavlen med sin Griffel, og det borede ind i Ryggen.

Men naar en Vogn kørte forbi og skrumlede, saa man ikke kunde høre Ørenlyd, prøvede Gunhild tidt at hyle ligesom Kordamerne.

Allermest holdt hun af Kirkeklokker og Stormklokker. Men bange for dem var hun. Altid maatte hun tage sig til Hovedet, for hvis de oppe fra Luften skulde dratte ned over hende. Forresten vidste hun godt, at Klokkerne sad fast, det kom bare af, at man slog paa dem med en Hammer.

Men hun brød sig aldrig om, hvad hun vidste, kun om, hvad hun følte. Naar hun hørte Kirkeklokkerne kime, maatte hun ogsaa tænke paa Meteorsten, som var Stjerner, der stødte mod Himlen, splittedes ad og faldt til Jorden, for at man skulde tro paa alt, hvad der stod i Biblen og være gode Mennesker. Hun troede det ikke alligevel. Og det var hun ked af. Hun vilde saa gerne have et lille Glasslot oppe i Himlen og en lille Baad med røde Silkesejl og Aarer af Guld, og den Baad skulde sejle hende rundt mellem Stjernerne, naar det var Nat, og Maanen skinnede.

Drev hun om nede ved Havnen, var der gerne paa et af Skibene en eller anden, der spillede Harmonika, især naar det var mørkt. Hun kunde ikke lade være at gaa derned og høre efter. Tonerne gjorde saa ondt i hende, at hun maatte stoppe sin lille, altid snavsede, Knytnæve i Munden for ikke at tudbrøle. Hun kunde ikke forklare sig, hvorfor det gjorde saa ondt, men hun følte sig proppende stoppende fuld af Alverdens Sorger. De satte sig fast inde i hende, nede i Maven, akkurat som Muslingerne opad de slimede Stolper under Badehuset.

Dernede vidste man kun om Fiskene og Agnete.

Aah, hvor Agnete længtes. For selv om Havmanden var umaadelig god imod hende, maatte man jo længes efter Solen og Maanen og Stjernerne og ikke altid gaa og sluge Munden fuld af Vand, hver Gang man aandede. Altid. Altid i al Evighed altid.

Gunhild havde prøvet det. Hun kunde gaa paa Hænderne nede i Vandet, tyve Skridt frem og tyve Skridt tilbage, men ikke mere, for saa kvaltes man. Og hele Tiden maatte hun tænke paa Agnete, som ogsaa aandede ved Lunger og ikke ved Gæller. Huha! Tanken om Agnete hørte saa stærkt sammen med Fjorden, at hun, bare hun oppe fra Rugtorvet saa Masterne af Skibe, fik det sære Ryk i Maven, som var hun selv den Klokkestreng, Agnete hev og hev i, for at man skulde høre hende oppe paa Landjorden.

To Eftermiddage om Ugen var der Musik ude i Tøjhushaven. Hver Gang gik Gunhild derud med Barnepigen og de smaa Søkende. De store Træer nedad Skrænten stængede for Lyset. Jorden lugtede surt. Tøjhushaven var som en dyb skummel Hule, og midt i Hulen stod Krudttaarnet. Gik der Ild i det, sprang hele Byen i Luften.

Gunhild vilde rasende gerne se hele Byen springe i Luften. Men hun kunde ikke komme til at lægge en Tændstik lige ved Krudttaarnet, for Soldaten gik frem og tilbage og passede paa.

Gunhild havde ogsaa en Spilledaase. Ikke større end en Tvebak, en Kryddertvebak. Den kunde klimpre en eneste lille Melodi, der trippede rundt inde i den paa smaabitte Glasfødder. Undertiden, naar hun havde drejet saa længe paa den, at den lød lidt træt, skammede hun sig og hviskede ind i den: — Jeg skal

aldrig gøre det mere! Den havde et levende Hjerte, men det vidste kun Gunhild, og derfor laante hun den ikke ud til Knud, som var saa voldsom, men gemte den under Fru Schmidts Skab nedenunder, ligeindenfor Døren fra Gaden.

Under Skabet gemte hun ogsaa de Beskøjter, som Skibsdrengene forærede hende, og som Mor sagde, var lavet af orret Mel og var noget Svineri, som man ikke maatte spise. Men det var netop det rare at ligge og gumle paa saadan en Beskøjt af orret Mel om Natten og lade, som om man var gift med den tatoverede Skibsdreng og sejlede paa de store Have, hvor Isbjergene svømmer, og „Venezia hviler i Maaneskinsdrømme.“ Hun vidste aldrig, hvad hun holdt mest af, Spille-daasen eller Kukkassen, som Far kaldte „Kalejdoskop“. Naar hun drejede den for det gode Øje, gik det rundt inde i Ryggen, sødere end Safftevand. Det gjorde det ogsaa, naar Spilledaasen med det levende Hjerte trippede rundt paa smaabitte Glasfødder.

Om Søndagen var der Regimentsmusik paa Torvet. For der boede Obersten, Musiken spillede en hel Time udenfor hans Hus, medens han spiste til Middag. Men ogsaa alle dem, der ikke var noget fint, — ogsaa Gadedrengene, — havde Lov at gaa rundt og høre efter. Ogsaa Soldaterne, som laa i Arrest i noget, som hed „Krumslutning“, og det var ligesaa slemt som Tommeskruer, hvad hun heller ikke vidste, hvad var. Sikke godt det var, at Soldaternes Arrest laa lige ved Oberstens Hus, saa de da havde den Fornøjelse midt i Krumslutningen!

Gunhild gik til Regimentsmusik, enten det pøsregnede eller stormede, saa Øjet blæste helt hen til Øret,

og Haaret var ved at flyve af Hovedet. Rundt gik man. Rundt. Rundt. Først om Pumpen, der stod og saa saa venlig og rar ud og var saa god mod de tørstige Heste om Lørdagen. Saa rundt om Niels Ebbesen, som var en fin Morder, ligesom Frøken Buddenfant var en fin Tyv. Kun de simple blev halshugget. Niels Ebbesen hals-huggede den kullede Greve paa Sengekanten, saa Blo-det strintede ned paa Tobaksspinder Thostrups Gulv og aldrig gik bort igen. Maaske var det ogsaa finere at slaa en Greve ihjel end kun to gamle Bønderfolk ude paa en Mark som Rasmus Mørke. Naar man spurgte om saadan noget i Skolen, fik man Streg i Opførsel. Spurgte man om det hjemme, sagde Mor: — Det er noget, du ikke forstaar dig paa.

Regimentsmusiken gjorde et frygteligt Spektakel. Somtid prøvede den nok paa ligesom at hviske, men ikke ret længe, saa skræppede den op igen, som et helt Frikvarter omme i Friskolen af alle de Træsko.

Benene maatte man flytte, som Musiken vilde, snart saadan, snart saadan. Akkurat, som havde man Spræl-lemandssnore i Fødderne.

Ved Siden af Arresten laa Raadhuset. Det var saa kønt og mildt og gammelt. Gunhild syntes nok, at Vorherre kunde have gjort det til et rigtigt Menneske, ligesom Bedstemor og Tante Sophie. Inde i Raadhuset var et Kammer, hvor de fulde Bønder om Lørdagen sov Rusen ud, paa bare Madrasser, og det kostede ti Kroner i Bøde, men paa Gæstgivergaarden kostede et Værelse med Lagner paa Sengen kun to Kroner. Og sæt Bønderne havde brugt alle deres Penge til at købe for, hvad saa?

I hele Byen holdt Gunhild — næsteften Bedstemors

Hus, naturligvis — mest af Raadhuset. Naar hun laa i sin Seng og tænkte paa det, kunde hun ordentlig føle de glaserede sorte Tagsten mellem sine Hænder, og det lille pæne Taarn, der lignede Mors fine gamle Sølvukkerbøsse fra forrige Aarhundrede. Naar Gunhild ikke kunde sove, laa hun og holdt af det gamle Raadhus og bildte sig ind, at de var rigtige Venner i Liv og Død i al Evighed Amen.

Ovenpaa var Byraadssalen med mange store høje Vinduer, og hvert Vindue havde igen en hel Flok Vinduesbørn, ligesom Bager Vissing, som hver Dag gik henad Fliserne i Gaasegang med dem allesammen. Men nedenunder var Politistationen. Der gik man ind, naar man havde tabt noget. Engang gik Gunhild derind og fortalte, at hun havde tabt en Pose fuld af Guldpenge, men Politiassistent Sørensen bare lo ad hende og sagde, at naar hun gik ud paa Kirkegaarden Klokken tolv om Natten, saa vilde hun finde dem igen. Og det turde hun ikke.

Politistationens Gulv knirkede som nye Sko, der ikke er betalt, og maaske var det heller ikke betalt.

Til Musiken udenfor Raadhuset fik man altid saa løjerlige Tanker, der gik væk igen, saa saare den holdt op og Torvet igen bare lugtede af Rødkaal og Flæskesteg og Laaddenhed. Spillede Musiken, var man straks parat til at gifte sig med en Røverhøvding, fordi Røvere var saa modige. Uden Musik var man bange for Røvere og vilde kun giftes med alle dem, der var pukkelryggede, eller havde Klumpfod eller Hareskaar eller Lungeslag.

Spillede Musiken, gik Folk omkring og sagde saa meget til hinanden og smilede, men det var saadan

Smil som Ørenringe, der bare var stukket fast i Ørene og ikke rigtig hørte til. Musik var en Troldmand. Naar den hørte op, var der slet ikke noget af alt det, man gik og spekulerede ud. Hverken Ildebrand eller Krig eller Kolera. Man skyndte sig at stryge med Haanden over Muren til dem inde i Krumslutningen, for maaske gjorde det godt, som naar man havde Feber, og Mor lagde sin Haand paa Panden.

Søndag Eftermiddag gik man lang Tur ud paa Skovbakken til Musik. Der sad man foran Pavillonen ved smaa gule Borde, paa gule Stole, der var saa kolde gennem Bukserne. Alle Folk var fine og havde frygtelig travlt med at gaa frem og tilbage og drikke Kaffe med Konditorkager til. Mor sagde, at Kagerne smagte af Fedt, Gunhild syntes, de smagte af Syltetøj og Flødeskum.

— — —
En Dag, da hun kom hjem fra et Ærinde, var Gadedøren løftet af Hængslerne, og nede i Gangen, foran Fru Schmidts Dør med den perlebroderede Klokkestreng, stod otte Træsko med Halm i Bunden. Gunhild fik en underlig Anelse om noget nyt, uhyre, altomvæltende, og styrtede op ad Trappen. I den pæne Stue var alle Møbler flyttet til Side, som naar Gulvet skulde skures, og fire store Mænd, der svedte og var i Strømpesokker, baksede hver sit Ben ind under en stor Mahognikasse.

Far saa til med det kønne Smil, han altid havde, naar han kom fra Jagt med tre Harer, eller havde tegnet mange Policer, eller købt Georginekage eller bestilt Theaterbilletter: — Hvad tror du, det er?

Pludselig vidste hun og blev rød. Hun syntes, det

var saa ubeskedent, at hun vidste det. — Vil du gerne lære at spille?

Hun følte det, som om noget svulmede inde i hende, akkurat som naar en stor Valmue er lige ved at vælte sig ud af de grønne Æggeskaller. Og saa en ny Følelse, en helt ny Følelse. Noget hun aldrig havde kendt. Bare et eneste Nu og saa ikke mere. Ikke før mange, mange Aar senere. Det, hun følte, var Almagtsfryd. Mellem hende og den blanke brune Kasse med de fire tykke Ben var Sammenhæng som mellem Præst og Præstekrave. Det suste og bruste i hende. Hvis hun vilde, kunde hun løfte Vingerne og flyve. Havde hun skyndt sig, havde hun kunnet gaa paa Vandet. Kunde hun have flyttet Raadhuset og Kirken, saa nemt som hun flyttede Ildtangen eller Spyttebakken. Havde hun villet, havde hun kunnet raabe ned i Jorden, saa de ovre i Kina, havde lagt sig paa Maven og raabt: — Hvem er det? Havde hun tænkt paa det, havde hun kunnet faa Stjernerne til at kriblekrable saa gesvindt fra den ene Ende af Himlen til den anden, som Myrerne kriblekrablede over Vejen ved Mistbænken, naar man pirrede ved dem med en Kæp.

Ja, havde hun bare tænkt over det, havde hun kunnet gøre gamle Folk unge, gøre syge raske, maaske faaet de Døde gjort levende igen.

Men det hele varede kun et eneste Nu, som naar en Stjerne falder, og alt, hvad man ønsker, gaar i Opfyldelse, men man bliver saa benovet, at man glemmer at ønske — vips er Stjernen væk, og man har ikke faaet ønsket saa meget som et Stykke Lakritsrod eller en Slik.

Mændene var borte, og Faderen aabnede alle Vinduer for at faa Lugten væk. Solen var ved at gaa ned fra Himlen og skinnede paa de rødø Damaskmøbler og det blanke brune Klaver. Skyerne var røde, violette og lysegrønne. Gunhild saa ud over røde Tage, og Enge og Kristrup Banker. Fjorden var som et krøllet Haarbaand, der trænger til at vikles om en Finger for at blive glat igen.

I Vinduet paa Hjørnet overfor sidder den lille gamle Kone med sin hvide pibede Kappe og Ansigtet saa rynket som en glemmt Æbleskive. Katten ligger i Vindueskarmen mellem de to Æbler af Ler. De smaa Asylbørn, — hver med sin nisserøde Lommetaske i sort Baand over Skulderen, — mylrer ud fra Asylsgaden. Nu tager de fat i Jernkæderne, der hænger i pæne sorte Buer ned mellem Stenpælene — som et Rækværk om en Grav — omkring Lilletorv. Alle Asylbørnene slaar Kolbøtter om Kæderne. Nedenfor Huset ligger den gamle Mand og luger Græs op mellem Stenene.

— Skal du ikke prøve at spille? Far lukker Klaveret op. Det er saa kønt indeni, at Gunhild bare kan staa og puste. Nogle af Tangenterne er ikke hvide, men gule som inde i Øjnene paa Tante Sophie. De gule giver hun sig straks til at holde mest af. Dem maa man spare paa, fordi de er gamle. Derfor prikker hun paa en af de sorte. Den svarer med en pæn Lyd, som naar man banker paa hos Bedstemor, og der bliver sagt: — Kom kun indenfor, lille Sjæl!

Mor kommer ind, forgrædt. Gunhild aner, det gælder Klaveret, og det er, som om en Økse deler hende

i to Dele, en glad og en bedrøvet. Den bedrøvede er vred paa den glade, der siger „om Forladelse“.

Men Far gaar hen til Mor og siger saa mildt, som naar man gaar og plukker Forglemmigejer nede i Engene, og Kirkeklokkerne ringer: — Det er jo for Børnenes Skyld . . .

Mor svarer blot: — Tre hundrede Kroner! Tre . . . hundrede Kroner . . .

Kristiansborgslot.

Netop den Morgen laa Gunhild i sin Seng og ønskede, at der vilde ske noget. Gerne noget skrækkeligt, som dengang Løven bed Hovedet af Løvetæmmeren i Paris, men hun holdt nu med Løven, for han havde ingen Ret til at komme Dyrenes Konge i Bur, — eller Vognen med de løbske Heste, som rendte lige ind i Bager Struves Kager, eller Blytækkeren, som faldt ned fra Kirkespiret og Gudskelov slog sig ihjel paa Stedet. Bare der skete noget. Hertugen af Alba og Bartholomæusnatten og Martyrerne og den Slags var nok rart, men kun alligevel Verdenshistorie og længe siden, og Vesuv laa saa langt borte.

Paa Vejen til Skolen var Stimmel foran Amtsavisen, og den søde gamle Fru Elmenhoff oppe i Vinduet saa saa alvorlig ud, og glemte helt at nikke. Gunhild gik ikke over for at se efter, Stimmel foran Avisen var gerne noget kedeligt noget om Rigsdagen, og det, Knud kaldte „Politik“, som stod i Telegrammer og ikke var Gnist af morsomt.

Men ligesom hun kom ind i Klassen — lidt for sent — styrtede Tvillingerne hen til hende, helt vilde i deres blaa Sommerfugleøjne, som den Morgen Menckes Karl — ved Gud i Himlens højeste Rige — havde fundet

en død Mand oppe paa Pakhusloftet: — Kristiansborgslot brænder! Kristiansborgslot brænder!

Hele Klassen raabte i Munden paa hinanden, saa hun ikke kunde dele Ordene, hvor de hørte hen, men det var altsammen noget med: — Kristiansborgslot brænder! Ragnhild Kramer og Terese Holck, som man ordentlig kunde se, var de flotteste til Højdespring, sad i Vindueskarmen og dinglede med Benene.

Gunhild glemte et Øjeblik alt andet for at se paa Ragnhilds tynde elegante Ben. Man kom til at tænke paa Ordet: Fuldblodshest, og hun var den eneste i Skolen, der red, skønt hendes Far kun var Købmand. Terese lignede baade en Tyr og Napoleon og lugtede altid ud af Munden af den Rochefortost, hun hver Dag havde paa Skolemaden i lyseblaat Papir. Hun tog paa Maden, som om hun foragtede den, saa fornemt, vistnok som en Hertuginde tog paa sin Vifte. Terese havde Katteøjne og Ildhaar, men ingen raabte: rødhaarede Djævel! efter hende. Det turde de nok ikke. Ragnhild var saadan, at man godt kunde tro, hun havde myrdet Marat i Badekarret, hvis hun havde levet i den Tid. Hun var slem til at nappe og elskede Doktor Nissen, som var Morfinist.

Paa Brændekurven sad Grete Jebjerg med Fingrene i Ørene og repeterede sønderjydske Hertuger højt, og midt paa Gulvet stod Jensine Thode og saa ud, som var hun sat i Skammekrogen. Gunhild gik en lille Omvej for ikke at komme i Nærheden af hendes Fletninger, der lugtede af Kvalme og saa ud, som var de vasket i Smør. Jensines Fingerspidser lugtede af Ingefær, fordi hun hjalp til i Forretningen med at stoppe Pølser.

Saa sagde Nelly pludselig med knejsende Hals:
— Vi flager paa Halv! Far siger, det er Landesorg!

— Idiot! Terese blæste Ordet ud som en Ring af Røg, naar hun røg Cigaretter i Paaklædningsværrelset, og Gymnastiklæreren fik Skylden og fik Skænd af Frøken Faubel. Der stod Nelly og maabede, saa fløv som et Lys, der er pustet ud.

Men ved Morgensangen, som begyndte en halv Time efter Tiden, saa alle Lærere og Lærerinder ud som Langfredag omme i Kirken, og Frøken Faubel holdt en lang Tale om Kristiansborgslot og igen Landesorg. Gunhild talte dem, der græd med Lommetørklæde, det var femten. Elleve græd med Drypnæse.

Det var saa rart, at det hed: — Kristiansborgslot brænder! og ikke: — Kristiansborgslot er brændt! Tiden gik saa yndig højtideligt, fordi man vidste, at Slottet stod der og blev ved at brænde, og at det var Landesorg, og at Millioner gik op i Luer. Bare hele København vilde brænde op, saa man maaske kunde mærke Røgen helt hertil. Det var tredje Gang, det Slot fandt paa at brænde, og Tvillingerne mente, det kom af en Forbandelse, saa nu skulde det nok ikke bygges op igen.

I første Frikvarter spurgte Gunhild Tora Butterschøn: — Hvad vil du helst have, Kristiansborgslots Brand eller en Billet til „Corneilles Klokker“? Hun kunde ikke forstaa, at det var noget at le saadan af. Hr. Funder, som altid havde snavsede Manchetter og bed Negle, spurgte, hvad det var, der var saa morsomt. Han lo ikke af det, men lavede samme Grimasse som Mor, naar hun skilte Æg, og et var raadent.

I næste Frikvarter blev Gunhild kaldt ind i Klasseværelset, og Frøken Faubel udbad sig en Forklaring. Hun kunde ingen give. — Du maa da vide, hvad du mente med et saa utrolig raat Spørgsmaal?

Gunhild kunde aldrig klare sig, naar man talte vredt, fordi det savede hende i Ryggen, desuden misforstod hun tidt det tydeligste Spørgsmaal. Hun vidste virkelig ikke, hvad Frøken Faubel mente, derfor svarede hun: — Corneilles Klokke, det er Helsengrens Selskab!

Frøken Faubel saa fra den ene Lærer til den anden: — Jeg ved snart ikke, hvad hun er mest, dum eller fræk!

Adjunkt Mann, som var ved at sutte paa det Ravrør, han havde faaet af ældste Klasse til sin Fødselsdag, og havde Lov at sige baade s'gu og Fanden tage mig, sagde: — Jeg tror kun, hun er forbandet naiv!

Men Frøken Faubel hvæste: — Du kan forberede dine Forældre paa, at jeg en af Dagene aflægger dem et Besøg! Afsted med dig, March!

Gunhild kom pludselig til at tænke paa Towli' Dres, naar han med Fejekosten som Gevær spankede gennem Byen, og Gadedrengene raabte efter ham: — March, en, to, tre!

Næsten uden at vide af det, smækkede hun Haanden op til Tindingen og trampede ud med Soldaterskridt.

Straks efter begreb hun ikke sin egen Opførsel.

Hele næste Time sad hun og tænkte paa, hvor galt Menneskene var indrettet. Hvorfor skulde Haar og Øjne og Øren vende udad, og Ordene have Lyd, og hvorfor skulde Tankerne vende indad og være usyn

lige? Bare der blev opfundet en lille Maskine, der kunde læse Tanker. Saa kunde den ene da aldrig blive vred paa den anden eller tro noget forkert. For det var aldrig Ordene, det kom an paa, men Tankerne.

Kunde hun gøre for, at hun holdt mere af Cornevilles Klokke med Gaspard og den lille Gaasepige med det røde Haar, som Mor sang, naar hun var i godt Humør? Kristiansborgslot laa jo helt ovre i København. Ja, hvis man boede der og kunde gaa hen og se paa Ilden hele Natten!

Eller ogsaa skulde Menneskene ikke have flere Tanker, end de havde Ord, saa man slet ikke kunde sige et og tænke noget andet paa samme Tid. Saa vilde Far og Mor ogsaa tale meget bedre sammen, og Far ikke vende sig om til Pulten og staa og gnave, og Mor græde, naar han ikke saa det. Maaske var det meget bedre, naar to Folk kom op at slaas, naar de var gift, og saa bagefter gik med hinanden om Livet, som Hr. og Fru Torbjørn, der skreg op, saa der blev Opløb, men naar Politiet kom, var de gode Venner igen. Det var vist meget svært at være gift, fordi det skulde vare hele Livet.

Pyt, om Frøken Faubel kom eller ikke kom. Gunhild maatte le ved Tanken om Mors Ansigt, hvis Frøken Faubel sagde: — Gunhild er raa!

Man flagede virkelig paa halv Stang. Gunhild var lige ved at spørge Nelly, om hendes Far maaske ogsaa sendte Krans til Kristiansborgslots Brand? Men huskede saa, at Bedstemor altid sagde: — Tænk, før du taler, og sig ikke alt, hvad du tænker! Der røg hele Idéen med Tankelæsemaskinen i Vasken.

Mor sagde ogsaa: — Du forstaar ikke at tie og tale

i rette Tid. Du er altfor godtroende! Var det ikke bedre at være for godtroende end at være mistroisk som „Fedtsylen“, der sad og sov om Natten med Ryggen til Entrédøren, fordi han var bange for Indbrud? Hver Dag talte han selv Kartofflerne af til Middag og saa efter i Skarnspanden, og naar der blev lavet Æggekage, stod han selv og pirrede den sidste Bit Hvide ud af Æggeskallerne med Lillefingeren. Og nede i Gaarden holdt han Blodhund til at passe paa Bunkerne af rustent Jern og gamle Ben og Klude. Men naar Fedtsylen sov til Middag, og Hunden laa inde paa Kontoret, gik man ind og stjal alt det, man kunde slæbe afsted med. Tidt fik man nok for det omme hos Tryde til en hel Napoleonskage til hver.

Men en Dag, da Fedtsylen var krøbet ind i en tom Sukkertønde, som Karlen ikke havde skrabt tom nok, og selv laa og kradsede Sukker af med sin Lommekniv, lod Karlen, som han ikke vidste, der var nogen i Tønden, og trillede den tværs over Gaarden lige ind i Møddingen.

Hvor tidt sagde Bedstemor ikke: Gunhild, Gunhild, husk, der er noget, der hedder den gyldne Middelvej! Hvis du ikke lærer at gaa den, vil du faa meget Sorg i Livet.

Naar hun var glad, sagde de, hun var vild, og naar hun var ked af det, sagde de, hun var overdreven. Naar man var glad, blev man gladere og gladere, ligesom en lille Blæst, der bliver til en stor Storm uden at kunne lade være. Saa hjalp alle Ting og alle Tanker med, man snuste alle gode Lugte ind, man saa gennem røde og gule Glasskaar, man huskede de køneste Melodier og følte det, som om hele Kroppen var

foret med Fløjls og Violinspil. Men naar man var ked af det, kom man altid til at tænke paa noget, der var værre endnu, paa alt det i Verden, som var forfærdeligt, paa Fanger og Dyrplageri og Folk, der frøs, og Børn, der blev pryglet, og Penge, der manglede. Saa havde man en Møllesten om Halsen og sank ned i et dybt Hav af Sorg. Man vilde helst dø, græde sig ihjel, eller græde, til der ikke var en eneste Taare eller en eneste Sorg mere.

Men allerbedst, som man sad i en Krog og tud-brølte eller laa under Tæppet, for at ingen skulde høre det, begyndte der at pippe en bittelille glad Tanke frem, saa en til og en til, — som naar man har plantet Salat, og det har regnet og alle de smaa Spirer kommer frem. Og saa, — vips, — var man straalefornøjet igen.

Altsammen, fordi man ikke kendte den gyldne Midelvej.

Hun vilde saa gerne være ked af, at Kristiansborgslot brændte. Men jo mere det brændte, jo gladere blev hun. Om Natten stod hun op og kiggede ud ad Vinduet, til hun tydeligt følte Brandlugt i Næsen. Og da hun havde bedt Aftenbøn tre Gange, var hun tilsidst alligevel nærvæd hellere at ville have Branden end Corneilles Klokker.

Karakterbogen.

Der er mange Folk i Butiken, men endelig kommer Turen til hende. Hun prøver at gøre Stemmen dagligdags og lade, som om det hele er noget, man er vant til hjemme hos hende. Hele Vejen har hun igen og igen læst over paa Huskesedlen for at kunne den udenad, men nu maa hun alligevel ty til den, og hun læser: $\frac{1}{2}$ Pund ægte Schweitzerost, en Daase franske Sardinier, for 50 Øre friske Oliven (ikke fordærvede, har Mor skrevet), 6 Blade Husblas, en halv Daase Hummer, en halv Flaske Olivenolje, $\frac{1}{2}$ Pund Mariekiks, en Pægl hvid Rom, 1 Pund maskinskaaret Sukker, en Flaske Hennessykognac. Og føjer til: — Jeg skulde hilse fra Mor og spørge, om De vilde være saa venlig at skrive det paa Regning!

Svenden tager mod Besked, som om det slet ikke var noget særligt. Hun staar og sveder i Panden. Om det saa gælder Livet, maa hun ud med det, skønt ingen spørger hende: — For min Far skal have Herreselskab.

Svenden rækker op paa Hylden efter Hummer. Ordene presser sig frem: — Vi skal have Anderagout og koldt Bord og Romfromage og bagefter Toddy og Kaffe med Kringle! Nej virkelig! siger Svenden. Det

Fæ! Maaske ved han slet ikke, hvad Herreselskab er. Bare hun mødte Tvillingerne, saa hun kunde pille Hul paa Pakken og vise dem hver en Døjt, saa de kunde se, det var den rene skære Sandhed.

Hjemme hjælper hun til med det altsammen. Hun plukker Ænderne, saa Fjer og Dun ryger om Ørene, hun gnider Sølvtoj og pudser Glas, tørrer Støv af paa Fars Etagere med alle de smaa Ting, og gaar Fodlisten efter med en fugtig Klud. Hun har Lyst til at gøre alt saa let og godt for Mor, saa hun ikke skal sukke, fordi det koster saa mange Penge. Men det er første Gang i seks Aar, at Far skal have Herreselskab, og Mor siger, det kan ikke skydes ud længere . .

Mor har Kringle i Ovn, og nu er hun helt glad og glæder sig vist ogsaa og taler ikke mere om, hvad det koster. Marie skal have hvidt Forklæde paa, naar hun serverer. Naar man har Selskab hedder det „servere“, og hvis der bliver levnet noget af Ænderne, skal det ned i Slotsgaarden, men hvis Herrerne ikke spiser al Rombuddingen, skal den deles i fire Dele til Børnene. Paa Skrivebordet ligger fire nye Spil Kort. Man kan se paa dem, at det er fint Selskab. Der er nye Stearinlys i Stagerne.

Gunhild læser højt for „de Smaa“, som er lagt i Seng en Time før Tiden, og Knud læser Lektier oppe paa Maries Værelse for ikke at forstyrres. Mor skal sidde med ved Bordet, det forlanger Far, skønt hun meget hellere vil blive i Køkkenet og se efter, at Marie ikke gør noget galt. Gunhild har smurt Haaret ind med Provenceolie, for at det ikke skal flyve.

Saa ringer det. Flere Gange. Mor er saa forjaget, at hun har hægtet Kjolen helt skæv og glemt at tage

Brosje paa. Nu gaar Mor ind, og lidt efter bliver Døren aabnet paa Klem, Tegn til, at Marie skal bære ind. Gunhild staar og ryster for, at Marie skal byde til den forkerte Side eller spille Sauce ned ad Herterne eller slaa Vinglas i Stykker.

Først er der stille inde i Stuen, man hører, hvem der taler, og hvad der siges, saa taler de allesammen paa engang. Marie kommer efter mere Anderagout, hun har røde Pletter paa Kinderne: — Det kan nok være, det smager dem!

Gunhild kan ikke dy sig, hun stikker en Finger i Saucen for at smage, saa kan hun ligesom bedre følge med dem derinde. Mor kommer et Løb. Marie har glemt at lægge Gaffel ved Sardinerne. Mor ser saa glad ud. Saa smuk ser Mor ud. Saa ung. Mor hvisker i Farten: — Spis bare! Der er mere end nok! Gunhild lister op til Knud og lader gaa videre: Spis bare, der er mere end nok! Hun tilføjer for egen Regning: — Men husk paa Bedstemor og Tante Sophie!

Ikke for det, Tante Sophie og Anderagout med Butterdejgsnitter — man kunde ligesaa nemt tænke sig Tante Sophie køre i Wiernervogn eller gaa til Konditoreren og spise Flødeskumskager. Mon Tante Sophie nogensinde har smagt Flødeskum?

Sikke de gør Spektakel derinde! Gør man altid det ved et Herreselskab? Hele Tiden holder én Tale, og de andre ler, og bagefter raaber de „længe leve“, og „det lange Hurra“. Marie kommer efter den sidste Flaske Vin, som Mor ikke har trukket op, fordi den kunde maaske spares til en anden Gang. Bare de ikke bliver fulde og kommer paa Stationen!

Køkkenbordet er fuldt af snavsede Tallerkener i

høje Stabler. Naar skal Marie blive færdig med den Opvask! Gunhild vil gerne hjælpe, men Mor er altid bange, fordi hun slaar itu, og det er det fine Stel fra Brylluppet — fra England!

Mor vinker i Døren: — Skynd dig og glat Haaret! Far kalder paa dig! Hun griber i Skyndingen Skobørsten, som Marie nylig gik over Mors Sko med. Pyt, den gør samme Nytte. Hvadfor skal hun nu ind til alle de fremmede Herrer, som hun slet ikke kender. Undtagen et Par af dem. Det er saa flovt at blive set paa. Ogsaa for Far og Mor. Men Far ser saa kønt paa hende og siger: — Maa jeg forestille min ældste Datter Gunhild! Alle Herrerne rejser sig, hun er nærved at gaa i Jorden af Skam. Hun maa give Haanden til dem allesammen, og de rører ved hendes Fletning og taler om den. Hun ved godt, at de taler om den, fordi de ikke ved, hvad de skal sige, og de kan jo ikke være bekendt at sige noget grimt om hende, naar de er i Selskab hos Far.

— Lad os saa høre: De Nætter ruge saa lange og sorte . . .

Gunhild ser paa Dørhaandtaget og siger Digtet frem. Herrerne klapper, og Far giver hende en hel Krone til Sparebøssen. Nu begynder han at fortælle, hvor flink hun er i Skolen og om de toogtredive Ug'er i en Uge. Det er ellers længe siden. Gid han vilde tale om noget andet, saa hun kan komme væk. Pludselig hører hun: — Hent din Karakterbog, det er jo Lørdag!

Det gaar igennem hende som et Knappenaalstik. Tyve Løgne svirrer rundt inde i hende, men naar hun vil snappe en af dem, smutter den fra hende. Far ser saa stolt og glad ud. Hvorfor siger hun ikke: — Jeg

har glemt den! eller: Jeg kan ikke finde den! eller: Jeg kom til at tabe den! Hvorfor løber hun ikke ned ad Bagtrappen, op i Haven eller op paa Bjerregaards Loft og gemmer sig i en af Ligkisterne. Eller ud i Engene, langt, langt væk . . .

Hun raver gennem den lille Mellemgang ind i Sovekamret, aabner med famlende Fingre Sælhundeskindstornystret. Det er ikke længere siden end i Middags, at hun dansede rundt i Skolegaarden og raabte højt: „doven, sjusket, uartig, næsvis“, som Frøken Faubel havde skrevet i hendes Karakterbog. Hun var den eneste i hele Skolen, der aldrig brød sig om, hvad Frøken Faubel skrev, for naar der var Anmærkninger eller Slet i Orden eller Opførsel, lod hun bare Mor skrive under Mandag Morgen, Mor havde jo aldrig Tid til at se efter. To Gange havde hun selv skrevet Mors Navn efter. Man kunde blive vist ud af Skolen for det, men netop derfor var det saa sjov at gøre saadan noget. Ligesom en lille hyggelig Fare, der alligevel ikke var saa farlig endda.

Det er ikke blot Skræk, der gør hendes Hænder saa tykke og famlende, hun har saa ondt af det for Far, der gaar og tror, at hun har lutter Ug'er. Naar man ser saadan ud, var det jo ogsaa det mindste, man kunde gøre for sine Forældre.

Hun aander forpustet. Nej, hun kan dog ikke gaa ind med den Karakterbog, og gaar hun ikke ind, kommer Far og henter hende . . .

Saa kommer, som Skæret af en lille bitte Lygte dybt inde i en stor Skov, den reddende Tanke til hende: Markgræfin Elisabeth! Billedet hænger over Mors Seng. Bedstefar har selv rammet det ind og for-

gyldt Rammen med ægte Bladguld. Markgræfin Elisabeth staar i lang Slæbkjole af blaa Silke og løfter op i Forklædet. Foran hende paa Hesten sidder den strenge Fyrste, hendes Mand: — Hvad har du der? Hvis hun svarer: milde Gaver til de Fattige! hugger han Hovedet af hende eller smider hende i Fængsel eller i Kloster. Derfor beder hun til Gud og svarer: — Blomster, ædle Herre! Og de milde Gaver har forvandlet sig til Roser!

Gunhild ser igen op til Billedet og knuger Hænderne om Karakterbogen: Troen kan flytte Bjerge. Tante Sophie siger det hver Dag. Hun vil tro. Vil tro det igen. Naar hun om lidt kommer ind med Karakterbogen, staar alle Ug'erne der. Slet'erne og Anmærkningerne for Orden og Opførsel er visket ud. Vorherre behøver kun at aande paa den, det er meget lettere for ham end at flytte et helt tungt Bjerg, lettere end at forvandle Mel og Gryn til Roser. Det bliver saa lyst og let inde i hende. Hun mærker ganske tydeligt, at Underet allerede er sket. Hun behøver slet ikke at se efter, som den her Thomas, der altid gik og prikkede Kristus i Naglegabene.

Aldrig mere vil hun skrive Mors Navn efter. Aldrig mere svare Frøken Faubel igen. Imorgen vil hun allerførst gaa i Kirke med Knud — og ikke tælle, hver Gang Præsten folder Hænder eller siger: mine kære Venner! men høre efter alt det, han siger om sjette Søndag efter Trinitatis. Saa ned i Slotsgaarden og læse en hel Side i Testamentet med Tante Sophie. Og tilsidst hjemme læse Mors Præken i Blædels Prækenbog.

— Gunhild!

Hun springer i Hopsatakt tilbage med Karakterbogen, formeligt fryder sig til at se Far aabne den. Hun rækker ham Bogen, han lukker den op, rynker Panden . . . blader frem . . . blader tilbage . . . drejer den paa Siden, hvor Anmærkningerne plejer at staa. Hans Ansigt bliver saa løjerligt. Hun kniber Armene ind i Siden som for at gøre sig mindre, smallere. Kryber sammen. Saa løjerlig, han ser ud . . . Hun gaar baglænds . . . Ud af Stuen. Men i den lille Gang bliver hun staaende, opad Væggen. Væggen er ru som Tungen paa Madam Dynesens tykke Kat. Hun forstaar det ikke . . . Naar Vorherre har gjort Miraklet, hvadfor ser saa Far saadan ud? Nu kommer han. Tunge, tunge Skridt, som hvis to Fabriksskorstene giver sig til at gaa. Hun ser ham. Haanden løftet. Saa falder Slaget. Karakterbogen flyver henad Gulvet. Far er borte.

— — —
Hun maa dø. Dø. Ikke andet. Dø.

Tante Martine siger, at ingen Magt i Verden, og ikke for hundrede Daler faar nogen hende til at gaa over Vesteraltan, naar det er mørkt. Aldrig kan man vide, naar man render paa en hængt Mand. Hænge sig . . . hænge sig . . . Hun føler op til Struben. Nej. Men skærer man Pulsaaren over, dør man, selv om man er skindød. Hvergang hun ser en skarp Kniv, gør det saa sært ned i Benene, og der kommer Vand i Munden. Knuds Baad . . . Hvis man løser den og lader den drive for Strømmen, driver den ud i Kattegat og ud i Nordsøen og i Atlanterhavet, hvor Bølgerne er høje som Spiret paa St. Mortens Kirke. Maries Fætter var lige ved at drukne, og det var ikke Spor af slemt . . . Og Tante Sophies lille Bror, som faldt ned mellem Bol-

værket og et Skib og knuste Hjernen, han laa og smilte i sin Kiste, Tante Sophie taler saa tidt om det, skønt det er snart hundrede Aar siden. Hun vil smygge sig ned ad Køkkentrappen . . . nej, Porten bliver lukket Klokken ni. Vækkeuhret viser halvti . . .

— Gunhild! Hun farer sammen. Fars Stemme: — Hvor er du, Gunhild? Det lyder saa mildt og stille, slet ikke vredt: — Gunhild, kom hen til mig! Fødderne er klinet fast til Gulvet, hun kan ikke røre sig. Far bøjer sig over hende: — Jeg mente det ikke saa slemt . . . Man slaar ikke en lille Pige . . . Er du vred paa mig?

Hun slynger Armene om Fars Hals. Hun kryster ham ind til sig. Aldrig har hun vidst, at man kunde holde saa meget af en Far: — Kom saa med ind og sig det franske Digt, du ved nok . . . saa Gæsterne kan se, det ikke er Karakterbogen, det kommer an paa.

Pludselig føler hun det, som om hun er Bedstemor med en fin Kappe og Silkemantille. Hun løfter Hovedet og gaar stolt ind i den fine Stue, hvor alle Lysene er tændt og Spillebordene stillet frem. Uden at vente paa videre Opfordring, uden at være bange, uden at blive rød, uden at tænke paa, hvordan hun ser ud, begynder hun:

Lacigale ayant chantée
tout l'été
se trouvant fort depourvue
quand la bise fut venue . . .

Far dypper et Stykke Sukker i Toddyglasset og stikker hende det i Munden: — Karakterer er noget

Pigen med Glasskaarene.

dumt Tøjeri, der burde afskaffes! Børn skal have Lov at være Børn, men det forstaar saadan nogle gamle Jomfruer ikke!

Mor siger stille og formanende: Ssss, saadan noget siger man ikke, naar Børn hører paa det. En af Herterne, det er Konsul Andersen, som ogsaa kommer hos Tvillingernes Far, spørger: — Spiller du ikke Klaver?

Far svarer for hende: — Gehør har hun, men hun øver sig aldrig!

Gunhild var gerne sprunget op paa et Bord og havde danset Fandango ganske alene for at glæde Far. Hun sætter sig til Klaveret og klimprer sit Yndlingsstykke, det eneste hun nogenlunde kan udenad, La Newa, Polka Mazourka. Bag sig hører hun Konsul Andersen: — Maa jeg have Fornøjelsen, Frue! Spillende vender hun sig. Det er ingen Drøm: Mor danser! Mor... danser...! Gunhild spiller videre, Vandet potteløber ud af hendes Øjne. Det er altsammen altfor, altfor dejligt.

Da hun lidt efter ligger i sin Seng, og lige skal til at bede Fadervor, kommer hun i Tanker om, at Vorherre har snydt hende med Karakterbogen. Hun løser de foldede Hænder: Nu kan han have det saa godt!

Vandet stiger.

Somtid var Næsen mere aaben end somtid, men det kom nu ikke af, om man havde Luft i Næsen eller Snue. Idag var det saadan, at hun kunde hente en Lugt langt borte fra, ligesom de indiske Fakirer, der lagde et Frø i Jorden, vips voksede der et stort Træ op, Fakiren klatrede op i Træet og plukkede Frugter, og Folk stod nede paa Jorden og troede, det var et Mirakel. Men det var kun Indbildning og slet ikke andet. Det kom af at bilde sig noget ind. Saa stærkt, at andre ogsaa troede det. Lugten af rød Rose var som at se gennem gult Glas, men Lugten af gul Rose var som at se gennem grønt Glas, hvad kom det af?

Gesvindt ud paa Gulvet, Natkjolen af. Uh, det kolde Vand! Vandet nede i Badehuset var nok koldt, men rart koldt, det her var grimt koldt, selvom det var Sommer. Tvillingerne havde med egne Øjne selv set et Badekar i København af Marmor — slet ikke hos Kongen eller den Slags, men hos Fru Ingerslevs Fætter, og bare man skruede paa en Hane, vips rendte det fuldt af varmt Vand. Saadan et skulde man have i Stedet for den Lørdagsaftenbalje i Køkkenet med Maries Grønsæbehænder til at skure Fødderne med.

Gesvindt, gesvindt, Kammen gennem Haaret, pyt saa med Skællene, gesvindt, gesvindt.

Nej, som de Heste stampede og trampede, ligesom de hele Tiden var lige ved at snuble over deres egne Ben. Der var over Tusinde. Hun saa dem for sig. Alle Steder fra kom de. Ude fra Sønderbro, oppe fra Mariager- og Hobrovej, fra Dronningborg og fra Hornbækbro.

Hun dansede, medens hun flettede sit Haar. Lørdag og Hestemarked! Nu manglede der bare en rask lille Ildebrand. Hestemarked var næsten bedre end en lille Ildebrand, for Hestemarked varede da hele Dagen. Hesteprangerne knaldede nok løs med Pisken af Stor-snudethed over deres mange Penge og Skaffestøvler, men slaa Hestene gjorde de ikke. Og Hestene morede sig ogsaa over at traves op og ned og vise, hvad de duede til. Men farligt var det paa Gaderne. Gik man midt ude mellem to Rækker Hoveder, og Hestene havde Halmvisk bag Øret, betød det, at de bed, og Hestebid kunde man dø af.

Helt ind i Klassen hørte man Hestene pruste og vrinske og stampe og Piskeknaldene og Hesteprangernes Brølen.

Tværs over Bordet lugtede hun Jensine Thodes Pølsefingre og Terese Holcks Gedeskindssko. Naar Frøken Linke med Strikkepinden pirrede sig i Krøllerne, lugtede Klassen af Surmælk, og Lucie Glargaards Hals og Arme lugtede af Mandler, af bitre Mandler.

I Frikvarteret lod Gunhild sig binde for Øjnene og maatte bande Vedgud paa, at hun ikke kunde se det bitterste, saa prøvede hele Klassen paa Rad at holde højre Haand hen til hendes Næse — gættede hun rig-

tigt, fik hun et Blyant eller et fyldt Bolsje. Hun gættede altid rigtigt paa nær Agnes Levy, som kun lugtede rent ligesom Louise Vinding, de to tog hun altid fejl af. Men af Haarbaandene tog hun aldrig fejl. Agnes' Haarbaand lugtede saadan, at hun kom til at tænke paa røde Hyben, men hvorfor vidste hun ikke, og Louises lugtede af Strygejern. Det var en vældig Forskel. Tvillingerne vilde lære hende Kunsten af og tilbød hende saagar et ægte smalt Sølvarmbaand, men hun holdt fast paa, at det var en Tryllekunst, hun havde lært af en gammel Zigøjner. Ikke saa meget for at lyve, som fordi hun syntes, det var saa flovt, at hendes Næse var anderledes end de andres. Ligesom hvis den ogsaa skelede paa en eller anden Maade.

Jensine Thode sagde paa sin kedelige Facon, der gjorde alting saa glat som et Strygebrædt: — Det er Højvande idag! Min Far siger, at Hestene maa svømme for at komme over Sønderbro! Haarene rejste sig herligt paa Gunhilds Hoved. Lørdag, Hestemarked, Højvande!!! Og det sagde Jensine først nu, det Fæ!

Lidt efter lod Gunhild Hovedet synke ned paa den ene Side, saa lod hun det dejse ned paa Bordet og begyndte at stønne: Aah, aah! Det varede noget, inden Frøken Faubel, som var midt i Cromwell, hørte, hvor hun gav sig, og spurgte, hvad der var i Vejen. Gunhild saa op og prøvede at vende det hvide ud af Øjnene for at se syg ud: — Aah, jeg har saadan Hovedpine!

— Gaa ud og tag et vaadt Tørklæde om Panden, saa hjælper det nok. Eller læg dig ind i Lærerværelset paa Sofaen!

Det var en Streg i Regningen, men hun maatte parere Ordre. Tiden derinde benyttede hun til at bilde sig selv ind, at hun var dødsenssyg og prøve at holde Vejret, til hun var lige ved at kvæles.

Efter Timen saa hun saa elendig ud, at Frøken Faubel sagde: — Gaa hellere hjem og faa et Antifebrinpulver! Det var det, hun ventede paa. Inde i hende sang det: — Højvande! Hurra, Højvande! Men hun sørgede for ikke at falde ud af Rollen, før hun var udenfor Skolegaarden og ude mellem Hestene. Nu var Dagen hendes. Hun kunde gøre, hvad hun vilde.

Henne paa Rugtorvet var de allerede ved at rykke Honningkageteltene højere op; det var gode Tegn. Slagterne skældte ud og bandede, saa man næsten havde Fornemmelsen af, at Fanden fløj dem om Ørene. De var vrede, for kom Teltene højere op og tættere hen, havde de ikke ordentlig Plads at røre sig paa. Gunhild gik saa glad mellem Teltene og Ederne. Hun kunde have spist den største af alle Honningkagerne — den saa stor som Mors Symaskinebord. Eller bare et Stykke Rosensukker, der saa ud, som var det af frosen Is.

En Dreng spyttede: — Skeløjet Tøs! ind i hendes Ansigt, og bedrøvet gik hun videre med Øjnene nede i Stenene. Hun havde saa tidt øvet sig paa at klemme Skeløjet sammen og se lige ud med det andet. Men det var det dumme ved Øjnene, at de paa en eller anden Maade hang sammen. Saa snart man ikke tænkte paa det, havde man dem begge to aabne eller begge to lukkede. Engang havde hun syet en lille sort Klap til Skeløjet, saadan en, som man gik med, naar man kun havde ét Øje, og et Glasøje var for dyrt. Men Far for-

bød hende at gaa med Klap, og siden han havde ofret alle de Penge paa Operationen, var det jo ogsaa Synd for ham at gaa med Klap. Skønt der var det med Klap, at saa længe man gik med den, blev der aldrig raabte: Skeløjet Tøs! For ingen kunde vide, hvad der var bagved Klappen.

Altsaa Gunhild gik med begge Øjnene ned i Jorden og bare snuste de rare Lugte ind og haabede paa, at Højvandet skulde vokse og vokse, til alle Folk maatte flygte ud af deres Huse og rende alt hvad Remmer og Tøj kunde holde op ad Nørreport og udad Hobro Landevej for ikke at drukne. Kun Spiret af St. Mortens Kirke skulde blive ved at rage op, saa man om Hundrede Aar kunde vide, hvor Byen havde staaet.

Langsomt slentrede hun Torvet igennem. Vandet gik allerede helt op til Enden af Karolinegade. Mændene havde Søstøvler paa lige op til Maven. Men endnu var der ingen Baade i Gaderne. Mon Far kom hjem til Middag? Stationen vendte ud mod Havnen, og man kom ind ad Døren fra Gaden, men var det Højvande, maatte man om paa Vranken af Huset, ud paa en Jernaltan med Jerntrappe, og derfra gik man i Baadene — ligesom i Venedig.

„Niels Brock“ kom nu nok ikke afsted. Gudskelov! Saa slap de sølle Køer og Kalve da fri i det mindste til Mandag!

Men hvad var nu det? Sikken Raaben og Skrigen! Hun borede sig frem mellem Folk og Telte over til Fiskerkonerne. Tænkte hun det ikke nok! Nu var to af dem oppe at slaas igen. For hende kunde de slaas, saa galt de lystede, naar bare de lod være at kaste Fisk i Hovedet paa hinanden. Men det gjorde de

ikke. Den ene kylede levende Rødspætter, den anden nev med levende Aal.

Folk stod og saa paa det, hylende af Latter. Nogle løb omkring og snappede Fiskene, hvor de faldt, og rendte væk med dem.

Gunhild mærkede hvert Smæld af en faldende slimet Fisk indvendig. Skrige kunde hun ikke. Fiskenes Stumhed gjorde hende stum. Hun var saa vant til først længe, længe bagefter at vide, hvad hun kunde have gjort, at hun selv blev allermest forundret, da det faldt hende ind at raabe: — I skulde hellere tage og skynde Jer hjem! Vandet render lige ind i Køkkenet til Jer!

Ordene var dumpet hende ud af Munden. Hun vidste slet ikke, om det var sandt, for Fiskerkonernes Hus laa paa Hjørnet af Rugtorvet og Karolinegade, og maaske var Vandet ikke kommen op til Huset endnu. Det var ogsaa altsammen ligemeget, for de to arrige Kællinger blev saa befippede, at de rent glemte at kyle flere Aal og Rødspætter i Hovedet paa hinanden, men med Haar og Skorter tilsølet af Sand og Slim og Fiske-skæl styrtede afsted ned mod Huset.

Og saa var det sandt! Vandet flød nok saa festligt ind gennem Døren, over Fliserne i Forstuen og ind i det drabeligt store Køkken, som alle Fiskerkonerne var fælles om, og hvor de plejede at slaas om Pladsen ved Komfuret, saa det var et rent Under, at der var bare en hel Tallerken eller Skaal tilbage. Gunhild tænkte ikke paa at skaane sine gode Sko, hun flød med ind i Fælleskøkkenet og hjalp til at læmpe de underste Ting op paa Hylderne og flytte Vuggerne og de smaa Børn op paa Køkkenbordet.

Mændene, som havde været ude at fiske hele Natten, laa og sov rundt om i de underlige Rum, som hver Familie havde for sig. Nu blev Konerne rasende paa dem, fordi de ikke havde passet paa, men sovet, medens Klæder og Støvler og Kludetæpper laa og sejlede mellem Køjerne. Midt i det nye Slagsmaal blev der raabt: — Politiet kommer! Og lige med ét var de allesammen fine Venner igen. Kun en af Konerne sad og græd — hendes Kjole var flaaet igennem fra øverst til nederst, og Lommetasken med alle Pengene var væk.

Vandet steg behageligt. Karusselhesten blev trukket op gennem Rugtorvet for at komme i Stald. Gunhild fulgte den i Hælene. Hvor var den gammel og træt! Uden helt at vide det, mumlede hun: — Gid Vorherre snart vilde løse op for den Stakkel! Og hun besluttede at stjæle en 25 Øre fra Køkkenrækken for at købe Brød til den. Karusselhesten var altid staldet op hos Købmand Frederiksen i det gamle Hus midt for Rugtorvet. Man kunde se paa dens Ribben, at den aldrig fik Lov at spise sig mæt. Den var saa støvet og svedt af at gaa rundt og rundt og rundt — og midt i Støv og Sved kunde man tælle Strimerne af Pisken.

Gunhilds Glæde var slukket. Hesten løftede de syge, svulne Ben, som gik den hele Tiden op ad en Trappe. Og der laa to Aal og vred sig. To Aal, som ingenting havde gjort. Gunhild turde ikke røre ved en Aal. Det gøs i hende ved Tanken. Saa bøjede hun sig, greb om den ene Aal, greb om den anden. Angsten gjorde hendes Tag fast. Noget inde i hende sank og sank, medens Hjertet hamrede, og hun snappede efter Vejret. Hun stormløb med Aalene, ned over Torvet, sjaskede ud i Højvandet, videre, videre, til det gik hende til Knæene.

Saa smed hun Aalene langt fra sig — og pustede ud.

Konerne i Honningkageteltene var, grædefærdige, ved at pakke ind. Hvem tænkte paa at købe Honningkager og Rosensukker, naar Vandet saadan pulsede op i Byen! Ogsaa Manden med Loppeteatret var ved at lukke. Ingrid havde tre Gange været inde at se Lopperne trække Guldkaarten over et Torv af Vat, og Knud to Gange.

I Grunden havde Gunhild ogsaa gerne bare lige skimtet en dresseret Loppe, men Far sagde: — Det er ikke noget for dig! Kan du se Loppeteater, kan du ligesaa gerne gaa i Cirkus! Mere behøvede Far ikke at sige. Hun skulde ikke i Cirkus igen, ikke saa længe hun levede. Og naar Ingrid kom hjem og fortalte om Løver og Tigre og Heste, der sprang gennem brændende Tøndebaand, og Bjørne, der dansede, stoppede hun Fingrene i Ørene og rendte ud ad Stuen. Saa længe et Cirkustelt var slaaet op nede paa Engen, kom hun ikke paa de Kanter. Saalænge Cirkusplakaterne var klæbet op paa Gadehjørner og Plankeværker, holdt hun Øjnene i Brostenene og gik ikke Tur med sine Bedsteverner, men sad hver Eftermiddag ved Klinkebordet nede i Slotsgaarden. Der, og der alene, var hun Fred for at høre om Cirkus og de stakkels Aber, der altid rystede og altid saa fortvivlet ud af Øjnene.

Raadhusuhret slog 2. Nu var Skolen forbi, hun maatte se at komme hjem, inden hun risikerede at møde sine Kammerater. Paa den anden Side var det bedst at trave rundt, til Sko og Strømper var helt tørre.

— — —
Gunhild gaar og ser ned i Jorden, medens alle

Byens Klokke i Munden paa hinanden, plaprer løs med, hvad hun jo saa godt ved, at Klokken er to. Hendes Tanker er ved Karusselhesten og de to Aal — mon de nu selv finder Vej ud gennem Fjorden, ud i Kattegat, eller bliver de paa Vejen, nede i Karolinegade, nappet af en af Mændene med Søstøvler op til Maven?

Gunhild bukkede sig, som hun hjemme vilde have bukket sig efter en af Mors Stoppenaale, uden at tænke over, hvad det egentlig var. Man gjorde saa mange Ting af sig selv, og først bagefter vidste man, at man havde gjort det. Saa stod hun med Pungen i Haanden, den hun havde bukket sig efter. Hun vejede den. Tung. Stor. Med saadan en grov Laas af Messing, som vist kun gammeldags Bønder brugte det. Hvad man saadan fandt, hed Hittegods, og skulde afleveres paa Politistationen. Kunde det vente, til hun havde spist til Middag? Lørdag — Øllebrød og Pandekager. Ikke værst. Fingrene begyndte at pille ved Laasen. Et stort Rum fuldt af Sølv og Kobber, og i Midten et lille Rum, der hang og gyngede for sig selv. Hun klemte Rummet op. Snavsede blaa Tikronesedler — den Bondekone havde nok mange Penge . . . Karusselhesten gik igennem hende. Støvet, svedt, de svulne Ben saa langsomt, ligesom opad et højt Trin . . .

Gunhild nikkede, klemte Pungen sammen, og pillede om til Købmand Davidsen: — Jeg skulde hilse mange Gange fra Mor og bede om ti Pund Havre og et Pund maskinskaaret Sukker! Hun talte roligt Pengene op. Saa over til Bager Arndt: — Jeg skulde hilse mange Gange fra Mor og bede om et Ottepunds gammelt Rugbrød, men om De ikke vilde være saa venlig at skære det i tykke Skiver paa Maskinen! Og . . . De

vil vel ikke være saa venlig at laane mig en Kurv, jeg skal nok straks komme hen med den!

Diskene var fuld af friskt Blødbrod, Snegle med Korrender, Smørkager, Boller, Mandelsnitter, Glassurbrod. Gunhild kunde magelig spise ti Stykker. Tænderne løb i Vand, hun aabnede Munden for at kræve ind, men lukkede den igen. Dybt sukkende talte hun Pengene op, og skulde netop løfte den tunge Kurv op paa Armen, da Bagerjomfruen lagde en lækker Snegl oveni. Gunhild takkede mange Gange. Mon det alligevel ikke var Vorherre, der havde pirret ved Bagerjomfruen, for ellers fik man jo kun Tilgift, naar man købte for mindst en Krone!

Udenfor Døren stoppede hun Sneglen i Munden, stoppede Munden saa fuld, at hun var ved at kvæles og daarlig kunde komme afsted med at tygge. Nu fartede hun af, saa rask Benene vilde bære hende, til Frederiksens Stald. Puh, hvor det dunstede! Frederiksens Karl var et godt Svin til ikke at muge ud. Saa holdt Niels Præst rigtignok anderledes Orden oppe i Vinges Stald! Alle de tykke Bønderheste stampede i Spiltovene og rakte Hals efter hende. Hun sneg sig frem og kiggede i Krybberne — jo, dem var der sørget for! Henne i Krogen stod, med hængende Hoved, som om den sov, den hvidspættede Karusselhest. Fluerne sad tæt paa dens magre, forpiskede Sider, den rørte sig ikke for at ryste dem af. Gunhild saa for sig den hvide Golgathavej, hvor Kristus vandrede, slæbende sit tunge Kors, medens Folk spyttede og slog ham. Men Kristus havde sin Mor og hende, Maria Magdalene, som vaskede hans Fødder og tørrede dem med sit lange Haar. Hvem havde Hesten? Ingen! In-

gen! Før engang den blev solgt til Hesteslagteren og stod og sultede i Vænget nordoppe, til den blev slaaet for Panden. De fede Heste kom ikke hende ved. Hun pirrede Hul paa Posen, rystede al Havren ud i Krybben, brokkede Brødet oveni, dryssede Sukkerstykkerne over og pustede ud.

Den hvide Hest snuste, vendte langsomt Hovedet, snuste igen, det lød som et Hestesuk. Saa borede den Mulen ned i Krybben og gav sig til at æde. Flankerne bevægede sig ud og ind. Det rumlede i Maven paa den, den hverken saa eller hørte, bare skiftede Ben og gumlede i sig.

Hun var bange for at blive, men turde ikke gaa. De andre Heste trippede og rykkede i Tovene. Nu var de vrede paa hende. Og det var heller ikke pænt. Hun fiskede en Haandfuld Sukker op, gik fra Krybbe til Krybbe, holdt Sukkeret paa den flade Haand og fik Samvittigheden i Orden igen.

Nu gesvindt paa Politistationen med Pungen. Men da hun drejede om ad Fabriksgyden, begyndte Hjertet at dunke: Sæt Politiassistenten tog hende i Forhør! Sæt hun skulde sværge paa, at hun ikke havde rørt Pengene i Pungen! Og svor man falsk Ed, visnede Fingrene, og man kunde aldrig mere spille Klaver. Ovenikøbet havde hun glemt, hvad de ti Pund Havre kostede.

Der var fuldt af Folk paa Raadhustorvet, de mange nytjærede Træsko duftede dejligt. Men der sad to Bønder med de Poser, hun ikke kunde taale at se. Poser med Smaagrise, der kriblekrablede og peb for at komme ud. Og der var en Bondekone ved at klemme en Dueunge! Gunhild styrtede som besat ind i For-

stuen. Gulvfjælene knirkede. Ikke et Menneske, kun Sol og Fluer. Døren til højre var ind i Politistationen. Og hvis hun bankede paa, stod maaske to Betjente og baksede med en stakkels fuld Mand og snørede Strikker om hans Haandled. Nej . . . nej . . .

Hun lagde Pungen paa Dørtrinet. Ingen kunde gaa ud eller ind uden at finde den.

Uhyre lettet smuttede hun ad Houmeden om til Bager Arndt: — Jeg skulde hilse saa mange Gange fra Mor og sige Tak for Laan! satte Kurven paa Disken, og saa hjem til Øllebrød og Pandekager.

Naturligvis kom hun for sent. Men ingen skændte. Far var i godt Humør og fortalte, at nu var Baadene i Gang, og Vandet blev ved at stige. — Hvordan Bønderne kommer over Sønderbro idag, det er mig en Gaade! Mor syntes, at de kunde da ogsaa skynde sig, saa saare de hørte, Vandet var begyndt at gaa op i Karolinegade.

— Hvordan er det, du ser ud! sagde Mor med et: — Du er jo helt oversmurt med Fiskeskæl! Hvor har du været? Gunhild følte, at hun blev rød: — Det var . . . det var Fiskerkonerne, som var oppe at slaas! Far lo: — Og saa samlede du Fiskene op!

— — —

Solen gik saa kønt ned, Solen gik altid kønnest ned om Lørdagen, og Duerne kurrede paa Tagene, og nu kom alle Jøderne saa pænt i Gaasegang hen ad Gaden. Det lød snadrende, som Ænderne i Gadekæret i Krstrup. Underligt, Jøderne havde altid saa forfærdelig meget at fortælle hinanden paa Gaden, og naar de var inde paa Kirkegaarden, lo de, i Stedet for at se alvorlige ud. Jøderne havde vist slet ingen Sorger . . .

Og Jødebørnene var kønnere end andre Børn. Hvorfor var de det?

Om Natten drømte Gunhild, at den hvide Karusselhest klamprede op ad Trappen, lukkede Døren op og kom hen til hendes Seng. Den stak Mulen ned og snuste til hende. Hun rakte Armene ud og følte paa den. Den var trind som en Tromle.

Hesteslagterens Datter.

Gunhild lukkede Vinduerne i „den lille Spisestue“ til Gaarden, inden hun lagde Dugen paa. Saa hørte man ikke, hvor de skændtes nedenunder. Hun skottede mellem de tørre støvede Kaktus, der næsten aldrig maatte faa Vand: Jo, Halvdøren til Bageriet var aaben, Svendene lænede sig ud og lyttede og lo. Det var saa grimt og flovt — og Synd for Else. Hvad kunde hun gøre for, at hendes Forældre var saa hidsige?

Saa, nu fløj Stolene igen! Og nu . . . ? Var det Fru Torbjørn, der skreg? Gunhild holdt Hænderne for Ørene. Aah Gud, aah Gud! Kunde de dog ikke holde op! Marie kom ind med en Stabel flade og dybe Tallerkener: — Sikke det gaar løs dernede! Gunhild svarede ikke, hun rystede over hele Kroppen. Larmen dernede fra ligesom gungrede igennem hende. — Nu smadrer han igen noget! Man skulde tage og melde dem til Politiet, skulde man!

Denne Gang var det tydeligt Fru Torbjørn, der skreg: — Hjælp, hjælp! Han slaar mig ihjel! Gunhild stormede ud: — Mor! Mor! Han slaar hende ihjel! Hun vilde forbi. Mor vendte sig fra Kransen og rystede den stegte Lever paa Panden: — Du bliver her, gør du! Man blander sig ikke i fremmede Folks private Anliggender! — Jamen, Mor . . .

Mor vendte sig igen og begyndte at sy Buketten fast med grovt Sejlgarn: — Det er noget, du ikke forstaar dig paa! Gaa hellere ind og øv dig — eller tag dig noget nyttigt til! Mor gjorde altid Forskel paa at øve sig og tage sig noget nyttigt til!

Hvorfor var alle Folk saa grusomme? Mor ogsaa...

Men nu kom Slapheden oven paa Ophidselsen. Benene blev med et saa trætte, hun trængte til at sidde ned. Modløs drev hun ind i Hjørnestuen til Klaveret. Taarerne begyndte at blinde hende. Hun rodede i Noderne. De var alle sammen overmalede med røde og blaa Blyanter, saa man daarligt kunde læse dem. Tværs over Siderne stod med tykke, tomme store Bogstaver: Dum! Doven! Ulydig! Uartig! Og tværs over igen, som et helt Kryds: — Gunhild kan, naar hun vil, hun er kun stridig!!! Og fire Streger med rødt og fire Streger med blaat under „stridig“. Far lo altid, naar han saa det: — Du lille Stakkel, som skal finde ud af alt det Krimskrams! Men Far vidste ikke, hvad det vilde sige at sidde henne hos Frøken Biebermann to Gange tre Timer om Ugen.

Chopins Sørgemarch skulde lyde som et helt Orkester. Hvordan bar man sig ad med det? Venstre Haand som Kirkeklokker. Venstre Haand var saa vanskelig i Spændene. Midterste Sats, som hun aldrig kunde forstaa hørte til, skulde saa klinge som en Vuggevise, for at den Døde kunde sove blidt og stille. Helt legat med begge Pedaler. Hendes Klaver havde kun én Pedal, men det brød Frk. Biebermann sig ikke om: — Du kan, naar du vil, men du gider ikke, det er Sagen!

Dung, Dung, Dung, Dung, Dung, Dung, Dung, Dung, Dung, Dung! Nu hørte hun Klokkerne. Fru Torbjørn laa i Kisten, dækket af hvide Blomster. Fod for Fod gik Hestene. Lige efter Ligvognen kom Hr. Torbjørn med Haandjern og Hænderne lænket paa Ryggen. En Politibetjent paa hver Side. For at han ikke skulde flygte. Else var helt hvid i Ansigtet. Nu havde hun hverken Far eller Mor mere. Og hendes Far var en Morder: Dung, Dung, Dung, Dung, Dung, Dung, Dung, Dung, Dung, Dung!

— Gun—hild! Spi—s!

Gunhild gned Øjnene og skottede til Uhret: Tolv Minutter i To! Over et Kvarter for sent. Saa fik Far ikke Eftermad!

Der var Skind paa Vællingen. Der var altid Skind paa Vællingen. Far skød Tallerkenen til Side. Han spiste ikke Vælling med Skind. Gunhild løb ud for at hente Eftermaden. Mor stod og jagede: — Sørg for at Far faar noget, og forstyr mig saa ikke!

Det lugtede brændt. Løgene var sorte. Gunhild saa sig hjælpeløst om: — Kan jeg ikke sætte lidt Asie ind? — Gør, hvad du vil, tal blot ikke til mig. Jeg staar som paa Gløder. Kransene skal med Toget.

Gunhild havde sin List rede. Hun bar Fadene ind: — Jeg kom til at brænde Løgene, Far! Far saa op og smilede: — Gjorde du det, lille Ven! Har du været Mesterkok idag? — Ja, Mor har tre Kranse, der skal med Toget! Far lagde over paa sin Tallerken og skar itu: — Det smager jo helt godt. Det har du sandelig klaret pænt. Man mærker næsten ikke, Løgene har faaet for meget!

Gudskelov, Listen var lykkedes. Men underligt, at

Far ikke vidste, at ingen uden Mor fik Lov at røre ved Maden. Hvordan skulde man holde ud at være til, hvis der ikke var noget, der hed at lyve?

Far saa saa glad og fin ud. Han spiste to Stykker Lever og tre store Kartofler, foruden Sauce og Asie, saa det smagte ham virkelig. — Nu passer du nok paa, at Mor ogsaa faar noget? Mor tænker aldrig paa sig selv! Hvor var det pænt sagt af Far. Ingrid fik 25 Øre til at køre i Karussel for, og hvis Knud vilde med paa Andejagt imorgen tidlig, skulde han stille Vækkeuhret til halvfem. Alt var dejligt. Dejligt. Dejligt. Sonja sad med Far i Haanden. Gudskelov Palle sov. Alt var godt. Saa siger Far: — Hvorfor inviterer du ikke et Par Veninder hen til dig iaften? Gunhild aandede dybt.

— Inviter, hvem du vil. Har Mor travlt, kan du nok selv sørge for det Par Stykker Smørrebrød og en Kop The. Saa drikker vi bagefter Kaffe paa Skovbakken?

Dejligt. Dejligt. Hun kysser Far til Tak for Mad, Torbjørns er glemt. — Husk at give de Kaktus lidt Vand i Underskaalen, især de to, der har Knopper, de staar jo og tørster ihjel! Far rejser sig, kommer igen med Kølnervandsflasken og trykker paa den lille Bold, saa Duften staar hende om Ørene. Han sprøjter hende i Ansigtet og Haaret: — Brændte Løg lugter ikke godt! Far lukker Døren op og raaber ud til Mor: — Farvel! Nu gaar jeg!

Gunhild folder uvilkaarligt Hænderne. Hun er saa fuld af Glæde, at hun ordentlig føler, hvor Haaret danser hende om Hovedet. Saa blødt og let.

Far har selv sagt til Mor om Skovbakken. Hun

ved, det gør Mor saa glad, ogsaa hvis Mor staar og jager, og det koster Penge: — Mor, skal jeg ri Strimmel i din Kjole? Mor bare nikker. — Vil du ikke have noget at spise? Jeg kan skære det itu for dig? — Siden. Ikke nu! Ikke nu! — Skal jeg bringe Kransene paa Banen? — Ja, ja, men lad dog være at staa der og forstyrre mig! Gunhild lægger Mad paa en Tallerken, dækker den til og sætter den i Ovn. Hun lister ind i Spisekamret og tager Overblik: Ost er der og Radiser, Kartofler, to Frikadeller og et Stykke salt Kød. Æg er billige for Tiden. To haardkogte Æg er nok, naar de hakkes. Det kan blive helt pænt.

— Mor! Far sagde, jeg kunde invitere et Par Veninder til iaften — og med paa Skovbakken! Mor hører kun med et halvt Øre: — En anden Gang, en anden Gang, staa nu blot ikke der og sink mig!

Medens Gunhild sidder og rir Strimmel i Mors Kjole, spekulerer hun over, hvem hun skal invitere. Det er uhyre vanskeligt. Først vil hun helst have Agnes Levy, og Ida Fallersleben, som for Tiden er hendes bedste Veninde. Men Ida bor saa langt ude, og Agnes er nok i Fussing eller Floes, fordi det er Lørdag og Sabbath.

Saa er der Tvillingerne. Hun synes, det maa være saa flot at gaa op og ringe paa og spørge — saadan ligefrem uden Fødselsdag eller noget — om de har Lyst at komme hen til hende og gaa med paa Skovbakken. Nelly har selv sagt, at Far er ligesaa fin en Herre at se paa som Amtmanden — og Far har ikke Rytterben!

Men saa er der Terese Holck og Ragnhild Kramer, de er de allerflotteste i hele Klassen og ser saa voksne

ud og kan tale om alting. Alle Officererne hilser paa dem.

Det er frygtelig svært. Hun giver sig til at tælle paa Knapperne: Tvillingerne. Men tæller hun paa Vinduesruderne, bliver det Terese og Ragnhild.

Hun gaar hele Klassen igennem, begge Sider ned ad det lange Skolebord, der er spættet som et Fugleæg af Blækkletter. Hun standser ved Huldas Taburet.

Hulda bliver aldrig bedt med hos de andre. Ikke fordi hun er pukkelrygget. men fordi hendes Far er Barber, for det er han jo, selv om der staar „Friseur“ paa Skiltet. Hulda skal være den ene. Men hvem saa den anden? Tanken slaar ned paa Thilde Brusgaard, som Lullu Mondelin har døbt „Sleskelumskedorth“. Men det er ikke sandt. Hun er ikke Spor af lumsk. Hun er bare lidt slem til at love noget, og saa glemmer hun at holde det. Ja, hun vil netop bede Thilde. Netop — fordi hun egentlig helst ikke vil.

Thildes Far er Hesteslagter, og glorød i Hovedet. Bare at tænke paa ham, gør ondt. Gunhild ser for sig et helt Tog af gamle udslidte Heste, der næsten ikke kan stavre paa Benene. Dem lever han af, og saa af dem, der skærer sig, naar de løber løbsk og render ind i et Vindue eller faar Kolik og syge Koder. Men Thilde kan jo ikke gøre for det. Gunhild vil hellere dø end have en Far, der er Slagter. Ja, netop Hulda og netop Thilde! Hun bander Vedgud for sig selv paa, at det skal være de to, ellers risikerer hun, at det dog bliver to andre. Hun er jo saa „vægelsindet“, siger Far.

Mor kalder: — Tag og spring ned til Fru Torbjørn med de Roser og hils mange Gange fra Mor!

Men bliv ikke dernede. Du skal paa Banen om fem Minutter!

Alting staar pludselig paa Hovedet igen. Mørke. Kulde. Grav. Sørgemarch. Sæt, de var ved at skilles? Der var saa stille i Huset. Maaske havde Fru Torbjørn taget Gift og „sov ind i Døden“. Hun snaptede Roserne.

Fru Torbjørn lukkede op. Smilende. Straalende. — Tusinde Tak! De dejlige Roser! Men man saa godt, at hun havde grædt. — Dem bliver min Mand rigtignok glad for! Den Stakkel, han har saadan Hovedpine, at han maatte gaa i Seng. Men du kan godt komme ind til ham, han sover ikke.

Gunhild maabede. Fru Torbjørn lugtede til Roserne og nynnede: — Hvad kan jeg traktere dig med? En Æggesnaps? Min Mand og jeg spiser hver Aften Æggesnaps i Sengen, bliver han først færdig, stjæler han af min, den Bandit! Gift dig aldrig, siger jeg!

Fru Torbjørn lo: — Det maa jeg sige, du er nem at forskrække. Sikke du ser ud! Jo, selvfølgelig skal du gifte dig. Det er det eneste, det eneste, der dur!

Hun puffede Gunhild gennem Stuerne.

Fru Torbjørn stødte Sovekammerdøren op: — Gæt, hvad her kommer til dig, Einar! Gunhild blev staaende, bedøvet. Hr. Torbjørn sagde med saadan ynkelig kælen Stemme: — Hvad er der, lille Skat? Gunhild maatte gaa hen til Sengen, hvor Hr. Torbjørn laa med et vaadt Tørklæde om Panden: — Død og Pine, det kalder jeg Roser! Sæt dig bare her paa Sengen — du ogsaa, Fanny! Aah, mit arme Hoved!

Men nu trak han Fru Torbjørn ned til sig og kysede hende saa længe, at Gunhild kom til at huske

paa et Digt med noget om at „kysse ihjel“. Det var nu vist Roser, men alligevel. Nej, hun forstod ingenting. Hørte det med til at holde af? Og elske? Saa elskede Far og Mor hinanden forkert. Hun trak Vejret med et Snøft, og Fru Torbjørn rettede sig op, helt rød i Kinderne: — Det er ingen Mand, ham der! Det er et rigtigt Barn, er det, en lang uvorn Dreng! Er du maaske ikke?

Aah, mit Hoved! Jeg faar vist Hjernebetændelse! Hold mig om Panden! Gunhild stødte Ordene frem: — Jeg . . . jeg skal paa Banen for Mor . . .

— Uha, uha . . . ja, saa maa du have Æggesnapsen tilgode til en anden Gang. Hils og tak din Mor tusinde Gange! Da Gunhild vilde trække Døren til efter sig, saa hun Fru Torbjørn bøje sig, og Hr. Torbjørn slaa Armene om hendes Hals. Hun blev ligesom tyk i Ansigtet og hed over det hele . . . Var det Kærlighed?

Kurven med Kransene var stor og uhaandterlig. Ikke for alt i Verden vilde hun sige til Mor, at hun generede sig for at gaa med den, men hun tog Vejen om ad de mindste Smøger, for ingen at møde. Hun maatte stormløbe for at naa Banegaarden, inden Toget gik.

Saa slentrede hun forbi Grusgravene, hvor Thilde Brusgaard boede i et stort rødt Hus med Stald og mange smaa nydelige Grantræer omkring. Fru Brusgaard bød hende Vin og Kage og fortalte, at det var ægte importeret Portvin til fem Kroner Flasken! Gunhild maatte se hele Huset og Sølvs-kabet og Thildes Værelse med hvid Seng og hvidt Skab og hvid Kommode med en Engel paa. Fru Brusgaard var lige ved at sprænge Kjolen over Brystet, men der var hel-

digvis saa mange Knapper, at den holdt. Hendes Mund var saa stor, at hun ikke behøvede at skære en Kartoffel over. Hun havde tykke røde Arme med tre tykke Guldarmbaand og Sølvkam i Haaret og Guldslange-ring, og Spidsen af hendes ene Finger manglede.

Da Gunhild gik, pakkede hun Resten af Kagerne ind: Til at spise paa Vejen! Thilde var henne at prøve Kjole, men hun skulde nok komme Klokken seks, og saa kunde hendes Far hente hende i den nye Gig nedenfor Skovbakken. Klokken ti. Fru Brusgaard fulgte med helt ind til den anden Grusgrav.

Hulda boede paa Storegade. Det var svært at komme forbi Hestene, og Bønderne var allerede ved at køre hjem. De var nok bange, det skulde blive Højvande, saa de igen maatte overnatte paa Gæstgivergaarden som forrige Lørdag, hvor Vandet gik over Broen og helt op i Storegade til Svaneapotheket.

Hun fo'r sammen. Hvad var det? Folk masede paa for at komme over paa den anden Side af Gaden. Der var Opløb. Men gaa med lukkede Øjne hen ad et smalt Fortov med Hestehaler paa den ene Side, var en Umulighed.

Ja, akkurat, hvad hun tænkte: en fuld Bonde, som Politiet havde fat paa. Han slog og sparkede om sig, til en af Betjentene gav ham et saadant Slag i Ansigtet med Knytnæve, at han faldt til Jorden. Men de lod ham ikke ligge. De trak ham, en i hver Skulder, Benene slæbte efter ham, som om de ikke hørte med, Hovedet hang og dinglede forover, der pølede Blod ud af Næsen eller Munden.

Gunhild stod et Øjeblik uden at kunne røre et Lem. Saa fo'r hun ud i Aabningen mellem to Heste over til

Betjentene: — Slip ham! Slip ham! Folk gav sig til at le. Den ene Betjent sagde: — Hold Mund og skrub af, Tøs! Hun mimrede med Munden. De kunde gøre ved hende, hvad de vilde, bare . . bare . . . ba . . . Hun pegede med begge Hænder.

Saa var de borte, og hun sad fortunlet paa Bager Struves Trappesten.

Det var saa flovt det hele. Hun hørte godt, at nogen sagde bagved hende: — Hun maa da være smaatosset, at skave sig saadan over ingen Verdens Ting!

— — —

Nu havde hun slet ikke Lyst mere til at have Fremmede, slet ikke. Men Thilde var jo bedt. Saa var hun ogsaa nødt til at gaa ind til Hulda Tvede. Hun maatte gennem Butiken, der var vist ingen anden Indgang. Butiken var fuld af Folk. Tre Kunder sad indsmurt i Sæbeskum. Gunhild blev frygtelig flov. Hvordan skulde hun komme forbi dem? — Jeg . . . jeg vilde gerne tale med Hulda? En Svend med Haar som lakerede Sko, slog ud med et Pibejern, det dampede af: — Indad Porten til venstre!

Hulda lukkede op. Hun havde hvidt langærmet Forklæde paa. Gunhild fik pludselig saa ondt af hende, fordi hun var pukkelrygget. Højt og muntert skulde hun hilse fra Mor og spørge, om Hulda ikke havde Lyst at komme hen til hende siden og bagefter gaa med paa Skovbakken til Musik og Kaffe! Hulda saa saa løjerlig forbavset, næsten fornærmet ud. Ja, som om hun ikke rigtig troede, det var sandt. Maaske kom det af, at hun var pukkelrygget, saa bliver man nemt mistroisk. Gunhild skyndte sig at sige: — Det var Far,

der fandt paa det! Og hørte straks, hvor forkert det lød, men vidste ikke, hvad hun mere skulde sige.

— Ja-a! Jo-o . . . maaske . . . Jeg ved ikke . . . jeg skal spørge Mor ad! Hulda bad hende ikke engang ind i Stuen, og lod slet ikke til at være glad over Invitationen. Nu kom hun igen: — Vil du hilse og sige mange Tak. Hvad Klokkeslet skal jeg være hos dig? „Klokkeslet“, det var da et underligt Ord! Gunhild bad hende komme Klokken seks, det var ikke værd at sige før, hun maatte jo se at faa ryddet lidt op, inden de kom.

Hun vilde neden om Havnen hjem. Paa Hjørnet, hvor Gaden drejede, var en Kloak. Lige under den ene Flise fossede Vandet ned og blev væk. Den Kloak havde hun været saa bange for, da hun var lille. Sæt, hun engang faldt ned i Rendestenen der, og Vandet rev hende med? Nu vidste hun bedre, men uhyggeligt var det alligevel. En Kat kunde godt falde ned, og hvem tænkte paa at hjælpe den op? Man kunde slet ikke hjælpe den, for Flisen laa fast og kunde ikke flyttes. Hun kom til at svede ved Tanken om den Kat.

Og oppe paa Kvisten sad Fru Hobe, som var gal. Saa gal, at hun vilde sulte sig ihjel, og de maatte putte Mad i hende med Magt. Deroppe havde hun siddet i mange, mange Aar, ogsaa naar hendes Børn havde Selskab eller Konfirmation. Kunde hun dog ikke dø? Vilde det være Synd, hvis man gav hende en lille Smule Gift i Maden? Ikke noget, der gjorde ondt, men bare dræbte!

Et Stykke balancerede hun henad Jernbaneskinnerne langs Fjorden. „Niels Brock“ var ved at blive ladet. Hun hørte Kreaturerne klagende Brølen. Nej, nej,

hun kunde ikke mere. Med en Finger i hvert Øre gjorde hun omkring.

Jo nærmere hun kom Hjemmet, jo langsommere gik hun. Noget var forkert. Hun havde faaet Lov af Far. Far havde selv foreslaaet det. Sagt: — Inviter, hvem du vil! Mor havde sagt: — En anden Gang! Forstyr mig ikke! Det var nok ikke helt ja, men omtrent. Mor sagde altid: — Spørg Far! Og naar Far selv havde sagt det . . .

Naar Far . . . selv . . . havde sagt det! Men hvis nu . . .? Nej, naar Far selv . . . Jamen, hvis alligevel . . .? Hjertet hørte op at slaa. Hvis . . . Sæt . . .

Hun tog Trapperne i Spring. — Gudskelov, Mor sad nok saa hyggeligt ved Maskinen og var klædt paa. Der saa ikke engang synderlig rodet ud. Sonja sad paa Skamlen og legede med Paaklædningsdukker.

— Kransene kom i rette Tid! — Naa, Gudskelov da!

— Det er sandt . . . saa har jeg altsaa bedt . . . Hulda Tvede og Thilde Brusgaard til iaften . . .

— Hvad har du? Har du . . .? Hvad er det, du staar og vrøvler om?

— Det var Far selv, som sagde . . . og jeg sagde det udtrykkelig til dig før . . . derude . . . da du stod og bandt . . .

— Visse, vasse, du ved jo godt, det ikke er sandt. Hvorfor staar du og finder paa saadan noget?

— Jamen Mor . . .

— Jeg tror, du er gaaet fra din Forstand! Er det derfor, din Far lader dig gaa i Byens dyreste Skole og lader dig faa Musikundervisning til to Kroner i

Timen? . . . Og saa gaar han i Rette med mig, fordi I ikke har ordentlig Omgang . . .

— Jamen Mor, jeg har jo inviteret dem!

Mor kørte løs paa Maskinen, saa standsede hun med et Ryk: — Har du bedt dem, maa du bede om igen. Og det jo før jo heller!

— Det kan jeg da ikke! Det er jo . . . det kan man ikke, Mor!

— Det bliver du nødt til. Du har selv været ude om det. Det kan være dig en Lære for en anden Gangs Skyld. Saa holder du dig nok fra den Slags Narrestreger . . . Hesteslagter Brusgaards . . .

— Mor, du siger selv, at alle Folk er lige gode . . . Det har du sagt mange Gange . . .

— Lad nu være at plage mig. Det bliver, som jeg har sagt. Jeg vil ikke høre Ukvemsord for din Skyld . . . Gaa nu, inden det bliver for sent.

— Hvad . . . hvad . . . skal jeg da . . . sige?

— Hvad du skal sige? Sig, hvad du vil. At jeg har travlt. At vi skal lægge Tøj i Blød . . . Det maa du virkelig selv finde paa . . .

Gunhild gik. Hun græd ikke. Fødderne var som Bly. Inde i Hovedet arbejdede det. Hvad skulde hun sige? . . .

Da hun ringede paa hos Thilde Brusgaard, havde hun endnu ikke fundet paa, hvad hun skulde sige. Men da Fru Brusgaard sagde: — Men Barn dog, er der sket en Ulykke, som du ser ud! havde hun det med det samme og begyndte at græde: — Min lille Broder . . . min lille Broder . . . er faldet ud af Vinduet . . .

— Hvad er han? Du godeste Gud! Han er da ikke død?

Gunhild var lige ved at nikke, men huskede paa, at det gik ikke an: — Han har brækket den ene Arm . . . den . . . venstre!

Fru Brusgaard kyssede hende og græd med: — Det lille Skind! . . . Hvad siger Lægen? Gunhild bare græd. Fru Brusgaard trak hende med ind. Her skal du se, hvad jeg har til dig. Den var egentlig købt til Thilde, men nu skal du sandelig have den. Hun stak hende en lille Æske i Haanden: Det er en Ønskering af ægte Guld! Græd saa ikke, hører du, jeg kan ikke taale at se et Barn græde . . .

Gunhild ønskede, hun var død.

Fru Tvede lukkede op. Hendes lange Ansigt var saa strengt, at Gunhild blev ved at se paa hende og kunde ikke faa det sagt, som skulde siges. Og pludselig fløj Ordene ud af hende: — Jeg skulde hilse at sige, at . . . Hulda ikke kunde komme idag, fordi . . fordi . . . min Bedstemor er blevet syg . . . Det er Vattersot . . .

Fru Tvede sagde blot: — Saa-h! Og saa igen paa hende. Hvordan skulde hun komme bort fra de Øjne. Fru Tvede vidste, at det var Løgn. — Vil du hilse din Mor og sige, at det er godt!

Fru Tvede lukkede Døren for Næsen af Gunhild.

Mor binder.

Mor bandt, og Køkkenet flød. Marie var paa sit Værelse med bolden Finger og Omslag, de smaa i Seng og Far i Frimurerlogen. Først saa Himlen ud som paa Svineslagteriet, saa blev den køn som Bedstemors Potpourriroser, tilsidst grøn som Skomagerens Akvarium. Nu hang den ned som et tykt Gardin.

Bliklampen stod paa en omvendt Krukke, for at Mor bedre kunde se Farverne — og saa jo for ikke at vælte den saa let. Mor havde enogtyve Kranse, to Palmegrene med Buketter og et hvidt Myrtekor indend imorgen tidlig. Gudskelov, Blomsterne var kommen, baade fra Aarhus og Løve og Bladene fra Italien, hvor de havde Sommer hele Vinteren.

Gunhild havde tilbudt at hjælpe, til alle Kransene var færdige, skønt hun længtes efter de nye Bøger, hun havde hentet i Klubbens Bibliothek. Der var en af Bulwer, i hans Bøger saa man altid Skyerne fare afsted og Lyn og Torden og Vogne, som kørte i den bælgmørke Nat i stor Fare. Der var to af Balzac, som man ikke maatte læse og heller ikke ret godt forstod, men holdt af, fordi Menneskene boede i saa dejlige Hoteller og altid var elegante og talte saa fint med hinanden og havde blændende hvide Hænder

— som Sne. Det vilde hun gerne engang se i Virkeligheden, men det var maaske kun i Frankrig.

Hun holdt af at være oppe til langt ud paa Natten, naar hele Byen sov, og Lampen gik ud og maatte fyldes paa, medens den osede, og hun varmede Kaffe i den brune Lerjomfru, som ellers, — pakket ned i Hø, — blev sendt ned paa Stationen med Fars Kaffe to Gange om Dagen. Men især glædede hun sig, naar Mor fortalte.

Mor fortalte altid, naar hun bandt, og det var næsten bedre end i Theatret. For naar Gunhild kom hjem fra Theatret, og Far spurgte, hvad det handlede om, vidste hun det aldrig. Hun havde kun set paa Ambrosius eller Svend Trøst og glemt at høre efter, hvad de talte om. Og naar der endelig kom et spændende Sted, gik Tæppet altid ned. Ogsaa hos Mor gik Tæppet ned paa de mest spændende Steder: — Hvor er Stoppenaalen? — Vind Mos om Bøjlen der! — Har du ikke set Sejlgarnet? — Sæt de Heliotroper paa Staaltraad! — Tag en Klud og vask Prunusbladene af!

Mor var altid gnaven og forjaget i Begyndelsen og sukkede og talte om Vorherre, og at hun kun havde to Hænder og stak sig, og ingenting var godt nok, og Lorgnetterne var borte, — naar de saa hang paa Ryggen, — og Marie var en Sjuske, og: — Ti dog stille, Barn, lad mig tænke mig om! Selvom man ikke sagde et Muk. — Jeg kan ikke mere end et Menneske! Jeg naar det ikke, og saa gaar de fra mig — og hvor skal vi faa Føden fra?

Gunhild blev, saa hun sitrede i Knæene og glippede med Øjnene, naar Mor saadan fløj omkring af Jageri

og Utaalmodighed. Men hun havde sin egen Maade at prøve sig frem for at faa hende rolig og godt tilpas: — Skal jeg ikke varme lidt Kaffe? — Kaffe! Som om jeg har Stunder til at drikke Kaffe! Gunhild varmede saa Kaffen og smurte Maden, med skrabet Smør og tynd Ost, og satte den midt i Urydden. Alting lugtede af Mos og „det, der stikker“, som Mor altid kaldte det, skønt Far hveranden Dag sagde: — Det hedder Enebær! Hun fik Mor til at tage en Slurk og tage først én Bid, saa en til: — Du skulde tage og lægge dig ind paa Chaiselongen i fem Minutter! — Lægge mig hen! Du ved ikke, hvad du taler om . . . Gunhild blev ved: — Bare fem Minutter, saa vækker jeg dig jo! — Ja, Gud skal vide, jeg kunde trænge til det! — Nu henter jeg Rejsetæppet, og mens du sover, fejrer jeg op! — Men kun fem Minutter og ikke et Sekund længer!

Moderen næsten faldt om inde paa Sofaen, og Gunhild dækkede hende til og snusede. Der var endnu en yndig Lugt af fine Klæder og Parfume, fra Faderen gik igennem.

— Det gør godt, men . . . kun . . . for Guds Skyld . . .

Mor var sovet ind, og Gunhild skyndte sig at rydde op. Der laa nu Spækkenaalen, som Mor havde ledt saadan efter. Den laa under Mosset. Og Gulvet var fuldt baade af Thuja og Taks og Blade. Omhyggeligt samlede hun op, ordnede og satte i Vand. Det kolde Vand gjorde ondt i Hænderne. Hun blev forpustet af at jage. Der var noget i Skolen med at muge en Stald, som aldrig blev ren, selv om han mugede Dag og Nat i alle de Herrens Aar. Det var ikke Sisufos, men noget andet. Gunhild var saa vis paa, at hvis Mor kom

ned til Fru Schmidt eller Fru Skovgaard eller en af dem, hvor alting stod saa hyggeligt paa Plads, om to Dage vilde der se ud som her. Skønt Mor elskede at gøre Orden i Skuffer og Skabe. Men Orden var der aldrig alligevel, for bedst som det var, vendte Mor op og ned paa alting for at finde noget, som saa tilsidst laa et helt andet Sted.

Naar Gunhild blev voksen og gift, vilde hun sidde i en pæn Stue med Solskin og Mahognisybord hele Dagen og have et Køkken med hvidt Gulv og Løber og maaske Voksdug paa Køkkenbordet og alting blankt og roligt og stille og aldrig Jageri.

Hun saa paa Uhret: Fjorten Minutter. Hun klippede Kobbertraad af, krogede det sammen og begyndte at vinde Mos om Bøjlen. Bare hun havde duet til at hjælpe med at binde, men hun havde jo ingen Smag. Den Gang Mor var i København med Far, — fordi han var i Glasklokken for at blive kureret for Hjertet, — og hun uden videre bandt ni Kranse og solgte Blomster for nitten Kroner og treogtyve Øre, havde Mor bag-efter skændt og grædt, for Folk var kommen og havde klaget over de underlige Kranse med Kornblomster midt i Roserne.

Mor sagde, hun havde ingen Smag, og Far sagde, hun havde en gyselig Smag. Det kom af, at hun en Dag havde bundet to højrøde Haarbaand om Knæene i Stedet for Strømpebaand og selv ment, at det saa dejligt og fornemt ud. For i Bøgerne fik Ridderen jo Damens Strømpebaand at turnere med, og et af Silke var da meget mindre flovt end en almindelig Elastik.

Enogtyve Minutter! . . . Nu maatte der kaldes. Hun
Pigen med Glasskaarene.

bare hviskede: Mor! Og Mor fløj op, lysvaagen og glad i Øjnene og let: — Men gaa da i Seng, Barn, du har al din Nattesøvn nødig! — Skal jeg ikke læse Føljetonen for dig først?

Mor svarede: — Han gjorde nu meget godt i Stillehed, hvad de saa end siger . . . Og det er slet ikke nemt at have mange Penge . . . Men nu skal vi se, naar Testamentet bliver aabnet! . . .

Aah! Mor talte om Købmand Lauritsen, der aldrig hed andet end „Fedtsylen“. — Jeg tror, jeg binder Frimurerkransen med ene Heliotropher og Callaer — han er jo over de treds! Ja, tag saa da og læs den i en Fart. Vi kom dertil, hvor Familien faar den Slubbert af en Læge til at sige, han er sindssyg, for at han ikke skal røbe, hvad han saa igennem Ruden . . .

Gunhild tænkte sig om: — Mener du Amtsavisen? — Hvem snakker om Amtsavisen! — Den har jeg jo læst . . .

— Nationaltidende da? — Aah . . . nu var Stemmen utaalmodig: — Det Pøjt om en Skipper! Du ved jo meget godt, at Berlingske er den eneste, jeg bryder mig om . . .

Gunhild kunde daarligt bare sig for at le. Mor læste kun Føljetonen og saa de Døde, men hun læste Føljetonen i alle de Blade, hun kunde faa fat paa, og naar den endte daarligt, var hun vred paa den Avis for en Tid, og naar den handlede om Grever og Folk i Slotte og ædle Mennesker, sagde hun, det var et udmærket Blad.

Midt i Føljetonen hørte Gunhild Faderen ude paa Trappen: — Sikke tidligt! Den er ikke halvtolv endnu!

— Sssss . . .! Sss . . .! skynd dig ind, at Far ikke

ser, du er oppe! Gunhild hviskede: — Jeg kommer, saa snart Far er i Seng! Hun saa godt, hvor glad Mor var over, at Far ikke kom senere. Og hun listede ind i Hjørnestuen, til hun hørte ham gaa ind til sig selv.

— Er du ikke i Seng? Mor vidste jo meget godt, at hun ikke var i Seng, det var mere saadan for et Syns Skyld, hun sagde det.

— Mor, de er ved at lave et nyt Hus om Kilden! Gunhild vejrede ud i Luften. Nu gjaldt det, om Mor lod sig fange, ellers maatte man prøve med noget andet for at faa hende paa Gled.

Mor stod og viklede Staaltraad om Hermosaknopper og saa glad ud: — Se, hvad Far kom med! Georginekage! Du maa tage en Snellik, og gem saa Resten til de andre! — Vil du da ikke have noget selv? Mor rystede paa Hovedet: — Kilden bag om Haverne? Gunhild dirrede af Spænding: — Vi kom dertil, hvor Tømmergaarden brænder, og du lovede at fortælle Resten en anden Gang.

— Ti dog stille . . . hvordan skal jeg ellers naa det! Jeg staar jo her og strider. Men Gunhild havde allerede set det underlige Udtryk i Mors Ansigt, som om hun saa eller hørte efter noget langt borte. Saa var hun altid oplagt til at fortælle om gamle Dage, hvor alle Mennesker var som i Bøgerne ude fra Klubben:

— Gud i Himlen, Hyazinterne! — Pyt, dem sætter jeg paa Staaltraad i fem Minutter! Gunhild satte sig paa Huggeblokken, stillede den store Blikbakke paa Komfuret og tog Kurven med Hyazinterne mellem Knæene.

Nu fortalte Mor: — Saa ligger Ulrikke Faith — eller

Graa, som hun jo hed — i sin Seng og kan ikke faa Blund i Øjnene. Hun var et sølle Pjok, men derfor maa man jo alligevel have ondt af hende . . . Aah, trød den Naal, vil du! . . . For hun var da hans Hustru for Gud og Mennesker, og ingen kunde forlange, hun skulde vige Pladsen for en Jomfru Leth, om hun saa var aldrig saa smuk . . .

Gunhild skyndte sig i Tankerne at tilføje, hvad hun vidste om Jomfru Leth, der ikke maatte faa Sten Graa, fordi hun pyntede Hatte hos Madam Spliid. Men stolt var hun og sorthaaret og i Krinolinekjole af gult Barège med sort Fløjls Livbaand og Bandoler-sko, som hun fik fra London, — ligesom Mor engang, fordi hendes Fødder var saa smaa og fine, og Far var forfængelig af dem. Hun forstod saa udmærket, at Sten Graa netop var forelsket i Jomfru Leth, men hvad hjalp det, naar den mægtige Torben Graa sagde: — Imorgen den Dag gaar du ud i Strømmen og frier til Ulrikke Faith, og paa Søndag bliver der lyst for Jer! Det er mit sidste Ord i den Sag!

Ulrikke „kom fra et rigt Hus og gik til et rigt Hus“, men hvem kunde dog bryde sig om et sølle Pjok! Det var forresten det, hun selv var, det havde ogsaa Bedstemor engang sagt. De sagde det allesammen, paa en eller anden Maade: — Dig løber Gud og Hvermand med! Dig kan man bilde ind, at Maanen er skabt af en grøn Ost!

Mor sprang tilbage og fortalte om Brylluppet, akkurat, som om hun selv havde været med. Men midt i det hele, — som Dansen gaar bedst, — er Sten Graa forsvunden . . .

Forsvunden . . . et af de bedste Ord, Gunhild

vidste. Man kunde tænke paa sunket i Jorden, myrdet, kneblet og bagbundet og nede i en dyb Kælder, hvor man hørte Vandet bruse fra en underjordisk Flod . . .

Han kom da tilbage, Sten Graa, men nogle havde set ham og Jomfru Leth gaa Haand i Haand ude i Engene, helt nede ved Fjorden: — Hvem ved, hvad de har haft i Sinde, og hvad der har holdt dem tilbage fra at begaa den største Synd. Gunhild saa dem tydeligt flyde paa Vandet, Haand i Haand, Jomfru Leth i gul Barège med sort Livbaand og marmorhvidt Ansigt, og saa de smaa Bandolersko.

Sten Graa var „en smuk Mand, en haard Mand“, og nu var han og Ulrikke altsaa Mand og Kone. Hun sad og krøb sammen i den store Stue, hun var bange for ham, og han saa aldrig mildt til hende.

— Hvad saa med Jomfru Leth?

— Ja, hun blev i Byen, men det var Uret af hende. En hæderlig Kvinde gaar ikke mellem Mand og Hustru — men det har du ingen Forstand paa.

Hyazintklokkerne lugtede saa bedøvende, at Gunhild fik Susen for Ørene og var helt fraværende en lille Tid. Saa hørte hun igen Moderen: — Man dør ikke af Skinsyge — selv om Døden maaske vilde være en Velgerning!

— Er alle Mennesker skinsyge?

Mor gjorde en Bevægelse, som skubbede hun det langt bort fra sin Værdighed, og nu talte hun med Stoppenaalen i Munden og Vragen ud af Kransen: — Der er dem, der er skinsyge og aldrig viser det . . . De lider maaske mest . . .

Gunhild vidste ikke hvorfor, men hun maatte huske

paa en Nat, hvor Far var til Julebal i Klubben, og Mor stod ved Vinduet uden at sige et Ord og uden at græde, men hele Tiden rystede hun saadan i Skuldrene. Gunhild havde spurgt: — Hvorfor skal du ikke med, Mor? — Fordi jeg ingen Kjole har . . . og fordi Spisningen koster fire Kroner! Men Dagen efter stod Mor og saa paa Fars sorte Klæder, der laa paa Sengen, og lige med Et kastede Mor sig ned paa Sengen og græd, saa Gunhild maatte stikke en Naal i Fingeren, for at det skulde gøre ondt nok, saa hun ikke ogsaa kom til at græde.

Mon det havde været Skinsyge?

Jomfru Leth.

— Saa hilser du saa mange Gange og siger, at Fru Svarrer gør Mor en stor Tjeneste ved at overlade hende saa meget, hun kan undvære! Gunhild nikkede og snørede de vaade Støvler paa, medens hun, som Tal fra Kongerækken, repeterede: — 200 Myrther, 30 dobbelte Fuchsier, 50 Margariter, 5 Begoniablade, store, et Dusin Heliotropher . . . Ingen Ulvefod eller Alianthum?

— Vist ikke nej. Skynd dig nu blot, jeg staar her med Livet i Hænderne for at naa det!

Mor var ligesom en af de Sætninger, der slutter med mange smaa Streger og aldrig bliver skrevet færdig og aldrig faar Punktum. Kommaer var der nok af. Komma, det var, naar Mor sad og rodede med alle Føljetonerne ud over Bordet og Gulvet og hverken hørte, naar det ringede, eller naar Palle græd. Komma var, naar Mor sad rart og rørte Kagedejg. Men Punktum, nej, knap nok Juleaften. Kun maaske, naar Mor sad omme i Kirken eller læste i Blædels Prækener hjemme om Søndagen.

Paa Trappen mødte Gunhild Konsulens Pige efter Palmekransen. Blodet skød hende til Hovedet. Begoniabladene var til Buketten: — Den er færdig lige

paa Minuttet, hvis De vil vente et Øjeblik: Værsgod og tag Plads!

Aah, den Venten paa Stole ude i Entréen, som man ikke turde gaa igennem for daarlig Samvittighed! Der blev altid sagt: — Lige paa Minuttet! Eller: — Om et Øjeblik!! Og saa var Kransen ikke rørt. Det var aller-mest det, Gunhild gik og blev forpustet af midt paa Gaden, som om hun havde hængt bag i en Vogn, og den kørte saa hurtigt, at hun ikke kunde følge med.

Pyt med Lektier og Eksamen. Hun var da saa revnende ligeglad med Skolen og alt det. Bare Folk ikke sad hjemme og ventede, og Mor jagede Livet af sig med Benedder i Lillefingeren og Palle i Vuggen med Lungebetændelse.

Hun sprang over til Amtsavisen, der allerede var slaaet op, for at se de Døde. Bødker Jeppesen, Strømmen! Kender ham ikke. Niels Henrik Hansen, Raaballegaard, Borup. Jordfæstes, om Gud vil . . . Det var nok en af de rige Gaardmænd med Stork paa Taget og stor Familie. Hun havde næsten Lyst at stikke op og sige det til Mor, for sæt der skulde Bud til Moskonerne. Moskonerne i Blækhusene. Aldrig blev hun træt af at tænke de to Ord sammen. Moskonerne i Blækhusene. De lignede smaa Trolde, Moskonerne Men Mor stod og ventede.

Hvor det var dejligt med saadan to store Begravelser lige oveni hinanden, for selv om Mor stod oppe og bandt hele Natten, var hun glad længe efter, og saa blev Pengekassen saa dejlig tung, og det var ikke slemt, om man skulde have et nyt Haandarbejde eller Sko forsaalet.

Mor var bedrøvet over alle dem, der døde, det var

hun, for hun kendte dem alle sammen og vidste noget forfærdelig pænt om dem, men alligevel . . . Naar rigtig mange døde, gik hun og svævede ligesom i Balsko, og saa ud, som naar Lotteriet blev trukket. Lotteriet var rimeligt, for der gjorde man ingen Fortræd, det var kun Staten, og pyt med den.

Men naar Mor sagde: — Jeg stod og vidste ikke mine levende Raad, saa hørte Vorherre min Bøn, og nu kom der syv Bestillinger ind ad Døren og en Palme-krans til Frimurerne! saa var det jo, som om Mor inderst inde mente, at Vorherre havde slaaet Fedtsylen eller tykke Smed Jensen ihjel bare for at skaffe hende Penge til at gaa paa Torvet for. Ogsaa da gamle Thostrup, — som Mor holdt saa skrækkeligt meget af, og græd over hele Tiden, medens hun bandt — da han døde, var hun saa let paa Fødderne og glad bagved i Øjnene. Thostrup kunde ellers gerne have testamenteret Mor nogle af alle sine Penge, saa rig han var og ingen Børn eller noget.

Nede paa Raadhustorvet kom Tvillingerne i nye Kaaber af ligesom Puddelhund: — Hvorhen? — I Slotsgaarden! Hun vilde ikke fortælle dem, at hun skulde efter Blomster. Deres Kaaber var „indforskrevet direkte fra Hamborg“, halvfjerdsindstyve Kroner Stykket, foruden Told! Hendes Kaabe var af Düffel fra Bedstefar i Aars og lugtede lidt af Bønder og Firlørdag.

Hun følte Nellys Blik op og ned ad den og sagde: — Til næste Aar faar jeg en ny — med Skindkanter! Men et Øjeblik efter maatte hun tilføje: — Det er nu Mors gamle, der bliver syet om! Hun var kommen til

at tænke paa Bedstemor, der var som en Dronning, skønt hun gik med Fars kasserede Støvler.

Altid, naar hun gik med Nelly, kom hun til at sige Ting, som hun bagefter skammede sig over. Det var ogsaa Nelly, der havde sagt: — Din Mor er ingen Dame, for en virkelig Dame binder ikke Kranse! Men Mor var en virkelig Dame — næsten omtrent da. Selv om ogsaa Fingrene var svulmede og krogede af alt det vaade Mos og alle de „Inflammationer“ fra at stikke sig paa Kobbertraad. Man kunde høre det alene paa, at Mor ikke kunde tage „bolden Finger“ i sin Mund, men sagde „inflammeret“, om hun aldrig stod og jagede saa meget.

Forresten kunde man ogsaa se det af den Maade, hvorpaa Folk kom og bestilte Kranse og Buketter, saa høflige, saa opmærksomme mod Mor. Det var altid: — Frue! og: — Kære Frue! og: — Gør det ganske, som De synes! og: — Deres Kranse er jo hele Malerier!

Gunhild syntes ikke, de var som Malerier, man tænkte snarere paa Melodier. Nogle var paa en Prik som: „Fuglen sit Øje lukker!“ og: „Fred hviler over Land og By!“ og: „Tænk naar engang, den Taage er forsvunden!“ Men ogsaa nogle var ligesom: „Kukkuk, kukkuk, toner i Skov!“ eller: „Vipper springe, over Klinge!“

Kun Instrumentmager Thodes Kone talte uforskammet og hoven til Mor, men det kom af, sagde Mor, at hun havde Galdesten og Leversygdom. Det blev man arrig af. Fru Thode saa ud som en gul Mops i Ansigtet, og man maatte lukke alle Vinduer op efter hende. Hun var gøre-rent-gal. Paa hendes Gulve laa først Løbere og saa Gulvklude og saa Aviser, og endda maatte

Børnene gaa paa Strømpefødder for ikke at svine til. Somtid sad hun og Pigen nede i Gaarden og skurede Kobbertøj i Bærme til næsten Midnat, men derfor skiftede hun ogsaa Pige hvert Halvaar.

Fru Thode var ikke nogen virkelig Dame, saa man kunde heller ikke vente andet af hende. Mor sagde: — Den arme Stakkel, hvad hun lider med sit Sind! Gunhild vilde nødig have den Slags Sind, men en lille Smule Arrigskab vilde hun gerne have, saa de ikke allesammen sagde: — Du er ogsaa et godt Fjols! Du har ingen Karakter! Dig kan de allesammen løbe med! Du kan jo ikke sige nej! Mor havde Karakter, men det kom af, at hun havde krum Næse. Karakteren sad i Næsen. Og det passede. Gunhild kunde blive rasende, det kunde hun, men kun, naar nogen var slem ved smaa Børn eller pinte Dyrene. Saa var hun nær ved at kvæles og slog ihjel og slog ihjel, saa det stod efter, men bare inde i Tankerne, for udvendig blev hun kun blød i Benene og kunde ikke engang skringe.

Tvillingerne pjevrede hende i Ørene, saa hun daarligt kunde følge med. I næste Maaned skulde de have Bal. Med Postejer og Dyreryg og Is og to Tjenere og baade Violin og Klaver. Det gjorde ikke mere ondt at høre derom. Ikke som ifjor, hvor de gik og sagde, at de maatte selv vælge alle dem, der skulde med og: — Jeg siger ikke, hvem du faar Brev fra paa Lørdag! og: — Du har vel Balkjole? og: — Hvem vil du helst have til Bords? Og saa alligevel ikke tog hende med.

Især havde hun gaaet i Skræk for, at Far igen skulde begynde at bebrejde Mor, hun ikke gjorde nok for at skaffe Børnene Omgang med Byens bedste Familier.

Det, Tvillingerne sagde, var altid saa vrøvlet, men deres Stemmer gjorde saa rart i Ørene, som Fuglekvidder ude i en Skov, naar det lige har regnet. De skulde til Schweiz eller Frankrig et helt Aar efter Konfirmationen. For de havde Raad til det. Det var det, Far saadan ønskede for Gunhild, for at hun kunde lære „at bevæge sig“.

Mor sagde: — En ung Pige kan saamænd godt faa Pli paa sig herhjemme i en Præstegaard uden hverken at give eller faa. Men Gunhild vilde før løbe væk end i en Præstegaard og maaske i Kirke to Gange om Søndagen og Bordbøn og . . . Nejtak. Men til Frankrig! . . . Charlotte Corday . . . Napoleon . . . Emigranter . . . Pompadour . . . Fransk Grammatik var det eneste i Skolen, hun gad læse paa. Det var ligesom Smidighedsøvelser i Barre. Naar hun sad med den franske Grammatik, saa hun Vinbjerger og vældige Æbletræer midt i modne Marker og den mørke Bastille og Loire og Garonne. Hun vilde ikke bytte de to Ord bort for en Haandfuld modne Kirsebær.

— Vi har faaet Ananas til Dessert! sagde Nelly, skønt ingen havde talt om Mad: — Høsekødsuppe, Dueragout og Ananas . . .! Hvad har du faaet? Gunhild var lige ved at sige: — Høresteg og Mandelbudding, som de jo fik paa Knuds Fødselsdag i Søndags, men Bedstemors Fløjsarmbaand og sorte Øjenbryn saa paa hende: — Vælling og Plukfisk! — Vælling og Plukfisk! Ja, hvorfor ikke . . . naar man ikke kan faa andet.

Vita glattede efter: — Jeg vilde gerne have Vælling . . . et Par Gange om Aaret!

Man var naaet til Slotsgaarden. Tvillingerne fulgte med gennem Porten ind i den store Gaard: — At tænke

sig, her laa et Slot, og nu bor her kun Fattigfolk! Det gav et Kip i Gunhild, som naar hun saa nogen sparke til en Hund, og den hylede. Aah nej, det var ikke med Vilje. Nelly var bare saa pjanket.

Bedstemor var ved at give Hønsene: — Pylle, pylle, pylle, pyl! Hun strintede Korn over Murstensgulvet, og Hønsene baskede rundt og skabede sig. Saa sad de paa Kanten af Vandspandene, saa oppe paa den gule Grukedel.

— Det var kærkomment Besøg! Gaa kun ind i Varmen, jeg kommer straks! Gunhild kyssede Bedstemor paa Kinden: — Jeg løber bare igennem, jeg skal ud til Fru Svarrer efter Blomster! Hun smuttede ud ad Havedøren, nedad de mossede, sneglatte Trappetrin og langs Rabatterne, der var dækket af Sne. Alle Roserne og de smaa Frugttræer var bundet ind i Granris og stak op af Sneen som smaa grønne Taarne. Buksbomhækkenes runde Ringe ragede op over de lange Bedes Kantning. Haven lignede næsten en stor hvid Fløjlsplude broderet med grønt Uldgarn i tre Schatteringer.

Langsomt slentrede hun afsted, paa den ene Side de gamle Haver, paa den anden det høje Plankeværk omkring Tømmergaarden, som gik helt ned til Fjorden. Hun huskede, at engang kunde man fra Bedstemors Vinduer se lige til Udbyhøj, det var fire Mil, men det var længe siden. Nu stængede Tømmerstablerne for baade Enge og Fjord og Krstrup Banker.

Ved Kilden blev hun et Øjeblik staaende. Det sitrede saa sødt i hende, som naar hun sad i en stor Vippe eller gyngede voldsomt. Tydeligt saa hun Jomfru Leth for sig, med Sten Graa ved Haanden,

frem og tilbage, frem og tilbage. Paa Sten Graas Bryllupsdag med Ulrikke Faith.

Aah, hvor Ulrikke Faith pintes, for hun vidste jo, at hendes Mand kun brød sig om Jomfru Leth, der pyntede Hatte og ikke vilde rejse fra Byen. Ikke engang, da Borgmesterens Frue gik til Madam Spliid om det. Nej, som hun dog pintes! Skinsyge var værre end Kræft. Det aad indvendig, som naar Folk tog Blaa-syre for at dø. Brændte og brændte og brændte. I Tankerne, i Indvoldene, i alting. Om Dagen passede Sten Graa sin Forretning og sendte Skibe til England, ja, helt op i den finske Bugt, og Ulrikke sad og krøb sammen i de tomme Stuer.

Hun „kom fra et rigt Hjem og gik til et rigt Hjem“, jo pyt, ligesom en sølle Prinsesse, der bliver sendt til et fremmed Land for at giftes med en Prins, hun aldrig har set. Forresten elskede Ulrikke Faith jo Sten Graa, men naar han ikke saa til den Side, hun var, og ikke brød sig en Døjt om Børnene! Men saa den Nat kan hun ikke faa Søvn i Øjnene, hun er bange for at røre sig for ikke at vække Sten Graa, som ligger ved Siden af . . . Og saa . . . ligger han der slet ikke!

Han er borte. Væk. Saadan maatte det vist være at se en Morders Fod stritte frem under Sengen. Maanen skinnede, og store vilde Skyer jog forbi. Skyerne laante Gunhild, for de passede saa uhyggelig godt. Ulrikke gik hen til Vinduet, for Huset vendte jo ud til bagom Haverne. I Haven var stille. Men bagved Tømmergaarden skinnede Fjorden som „en Sø af Sølvtaarer“. Søen med Sølvtaarer havde hun fra „Folkets Almanak“, som Bedstemor købte hvert Aar.

Ulrikke aabner Vinduet. Stille. Stille. Ikke engang Kilden hører man. Den hørte man ellers altid. Døren ind til det lille Kildehus med Bænken er lukket. Ulrikke strenger sine Øjne an. Det høje Plankeværk kaster Skygge over Vejen, og Kildehuset kaster Skygge. Gunhild maa have Skygger med for at gøre det rigtig sørgeligt og uhyggeligt.

Der var saa stille, som om nogen holdt Haanden for Kildens Mund. De vrede Skyer jog over Himlen, Maanen skinnede paa Sølvtaarerne. Gunhild flyttede altid lidt om paa Moderens Fortællinger, saa de ikke blev klippet over paa de forkerte Steder af: — Jeg stod lige med det fine Staaltraad! — Spring ind og se, om Palle er dækket til! — Pust de Roser op!

Ulrikke hørte en Knirken, saadan en pibende sørgelig Knirken, som naar Dørhængslerne ikke har været smurt i hundrede Aar. To Skygger kom ud fra Kirkehuset — og nu rislede Kilden igen. De stod lidt tæt sammen, saa gik hver sin Vej. Den ene Skygge gik tværs over Vejen. Det var — Sten Graa! . . .

Gunhild kunde ikke lade være at tænke paa Far og Mor. Mor var jo ikke kønt klædt og altid halvt i Klæderne og vaad nedad Kjolen af Blomsterne og opsmøgede Haandled og ingen Brosche. Og Far, som elskede alt, hvad der var smukt og lugtede godt. Mor havde en Flaske „Milles fleurs“, men naar brugte hun den? Og saa laa Mor med Nattrøje. Alle, alle fine Damer, som Mændene tilbad og knælede for, havde lange Knipplingsnatkjoler, der slæbte.

Ulrikke Faith skyndte sig i Seng og lukkede Øjnene, men Skinsygen var som den Edder, der dryppede ned paa Loke, — som var den eneste af Guderne,

Gunhild brød sig om at være gift med, for de andre var raa og kedelige som Slagtere med Spektakel og Hamren.

Den næste Nat var ligesaadan. Man hørte Kilden, og man hørte den ikke, og hørte den saa igen. Og Skyggerne kom ud fra Kildehuset, og den ene var Sten Graa.

Men tredje Nat kunde hun ikke bære det længere. Mor kunde heller ikke bære, men hun slæbte hver Morgen om Sommeren de tunge Blomsterkurve hjem fra Haven og sagde hver Gang: — Jeg er lige ved at styrte! Og Mors Hænder var til Nummer 5 en halv, som Handskemageren slet ikke lavede mere, for saa smaa Hænder havde ingen. Men Far kendte en Ritmester, der kunde løfte en levende Hest, men han var bange for at gaa i Mørke, og turde kun klippe sine Negle om Fredagen.

— — —

Gunhild var kommen udenfor Byen uden at huske, om hun havde mødt Bekendte eller ej. Saadan var det tidt, at hun ikke vidste, hvor hun var, eller om det var Vinter eller Sommer.

Nu ønskede hun saa bønligt, at Kirkeklokkerne vilde ringe. Det havde passet saa højtideligt til det, der kom. Troen flytter Bjerger — maaske! Men faa en Pjalt Kirkeklokke til at ringe, naar den ikke vil, det kunde man vist spytte langt efter! Og mon det betød noget med de Bjerger?

Derimod skulde der dukke Koraløer op af Havet og igen forsvinde. Hun tænkte sig det „store og stille Ocean“, der lød bedre end almindelig Hav, glat og stille som Vandet i en Glasskaal med Aakander. Solen

skinnede. Der sejlede Skibe. Pludselig gled Toppen af en bleg rød Ø op af Vandet, højere og højere, mere og mere rød, som en Rose, naar den lukker sig op. Skibene vendte om og laa stille for at se paa Trylleriet. Der groede Palmer. Der fløj Kolibrier. Hvem der havde set en levende Kolibri! — Nu begyndte Øen langsomt at synke, langsomt . . . langsomt . . . — Om Forladelse!

Det var kun en Lygtepæl!

Ulrikke Faith vilde begaa en Forbrydelse. Hun tænkte ikke over Følgerne, før bagefter, naar det er for sent. Det var det gale af det med Forbrydelser, at Folk aldrig tænkte over Følgerne før bagefter, naar det var for sent. Men saa skulde man heller ikke straffe dem, for hvis de havde tænkt sig om, var Forbrydelsen jo aldrig begaaet.

Og hvem kan gøre for sine Tanker? Der stod nok: den, der begaar Hor i sine Tanker, er ligesaa slem, som den, der begaar det i Virkeligheden. Men ingen vidste, hvad Hor var. Knud sagde „hold Kæft“, det er kun noget for Drengene, det forstaar I Tøse Jer ikke paa! Forresten kunde det ogsaa være lige meget.

Ulrikke Faith slog et Sjal om sig — en Regnkaabe havde ødelagt det altsammen, — Sjal hørte til — og sneg sig over i Tømmergaarden. Her følte Gunhild igen en hel Mængde Prikker, som i de norske Bøger, hvor det meste sker i Prikkerne. Saa laa Ulrikke i sin Seng igen. Nu saa hun Flammerne. Nu begyndte Stormklokkerne at klemte, og Vægteren raabte: Brand! Brand! og alle Vinduer blev slaaet op. Men de to inde i Kildehuset kunde ingenting høre for Kildens Rislen. De var lige paa Nippet til at brænde inde, og hvis ikke

nogen havde revet Døren op for at hjælpe til med Slukningen, hvem ved, hvad saa?

Her var Lampen gaaet ud, og medens Gunhild kom Olie paa, havde Mor igen lagt sig i fem Minutter og bagefter læst Slutningen af „Onde Øjne“.

Stormklokkerne klemte hele Natten, og Sprøjterne kom baade fra Aarhus og Hobro. Ulrikke Faith sad ved Vinduet som en Marmorstøtte og saa Tømmergaarden brænde. Solen var staaet op, da hendes Mand kom hjem. Han var kulravende sort af Røg og drivvaad af at slukke, og et gabende Saar i Panden havde han.

Nu kom der noget, som ingen vidste, uden Vorherre, som Mor jo altid tog med paa Slæbetov: Hvad talte Sten Graa og Ulrikke Faith om den Morgen??? Det var uhyre vigtigt, men man vidste det ikke. Den Hemmelighed tog de med sig i Graven. Paa en Maade gjorde det jo det hele mere spændende.

Pigerne vidste blot, at lige med et kom Sten Graa farende: — Send Bud efter Doktoren! Og Ulrikke Faith laa mellem Liv og Død, og Sten Graa veg ikke fra hendes Seng! Han var ikke af Klæderne. Det var lige alt det, Lægen fik Lov at lægge Bind om Panden, saa der ikke gik Koldbrand i Saaret.

Her var det, Gunhild, — skønt hun kendte Historien ud og ind, — med Livet i Hænderne spurgte: — Og hvad saa med Jomfru Leth?

Men Mor besvarede aldrig Spørgsmaal, naar hun bandt. Derimod kunde hun godt midt i det sørgeligste sige: — Jeg tror, vi tager Boller i Selleri imorgen! Eller: — Husk mig paa den Lap paa Knuds Bukser! Og saa kunde hun gaa videre med den sørgelige Stemme.

Mors Stemme havde saa mange Kulører som en hel Farvelade.

Gamle Graa døde Gudskelov af Slag, og nu var Sten Graa Herre og behøvede ikke at lystre nogen Mors Sjæl. Folk havde maaske nok troet, at nu vilde hen forstøde sin Kone, men nej! Den Dag, Torben Graa kom i Jorden, rejste Jomfru Leth til Hamborg . . . Gunhild tænkte Prikker. „Og i mange Herrens Aar hverken saa eller hørte man til hende.“ Det var, som naar man lagde noget i en Æske og satte den op paa en høj Hylde og næsten glemte, at den stod der.

Sten Graa var streng og myndig. Myndig holdt Gunhild ikke af. Det tog noget fra ham og gjorde ham til ligesom en af de gamle Ligsten med foldede Hænder over Maven, som man traadte paa omme i Kirken. Gud naade den, der ikke var paa Pletten! Frokost, varm, Klokken fire hver Morgen! Hele Huset i Orden! Ingen Mukken!

Mor kendte en hel Bunke om hans Kornhandel og Studedrifter til Holsten og hele Landsbyer, men det var der ingenting ved. Hans Børn voksede op og rejste bort og fik selv Børn, og en Enkedatter kom hjem med syv Børn, der ikke maatte røre sig for Sten Graa, og saa — puh, endelig — dør Ulrikke!

Hun kunde nu gerne være død lidt før. Men se, hun blev ikke lagt i Graaernes Gravsted, hun blev lagt om til Faith'erne, som en Opskrift, man har laant og leverer tilbage, naar man har skrevet den af. Nu var hun borte, og man skulde tro, det var forbi.

Gunhild gik og suttede paa Resten som paa det inderste af et Roksbolsje, der faar saadan en køn

Stjernefacon inde i Munden. Hun holdt mest af, hvad der kom helt anderledes, end man ventede.

Sten Graa var en gammel Herre, maaske over Halvtreds. Men Enkedatteren, som nok var et Pjok, rystede og bævrede med sine syv Børn, der ikke maatte nyse for ham. En Dag siger Sten Graa: — Pak min Vadsæk, jeg rejser! Ikke mere og ikke mindre. Hvorhen? Hvorlænge? Datteren, hun hed Alvilda, græd, for hun tænkte nok, hvad det var. Men Folk lo ad hende: — Ok, Jomfru Leth er saamænd død og borte forlængst eller godt gift der sønderpaa!

Telegram: Kommer Overmorgen med min Kone. Hav Huset i Orden!

Det lød saa pudsigt, da Mor midt i Kransen — en Krans af graa Fløjlsblade — slog Haanden med Sejlgarnet ned i Bordet, saa Lampen dansede: — Nej, om jeg havde gjort det! Der er dog Grænser!

Mor var vred, fordi Alvilda lavede til stort Bryllup med Kogekoner og Honoratiores og Guirlander og Æreport. Selv stod hun med alle Folkene og Børnene barhovedet nede i Porten for at tage imod. Hele Byen var paa Benene. Husene flagede og Skibene.

Naa, men nu kom det allerløjerligste! Her holdt Mor helt op at binde og rejste sig fra Køkkentrappen, som var det eneste, der passede i Højden, naar hun bandt.

Kareten kører frem. Sten Graa springer ud, stor og mægtig, men jo kridende hvid i Haaret, og rækker Haanden til Jomfru Leth og fører hende som en Dronning gennem Porten ind i Huset! Ogsaa Jomfru Leth er hvid, bare Øjnene er sorte endnu. Alvilda er skrækkelig angst for, om nu alting er tilpas.

Ellers kan Faderen jage hende og hendes syv Børn ud i Verden som Marsk Stigs Døtre Haand i Haand med Tiggerposen.

Alvilda lister ganske sagte op ad Trappen, for hvis noget er glemt. Og hvem staar saa der, som om hun ventede paa nogen? . . . Jomfru Leth og Sten Graa!

Men Jomfru Leth bøjer sig dybt for Alvilda: — Jeg gaar ikke over Tærskelen her, før Ulrikke Faiths Datter giver mig Lov at indtage hendes Moders Plads.

Resten var jo Herlighed og Glæde. Og ingen havde set to Mennesker saa lykkelige. Men hver evige eneste Aften gik Sten Graa, hvad Vejr, der saa var paa Sky, over Vejen med et Krus efter Vand fra Kilden til Jomfru Leth. Hun rørte ikke Vin men kun Vand fra Kilden.

— — —

Det gav et Špjæt i Gunhild, som naar man gaar opad en Trappe og tror, der er et Trin til, og saa træder ud i den bare Luft. Hun følte Broplankerne under sig: Rismøllebro!

Igen er hun gaaet for langt, har glemt at se sig for. Og Mor, som staar med Livet i Hænderne. Med den onde Samvittighed dunkende op og ned styrter hun tilbage.

Men Jomfru Leth kom heller ikke i Graaernes Gravsted, og det, skønt hun døde først. Saadan havde hun bestemt det i sin sidste Vilje . . .

Konen med de to Mænd.

Et Øjeblik maatte hun puste ud foran den grønne fugtslimede Laage. Nu skreg Kragerne lige over hendes Hoved. Saa var der alligevel noget om, hvad Tante Martine altid sagde: — Lad Fru Svarrer kun stævne Folk for deres Mund saa galt, hun lyster. En anden én behøver kun at høre Kragerne, for at vide, hvem der ikke har rent Mel i Posen. Og Enden er ikke endda. Der kan komme meget op, før Fru Svarrer ligger i sin Grav!

Hver Gang Tante Martine støjede op om Konen med de to Mænd, manede Bedstemor: — Vår din Tunge, bitte Tine, at den ikke kommer dig i Fortræd! Man skal ikke blande sig i Ting, man ikke kender til! — Kender til og kender til! Pyh! . . . og Tante Martine blæste i Fingerbøllet inde paa Forhøjningen, hvor hun sad og broderede Navn, siden hun ikke mere huggede Ligtøj omme hos Bruns. Lidt efter lindede hun Døren paa Klem, stak Hovedet ind, og saa ud næsten som en Heks: — Gud bevare min Mund! Jeg siger ikke mere!

Det var nu sandt med de Krager. De holdt til om Svarrers Hus baade Sommer og Vinter, og ikke om noget andet Hus. Kragerne var Ulykkesfugle. De kredede kun om Steder, hvor en Forbrydelse var begaaet.

Hvordan skulde man ellers forklare det? Hvorfor kom Fru Svarrer aldrig om i Kirken, uden fordi hun ikke turde?

Gunhild ønskede hedt og heftigt at vide det altsammen, men Mor blev vred, naar hun spurgte, og sagde: — Den, der bærer falsk Vidnesbyrd mod sin Næste, er værre end en Morder! Og Tante Sophie sagde: — Kristus har sagt: hvo, der er ren, kaster den første Sten!

Undertiden fik Gunhild den voldsomste Lyst til at lære Kristus at kende. Ham og saa Byron. Byron var nok smukkere og mere interessant, men Kristus var paa en Prik, som man tænkte sig en Mand allerhelst skulde være. Bare man kunde slippe for de Disciple, der altid rendte i Hælene paa ham. Hun foretrak at have ham for sig selv ganske alene, og gaa lange Ture med ham i mægtig store Skove med susende Fyrretræer eller med bare Fødder i Ørkenens hede Sand. Naar det saa blev Aften, bredte han sin Kappe ud under et Palmetræ og sagde: — Læg dig kun til Hvile, jeg vaager! Alt hvad han sagde, lød saa kønt. Ham vilde hun spørge om alt det, de andre lo ad. Kristus og Bedstemor og Tante Sophie, det var de eneste Mennesker, som kun gjorde det, man indeni vidste, var det rigtige, og aldrig andet. De spottede ikke, fordi man løb med halv Vind eller var dum og skeløjet. De sagde ikke, naar en Tyv blev fanget: — Det har han godt af! De højagtede de fattige og hilste allerpænest paa dem.

Det var kun saa besværligt, fordi Kristus hang sammen med alt det andet i Biblen, som man ikke kunde lide og ikke troede paa. Allererst vilde hun

spørge ham, om der ikke ogsaa var et evigt Liv for Heste og Hunde og alle levende Dyr. For var der det, vilde der være Mening i at komme i Himlen. Men hvis kun de „Gode“ skulde sidde der og hovere over dem i Helvede, og Hunde hele Livet skulde sparkes og være herreløse og saa bagefter ikke saa meget som komme i Paradis til Tak, saa skulde hun ikke have noget af at komme der heller.

Hun knyttede Hænderne ved Tanken. Saa lyttede hun anspændt, men hørte kun Kragerne, hverken Hr. Svarrers Violin oppe fra Kvisten eller Hr. Hygums Spade, hvis han gik og skovlede Sne. Maaske var han ved at hugge Brænde eller fyre op under Maden.

Gunhild var ikke bange for nogen af dem — ikke saadan da.

De hverken gjorde eller sagde noget galt. Men uhyggeligt var der, og bagefter kunde man ikke blive fri for Fru Svarrers: — Aah! Aah!, som en, der skal dø og er for træt til at skrigere mere.

Aldrig saa man Fru Svarrer græde eller le, hun bare sukkede. Sukkede. Paa Vindumovergaard var en Brønd, som var tredsindstyve Alen dyb. Saa man ned, blev man svimmel og fik Gaasehud over hele Kroppen. Engang prøvede hun selv at hejse Spanden ned, men maatte holde op, saadan klagede det, naar Jernkæderne vikled sig om Brøndvinden. Og Fru Svarrers Sukken var Tusinde Gange værre. Gunhild var vis paa, at saadan laa hun ogsaa og sukkede hele Natten, hver Nat, alle Nætter, medens Hr. Svarrer gik frem og tilbage ovenpaa og spillede Violin, og Hr. Hygum listede rundt og rundt om Huset, med store sorte Skyer paa Himlen henover Fuldmaanen og grønne Morgensko.

Kragerne skreg ogsaa hele Natten. Ingen sov. For over Huset hvilede en Forbandelse. Men om Morgen stod Hr. Hygum først op og lavede The og fejede Stuerne og gjorde Ild i Kakkelovnen. Ved Bordet talte de nok ikke et Ord med hinanden, saadan som Trappistmunkene, — men de gjorde det for at være gudvelbehagelige, — og saa samlede Hr. Hygum Tallerkenene, medens Hr. Svarrer gned sine Hænder med Kølnervand.

Konen med de to Mænd Blot man tænkte det, var det, som stod man paa øverste Trin af en Løntrappe med Falddør. Hvis man rørte sig blot en Tomme, styrtede man u-væ-ger-ligt ned i den bundløse Afgrund til de andre Ofre.

Uden at vide af det, havde hun trukket i den rustne Klokkestreng og forskrækkedes nu over den sprukne Larm, der gød sig over hende som et nyt Varsels Uhygge. Men der kom allerede Hr. Hygum. Hans lange Pibe var gaaet ud, de sorte Muffediser trevlede i Kanten, de grønne Morgensko havde han stukket i Træsko med høje Klamper, saa han gik og knudrede i Sneen. Han blot aabnede Laagen og krummede en Finger, at Gunhild skulde følge efter ham. Den sorte Kvast, der manglede i hans røde Kalot, som vist var fra Tyrkiet, var ikke kommen i endnu siden ifjor. . Gunhild vilde gerne have syet den i, men man kunde jo ikke saadan tale om det. Hans Hænder var mindst lige saa røde af Frost som Jomfru Sebbelovs, og hun sad da paa Torvet i al Slags Vejr og tog paa Kartofler og Grøntsager, der tidt var dækket af Sne og Is. Alligevel tog man ikke fejl: Hr. Hygum var ingen Mand,

men en Herre. Ellers regnede hun kun dem for Herrer, der havde Benklæder helt ned over Støvlehælen bagpaa, naar de gik. Hr. Hygums Benklæder var ikke kønnere end Karlens oppe hos Vinge, og de stuntede noget saa grueligt. Men en Herre, det var han. Det var nok ogsaa ham, der forbød Fru Svarrer at røre sig til nogetsomhelst, saa vilde han hellere gøre det hele selv. Derfor gik hun altid med gule Vaske-skindshandsker, ogsaa inde i Stuerne.

Igrunden var det underligt, at hverken Hr. Hygum eller Hr. Svarrer saa saadan rigtig fortvivlet ulykkelige ud. Engang stod Døren aaben til Spisestuen, og der sad Hr. Svarrer og skar nok saa fornøjet i en Pandekage helt bredt over med Syltetøj. Det passede nu ikke til det andet.

— Jeg vilde gerne hilse fra Mor og spørge . . . Hr. Hygum virrede med Haanden, at hun kunde spare sig Resten. Inde i Huset lugtede af Kælder og raa Sellerier. Hun blev vist ind i en kold Stue, som hun kunde paa Remse, naar hun laa i sin Seng og hørte sig selv. Alting stod saa forkert og paatværs og altfor tæt sammen. Paa Væggen hang to Laurbærkranse med falmede Baand, som Gunhild altid generede sig for at pille ud for at se, hvad der stod trykt paa Enderne. Enten det nu var flotte Ligkranse eller dem, som store Kunstnere fik, naar de gav Koncert i Brage!

Nu spillede han igen deroppe. Gunhild lukkede Øjnene. Det lød langt, langt borte og helt tæt ved. Hun følte noget liste rundt inde i Hovedet og pusle nedad Benene, som naar Knud elektricerede hende med en

Sejlgarnssnor, der var gnedet med Voks. Nu var det, som om Kødet og Benene og det altsammen smeltede, hun kom til at tænke paa Topsukker i Ribssaft til Gelé, naar Toppen blev lyserød og skæv og sank dybere ned og tilsidst gled helt under, som et Skib, der har Hul i Bunden.

Hun kunde ikke sidde stille og alligevel heller ikke røre sig. Det, han spillede, kriblede som Fingre overalt paa hendes Krop, hun blev tom i Panden, som en Papirspose, der er pustet op og lige skal slaas mod Døren for at give Knald. Mest Lyst havde hun til at glide ned paa Gulvet og sove, men kun ganske let, saa hun ikke gik Glip af en eneste Tone. Nu forstod hun pludselig noget af alt det hemmelige! Hr. Svarrer var en Troldmand, og han spillede, for at Fru Svarrer ikke skulde rende væk med Hr. Hygum. Hvergang en bestemt Tone kom igen, følte hun det lige over Næsen, som naar Nelly sagde: Luk Øjnene og holdt en Strik-kepind tæt hen til den.

Fru Svarrer stod i Døren med Havesaks og Vaske-skindshandsker. De manglede Knapper, og Fingrene stak ud som sædvanlig. Man skulde tro, at hun ikke engang forstod at sy en Handsketut sammen, og det var dog saa let, bare man vendte Vranken ud og saa med smaabitte forsigtige Sting. Den sorte Kjole hang og slattede om hende, som om Syjomfruen hverken havde taget Maal eller prøvet. Børstet blev den vist aldrig, skønt maaske, for „sort tager i alting“, sagde Tante Martine, naar hun midt paa Storegade løftede op og gned Pletter af med Spyt.

Men Hovedet var indviklet i et sort Tørklæde, vistnok af ægte Knipling, saa fornemt, at det ikke gjorde

synderligt, at det næsten var graat af Støv. Man kom til at tænke paa Hestene for Ligvognen, de var ogsaa helt hyllet ind i Sort, saa kun Øjnene kunde se gennem Hullerne i deres Sørgeskagerak. Men Fru Svarrers Tørklæde var ikke blot for at bære Sorg, fordi hun var saa bedrøvet, det var snarest, som om hun hængte det om Hovedet for at høre og se saa lidt som muligt. Somtid faldt det helt ned over Øjne og Næse, saa man kun saa Munden.

Den var det allersørgeligste, Gunhild vidste . . . Endnu mere sørgelig end Fattiggravene med kun en lille Top Grus og en Pind med et sort malet Nummer, ligesom naar man plantede Resedafrø og satte Navnepind ved, Fru Svarrers Mund mindede hende om de Blomster, der staar og dør af Tørst i Vinduet i et tomt Hús, fordi de, der flyttede ud, ikke gad slæbe Urtepotterne med, eller maaske rent glemte dem.

Pastor Vindum havde ogsaa Rynker om Munden af sin Pibe, men det var morsomme Rynker. Fru Svarrers var saa tynde og triste, som dem man i Skolen lavede med en fin Synaal, for at Bærekraven paa Chemisen kunde være bekendt at komme med til Eksamen.

— Jeg skulde hilse saa mange Gange fra Mor og spørge . . . Igen kom hun ikke længere. Fru Svarrer sukkede, vendte sig i Døren og gik foran ud mod det lille skraa Drivhus. Ellers, naar Gunhild kom ind i et Drivhus, kunde hun daarligt tænke for at mærke sig alle Farver og Lugte. Uden at røre ved Bladene, følte hun saa grangivelig indeni Hænderne deres ru eller bløde eller klamme eller blanke Hud. Men Fru Svarrers Drivhus var, som naar man stod og kiggede

mellem Jernstængerne ind i Ligkapellet, og der stod en lille Barnekiste uden Blomster eller noget, og man kom til at tænke paa, at der skulde den staa alene hele den mørke, kolde Nat.

Men hvis hun — Gunhild — døde, vilde Mor sikkert blive ude i Kapellet hver eneste Nat — hvis hun da ikke var nødt til at staa og binde. Blomsterne i Fru Svarrers Drivhus saa ligesaa fortvivlede ud af Øjnene som Fru Politiassistent Broge, da lille Hans Haagen faldt ud af Vinduet og brækkede Halsen, skønt Pigen ene og alene var fæstet til at passe paa, han ikke kom noget til.

— To Hundrede Myrther, sagde du? Gunhild nikkede, og Fru Svarrer smilede, medens hun klippede. Hun maatte række Armene op for at naa Myrtherne, det saa ud, som raabte hun til Himlen efter Hjælp. Gunhilds Øjne fik pludselig travlt ved Haanden med den gule Vadskeskindshandske. Skulde det være derfor? Naar man svor falsk Ed, visnede Fingrene, og man kom i Tugthuset, hvis det blev opdaget.

Hun fik en gyselig Fornemmelse i sine egne Fingre, som om de allerede begyndte at skrumpe sammen. Det snurrede og trak i dem.

Fru Svarrer sukkede: — Aah! Aah! — Og fem store Begoniablade?

Der var det sære ved Begoniablade, at naar man om Aftenen vendte Planten ind mod Stuen, stod Bladene og stred og stræbte hele Natten for igen at faa sig vendt ud mod Lyset — ligesom en Bille, der ligger paa Ryggen og vælter sig for at komme om igen. Hvergang Knud gjorde det for Løjer, maatte hun op af Sengen om Natten for at vende de stakkels Planter.

Ellers kunde hun ikke falde i Søvn. Det var Dyrplageri paa en anden Maade.

Hr. Hygum kom ind med en Vandkande. Fru Svarrer saa paa ham, som Mor saa paa Far, naar han begyndte paa noget, som Børnene ikke maatte høre. Han sagde helt omforladelsesagtigt: — Jeg havde netop lidt kuldslaaet Vand, og saa tænkte jeg

Han begyndte at give Planterne, men saa sig ikke for, hvem der var tørstig, og hvor hele Underskaalen stod fuld af Vand. Fru Svarrer lod Hænderne falde, som om Saksen pludselig blev for tung, og hun stod ganske stille med Hovedet bøjet forover. Far fortalte, at saadan stod Bønderne stille ude paa Landet, da han var Barn, naar Aftenklokkerne ringede. Det var en køn Skik.

Gunhild syntes, der var altfor lidt Plads i Drivhuset, bare hun kunde smutte ud for ikke at kvæles. Hun vidste, at om lidt vilde han komme, „den anden“. Den anden Mand!

Nu var det, som om han allerede traadte paa hende med sine Trin derude i Sneen. Nu lukkede han Døren op. Skindet paa hendes Krop trak Is. Men han bare smilede. Man mærkede hverken Myrtherne eller Heliotroperne mere, men kun Kølnervandet og saa kun hans hvide, fine Hænder, der gned hinanden indeni, akkurat som om han vilde sige: Der fangede jeg jer nok!

Hans Vest var af ligesom vissent Brokade, eller maaske kun slidt, med smaa fine Knapper. Nu løftede han Hovedet og saa først paa Fru Svarrer, saa paa Hr. Hygum og saa igen paa Fru Svarrer. Hans Mund fik en helt ny Facon. Ligesom Foragt. Fru

Svarrer klippede Begoniablade af, syv, otte, ni . . . ogsaa de ganske smaa, ogsaa Hjertebladet, saa Planten aldrig kunde gro mere. Hr. Hygum stod med Vandkandetuden nedad, som naar Sanko ludede med Ørene, fordi Far skændte over Knuds Karakterbog. Saa trak han Øjenbrynene højt op: — Pardon! Kun det ene Ord.

Saa lukkede han Døren ganske langsomt efter sig. Fru Svarrer blev ved at klippe. Hr. Hygum blev ved at staa med Tuden nedad. Endelig stoppede Fru Svarrer Bladene ned oveni Kurven uden at tælle, og da Gunhild spurgte, hvor meget det blev, rystede hun paa Hovedet: — En anden Gang! En-anden Gang!

Da Gunhild kom udenfor, skreg Kragerne som besatte. Solen var ved at gaa ned, og Himlen kom nærmere og nærmere, tung og trykkende som en Hovedpine. Gunhild trængte til at tænke paa noget godt, men hun fandt ikke noget godt, hvormeget hun end anstrengte sig. Fandt derimod Rasmus Mørke, der havde myrdet to gamle Folk i deres lille, fattige Hytte langt ude paa Marken. Tilstaa vilde han ikke. Men han blev dømt paa et vanskeligt Ord, hun aldrig kunde huske, og Kongen underskrev Dødsdommen, for det var han nødt til, for han var ikke mere enevældig. Men Mor fortalte om den arme Birkedommer Sevaldsen, som skulde køre til Retterstedet med ham og forkynde Dommen, lige inden Skarpretteren kom med Øksen. Sevaldsen sov ikke Natten før. Om Morgenen forlangte han at køre i Vogn med Rasmus Mørke. Ligesaa stille haabede han jo paa, at Rasmus vilde tilstaa. Men han vilde ikke. Og Birkedommeren maatte alligevel forkynde Dommen. Og sæt saa, at Rasmus Mørke slet ikke havde dræbt de to gamle Folk?

Naar Niels Præst gik og fejede Gaard om Lørdagen efter Bønderne og var i godt Humør af alle de Drikkepenge, sang han altid det Vers af den grimme Vise om Rasmus Mørke. Der var mange Vers, men han kunde kun det ene, og det lød, som naar man drejede en Lirekasse: — Klok-ken o-te og en hal' bløw' hans Ho-ved smoo-kken aw! Men Birkedommeren var lige ved at gaa fra Vid og Sans over det, at Rasmus Mørke maatte af med Hovedet uden at bekende, og det kunde man da ogsaa godt forstaa.

Nu var Birkedommer Sevaldsen forlængst død og borte, men om Søndagen, naar man kom fra Kaffe-paa Skovbakken og gik over Kirkegaarden for at se til Sønderjydernes Grave, stod Mor altid stille ved alle de andre Grave, hun kendte, og fortalte noget om hver. Ved Sevaldsens Grav foldede hun altid Hænderne og sukkede og ligesom bad en stille Bøn. Man kunde jo heller ikke vide, om han ikke laa dernede og vred Hænderne, fordi han havde givet Skarpretteren Tegn til at lade Øksen falde.

Men hvorfor var det saa forfærdelig galt for Fru Svarrer at have to Mænd, naar det ikke var videre galt for to Mænd at have een Kone? Alle Folk hilste ærbødigt paa baade Hr. Svarrer og Hr. Hygum — ogsaa Far — og ingen vendte sig efter dem. Men bare Fru Svarrer gik hen ad Gaden, stod Folk stille og stødte sammen for at se efter hende.

Der var saa meget til i Verden, som man ikke forstod, og det hjalp ikke altid at ligge og spekulere over det i Sengen.

Jul.

Gunhild havde ligesom et Uhr inden i sig. Naar hun bestemte, at hun vilde vaagne Klokken syv, vaagnede hun, akkurat naar Klokkerne ringede syv, og Fabriksskorstenene peb. Knud sagde, det var ingen Kunst, men om hun maaske kunde vaagne tyve Minutter før syv? Hun vaagnede med et Spjæt og var lysvaagen med det samme, stormede ind og dunkede Knud vaagen med Uhret i Haanden: Tyve Minutter i syv! — Det var som Pokker!

Hele December stillede hun sit indvendige Vækkeuhr paa Slaget syv. Aldrig frøs hun om Morgenene, hvor koldt det end var. Ved Lyset af den lille Bliklampe med flad Væge, som Mor udtrykkelig gav hende, for at hun ikke skulde fristes til at læse i Sengen, sad hun saa og syede paa alle de Julegaver, hun havde i Arbejde. Helst havde hun syet paa dem allesammen paa én Gang, da det ikke var muligt, jagede hun fra det ene til det andet. Det kneb at skelne Farverne ved den Smule rødgyule Flamme, der oste op i det smalle revnede Glas, men pyt med det. I Værstens Fald kunde hun siden pille op og sy om. Færdig skulde de nu nok blive trods Frk. Linkes: — Hvorfor paatage sig mere, end man kan overkomme?

Den strikkede Blonde til Mor var nok det seneste, fordi den var med Garn Nummer Hundrede, og tre Alen lang skulde den være. Hvorfor tre og ikke to eller fire, vidste hun ikke, men tre Alen lang skulde den være. Færdig skulde den ogsaa blive. Med Mønstret hæftet paa Jensine Thodes fede rolige Ryg strikkede hun under Bordet alle tyske, engelske og franske Timer igennem. En hel Kunst at strikke uden at bevæge Armene, og tælle og høre efter og svare og se i Bogen paa samme Tid. De broderede Morgensko til Far, fineste Stramaj, en Hjort med mægtigt Gevir paa hver Fod, efter et usselt gnidret Mønster fra Familiejournalen, voldte mere Hovedbrud. Hvert Øjeblik talte hun galt og maatte pille op og sy om. Fidibusholderen til Bedstefar i Aars, røde Fuchsiaer paa grønt Klæde, havde hun selv tegnet, den var nem og gesvindt. Pudden til Tante Martines System forestillede en Kirke med en Kirkegaard, syet med hvide Perler og kulørt Silke. Saa var der Visitkortmappen til Bedstemor, to foldede Hænder i sort Haarsilke paa hvid Bund. Endelig Pyn-teforklædet til Tante Sophie med lange røde Silkebaand og Kastormuffediserne til Ingrid og Sonja. Bag Mors Ryg havde hun tigget Lov af Far til at bruge alle Pengene i Sparebøssen.

December var den eneste Maaned, hvor man ikke ønskede, Skolen laa paa Bloksbjerg. Det kom af Julegaverne og Frk. Linke. Ellers var Frk. Linke og hendes Slangkrøller og Haandarbejdstimerne, hvor man sad og fedtede med den skidt Klud, saa revnende ligegyldige som Australien og Floderne i Bagindien. I December blev hun næsten lige saa vigtig som selve Foden til Juletræet.

Om Vinteren begyndte Skolen Klokken ni, for at spare paa Gassen, men Frk. Linke fik sat igennem, at hendes Klasse i December tog fat Klokken otte med en ekstra Julegavetime hver Morgen fra otte til ni.

Alene Stormløbet gennem de mørke Gader i Sne og Slud med kun hveranden Lygte tændt, og siden den tomme Skole paa nær en eneste Klasse, var i og for sig spændende. Alle var man i vældigt Humør, man snakkede i Munden paa hinanden, og Hemmeligheder svirrede om Ørene. Sabine Tørslev mødte Halvotte for at se til Kakkelovnen. Alle tre Gasblus var tændt. Frk. Linke puslede Slangekrøllerne, lagde Bogen foran sig, og fluks var der saa stille, at man hørte Gassen syde, Bogen hed „Jane Ayre“, og var saadan, at man tidt sagde pyh! og ikke vidste, hvor man var, og blev rasende, naar nogen gik op for at vise frem eller spørge, om det var rigtigt. Tvillingerne og Terese Holck havde Lommerne fulde af søde Sager, der gik fra Pult til Pult. Alle var gode Venner, og man havde daarlig Tid at aftale Stævnemøde med Drengene nede i Tømmergaarden. Gensidig roste man Julegaverne, selv om man ikke syntes, de var helt saa dejlige, som man sagde. Nellys Kakkelovnsskærm skulde monteres med ægte lueforgylt Gulddramme, og Ragnhild Kramers Sofapude var inde fra Salomon Davidsen i København. Sabines Julegaver lignede hende selv: seks Lommestørklæder af hollandsk Lærred med Hulsøm og Navn i fransk Broderi — et til hver i Familien, i Fjor var det seks Haandarbejdsposer i sort Reps med slynget Navn i gult Silke. Men akkurat syede hun, skønt Hænderne var helt flossede af at vaske Svesker og sor-

tere Rosiner og rense Korender hjemme om Aftenen. Sabine havde ingen Hemmeligheder.

Man var maaske nok mest optaget af sine egne Julegaver, men derefter mest af Eline Frankes Sofapude. Selvfølgelig kunde en fraskilt Mor ikke koste Julehaandarbejder, men saa hittede Sabine paa, at naar man skillingede sammen, hver 35 Øre — Tvillingerne gav nu to Kroner og paatog sig at betale Monteringen — kunde det blive til Sofapuden med de to hvide Duer i Midten og røde, blaa og gule Sommerfugle omkring og helt ude i Kanten en Mæanderbort. Sikken Overraskelse for Fru Franke, som sad i de to Huller i Baggaarden nede paa de Vestergrave, medens hendes modbydelige Mand havde seks Værelser ovenpaa Butiken paa Storegade med den nye Kone.

I Frikvartererne talte man om Jul og Julegaver og Ønskesedler. Tvillingernes var, saa man slog Hænderne sammen. Bare at skrive saadanne Ønsker op! Guldarmbaand! Skøjtedragt med Skindkant! Smykkeskrin! Bicycle! Gunhild turde ikke sige, at hun ingen Ønskeseddel skrev, det var alt for flovt. Derfor lavede hun en falsk flot Ønskeseddel med Skøjter, Slæde, Nodemappe, lakerede Sko! Men da Far spurgte: — Naa, hvad ønsker du saa til Jul? blev hun rød i Hovedet og vidste ikke, hvad hun skulde sige. For Mor havde formanet hende: — Du ved, hvordan Far er! Lige saa ufornuftig som du. Tænker bare paa at glæde Jer — ikke, hvor Pengene skal komme fra!

Da Far spurgte: — Hvad skal vi finde paa til Mor? havde man straks Svaret rede: — To Par Kopper! Man vidste, at Mor var saa glad for pæne Kopper og vist slet ikke kunde faa for mange. To Par lød ikke

ubeskedent — maaske købte Far saa alligevel seks. De allerfineste, gennemsigtige, tynde Kopper, der knækkede, hvis man skænkede varm Kaffe i dem. Naar Far købte en fin Kaabe til Mor eller Silketøj til en Kjole, sendte Mor det tilbage og undskyldte, men det var en Fejltagelse. Og bagefter græd hun over Fars Ufornuft.

Den sidste Uge før Jul havde Mor mange Kranse til Gravene, for til Jul huskede Folk altid paa, at de Døde ogsaa levede, selv om de lod Ukrudtet gro Resten af Aaret. Mor kunde staa og blive saa vred paa de Menne-sker, medens hun bandt og bagte paa samme Tid. Naar Kagerne brændte paa, skændte hun paa Marie, som ikke kunde gøre for det, naar hun ikke fik Lov at passe Ovn.

Der blev sendt en stor Blikkasse med Kager til Tante Hulda, og Mor græd hele Tiden, medens hun pak-kede dem og sagde: Min arme Søster! Min arme Søster! Om Natten laa Gunhild og saa Vesterhavet sprøjte Bølger op paa Tantes Hus, hørte Vinden hyle og Tante gaa og jamre sig ude i den sorte Nat, fordi hun ikke turde gaa ind i sit eget Hus. Alligevel var det rart, naar Kagerne lugtede gennem alle Stuer, og man fik Lov at hakke Citron og stikke Kager af med et Vin-glas uden Fod.

Om Aftenen sad man og flettede Kurve af Glans-papir, klippede Net, klistrede Kræmmerhuse, lavede Kurve af halve Æggeskaller med Rand og Hank af Guld-papir, forgyldte Valnødder, lavede Trappestiger af Silkepapir og Dannebrog'sflag. Mor sagde, man maatte ikke plage Far om Penge til Diamantstøv og Englehaar, det var overflødigt, og Juletræet maatte ikke paa nogen

optænkelig Maade koste mere end to Kroner. Men Far købte et Træ til Loftet, det kostede fem Kroner, og Mor vred sine Hænder.

Paa Krogen udenfor Spisekammervinduet hang de sidste tre Harer, Far havde skudt, alle de andre var forlængst sendt afsted, en var til Juleaften, en til Nytaarsaften og en til Fru Franke. Mor maatte selv flaa Harerne og trække de syv Hinder af og tage dem ud, Marie sagde, det var Natmandsarbejde, og hun gjorde det ikke. Haren til Fru Franke blev bragt hen Lillejuleaften, fin og spækket. Knud hængte den paa Dørhaandtaget, ringede og løb sin Vej, saa Fru Franke ikke vidste, hvem den var fra og slap for at skulle sige Tak. Man kendte jo ikke Fru Franke godt nok til at kunne forære hende noget. Og man skulde vogte sig for at saare Folks Stolthed.

Juleaften spistes ikke Middag midt paa Dagen men Frokost med Æbleskiver og varm Julekage til Kaffen. Dugen er saa ren og alting er saa hyggeligt. Der er fyret i alle Stuer, men Juleaften skal der spises i den store Spisestue, for det er mere festligt, og Træet skal tændes inde i Hjørnestuen. Far og Sonja pynter Juletræet, det vil sige, Sonja sidder paa en Skammel med Benene overkors og ser paa Træet med sine store Blækklatterøjne.

I Mørkningen kommer Bedstemor og Tante Martine. Bedstemor i den fine Moirékjole, hun fik af Kaptajn Svarrer, da han kom hjem fra Kina og ikke var druknet alligevel, saa de Taarer kunde man have sparet. Bedstemors Øjne er lige saa sorte som Sonjas og Mors, men mere lynende og majestætiske. Man er saa bange for, hvordan det spænder af med Far og Tante Mar-

tine. Om Far igen gaar ud af Stuen, naar hun kommer, eller vender sig om til Pulten og lader, som om han ikke ser, hun rækker Haanden ud. Bare Tante Martine ikke raabte saadan op om alle Mennesker eller kom til at nyse saa forfærdeligt, at man ikke vidste, hvor man skulde gøre af sig selv. Men Far giver Bedstemor Haanden og siger „Velkommen“ og giver bag efter Tante Martine Haanden. Tante Martine plirrer med Øjnene, som Knud, naar han er baade glad og bedrøvet. Paa engang kommer man til at tænke, om maaske ikke Tante Martine har elsket Far ulykkeligt i alle de Aar, og det er derfor, han ikke kan udstaa hende.

Tante Sophie er ude ved Gravene med Kranse af Kristtorn, hun er her straks, siger Bedstemor. Tante Sophie gaar kun paa Kirkegaarden den ene Dag om Aaret, og først, naar det mørkner, hun er jo menneskesky. Derfor gaar hun heller aldrig i Kirke, skønt hun er saa gudfrygtig som ingen anden.

Gunhild er baade glad og urolig. Hendes Julegaver er færdige og pæne, den sidste sad hun og syede færdig i Sengen, til Lampen brændte ud og oste, men siden Far lo ad Fidibusholderen, fordi Bedstefar ikke røg Tobak, er hun lidt usikker med de andre Gaver. Knud siger, at Bedstemor har saamænd aldrig ejt et Visitkort, og hvad skal hun saa med den Mappe? Det er der noget i. Og Mor siger, at ingen Magt paa Jorden faar Far til at tage broderede Morgensko paa. Heller ikke ved hun rigtig, hvad Mor skal med den strikkede Blonde. Havde hun bare strikket den i tre Stykker til Hals og Hænder, men nu er det for sent. Pynteforklædet med de røde Baand til Tante Sophie er nok ogsaa

forkert, Tante Sophie gaar jo kun med store blaastribede Bomuldsforklæder. Mor siger, hvorfor handler du altid uden at tænke? Det er sandt, og det er sørgeligt.

Det ringer. Saadan ringer kun Tante Sophie. Som om hun er bange for at gøre Klokkestrengen for megen Ulejlighed. Gunhild stormer ud for at hjælpe hende Sjal og Kyse af. Sanko følger med. Gudskelov, det er haard Frost, ellers saa det slemt ud for Tante Sophies Kludesko. Gunhild kysser hende, og Tante Sophie siger: — Jeg skal hilse fra Gravene! Det lyder saa kønt og gør saa godt og fredeligt indvendig. Sanko gaar hen og snuser til Tante Sophie, hun bøjer sig for at klappe den. Pludselig vender den sig og bider hende i Haanden.

Gunhild skriger ikke. Hun mærker, at hendes Øjne bliver stive, og Munden staar aaben. Hun ser Blodet pølløbe fra Haanden, men har kun én Tanke: Hundepisken. Det kan ikke skjules for Far, og naar Far først er vred . . . Aah, den frygtelige Hundepisk! Det vrider sig i hendes Ryg. Gud i Himlen, Gud i Himlen, hvad skal hun gøre?

Med den anden Haand slaar Tante Sophie Lomme-tørklædet ud, holder det fast ind mod Haanden, men det maa være et skrækkeligt Bid, for i et Øjeblik er Tørklædet rødt, og Blodet drypper igen paa Gulvet. Tante Sophie siger, saa roligt, som om hun sad og læste i Salmebogen: — Jeg lister bagom ind i Sovekamret, og saa taler vi ikke mere om det. Sanko gjorde det jo ikke med Vilje! Gunhild kunde have knælet og kysset Tante Sophies Kjortel, som der staar et eller andet Sted i Biblen, men hun nøjes med at kysse Frynserne

paa det indiske Sjal, der er saa slidt, at man ser alting igennem det. Det er ogsaa, siger Bedstemor, mere end tre Snese Aar gammelt, og det eneste Stykke Overtøj, Tante Sophie har ejet i al sin Tid. Gunhild gaar efter Tante Sophie og bider sig i Tungen for ikke at græde, men Tante Sophie siger: — Se at faa Blodet tørret op, uden nogen mærker det!

Da Tante Sophie lidt efter kommer ind i sin evige brune Hvergarmskjole, som Tvillingerne siger ligner det, Fattiglemmerne gaar i, holder hun den ene Haand under Forklædet, men det gør hun for det meste, naar hun ikke strikker eller læser Aviser, og ingen siger noget om det. Man ser paa Sanko, hvor ked den er af det. Hele Tiden gaar den med Halen mellem Benene og gnider Hovedet op ad Tante Sophies Kjole. Nu kommer Mor selv med Theen i de gamle fine Kopper, som er lavet i Saksen til Tipoldemors Bryllup. Mon ikke Kongen af Saksen var med til det Bryllup. Gunhild ser Brudetoget gaa forbi inde i sig og hører Musiken og Kirkeklokkerne, medens Tante Sophie drikker The og spiser Julekage med kun en Haand.

Bedstemor spørger: — Hvad har du gjort ved din Haand? — Jeg kom lidt for Skade med den — ikke noget af Betydning! Tante Martine skriger op om, at hun var færdig at daane forgangen Dag, hvor hun, bedst som det var, fik Næseblod lige midt paa Trappen op til Materialist Møller. Gunhild beder Fadervor og takker Vorherre, fordi han reddede Sanko.

Ingrid er i Bakkerne med sine Veninder og de smaa norske Slæder, Knud paa Skøjter op ad Aaen.

— Tag Tøjet paa, lille Ven, saa løber vi en rask Tur inden Bordet! Gunhild nikker til Far og røber ikke

Hemmeligheden, men smutter ud efter Mors allerstørste Hankekury.

I Butiken kræver Far ind og kræver ind, Kaffe og Sukker, Ris og Rosiner, Chokolade, Figner, Nødder, Kandis, Lys, kræver ind og kræver ind. Kurven faar Top paa. — Og en Æske Cigarer af de billige! siger Far og stikker den indenfor Frakken. — Smørret? spørger Gunhild! — Det er godt, du husker det! Far køber Smør og Ost, lutter Etpundspakker, mange Etpundspakker. Gunhild tænker paa Nytaarsregningerne og faar Hjertebanken. Alligevel er hun glad over Fars Uførnufft. Hun slæber som et lille Pakæsel, og Far er forpustet af at slæbe. — Julekagerne! siger han — dem maa vi ind om paa Vejen! Bare vi kan have dem! Far har bestilt hele seks Julekager à en Krone Stykket. Fru Josephsen laaner ham et Net til at bære dem i.

Oppe i Marken, hvor de fattige bor, er ingen Butiker med Juleudstilling og Illumination. Heller ingen Rullegardinerne for Vinduerne, men kun lasede Stykker hængt for.

Aldrig holder Gunhild saa meget af Far, som naar hun Juleaften gaar med ham fra Hus til Hus oppe i Marken, lægger Pakker uden for Dørene, dunker paa og render sin Vej i Mørket, inden nogen ved, hvem der har været der. Far siger ingenting, han bare peger paa et Hus: — Dér! og hjælper hende at føle Ris, Sukker og Kaffe gennem Poserne.

Allersidst gaar hun med Far over i Vesteralléen, hvor Folk hænger sig i Træerne, og man skal skære dem ned, ellers kommer man i Tugthuset — men hvis man ingen Kniv eller Saks har, hvad saa? Fra Vesteralléen gaar Far „et Øjeblik“ ind paa Fattiggården, og

da han kommer ud, glinser han i Øjnene og trækker Vejret, som naar man har gaaet op ad alle Trapperne i Kirketaarnet.

Det bedste er tilbage. Gunhild gaar med det inde i Munden, lige midt paa Tungen ligger det, men hun siger ingenting. For maaske har Far glemt, eller han har ikke flere Penge. Gudskelov. Far har ikke glemt det: — Husk at bede om gammelt Brød! Gunhild knuger Pengene i Haanden, hun har Lyst at kysse dem, saa glad er hun. Bager Arndts Jomfru giver hende hele Kurven fuld af gammelt Brød for bare 50 Øre.

— Far! siger hun og igen: — Far! og holder ham saa fast i Haanden. Far tager Kurven og lister gennem Hesteslagterens Port, medens hun staar udenfor og holder Vagt.

— Den Slubbert! siger Far, da han langt om længe kommer tilbage, og Gunhild ved, hvad han mener.

— Hvor har I været al den Tid? spørger Mor, som svæver om og sætter fire Slags Syltetøj og Asier og Rødbeder paa den hvide Dug. — Bare en Tur! svarer Gunhild, for Mor bryder sig ikke om Dyr, men kun om Mennesker. Mor aner ikke noget om, at hun og Far i Sommer hver Morgen nordoppe gik og flyttede Hesteslagterens sølle Krikker ind i Justesens Korn paa Vejen ud og paa Vejen hjem flyttede dem tilbage til det afgnavede Vænge, hvor den Slubbert lod dem staa og sulte, til de blev slagtet. Mor ved heller ikke om den gang, hvor Far gik hjem og hentede sin Bøsse og uden videre skød den syge Hest gennem Øret, saa den bare gav et Spjæt og var stendød. Far sagde ikke: — Ræk to Fingre i Vejret og band Vedgud paa, at du ikke røber det for en eneste levende Sjæl! Gunhild stoppede af sig

selv Hemmeligheden saa dybt ned, at hun aldrig kom i Fristelse til at tage den frem.

Hvoraaf kom det forresten, at Risengrød Juleaften smagte tusinde Gange bedre end ellers? Var det, fordi Bordet var dækket saa pænt, og Bedstemor sad ved Siden af Far som en Dronning? Eller var det, fordi man bagved hele Tiden tænkte paa Juletræet og Garverne? Bare Mor ikke igen havde købt Bommese til to Stykker Linned til Marie, som kun ønskede sig et Garneringsskørt! Men Mor sagde, at Garneringsskørt til Pigen var Pjank, og Bommese var noget, der var Hold i.

Tante Sophie sad og spiste med den forkerte Haand, og Sanko laa saa stille og saa op paa hende og bad Omforladelse med Øjnene. Gunhild tænkte paa dengang, da Vorherre havde maset i seks Dage med Verdens Skabelse og saa, „at alt var saare godt“. Alt var saare godt, baade i Hytterne oppe i Marken, inde paa Fattiggaarden og inde i Hestslagterens Stald.

Saa rejste Far og Sonja sig og gik ind for at tænde Juletræet . . .

Frk. Biebermann.

Inden hun gik hjemmefra, var der ryddet pænt op i alle Stuer, det udtrukne Bord stod dækket til Chokolade, i Lommen laa Brevet fra Far om endelig at give hende fri Klokken halvfire, da Gæsterne var bedt til fire. Af Far havde hun faaet, brugt men indbundet, alle Beethovens Sonater, af Mor blegrødt prikket Sirts til en Kjole, som — om Gud vil — skulde syes af de pukkelryggede Søstre oppe i Marken. De var saa billige, og de trængte til det. Maaske tog de Kranse for Pengene.

I straalende Overmod ofrede Gunhild et lille rødt Glasskaar, som hun hoppede i Sten med fra Flise til Flise. Blev det liggende i en Revne, betød det Ulykke. Men det spaaede kun godt — til hun drejede om ad Burschesgade. Der sprang det i to Stykker. Det ene i Rendestenen, det andet i Revnen. To Ulykker paa én Gang! Hun standsede og saa gysende paa de smaa blodrøde Glasskaar, der stirrede op paa hende, som vilde de sige: Gaa ikke et Skridt videre!

Men det kunde ikke . . . kunde . . . ikke betyde, at Saa grusom kunde Vorherre ikke være paa hendes Fødselsdag. Nej, hun vilde ikke tro det, simpelthen vilde ikke. Hastigt et gult Glasskaar for

Øjet og, som i tindrende Sol, henad den graa Gade til den Port, hun havde samme Skræk for som for de værste Kapitler i „Nattens Brødre“. Med det elskede Glas for Øjet steg hun, langsommere og langsommere de fire Gange sytten Trin. Paa hver Afsats standsede hun og pustede. Pustede og gav sig et nyt helligt Løfte om, hvad hun vilde gøre, hvis det gik godt.

Øverst oppe satte hun Noderne fra sig, foldede Hænderne og bad: Vilde Vorherre hjælpe hende blot denne ene Gang, vilde hun tro paa ham hele sit Liv. Tro baade paa ham og Skabelsen og Jonas og det altsammen. Ja, og gaa i Kirke, ikke fordi hun skulde, men af egen fri Vilje. For sin Fornøjelse! Nej, ikke for sin Fornøjelse, det vidste Vorherre var Løgn.

Foran Døren til „det Forfærdelige“ kom Angsten igen op i hende. Vorherre vidste alt. Vidste, hun kun bad til ham, fordi hun var i Nød. Man skulde bede, fordi man troede paa ham. Nej, han vilde ikke hjælpe hende. De to Glasskaar havde varslet ondt.

Hun saa op til det lille Madonnabillede, Frk. Biebertmann havde hængt ud paa Trappegangen efter sidste Hovedrengøring, fordi Rammen var ormædt og Glasset revnet. Jomfru Maria havde en brun Fugtplet i det ene Øje, saa hun næsten skelede. Hun saa bedrøvet, men rar ud. Gunhild foldede Hænderne og gav et nyt Løfte: Hjalp Jomfru Maria hende, vilde hun . . . fra imorgen omvende sig og blive Katholik! Nu var det sagt. Det var en hellig Ed. Holdt hun den ikke, vilde hendes Fingre visne.

Ellers talte hun til tre, inden hun ringede, idag, i Anledning af Fødselsdagen, talte hun til ti. Talte til ti og . . . ringede.

Det varede en Stund. En sød Tanke skyllede igennem hende: Sæt, Frk. Biebermann havde faaet Slagtilfælde og laa død midt inde paa Gulvet! Det dansede i hende af Fryd. Saa blev der lukket op.

I forreste Værelse, hvor Frk. Biebermann sov, lugtede af Kamfer og Naphtalin. Frk. Biebermann var i den sorte Silke med Lap paa Maven, hvor Guldkæden altid sled Hul. Hun havde sin blide Stemme paa, saa man forstod, at hun havde spillet ved store Koncerter i Udlandet, inden hun fik Vattersot. Stuen lugtede af Rosenblade og Lavendler og noget andet, der nok kom af Vattersoten. Edderkoppen spandt endnu tværs over Spejlet — godt Varsel. De kulørte Blyanter paa Lakkbænken vendte alle Spidsen samme Vej — godt Varsel.

Hun fik Mod til straks at aflevere Brevet: — Naa, saa du skal have Selskab! Ja, man kan ikke lade sine Gæster vente, det kan man ikke! Frk. Biebermann kysede hende og ønskede til Lykke og forærede hende en Etude, som Czerny selv havde skrevet sit Navn paa. Det var en Sjældenhed, som hun maatte opbevare hele sit Liv.

Gunhild satte sig til Klaveret med glade Hænder. Hun kom gennem alle Skalaer fire Oktaver op og ned i rivende Tempo uden en eneste Fejl — paa nær C Dur, som aldrig var helt jævn. De kromatiske Oktaver gjorde ondt, hendes Spænd var lille, hun fik Krampe i Skulderen og kludrede, men Frk. Biebermann sagde: — Slet ikke ilde! Det kommer nok en anden Gang!

Nu Tertstrillerne, det sværeste af alt. Med en Blyant paa hver Haand for at holde Haanden rolig. Gunhild svedte af Anstrengelse og bad skiftevis til Gud og Jomfru Maria, kom i Tanker om, at naar man vilde

være Katholik, kunde man ikke bede til Vorherre, og svedte over det.

— Gæsterne kunde ikke være inviteret til Klokken fem? Nej, selvfølgelig, først Fornøjelse, saa Pligt! Jeg bør vel snarest takke dig, at du overhovedet gad umage dig herhen, naar du havde noget saa vigtigt for . . .

Blodet sydede for Ørene. — En Smule mere legato — naturligvis kun, hvis det ikke overanstrenger dig!

Frk. Biebermanns bløde Hænder listede rundt i Gunhilds Haar. Tangentstriberne begyndte at danse op og ned. Fingrene blev matte. Nu drattede Blyanterne. I samme Nu var Ulykken over hende. Frk. Biebermann havde i Smug samlet nogle Haar ved Tindingerne og rykkede dem nu ud enkeltvis, snart ved den ene Side, snart ved den anden. Gunhild hørte sin egen sagte Jamren, det lød næsten, som om hun nynnede.

— Saa, saa! Bare ikke overanstreng dig! Vi kunde jo let tage Skade! Og med helt forandret, truende Stemme: — Dit Dovendyr! Tror du, din Far finder Pengene paa Gaden? Tror du, jeg tager Betaling for at sidde og høre paa det Svineri? Har du forstaaet? Hvorfor svarer du ikke? Gunhild nikkede fortvivlet. Fingrene gik mekanisk op og ned, som gik de i Luften, hun følte ikke mere Tangenterne under dem. Pludselig blev hun fejet til Side: — Saadan spillede man Terts i min Tid! Frøken Biebermann begyndte at fortælle om den Gang, hun blev „opdaget“, som det hed. Kun fem Aar var hun. Og om hendes første Koncert som syvaarig med to Laurbærkranse . . .

Gunhild aandede op. Maaske var Uvejret ovre.

Første Etude gik nogenlunde. Et Par Gange slog Frk. Biebermann Takt paa hendes Kinder, saa Kla-

skene sang, men det var til at holde ud. Dybt inde søgte hun og fandt en lille sølle Trøst: At blive boret i hos Tandlægen gjorde meget, meget mere ondt.

Den anden Etude havde seks B'er, der ustandselig blev opløst og atter sat paa Plads. Gunhilds Øjne løb i Vand af Angst og Anspænding, de sorte Prikker svævede op og ned som smaabitte Fluer, der hang fast i Øjenhaarene. Hun kunde ikke læse Noderne, vovede ikke at standse og gnide Øjnene. Frk. Biebermann rev Nodebogen fra Klaveret: — Saa det kalder du at øve dig, men Nodebogens skarpe Kant ramte hende i Baghovedet, saa det sortnede for hende. Nu græd hun højt og ubehersket. Frk. Biebermann fingrede ved det strikkede Uldsjal, hun altid havde om Skuldrene for Gigt: — Kan du tie! Eller jeg skal lære dig at lade være at hvine for ingenting! Gunhild hikstede: — Ja . . . ja . . . Hun havde før prøvet at sidde halvkvalt med Uldtørklædet vundet om Hovedet.

Det lille forgyldte Uhr slog halv. Halvfire.

— Menuetten har du vel ikke gjort den Ære at se paa siden sidst? Gunhild kunde den udenad. Kunde den med lukkede Øjne. Hvad hjalp det!

— Hvordan er det, du sidder og tramper med Pedalen!

. . . Hun hørte Uhret slaa fire. Hørte Uhret slaa halvfem. Hun var hoven i Ansigtet af Hede og Graad. Det flimrede stadig saa sært for Øjnene. Frk. Biebermann havde viklet hendes Fletninger om sine Hænder. Nu og da trak hun til af al Magt, som om hun havde hængt sig fast i dem. Gunhild var ved at blive afsindig af Smerte. Sæt Haaret pludselig gik løs, som paa dem,

der sprang fra Beghætten i gamle Dage, saa hun blev skalperet, og hele Hovedet blødte . . .!

Frk. Biebermann løsnede Taget og tog en Pebermynte. Gunhild var saa tørstig, at Tungen klæbede.

Den lille Rondo af Mozart, som Far holdt saa meget af. Hele første Sats gik uden Skænd. Men Gunhild var nu saa oprevet, at hun frygtede Freden mere end Smerten. Et lille fast Nap i Armen, som blev der plukket et Stykke Kød ud. Nu stak Frk. Biebermann hende med Spidsen af den lille Elfenbens Papirkniv, snart i Haaret, snart gennem Kjolen paa Skulderen, snart i Tindingen. Nu stod hun igen bagved hende og trak samtidig i begge Øren, som vilde hun rive dem ud med Rode. Med Mellemrum rykkede hun enkelte Haar ud nede i Nakken. Hele Tiden talte hun om Mozart og et eller andet Hof.

Flere Gange tænkte Gunhild paa at springe op og raabe om Hjælp — bagved vidste hun, at hun aldrig fik Mod til at gøre det. Nu og da flakkede Tanken om de ventende Gæster gennem hende, men druknede i Angst og Smerte. De sorte Prikker dansede, nu blev de til ligesom fine Traade, lange tynde Frynser. Det hjalp ikke, hun gned Øjnene, hun kunde ikke læse Noderne tydeligt. — Dovne modbydelige Tøs!

Det ringede. Gunhild holdt Vejret. Det var Bud efter hende, maatte være Bud efter hende. Frk. Biebermann gik ud og lod Døren staa efter sig: — Vil De hilse og sige, Gunhild kommer, naar hun er færdig!

Og Pinen blev ved.

Igen ringede det. Igen og igen. Frk. Biebermann lod, som hun ikke hørte det. Ringningen standsede ikke.

Nu lød det, som om nogen dundrede paa Døren med en Stok. Endelig rejste Frk. Biebermann sig igen. Gennem Døren hørte Gunhild Faderens Stemme: — Jeg forstaar det ikke . . . Gunhild sprang op og styrtede ud: — Far! . . . Far!

Far tog om hende og hviskede blidt: — Lille Ven! Lille Ven! Frk. Biebermann lagde Armene over kors: — Enten spiller Gunhild hos mig og bringer det til noget, eller hun holder op. Jeg hverken ønsker eller taaler Indblanding!

Far sagde: — Tag dit Tøj og skynd dig hjem, jeg kommer om lidt!

Gunhild stavrede saa underligt søvnig ned ad Trapperne. Hun gned og gned Øjnene, men kunde ikke faa de sorte Prikker og Traade gnedet væk. Da hun drejede om Gadehjørnet, saa hun de to røde Glasstumper stirre paa sig. Hun nikkede.

Katolik behøvede hun ikke at blive.

Blind.

Med tilbundne Øjne sad Gunhild indespærret i kiste-sort Mørke. Rev hun Bindet fra, risikerede hun at blive blind for Livstid — havde Doktoren sagt.

I Begyndelsen græd hun. Græd, til hun faldt i Søvn af Udmattelse, græd, naar hun vaagnede. Græd, medens hun spiste, græd, græd.

Det nyttede ikke, Far kom med Gaver, nyttede ikke, at Mor græd. Hun var lige glad med alt, om hun saa skulde græde sig ihjel. Hellere dø end være blind. Af og til følte hun paa Uhrets Viser, hvad Klokken var, en Evighed sad hun og hørte Sekunderne tikke — prøvede hun igen, var der gaaet syv, otte Minutter. Mere Graad. Hovedpine. Opkastning. Gardinerne var rullet ned, svære Tæpper hængt for. Man stolede ikke paa hendes Fornuft.

I Mørke smurte hun selv Øjnene med Salve, dryppede dem selv med det svidende Stads, der var i Sprøjten, Mor bragte. Maden smagte vammelt. Luften var tung. Knud og Ingrid kom smaa Løb, men var straks borte igen.

En Dag blev Døren stille lindet op. Tante Sophie tog hende ved Haanden, og de sad sammen paa den lille Puf. Medens Tante Sophie fortalte om Napoleon,

klirrede hendes Strikkepinde som Sabler langt borte. Gunhild frøs af al den Sne derovre i Rusland, og varmede sig igen, da Kreml brændte. Lidt efter lugtede hun Koleraligene, som laa rundt i Gaderne, for man kunde ikke naa at begrave dem.

Saa spørger Tante Sophie ligesom helt tilfældigt: — Kender du mon gamle Madam Svane omme paa Fattigaarden? Nej, Gunhild kender hende ikke. Hvad med hende? — Det er en krank Skæbne, men Vorherre har jo sin Mening med alle Ting! Gunhild maa vide, hvad der er med Madam Svane og hendes kranke Skæbne. Tante Sophie tæller, saa hun er ved at tage ind til Hæl: — Ja, se, døvtum, det er hun jo født, og det maatte hun jo føje sig i, men nu siden hun er blind paa begge Øjne, og ligger i Sengen alle Dage, er det bittert nok . . . Gunhild retter sig med et Ryk. Tante fortæller sindigt videre. Hvordan Madam Svane er for gammel til at lære Døvtummesproget, og hvad det angaar at skrive paa en Tavle, saa har hun rentebar glemt det. Nu ligger hun der i Sengen og bliver madet som et andet bitte Barn, og ikke et Menneske ved, hvad hun tænker paa, og hvad der fejler hende. Hun kan ikke gøre sig forstaaelig, og ingen kan gøre sig forstaaelig for hende.

Gunhild hører og hører — pludselig hviner hun op, hviner og hviner, saa Mor og Sonja kommer farende.

Tante Sophie klapper hende paa Hovedet: — Det er ikke sandt! Sig, det er ikke sandt. Sig det! Sig det! — Det er ikke sandt! Hun stamper i Gulvet. — Det er sandt. Og jeg mente, du havde godt af at vide det!

Gunhild græder ikke mere. Hver Gang Modløsheden kommer over hende, og hun har Lyst at kaste sig ned

og græde, ser hun for sig den gamle Madam Svane i Sengen paa Fattighuset, og hun bliver stille. Hun græder ikke mere, men hun ler heller ikke. Dagene gaar. Hun føler sig som levende begravet i det store Mørke. Kun prøver hun ikke mere at slaa Knæene mod Kistelaaget. Den ene Evighed efter den anden glider henover hende. Undertiden tæller hun til en Million. Naar hun er færdig, kaster hun op, men hun græder ikke.

Far har bragt hende en Flaske „White rose“, den bliver hendes bedste Ven i Mørket. Hver Gang hun tager Proppen af, er det, som om Kistelaaget letter, og hun igen er ude i Solen og ser Huse og Mennesker og Træer. Mor har travlt, men kommer tyve Gange, naar de andre kommer en. Smaa flyvende Besøg, der bringer Lugt med af Thuja og Fedt og brankede Løg.

Spille Bold i Mørke kan hun og strikke. Men mest ligger hun stille paa Sengen og lytter efter alle Lyde. Aldrig før har hun vidst, at hun hørte saa godt. Hun hører Skomageren i Kælderen inde ved Siden af pløkke Sko, hører Døren gaa til Folsaks Butik, hører Towli Dres pøje forbi og pikke Papir op i en Sæk, hører den blinde Mand ude fra Strømmen prøve Brostenene med sin blydubbede Stok, naar han gaar over Gaden. Hører Torbjørns Pige lægge Knive og Gafler paa Bordet og stille Kopper paa Bakken til Kaffe. Hører Træerne duve inde bagved Garverens Gaard, hører Dampbageren sætte de hede Plader ud i Gaarden. Hører Fjerene røre sig i Hovedpuden.

Der kommer Ro over hendes Tanker. Fløden paa Øllebrød bliver en lille Oplevelse, der maa trækkes ud i mange langsomme Skefulde. Maden begynder at smage. Mor kommer med en stegt Torskehale i Stedet

for den lede Mælkebrød, og i Mæthedens Halvdøs lader hun, som om hun rør opad Aaen og ligger stille i Sivene. Storkene knebrer inde paa Engene, de brune Dunhammer duver over hendes Hoved.

En Lirekassemand spiller i en af Gaardene. Gunhild synes, hun er til Musik paa Skovbakken, gaar op og nedad Plænen, føler Gruset under sine Fødder og Støvet paa Tungen.

Om Natten hører hun Møllevingerne fra Grønvaldts Mølle og Vægterens Sang fra Kirketaarnets Glamhuller og Kattene paa Tagene nær og fjern. Om Natten hører hun Renovationsvognen køre fra Hus til Hus og synes, at Lugten trænger ind til hende gennem de tykke Forhæng. Naar hun ikke kan sove om Natten, strikker hun, liggende paa Ryggen, til Skuldrene værker.

Hun har saadan Lyst til at strikke den Blonde, Fru Schmidt har om Kappen, den ligner en Tønderknipling, men hvordan skal hun bære sig ad med det her i Mørket?

Sonja finder paa Udvej. Hun kan sidde udenfor Døren og læse Opskriften højt, medens Gunhild strikker, lige til hun kan den udenad. Sonja er kun ni Aar, men hendes Taalmodighed bliver aldrig træt. Saa saare hun kommer fra Skole, og har spist, sætter hun sig paa Skamlen udenfor Døren og begynder: — To Gange to sammen, slaa tre om, fem ret, slaa tre om . . . Gunhild indenfor maa passe godt paa ikke at tabe en Maske eller høre galt. Men da hun har strikket Mønstret ni Gange og er lige ved at kunne det udenad, bliver Fingrene saa rasende af at røre ved de tynde hede Staalpinde, at hun knækker dem midt over og trevler Blonden op.

Nu længes hun efter: Hans Far var gammel, hans Mor var svag, og Bruget voksede Dag for Dag . . . Sonja læser Digte for hende. Læser og læser og hører hende bagefter.

Hver Lørdag bliver hun, børstet og flettet og badet, ført til Doktoren. Sonjas lille tynde Haand fører hende saa sikkert forbi Heste og Vogne, medens Sonja fortæller om alt, hvad de kommer forbi, saa hun ser det for sig. Bare hun ikke blev saa svimmel. Hos Øjenlægen stinker det af Vadmøl og muggent Halm og harsk Haarolie, det kommer af Bønderne, som ikke vasker sig paa Kroppen og lufter deres Sengetøj. Man faar Bliknummer og kommer ind efter Tur. Fluerne summer, der er Lopper. Man kan ikke være bekendt at klø sig eller bede Sonja se efter. Naar man endelig sfaar for Tur, er det hver Gang det samme: Et blændende Lys skærer ind i Øjet og gør træt og søvrig. Lægen klemmer om det syge Øje, til det dunker som i en bullelen Finger: — Hm! Hm! Ja! Saa kan du komme igen næste Lørdag. Glem ikke at dryppe Øjnene og bade dem med Blyvand tre Gange om Dagen!

Hele Klassen kommer paa Besøg med en stor rund Papæske med Lybeckermarzipan, som man har skillinget sammen til. Men Gunhild faar Hovedpine og kommer til at kaste op af at høre dem tale i Munden paa hinanden. De gaar snart, og hun kan godt mærke, de ikke kommer igen. Hun var for træt til at fortælle, hvordan det er at være blind.

Lørdag Aften bager Mor Kringle til Skovturen, hvis Vejret bliver dertil. Mor spørger nok, om hun ikke skal blive hjemme, men Gunhild ved, at det er Mors eneste Fornøjelse, og lader, som om det netop er

morsomt, at hun skal være alene. Saa saare de Søndag er ude af Huset, lister hun ind til Klaveret og spiller alt, hvad hun kan udenad. Men Tiden vil ikke gaa. Alene Vejen til Skoven mellem Engene og saa Højskoven med lutter Graner og Tusinder af Alliker og Raager, og Underskoven med vilde Hindbær og den aabne Estrade, hvor Bønderne danser og man kan danse med en halv Time for fem Øre. Hun sidder bøjet over Klaveret og er ude i Skoven og prøver paa at spille noget, der skal ligne, naar Træerne suser, kan ikke, lister tilbage og lægger sig paa Sengen. Gid hun var død.

— — —

Og en skønne Dag er det hele forbi, som havde det kun været en Drøm eller det, Mor kalder et Mare, ridt. Fars Fætter kommer paa Besøg og tager Bindet af og kigger hende i Øjnene: — Den Øjenlæge er et Fæ, kan du hilse ham at sige fra mig! Fars Fætter er Homøopath, som er noget med smaabitte Piller, men farlig dygtig er han. Og Far siger: — Vi kan jo spørge Doktor Møller — for en Sikkerheds Skyld! Fars Fætter ler: — Mig har du nok ingen Tiltro til, men lige meget, tag Gunhild til din Doktor Møller, han vil sige som jeg, det er Nerverne og ikke noget som helst andet . . .

Far taler med Doktor Møller, og om Gunhild vil møde paa Slaget tre. Hun gaar alene paa Gaden, uden Bind og uden Skærm. Hvert Øjeblik maa hun staa stille, for ligesom at sige Goddag til det alt sammen igen. Gaderne ser ud, som de plejer, og er alligevel saa helt, helt anderledes. Hun maa først et Løb ned om

Slotsgaarden, maa se Bedstemor, se Tante Sophie. Men svimmel er hun.

Hun sætter sig paa en Stol i Venteværelset, saa kommer Pigen, med hvid Kappe og hvidt Forklæde, om hun vil komme ind i Stuen. Der er Fløjlsgardiner og Tæppe over hele Gulvet. Hvad gør man, naar det regner? Doktor Møller sidder og drikker Kaffe ved et lille Bord af Messing, og ved Siden af sidder en smuk Herre med helt hvidt Tøj og hvide Sko.

Aldrig har hun set noget saa dejligt. Hun bliver rød i Hovedet. Hun ved, at ham vil hun elske, saa længe hun lever og aldrig gifte sig, men dø som Klosterfrøken. Gid hun ejede et Billede af ham. Det skulde ligge paa Bunden af Kommoden, kun en Gang hver Uge vilde hun se paa det. Han har Overskæg.

Dr. Møller siger Goddag: — Sikke du er gaaet i Vejret! Naa, lad os saa kigge paa dig! Tag Tøjet af! Gunhild har ikke andet Tøj paa end Hat, hun lægger Hatten fra sig. — Klæd dig af! Hun ser paa ham? — For Fanden, saa klæd dig dog af, jeg maa jo undersøge dig, Barn! Gunhild ser sig forvildet om, ser hen til den smukke Herre, der rejser sig og vil gaa: — Bliv bare, hun er ikke mere end tretten Aar!

Gunhild er ved at synke i Jorden, hun stammer Ordene frem: — Han . . . han . . . skal gaa . . . ! Dr. Møller ler, og den dejlige Herre ler. — Gaa derind og klæd dig af, saa kommer jeg ind til dig!

Gunhild har aldrig klædt sig af for nogen Mand, ikke engang for Far, det er saa underligt. Fingrene er saa flove over at løse Baand og knappe op. Dr. Møller kommer. Han banker hende paa Ryg og Bryst, lytter til Hjertet, lader hende strække Armene ud og dreje

Hovedet rundt som til Gymnastik. Han kigger hende i Øjnene, klapper hende paa Skulderen, prikker hende med en Naal, det er noget, de kalder Blodtryk. Pludselig raaber han: — Hallo, Birger! Den dejlige Mand staar i Døren.

I Bøgerne falder Damerne altid i Afmagt, naar der sker noget forfærdeligt, hun ønsker, hun maa falde i Afmagt. Den dejlige Mand staar og ser paa hende og smiler. Dr. Møller siger: — Den lille Jomfru er ikke just vanskabt! Igen ler han, der hedder Birger.

Men nu er det nok. Gunhild løber paa de bare Fødder tværs over Stuen, løfter Armen og slaar ham lige midt i Ansigtet. Saa kaster hun sig ned paa Gulvet og græder, og hendes Hjerte er lige ved at briste.

Der bliver stille et Øjeblik. Hun hører Dr. Møller gaa ud af Stuen og trække Døren til. Gunhild bliver liggende og græder og skammer sig og elsker ham, lige til hun dør som gammel Jomfru i Frøkenklostret.

Endelig samler hun sig sammen og kommer i Tøjet. Det banker paa Døren. Hun kan ikke faa et Ord over Læberne. Den dejlige Hr. Birger kommer ind. Han har en Rose i Haanden. Han gaar helt hen til hende: — Det var utilgivelig taktløst af mig! Jeg beder dig om Forladelse! Han rækker hende Rosen og — kysser hende paa Haanden

Dr. Møller kommer ind med en Pose Konfekt: — Din lille tossede Tøs! Gaa nu hjem og sig til din Far, om han vil være saa venlig hurtigst mulig at sende dig en Tur til Vesterhavet, saa skal dine to Øjne nok komme sig i en fiks Fart!

Gunhild gaar ikke gennem Gaderne, hun svæver, svæver. Hun bærer Rosen i begge Hænder, hun bæ-

rer Kysset, han gav hende. Det gør ikke noget, Folk kan se det paa hende: — Utilgivelig taktløst! Om Forladelse! Ordene er lige saa dejlige som Rosen og Smilet og de hvide Sko. Aldrig mere skal hun se ham. Nu vilde hun godt være blind, saalænge hun levede. Birger . . Birger . . .

Hun er, uden at vide af det, drejet om ad den lille Gyde, hvor Farverens Rendesten løber i Midten. Hun træder, uden at vide af det, midt i Rendestenen, og den røde Farve sprøjter op paa hendes hvide Strømper. Maaske er det ikke Farve, men Blod — Hesteslagteren bor omme i Krogen. En sort Sky gaar for Solen.

Penge.

Havde Jorden pludselig slaaet en Revne og slugt St. Mortens Kirke, eller var Skandsemøllen en skønne Dag forvandlet til et ildsprudende Bjerg, Gunhild havde ikke følt mere opløftende Fryd, end da Rygtet om gamle Krogstrups Fallit suste gennem Byen.

Krogstrup var saa rig, at han magelig kunde bro-lægge hele Rugtorvet med Guld, sagde Tante Martine. Og han — der havde Fortovsret, om saa selveste Borgmesteren kom med Rendestenen paa højre Side, han — som hver Dag spadserede ud i Klubben med hvide Uldstrømper i Træskoene og Apotheker Lerke under Armen, — han var nu spillet Fallit! Slet ikke til at tænke!

Tante Martine sagde, at han ejede flere Møller og Teglværker og Bøndergaarde og Skove end Greven paa Frisenborg, hvis Heste aad af Marmorkrybber. Spillet Fallit!

Der blev ikke talt om andet. Og nu skulde maaske alt sælges ved Tvangsauktion. Men inden den Ting var nærmere ordnet, afgjorde Krogstrup Sagen for sin Person og hængte sig i Bukseremmen oppe paa et af Lofterne.

Men Krogstrups Fallit var kun Begyndelsen. Hver

Morgen, naar man kom hen i Skolen, kunde der i Nattens Løb være sket en ny Fallit. Købmand Jensen og Mons Teisen og Tømmerhandler Tryde havde allerede lukket, og Tvillingerne bandte ved Gud paa, at Banken omme paa Torvet ogsaa snart maatte lukke.

Naturligvis var det mest spændende, naar det var nogle af Kammeraterne, der lige med et blev saa fattige, at de i Stedet for at have Laks og Eidammerost paa Skolemaden og Kvastestøvler til daglig, maatte søge om fri Skolegang.

Gunhild nød Fallitterne uden at drage fjerneste Sammenligning mellem de store Købmænds Ruin og Pengevanskelighederne i hendes eget Hjem.

Der var hun betrængt af Sorger fra tidlig Morgen til sen Aften. Sorgerne fulgte hende ind i Drømme. Snart gravede hun sine Hænder til Blods efter skjulte Skatte, der kun kunde hæves udenfor Kirkegaardsmuren i Fuldmaane.

Snart tog Kongens Foged Dørene af og satte alle Møblerne ud paa Gaden, saa man laa paa det bare Gulv. Snart saa hun paa Bunden af Fjorden Guldmønter glitre, men naar hun med alle Klæderne paa sprang ud efter dem og dykkede ned, fik hun bare Hænderne fulde af sort Mudder.

Pengesorgerne havde altid ligget som en ram Taage over hendes Barndom. Ved Middagsbordet kunde hun sidde og faa Skrupler over sin Appetit, og talte hun sig til Rette med, at Mad var en Nødvendighed, kom der Skolepenge, Spillepenge, Danseundervisning, Badekort, Bragekoncerter og „den vandrende Udstilling“. Alt det, som hun vidste, i Grunden var „overflødige“ Udgifter.

Værre endnu var de Udgifter, hun „paadrog“ Far og Mor, fordi hun var letsindig og tankeløs. Saa var det et Par „ukloge“ Sko af Lak og med Træhæle, der ikke varede, fra Fugl flyver op, til den flyver ned.

Saa var der Skindhandskerne fra Madam Gottlieb, Svigerdatter af Mors Madam Gottlieb. Hun købte dem ene og alene, fordi det var saadan en dejlig Fornemelse at staa med den bare Albue paa den lille Skindpude og lade Madam Gottlieb „gnide“ Handskerne paa med talkumglattede Fingre. Og der var Noderne paa Kredit. Noder, som Frk. Biebermann aldrig havde forskrevet.

Endelig var der Skolehaandarbejderne. Mor sukkede og kaldte dem en Uting, men Far sagde: — Hvad der skal til, skal til, for Far troede, Frk. Linke havde forlangt dem. Og saa kom det blot af, at Gunhild saa det paategnede Haandarbejde ligge i Vinduet med alle Farver Silke udenom — modstaa kunde hun ikke.

De heftigste Samvittighedsnag skyldtes hendes voldsomme Trang til Slikkerier. Mælkebrød Morgen og Aften var og blev en Tortur for hende. Den lagde sig som Skimmel mod Gane og Tunge og gav hende grim fad Smag i Munden. Mor holdt paa, at søde Ting var „unødige“ og skadelige. Men Gunhild havde Tvangsforestillinger, der drejede sig om Syltetøj, Kager, Chokolade og Sukkergodter.

Der var Uger, hvor hun nægtede sig alt og gniede med Sukkeret, saa hun endog skrabede Glasuren af Søndagens Femøres Wienerbrød. Uger, hvor hun under et eller andet Skab havde liggende et Kræmmerhus fuldt presset af støvede Dadler, Kagekrummer, Chokoladebrokker og Puddersukker, som hun lukkede op

og i uden at unde sig den mindste Berøring med Tungen. For saa pludselig en Aften at snige sig fra Sengen paa bare Fødder ned for at hente Kræmmerhuset og proppe alt i sig paa én Gang, saa hun laa og var færdig at kvæles i alt det Søde.

Hver overset eller forglemt Tiøre i Køkkenrækken eller Sykurven gik til Bolscher. Var alle Sunde lukket, tog hun paa Bog. Siden maatte hun udfinde de modbydeligste Løgne for at faa Gælden betalt.

Gunhild kunde føle en Vaande, saa hun sprang ud af Sengen og i Mørket gik frem og tilbage paa det kolde Gulv, anklagende sig selv for „Blodskam“, et Ord, hvis Betydning hun ikke anede, men som forekom hende frygteligere end alt andet. Saa straffede hun sig ved en hel Uge at tage tørt Brød med paa Skolen i Stedet for det skrabsmurte Brød med Frikadelle, Skummetælksost eller med Peber og Salt bestrøede Kartoffelskiver. Efter denne frivillige Bod fulgte ufravigelig ny uimodstaaelig Trang til søde Ting og nye Syndefald.

En Dag fandt hun Moderen højtgrædende midt i en Krans. Længe varede det, inden hun gennem Moderens Jamren fandt Grunden, nogle trykte Linjer i Amtsavisen, der laa oven i de stilkede Primula. Der stod blot, at Birkedommer Undall var suspenderet fra sit Embede paa Grund af Kassemangel.

Mor græd og græd, bandt og bandt: — Vores kæreste Venner! Gunhild vidste, at da Far og Mor var unge, og Undall var Birkedommer der i Byen, havde de været „saa mageløse“ mod Far og Mor.

Mors Sorg er saa smittende, at det gør godt at græde med. Saa siger Mor: — Om vi endda kunde

tage et Laan paa Fars Livsassurance for at frelse de stakkels Mennesker! Gunhild siger glad: — Jamen kan vi da ikke . . . ? Mor ryster paa Hovedet. — Ok, den sølle Police er der saamænd laant paa, hvad laanes kan, til Fars Sygdom og din Operation og alting . . .

Pludselig slaar Mor Haanden ned i det Grønne og næsten skriger: — Der skulde heller ikke være noget til, der hed Kasser! For det er den forfærdeligste Fristelse, naar man staar og ingenting har og kun behøver at strække Haanden ud! Gunhild bliver iskold. Far har ikke mindre end tre Kasser under sig, en for Brandforsikring, en for Livsforsikring og en for Ulykkesforsikring. Hun begynder at forstaa, hvad der ligger bag Mors Udbrud, og uden at vide af, at hun siger sine Tanker højt, spørger hun: — Hvis nu . . . her . . . hos . . . os . . . ?

Mor vender sig brat og lægger Haanden over hendes Mund: — Sig det ikke! Sig det ikke! Saadan noget maa man ikke engang tænke . . .

Men Gunhild lader sig ikke standse: — Hvis nu . . . ? Hvad saa?

— Kommer man saa . . . i Fængsel? Mor svarer ikke.

Fra den Dag er Gunhild færdig med at stjæle. Fra den Dag kan hun undvære de søde Sager. Men ofte føler hun det, som Linnedet klæber til Kroppen af Angst. Hun følger Far med Blikket. Hans pludselige Tungsindsanfald, hans stumme Fordyben i de store Regnskabsbøger, hans fraværende Stirren ved Middagsbordet, alt er for hende Tegn paa, at hvis Eftersynet kom . . .

Naar han aabner det kønne sorte Skab, hvor alle Papirer ligger saa fint som Servietterne i Linnedskabet, spejder hun efter den Revolver, der jo maa ligge ladet et Sted. Ringer det, farer hun ud for at lukke op. Staar der tilfældigvis en Mandsperson, hun ikke kender, er det, som om Benene opløses og ikke kan bære hende — for nu er Kasseeftersynet der.

Naar Angsten „for Udkommet“ — som er et af Mors staaende Udtryk — mest piner Gunhild, tager hun et Løb ned i Slotsgaarden. Dernede er kun Fred, Tryghed, Stilhed. Ingen Sorg for det daglige Brød. Der sidder Tante Sophie, som hun sad, da Mor var lille, paa Forhøjningen over det hollandske Klinkebord. Bag Skærmbrædtet staar hendes Seng, som den stod, da Bedstemor og Bedstefar blev gift. Dengang var det, hun lærte sig at male Altertavler for at hjælpe Bedstefar, der var mere tungnem. Siden lærte hun sig Latin, for at hjælpe Bedstemors Halvfætter, Pastor Vindum, da han gik paa Latinskolen. Nu har han lært sig selv Græsk for at hjælpe Knud med hans Lektier. I Vinduet ligger Strikkestrømpen, det tykke græske Leksikon og Lærebøgerne. Ofte, naar Tante Sophie sidder og strikker, mumler hun noget, som ingen forstaar. Det er de græske Verber, hun hører sig i.

Naar Gunhild aabner Døren, sidder hun stille paa Forhøjningen med sin Bibel eller sin Græsk, og stille i Armstolen indenfor Døren sidder Bedstemor. Stille tikker Bornholmeruhret over de hestehaarsbetrukne Stole og den haarde Sofa. Stille ligger udenfor Haven, og bag den alle de grusgule Brædestabler. Stille flyder langt ude Fjorden mellem de grønne Enge og Lyngbanerne. Stilhed, Fred, Tryghed.

Det hænder, naar hun kommer, at Bedstemor tager Kniv og Spækkebrædt ind i Stuen og sætter sig til at skrabe Kød til Fars. Den mest rivende, slidende Angst dulmes ved at se paa denne varsomme Syslen.

Kødet er ikke mere blot Kød, som hjemme skæres i Klumper og jages gennem Maskinen, det forvandles til noget fint, blidt, kærligt. Gunhild ser til, hvorledes Bedstemor med en lille tynd slidt Kniv linder alt det røde Stof fra Hinderne, der bliver gennemsigtige som Rosenblade. Naar Bedstemor omgaas et Stykke Kød eller snitter Kaal eller revler Bønner, forstaar man Udtrykket: „Guds Gaver“ om Mad. Bedstemors Hænder gør den nøjsomste Kost til Guds hellige Gave.

Troen paa Trygheden i det gamle honninggule Hus nede i Bunden af Slotsgaarden, er Gunhilds inderste dybeste Religion. Freden i Hus og Have. Bedstemors Have. Saadan hedder den, skønt Far og Mor har lejet den, og alle Roserne er forskreven af Far. Men Hyldetræet bag den halvrunde Bænk ved den lille vedbendsovergroede Vold nedenfor Køkkenet, Vandtønden, der samler Regnvandet fra Tagrenden, det halvt udgaaede Kirsebærtræ, der staar og strides med Hylden, og det bitte skæve Hjørne med Krusersille, Dild og Timian, det er og bliver Bedstemors Ejendom.

Naar man gaar i Haven, træder man paa Bedstemors Jord, træder med Ærbødighed og Varsomhed. Man taaler ikke, at Fremmede kommer ind i Haven, daarlig nok, at de staar ved Stakittet og kigger ind.

De smaa, knap fingertykke Aal, som Bedstemor køber billigt efter Torvetid, og som endnu brasende

kommer ind paa Bordet i Panden paa den lille Kobbertrefod, og Bedstemors The, blandet med tørrede Kirsebærblade, gør godt, ikke blot i Mund og Mave, men helt ind i Hjertet. Hvergang har Gunhild den Tanke: Saadan maa det være for en Hund at spise af sin Herres Haand!

Aldrig, aldrig falder det hende ind, at Bedstemor kan have Vanskeligheder med Penge som Far og Mor. Bedstemor har smaa Penge, faa Penge, men hendes Penge slaar til. Hos Bedstemor hører man aldrig tale om at spare, eller at alting er saa dyrt. Eller at det har man ikke Raad til. Hos Bedstemor tales slet ikke om Penge.

Det gamle Hjem.

I den senere Tid kom Skomager Tørke ofte paa Besøg hos Bedstemor i Mørkningen, naar han havde været ude at vande Charlotterne paa Konens Gravsted. Folk havde saa ondt af de Charlotter, men naar han selv havde betalt Gravstedet, var det hans egen Sag, hvad han vilde plante der.

Hver Gang, Skomagermester Tørke havde været paa Besøg, rodede Tante Martine i Kommoden med Udstyret, tog Duge og Servietter frem, viklede Sølvtøjet ud og ind, saa til Lagner og Linned i den nederste Skuffe. Saa stod hun og brystede sig foran det lille Spejl paa Sømmet i Vindueskarmen og talte hemmelighedsfuldt om noget, der vilde ske, „før nogen anede det“: — Det vil komme over Jer som et Nys om Natten! Gunhild vilde nødig høre Tante Martine nyse om Natten og forstod ikke rigtig, hvad Meningen var. Men Tante Martine sagde: — Og saa bliver der baade til Silkekjoler og Parasol med Kniplingsbetræk. Saa faar Piben en anden Lyd. For den, der har Pen-gene, har Magten!

Bedstemor manede: — Tvi dig, Tine, som du taler! I din Alder!

— Alder mig der, Alder mig her! Min Alder! Jeg

er da knap og nap de fyrre! Vent bare, siger jeg. Vent bare! Og Tante Martine gik ud i Spisekamret for at viske Støvet af de fire Par Knapsko, som stod paa nederste Hylde under lyserødt Tarlatan — Sko, som ingen havde set Tante Martine gaa med.

— — —

Gunhild kommer fra Spil. Ophovnet af Graad, med smertende Haarrødder og Ørene brændende af Nap og Lussinger. Det nyttede ikke at klage. Far sagde altid: — Prøv at holde ud lidt endnu! En Lærer som Frøken Biebertmann faar du aldrig igen. Hun er et Geni. Hos hende gaar du hurtigere frem i ét Aar end hos andre i fire!

Gunhild holdt ud. For hvis Far „faldt fra“, hvem skulde saa sørge for de smaa og Palle? Mor kunde ikke klare det altsammen, hun maatte saa hjælpe til.

Med Spillemappen under Armen styrter hun som en forfulgt gennem Gaderne ned i Slotsgaarden. Først helt nede i den smøgesmalle Gaard standser hun og puster ud. Kun Bedstemor forstaar hende. Hun ved, hvordan det vil gaa: Bedstemor, som ser tværs igennem hende, vil lægge sin Haand paa hendes Hoved og sige, langsomt og tydeligt: — Husk, Gunhild, det gælder bare at have Kærlighed og Langmodighed nok, alt andet gaar af sig selv! Bedstemor kendte hende. Vidste, at hun havde Kærlighed nok, men ingen Langmodighed, slet ingen! For det, at hun kunde sidde timevis og knuse Kirsebærsten for Mor til Syltning, pille Kærnerne ud og siden trække Hinden af, det var ikke Taalmodighed, men noget helt andet. Far talte altid om hendes latterlige Taalmodighed, og hun blev rød i Hovedet og vidste bedre. Naar hun laa oppe

i Haven og lugede, støt og redeligt, til man ikke saa en Haand frem for sig, havde det intet med Taalmodighed at gøre. Det var kun, som naar man gemmer sig i en Krog for at være alene med sine Tanker. Saadanne Sysler skilte hende som et tomt Rum fra Omgivelserne. Hun arbejdede som en smurt Maskine og mærkede ikke selv, om Arbejdet skred eller stod stille.

Kun Bedstemor og Tante Sophie forstod hende. Derfor er det dem, hun styrter ned til, naar Tilværelsen bliver for tung.

Mod Sædvane gaar hun lige ind i Køkkenet uden først at banke paa Mellemdøren. Men da hun mærker de røde Mursten under Fødderne, skammer hun sig. Der er fremmede, velsagtens Madam Dynesen, der snart er saa gammel, at hun ikke kan tale for bare Pusten. Nej, det er Skomager Tørke. Nu skingrer Tante Martine op i den Tone, hun ellers kun bruger, naar de er alene. Bedstemor siger: — Vorherre tilgive dig, Martine. Det er en svær Synd, du begaar! Tante Martine stamper i Gulvet og græder: — Altid skal jeg træ's paa. Alle andre har Ret, kun ikke jeg! Om jeg skal gaa med Tiggerposen, gør ligemeget, bare din Svigersøn kan gaa og spille fin Kavaller!

Det gaar ikke an at staa og lure. Gunhild banker paa.

Noget derinde er anderledes end ellers. Bedstemors Haand er iskold, og Gunhild kommer til at ryste, da Bedstemors kolde Læber berører hendes Pande.

Tante Sophie sidder paa Forhøjningen, ligesom helt i Tanker. Hun vender sig ikke om for at sige Goddag og Gudsfred. Tante Martine staar og skræver midt paa Gulvet. Hun slaar ud med Armene og skingrer;

— Det er godt, du kommer! Ti nu stille og lad mig! Nu er du her og kan være Vidne, for nu bliver Stedet solgt, saa sandt, der er en Gud til og jeg hedder Martine Petrine Block!

— Saa, saa, Frøken Block, tag det nu lidt smaat. Vi har jo Tiden for os! Skomager Tørke ligner, som Gunhild tænker sig, en gammel Profet, med det sorte Tørklæde om Halsen i Stedet for Krave og den lange sorte snevre Frakke, der næsten gaar helt ned til Gulvet. Nu vender han sig til Gunhild: — Hm, hm... Sagen er er altsaa den, at din Bedstemor er mæt og træt af al den Mas med Ejendommen. Der er Renter, og der er Skatter, og der er Reparationer, og det ene med det andet løber op — og hvor skal man tage det fra? Nu har jeg snakket med en vis Mand, som er villig til at tage Stedet, som det gaar og staar.

Bornholmeren falder til Slag. Ikke som ellers, men hæst, hivende. Tante Martine nikker og nikker. Bedstemor har rejst sig. Hun staar som Leonore Ulfeldt, der hvor den onde Dronning kommer for at haane hende i Blaataarn. Kun holder hun saa fast i Randen af Klinkebordet, hvor Skibe sejler, og Kinesere med Parasol over Hovedet gaar over smaa Broer til deres Pagoder. En Ko drikker af Vandet, et Træ bøjer sig helt ned til Koens Horn.

For første Gang ser Gunhild Taarer i Bedstemors Øjne. Endnu forstaar hun ikke, hvad det drejer sig om. Det er det underlige, hun saa tidt maa høre ilde for. Pludselig forstaar hun ikke de mest dagligdags Ting. Nok Ordene selv, men ikke Meningen. Den smutter fra hende, som en Mandel, der svipper væk mellem Fingrene, medens man staar saa flov tilbage

med den brune Hud i Haanden. Mor kalder det Tankeløshed. Men det er det ikke, hun har Tanker nok, snarest for mange. Det er, som om noget inde i Hovedet slaar Klik og gaar i Baglaas, og hun ser dum ud.

Igen taler Bedstemor: — Gud er mit Vidne, jeg gør det nødigt. Men jeg øjner ingen Udvej. Jeg har ikke Penge til Renter, og der er ikke noget, der hedder Hensland. Stedet er forfaldet. Det regner gennem Taget... Saa maa det vel være Vorherres Mening, at jeg skal skille mig ved det gamle Sted. Ganske sagte føjer hun til: — Som jeg før i Tiden maatte skilles ved mit eget Fødehjem

Bedstemor ser paa Gunhild: — Men det er heller ikke det, der er værst, nej det er ikke det . . .

Tante Martine hvæser: — Nej, det er det, at din Far først skal spørges ad, saa han kan sørge for, der ikke bliver noget af det hele. Men det skal blive Løgn. Jeg kender ham. Mig hader han. Kommer jeg indad den ene Dør, gaar han udad den anden. Hvad kerer han sig om, at Mor og Tante Sophie daarligt under sig det tørre Brød for at skaffe til Skatter og Renter. Men nu sælger vi. Saa faar vi Penge og kan leve ordentlig som andre Mennesker . . . Og han bliver ikke spurgt, den Storhans!

— Hold op, Martine . . . Hold op . . Ikke et Ord mere

Bedstemor sætter sig i Armstolen og tier. Man hører kun Lodderne gaa, saa tungt, saa træt.

Lidt efter følger Tante Martine Skomager Tørke ud. Bedstemor kalder Gunhild hen: — Nu tager jeg et hel-

ligt Løfte af dig, og det maa du opfylde, naar jeg er borte. Lov mig, du vil sørge for, at din Far og Martine holder Fred med hinanden! Lov mig, du faar ham til at række hende Haanden igen. Hun har handlet Uret imod ham, og det kan han ikke glemme. Men det er saa længe siden, og hun var kun et Barn. Lov mig det, Gunhild, saa jeg kan dø roligt!

Gunhild gav Løftet, som gav hun det til en Døende.

Tante Martine stormer ind: — Og nu kan du understaa dig i at sladre! Din Far skal ingenting vide, før Papirerne er i Orden!

Gunhild ser til Bedstemor, der siger: — Gør, hvad din egen Samvittighed byder!

Tante Martine hviner: — Siger du et levende Ord til din Far, ved Gud, jeg gaar i Fjorden, for nu kan det være nok! Nu kommer Turen til mig!

Da hun kom hjem, laa Faderen tilsengs med høj Feber. Lægen havde været der. Igen var det galt med Lungerne, og han skulde til Badested. Mor græd: — Hvor skulde hun vende sig for at skaffe Penge til den kostbare Baderejse?

Men Gunhild aandede op. Skæbnen havde truffet Afgørelse for hende og tvunget hende til at tie. Naar Far var syg, blev alt sørgeligt holdt borte fra ham. Og Mor — Mor havde nok at bære i Forvejen.

En Uge efter stod Salget af Bedstemors Hus i Amtsavisen. Gunhild hørte Mor stønne og saa hende blive helt gul i Ansigtet og klemme begge Hænder fast under Brystet, som for at holde fast paa noget, der var ved at falde fra hende. Gunhild turde ikke tale, ikke spørge, ikke række efter Avisen. Mor saa ikke paa hende, men frem for sig, som saa hun „Lydt gennem Luften

i Natten farer, et Tog paaskummende sorte Heste“ Et Øjeblik glemte hun Aarsagen til Mors Udtryk og fornåm indvendig det søde Sus af „Den vilde Jagt“, som var et af hendes Yndlingsdigte. Saa rettede Mor sig som et Stykke Spanskrør, der svipper af Haanden, naar man lige har bukket det til Bøjle til Krans. Uden at give Besked eller se ind til Far, rev hun Hat og Slag ned fra Knagen og var ude af Døren.

Der gik en Time, der gik to. Gunhild stod ved Vinduet. Mor kom gaaende opad Gaden, helt inde ved Husene, som en Blind, der maa famle sig Vej. Hun gik med den ene Haand løftet, truende, som var hun ved at nedkalde Forbandelse over en eller anden. Gunhild lukkede op. Men Mor blev staaende ude paa Trappen, lænede sig opad Muren og gentog: — Og du har vidst det! Og du har vidst det!

Gunhild krympede sig over Anklagen. Men som hun tav før, tav hun nu til alle de haarde og bitre Ord: — Gaa! . . . Gaa! Jeg taaler ikke at se dig! . . Mit eget Barn . . . Min egen Søster . . . Ved du af, hvad du har gjort? Du har forraadt det, der var mig mest dyrebart, mit gamle Hjem . . Mit . . gamle . . Hjem . . Hvordan skal jeg sige det til Far? Syg og svag, som han er, har han med sine egne Hænder plantet hver en Rose . . . Det er Takken for alt, hvad han har gjort for dig . . . Ved du af, at de Roser var hans største Glæde her paa Jorden? Og nu skal en Fremmed . . . en Fremmed . . . have Retten over dem . . Og du! . . du . . det eneste af Børnene, der har vidst om den Kamp, vi kæmper for Udkommet — du har tiet og ladet det ske! Gud give, du aldrig maa

føle, hvad jeg føler . . . Mit gamle Hjem . . . Hver Sten i Muren er mig hellig Det Hjem har du forraadt . . . forraadt . . .

Som et Vandrør, der brister i haard Frost, brast der noget i Gunhild, men hun fandt ikke et Ord til sin Retfærdiggørelse.

Hvad nyttede det, at Vorherre kunde se ind i Hjerterne, naar Mennesker ikke kunde . . . ?

— — —
Maaneder senere, den første Dag, Faderen efter sin Sygdom fik Lov at komme i Luften — af Baderejsen blev der intet — skulde Gunhild med for at støtte ham. Han gik langsomt og aandede besværligt. — Vi gaar bagom Haverne! Grebet af en uvilkaarlig Skræk prøvede hun at faa ham en anden Vej. Forgæves.

Et let Snelag dækkede Jorden, men tydeligt saa man hver Kvist gennem det hvide Slør. Faderen aabnede Laagen, men i Stedet for som ellers at lade Gunhild gaa først, lukkede han sig selv ind, gav hende en 25 Øre og sagde: — Spis dig en Kage og hent mig om en Timestid!

Hendes Angst voksede til Gru. Sæt Far vilde ind for at kræve Tante Martine til Regnskab? Sæt han . . . Hun takkede for Pengene og prøvede at gaa roligt de første Skridt. Saa styrtede hun over i Tømmergaarden og tumlede rundt i Brædestablerne, til hun fandt sig et sikkert Stade, hvorfra hun kunde følge hans Færd. Men han gik tilsyneladende roligt fra Busk til Busk, rodede lidt i Jorden ved Rødderne og gik videre. Gudskelov, saa var det ikke noget med Tante Martine.

Pludselig huskede hun paa 25 Øren og jog alt, hvad Remmer og Tøj kunde holde, hen til Konditoren. Hun

havde Penge baade til to 10 Øres Kager og en 5 Øres, og kunde desuden naa at læse alle de illustrede Blade.

Da hun mæt og veltilpas, stoppet med Romanstumper, hvis Begyndelse og Slutning hun aldrig skulde faa at kende, atter var ved Laagen, saa hun Faderen hugge et blankt Jern ned i Jorden. Hun blev vår, at hans Bevægelser var saa underlig febrilske. Han standse, tørrede Sveden af Panden og gentog Bevægelsen.

Nu hørte han hende gaa med Laagen: — Naa, er du der! Ja, jeg er straks færdig!

Hun kom hen: — Hvad er det, du gør, Far?

— Hvad jeg gør? Jeg ordner kun Planterne til den nye Ejer.

Han talte i en sært ophidset Tone. Lystig og grim paa samme Tid.

Der var ingen ved Vinduerne. Mon Bedstemor ikke vidste, at Far var i Haven? Kunde hun lige løbe op og sige Goddag? — Ja, gør du det, men jeg vil ikke tale med nogen.

Tante Martine var ikke hjemme. Bedstemor sad i hendes Stue, i den store Stol bag ved Døren, hvor hun ellers kun sad, naar det var Tordenvejr.

Gunhild spurgte, lettet over at finde hende alene.
— Har du set, at Far er nede i Haven?

— Ja, Gunhild, og jeg sidder her for ikke at se, hvad der gaar for sig derude. Hævnen hører mig til, siger Herren. Men din Far tager sig selv til Rette og lader sit Had gaa ud over de Uskyldige.

Gunhild saa uforstaaende ud, Bedstemor sagde:
— For hver Rose, din Far skærer Roden over paa, skærer han sin egen Samvittighed tilblods. Men jeg

kan ikke standse ham, for jeg har gjort Synd imod ham, derved, at jeg hørte efter Martines Klager. Hver Aften beder jeg til min Gud, at han vil forunde mig at blive baaret ud herfra, inden fremmede rykker ind. Men er det hans Vilje, at jeg skal leve længere, saa er Straffen dog mindre haard, end jeg fortjener den for min Daarskab. Kun din Mors Bitterhed er mere, end jeg kan bære . . .

— Bedstemor! . . . Hun kastede sig ind til den gamle Kone og græd og græd.

— Saa, saa, Barn . . . Gaa nu ned til din Far, tag hans Haand i din og faa ham til at glemme!

Idet Gunhild gik ned gennem en af de smalle Have-gange, greb en Rosentjørn fast i hendes Kjole. Da hun vilde ruske den løs, fulgte hele Busken med. Faderen saa det: — Pas paa, at du ikke gør Roserne Fortræd! Din Bedstemor har solgt Haven med alt, hvad der er i den. Der skal være to Hundrede Roser. Jeg har lige talt dem . .

Hans Stemme havde en underlig fremmed Klang.

Fadervor.

Gunhild drømmer: Hun gaar op ad en bred Vej, der snor sig rundt om et uhyre Taarn med Hundreder af Etager. Der vokser Træer ved Siderne. En Vogn med røde Mursten kommer kørende. Kusken pisker paa Hestene, som ikke kan trække det tunge Læs. Hun vil give ham Penge for at lade være, men i Lommen har hun kun Glasskaar. Han ler ad hende og pisker paa Hestene. Hun ser Sveden, Skummet og Strimerne. Læsset skal helt op til Toppen, deroppe bygges videre, Taarnet skal naa helt op i Himlen. Det er Babelstaarnet. Hun prøver at skyde bagpaa, lægger al sin Kraft i, aser, maser. Hvert af Piskeslagene rammer noget inde i hende: Aah, Gud! Aah Gud! Bagved hende rasler og ramler det.

Hun vender sig: nye Vogne, flere Vogne. Flere, flere. En endeløs Række af Vogne med Murstenslæs og grusomme Kuske. Hun kan ikke mere. Hun lægger sig tværs over den melhvide Vej — lad saa Vognene køre over hende. Angst for de jernbeslagne Hove, Angst for de svære Vognhjul snærer hendes Strube sammen, skrige kan hun ikke, røre sig kan hun ikke. Kun ligge og vente Døden.

— — — Saa er Vognene borte. Vejen fri. Hun gaar

opad Vejen, der vinder sig rundt om Babelstaar-net ind i Himlen.

Et Øjeblik standser hun for at puste ud og ser ned, udover Verden. Hele Verden. Have, Bjerger, Floder, Søer, Skove, Marker, Byer. Hun ser Amerika, Australien, Afrika, Asien, ser Frankrig, Rusland, Danmark, ser Gudenaa, Kristrup, Sønderbro, Lilletorv, Slotsgaarden. Ser. Ser. Men hvad er det? Langt ude en bitte lille Flamme, ikke større end Flammen fra Køkkenlampen med den flade Væge. Og en til, og en til . . . Mange smaa Flammer pipper op.

I Drømme ler hun, det ser saa pudsigt ud. De smaa Flammer kommer op som Græs mellem Brostenene, kommer op af Vandet som Fisk, der snapper efter Luft. Flammer i Vandet! Nu begynder de at vokse. Nej, hvor er det pænt og morsomt! Flammerne vokser. Alle Verdens Kirkeklokker tager paa at klemte og kime. Orgeltoner lyder over hendes Hoved. Hun ved, det er Dommedag. Hun føler sig let som en Fugl.

Tænk, hun skal opleve Dommedag, som hun saa tidt har ønsket. Dejligt! Vejen, hvor hun gaar, er sikker, den fører op til Toppen af Taarnet og ind i Himlen. Det, hun først tror, er Orgel, er altsaa Dommedagsbasuner. Og nu giver Flammerne selv Lyd. De synger. Mon ikke snart de Døde begynder at staa op af deres Grave? Saa ser hun ligesom Muldvarpeskud løfte sig mellem Flammerne. Muldvarpeskuddene mylrer frem og vokser. Det er ikke Jord, det er Dynger af Ben og Knogler og Hjerneskalder: — Giv mig mit Ben! Giv mig mit Ben!

Gunhild ler for anden Gang. Det er jo ham, Mølleren fra Bedstemors „Thyra“. Han holder af en Pige,

men en anden Mand holder ogsaa af Pigen og vil have hende. Mølleren mister sit Ben, og den onde Mand faar fat paa det og laver en Fløjte af Benet.

Fløjten forærer han Mølleren, som blæser paa den. Han blæser, og ud fra Fløjten lyder det: — Giv mig mit Ben! Giv mig mit Ben! Den onde Mand dør af Skræk, og alt ender i Herlighed og Glæde. Gunhild har ikke læst Historien, siden hun var en lille Pige, og hun har altid troet, det var et Eventyr. Saa var det altsaa en virkelig Historie!

Det rører sig i Bendyngerne som i Myretuer af Grannaale, naar Myrerne haler Æggene ud i Solen. Ben og Knogler begynder at samle sig til Benrade. Fra alle Sider flyger Sværme af Møl eller Skygger — det er Sjælene, som kommer for at samle deres „Jordiske Hylster“. Uden det kan de ikke staa frem for Dommen. Basunerne lyder. Klokkerne klemter: — Giv mig mit Ben! Giv mig mit Ben! Smaa døde Børns Mølsjæle hvisker: — Giv mig mit Ben! Giv mig mit Ben!

Hvorfor staar der ikke noget om det i Biblen? Det hvister henover Bendyngerne, der rører sig og falder sammen til Benrade.

Gunhild ser det og svulmer indvendig og bliver ved at gaa opad, rundt om Babelstaarnet, højere og højere, medens Verden staar i Flamme og slaar dybe Revner, hvor Bjerger og Søer synker i.

Foran paa den hvide Vej ser hun en lille Flamme. Blaa som Spidsen af en Crocus. En til, flere, flere. Flere, og saa større. Klokkernes Klemten slaar mod hendes Baghoved, men griber hun op til Hovedet,

er der kun Luft. Og pludselig husker hun paa Far og Mor, Sonja og Ingrid, Bedstemor og Tante Sophie. Det er Nat, de sover og ved ingenting. De hører ikke Dommedagsbasunerne. Om lidt ligger de i Flammerne og brænder i Helvedes evige Ild.

Hun standser og staar. De smaa blaa Crocusflammer vokser og kommer henimod hende, foran, bagved, rundt om. Nu gaar de bagved som Brudepiger. Nej, nej, hun vil ikke opad, vil ikke ind i Himlen! Saa hellere ned til de andre, dø sammen med de andre . . . Igen asende Heste for Vogne med blodrøde Mursten og grusomme Kuske . . . Klokkerne slaar hende. Hun løfter Armene for at springe ned i den brændende Verden . . .

— — —

— Staa op! Staa op, Barn! Byen brænder! . . .

Mor staar foran hendes Seng. Det er daglyst, men Lyset er ikke af Dag, det er rødt. Klokkerne klemter som rasende . . . Mor er i Nattrøje med Haaret ned ad Ryggen og bare Ben: — Hører du ikke, Byen brænder! Byen brænder!

Gunhild springer ud paa Gulvet. Hun er lysende vaagen, men Drømmen ligger som en tyngende Ring om hendes Baghoved. Drømmer hun ikke igen?

Røde Flammer vælter henover Himlen, jaget af en hylende Storm. Værelset er fyldt med Røg. Paa det hvidskurede Gulv drysser sorte Sodflager. Inde i Gunhild løfter sig en Følelse, der har Vinger. Den ene Vinge af Fryd, den anden af Skræk. Mor jamrer: — De arme Stakler! De arme Stakler! Gunhild tumler i Strømper og Sko, Fingerspidserne er uden Følelse, som naar de „sover“. Hun haler Kjolen over Hovedet

og er færdig. Skørter og Livstykke ligger som en hvid Pøl i Sengeforliggerens grønne Drueblade.

Nede i Stuerne er alt som ellers. Næsten. Far snører Sko, binder Slips, knapper Frakke, tager Hat og Stok og er borte. Sonja og Ingrid farer halvnøgne, smaagrædende fra Vindue til Vindue. Knud plirer med Øjnene, bander, fordi han ikke kan finde sin ene Sko, og tygger bandende paa en Humpel Rugbrød. Saa smelder han Døren i og er borte. Uret viser fire. Det er Nat. Men det er Dag.

Gennem Gunhild suser voldsomme Vejr af Rædsel og Fryd. Hun vil ikke, vil ikke være som Nero og glæde sig, kan ikke lade være. — Det er endelig noget stort, større end alt, hvad der før var, større end alt, hvad hun har længtes efter og drømt. Den store nylige Drøm om Babelstaarnet og Verdens Undergang er faldet sammen, blevet til intet, som Asken af et brændende Papir. Dette er Virkelighed. Det er ikke Kristiansborgslot langt borte, men hendes egen levende By, som brænder, brænder, brænder!

Himlen derude er rød og flænget og krænget. Der vælter rødt ud af den. Skyerne farer som „et Tog paa skummende sorte Heste“. Det brager, syder, hvisler, knalder, hyler, piber, fløjter — alle Lyde, al Larm stiger op fra Jorden, falder ned fra Himlen. Vældige sorte Fugle — som ikke er Fugle men Stumper af Træ og Jern fra Maskinernes Eksplosioner, — basker hen mellem Flammerne. Nu ser man Kirketaarnet, nu et Par Tage, nu er alt svøbt i Røg og Flammer. Det brænder i Øst, det brænder i Vest, det brænder i Syd, det brænder i Nord.

Mor kalder: — Tag og flet mit Haar. Hænderne vil ikke . . .

Gunhild fletter. I Spejlet ser hun Mors Ansigt, hvidt med sorte Øjne, som Sonjas, naar hun gaar i Søvn. Ude i Køkkenet græder Marie og dræver en Salme. Nede paa Gaden jager Mennesker afsted med Bylter i Hænderne, Koner i Nattrøjer, Mænd i Underbukser og Skjortearmer. Inde i Stuerne ikke et Ord. Marie kommer ind og sætter sig paa Kanten af en Stol, hun har sit tykke vatterede Skørt paa. — Og hvad saa, hvis Kirken brænder? Mor svarer ikke.

Inde i Gunhild følder Vingerne sig ud. Hun føler ikke Gulvet under sig. De kolde Taarer, der sprøjter ud fra hendes Øjne, kommer ikke hende ved. I hende er Sang, Jubel, Svæven.

Far træder ind. Tungere end ellers. Gaar helt hen til Mor, lægger begge Hænder paa hendes Haar: — Din Mors Hus er truet — gaa derned med det samme!

Et Stik farer igennem Gunhild: Tante Sophie!

For anden Gang vaagner hun. Vaagner indvendig. Byen brænder stadig, over Himlen jager de stormpiskede Brandskyer, men Branden er ikke den samme som før. Før naaede den kun hendes Sanser, nu har den naaet hendes Sjæl.

De sidste otte Dage har Tante Sophie holdt Sengen. Naar man kom for at se til hende, talte hun som sædvanlig, kun lidt sagtere og mere besværligt. Fortalte om sin Barndom og om den lillebitte Avis, hvor der hver Dag stod om Napoleon. Napoleon og Josefine. Napoleon i Rusland, Napoleon paa St. Helena.

Napoleon hørte til Tante Sophie, som var han hendes Broder — eller mere endnu. Gunhild havde ofte

besluttet, at naar hun blev voksen og rig, vilde hun valfarte til Napoleons Grav med en Laurbærkrans fra Tante Sophie. Den skulde ligge dér, hvor Hjertet var. Tante Sophie holdt af Napoleon, som Mor holdt af Far. Aldrig havde hun set ham, og han vidste ikke, hun var til. Det var Kærlighed. Det var „tro til Døden“.

Gunhild spurgte ikke mere om Lov. Hun var nede paa Gaden. Alarmklokkerne kimede fra St. Mortens Kirke og Raadhuset og Hospitalet, fra Kristrup og Vorup. Sprøjter trak igennem Gaderne. Folk snakkede om, at der var telegraferet til Aalborg og Viborg og Mariager og Hobro. Sprøjterne maatte snart være her, de kom sikkert med Ekstratog. Om de nu kom tidsnok, inden hele Byen laa i Aske. Tre Tømmergaarde brændte og otte Gader, foruden Spritfabriken, Bomuldsspinderiet og Dampkøkkenet. Folk var hvide i Ansigtet og græd, ogsaa mange Mænd græd.

Et frygteligt Brag. Gunhild skreg op og greb frem for sig. Gennem de sorte drivende Flager, der stoppede Næse og Mund, hørte hun Folk jamre: — Det var Fabriksskorstenen, der faldt! Fabriksskorstenen, som var bygget af Ingeniører helt borte fra Udlandet. Højere end Kirketaarnet! Man gik i et Pløre. Overalt fløj Brandmænd rundt med deres sorte Hjælme og blanke Bælter, eller i vaade gule Voksdugsovertræk med ligesom Munkehætter til at slaa op over Hovedet.

Vejen spærret. Ikke videre. Omkring. Næste Gade ogsaa spærret. Røgen rev i Øjnene og i Svælget. Man hostede og spyttede rundt om. Gunhild maatte staa ind i en Port og kaste op. Inde i hende sagde det, som et Uhers Tik-tak: Tante — Sophie! Tante — Sophie!

Vinden slog hende Sod og Røg i Ansigtet, et Tag skred. En tildækket Stige blev baaret forbi. Der blev mumlet: — Det er en Brandmand! Er han død?

Gunhild maatte helt neden om Havnen for at naa „bag om Haverne“. Der blev sprøjtet paa alle Skibene. Et af dem, med tre Master og rebede Sejl, brændte. Det var kønt.

Bag Haverne blev sprøjtet paa alle Husene. Alle Havers Træer stod med sammenkrøllede Blade. „Elysium“ med Karussellen brændte. Gennem Gunhild skar Tanken om den gamle Hest. Igen gik det inde i hende: Tante — Sophie! Tante — Sophie!

Bedstemors Have var ikke til at kende. Laagen var revet af, det halve Stakit væltet, to mægtige Brandvogne var kørt ind gennem Aabningen, tværs over Bedene — tværs over Fars rodskaarne Roser. Mellem de nedtrampede Blomster stod Brandspande, laa Slanger, Tønder, Møbler, Bylter af Sengetøj.

Oppe paa Taget krøb to Brandmænd. Døren til Køkkenet var aaben. Opad Trinene, indover det røde Murstensgulv krøb en Slange, fra en Rift straaled Vandet i Vejret og plaskede igen ned i Murstenene. Vandspandene var borte. Paa Grukedlen flaksede et Par Høns forvildet om.

Sagte vred Gunhild Døren op. Bedstemor sad rank som altid i Armstolen indenfor Døren, Hænderne i Skødet. Hendes sorte Øjne saa langt, langt bort, som naar hun talte om Ribe. Nu rejste hun sig, rolig, værdig. Gunhild vilde glide om bag Skærmen, Bedstemor gjorde Tegn: — Hun sover! Lad hende sove!

Døren gik op for Far og Mor. Far sagde: — Svigermor, De maa ud herfra! Huset er truet!

Bedstemor løftede sin Haand: — Jeg ber Dem, sig til disse . . . fremmede Mennesker, som render gennem Huset, om at tænke lidt paa, at her ligger en Døende!

— Men Svigermor, det gaar ikke an. Hører De ikke, Huset er i Fare!

Bedstemor svarede ikke. Svarede ikke et Ord. Far gik ud, Mor satte sig op paa Forhøjningen. Nu vaagnede Tante Sophie. Bedstemor hviskede: — Jeg tror, Dødskampen er begyndt!

Uvejret tog til. Vinden sprang om. Ilden greb fat i nye Husrækker. Nye Skorstene faldt, nye Eksplosioner rystede Jorden. Sprøjter kom fra nær og fjern. Byen brændte. Ingen tænkte paa Mad eller Søvn. Gader, som ikke truedes af Branden, var som Pulterkamre af Senge, Møbler, Glas, Porcelæn, Kister, Kasser, Vugger, Fuglebure, Hunde, Høns, Kaniner. Byen brændte. Om Dagen var Himlen sort af Røg, om Natten blodigrød.

I al den Tid laa Tante Sophie og stred med Døden, Gunhild, som var for stor til at tro paa Mirakler, bevarede dybt inde i sig Haabet om, at der dog maatte ske et sidste Mirakel for Tante Sophie. Hun var det bedste Menneske, der havde levet. Vorherre maatte gøre en Undtagelse og tage hende op til sig, som han tog Elias. Men Miraklet skete ikke.

Tante Sophie, den fromme, beskedne, Tante Sophie, der kun havde tænkt paa andre, og aldrig paa sig selv, hun laa nu og skulde dø, og vilde læse Fadervor men kunde ikke. Foldede de stive gamle Fingre, begyndte forfra, kunde ikke, kunde ikke finde Bønnernes Ord.

Den Præst, for hvis Skyld hun havde lært sig Latin, kom for at hjælpe hende. Han kunde ikke hjælpe.

Ikke Mor, ikke Bedstemor, ingen kunde hjælpe. Tante Sophie laa med foldede Hænder, af de halvbristede Øjne randt Taarerne. Hun troede, hun skulde i Helvede, fordi hun havde glemt Fadervor.

Tre Dage og tre Nætter varede Branden. Tre Dage og tre Nætter varede Dødskampen.

Tante Sophie døde uden at finde Fadervor's Bønner — uden at faa Fred.

En Nat.

Det hele var kun én i Rækken af de talløse Tilfældigheder i Barnets Tilværelse, der bestemmer det senere voksne Menneskes Forhold til Livet.

Havde hun dengang kunnet skrike sin jammerfulde Oplevelse ud for alle Vinde, havde det vel kunnet redde hende, men da Morgenens gryede, og Tagrudens Isblomster sprang ud for hendes Øjne, havde Nattens Hændelse saaledes gennemsuget hendes Organisme, at hun ikke formaaede at løsrive den med Ord.

Hun, den aabenmundede, havde nu en Hemmelighed, som hun aldrig kunde give noget Menneske Del i. Som en farlig indvendig Byld, der aldrig helt læges, men lange Tider ad Gangen lukker sig for saa pludselig at svulme, briste og spy Raaddenskab i Blodet, laa hin Nats sørgelige Oplevelse i hendes Sind.

Hun, den fredselkende, der var født med Kærlighed til alt levende, blev fra hin Nat selv fredløs og fremmed paa Jorden.

— — —

Oppe paa Loftet i den nye Lejlighed, der betød Opbrud fra Barndommens tætsluttende Verden i Købmandsgaarden, havde Gunhild faaet sit eget Værelse. Overfor var Pigeværelset, og en Bræddevæg adskilte

denne Del af Loftet fra den Del, hvor Brændselsrum og Pulterkamre var. Hver Del havde sin egen Opgang.

Dette Værelse blev for hendes heftigt arbejdende Fantasi til noget sælsomt og herligt. Her kunde hun lukke sig inde og være borte fra de andre som paa en øde Ø midt i Stillehavet. Naar hun laasede Døren, kunde ingen tiltvinge sig Adgang. Saa bildte hun sig ind, det var et Taarnkammer med Vinduer mod alle Verdenshjørner.

Herfra saa hun ud over Landevejen, der førte til Rom, som Far sagde, alle Landeveje gjorde — og det var ikke blot noget, man bildte Børn ind. Herfra saa hun Officeren, der kom springende, dødbleg og saaret, paa sin hvide Hest ud fra den dunkle Skov. Herfra skimtede hun i det fjerne Klostret, hvor hun skulde hensmægte som Nonne, eller hun saa sig selv i Søndagsforfærdelighedens Kedsommelighed trille Sygevognen med den lamme Dr. Graffenried, som hun havde besluttet at gifte sig med.

Gennem disse Vinduer i „alle syv Verdenshjørner“, — som i Virkeligheden var én fattig Tagrude til at spærre op med en rusten Tang, — saa hun ved Natte-tide Steppebrande, Stormfloder og Jordskælv. Herfra fulgte hun hylende Ulveflokkes Jagt paa arme sibiriske Fanger og saa Hindukvinder kaste deres brune Børn i Ganges' hellige Vande. Tagruden var hendes Kighul ud i den store og dejlige farefulde Verden, der om Dagen ikke kom hende synderlig ved, men om Natten kaldte og kaldte, til hun stod ud af Sengen og adlød Raabet.

Om Dagen gik hun Ture med Veninderne til Rismøllebro og spyttede i Aaen og ønskede og gik med

dem til Stævnemøder og hørte paa deres Forelskelser og betroede dem sine egne. Om Dagen sad hun og dvaskede i Skoletimerne og var den vildeste i Fri-kvartererne. Om Dagen hjalp hun Moderen at stoppe eller lappe eller sætte Blomster paa Staaltraad, gik smaa Løb ned i Slotsgaarden, sad og hang over Klaveret eller læste Romaner.

Om Natten blev hun en helt anden.

— — —

Naar Vinduet var spærret op, og hun bøjede Hovedet tilbage, saa hun lige op i „den lille Snestjerne“. Den hang der, højt, højt oppe i Natten og længtes ned til Jorden og Menneskene. Stjernerne rundt om sang for den og skinnede for den, men den hverken hørte eller saa. De spurgte, om den vilde op at køre i Karlsvognen, om den vilde se den ny Komet. Gule, røde og grønne Stjerner friede til den. Maanen friede. Solen friede. Men den lille Snestjerne saa kun Jorden og Menneskene. Saadan vilde den være. Som Menneskene.

En Aftenstund kom Vorherre for at se, om alt var i Orden. Jo, alle Stjerner straaled, men den lille Snestjerne var mat og bleg som en frossen Vintergæk. Den kunde ikke røre sig, ikke sove, ikke svæve, ingenting. Saa bedrøvet var den. Vorherre spurgte: — Hvad fejler du? Den lille Snestjerne bad: — Lad mig komme ned paa Jorden og blive et Menneske! Vorherre sagde: — Hvad vil du der? Du forstaar ikke deres Sprog! Men Stjernen blev ved at tigge.

Saa lod Vorherre den faa sin Vilje, og sagte, ganske sagte, dalede den ned gennem Skyerne og blev Menneske. Den saa alt, men naar den vilde tale til Menneskene, forstod de den ikke, og naar de talte til den,

forstod den ikke dem. Den havde kun et Stjernehjerte. Menneskene lo ad den og pegede Fingre ad den og sagde, den var smaatosset. Nu var den midt iblandt dem, men alligevel meget længere borte, end da den hang højt oppe paa Himlen. Den frøs, som den aldrig havde frosset før.

Skælvende og bævende bad den om igen at komme op til de andre Stjerner, for nu længtes den efter dem. Vorherre hørte dens Bøn og satte den op paa Himlen igen, og den var nærvædt at tro, det hele kun havde været en Drøm. Men da den vilde tale med Stjernerne og fortælle dem alt, hvad den havde set nede paa Jorden, var de langt borte.

Den raabte, ingen hørte den. Alting var ganske stille. Ikke en Lyd. Ikke engang de smaa Luftbølger, der ellers klukkede saa yndigt, hørte den. For der var tusinde Mil til den næste Stjerne og tusinde til den næste igen. Der var Millioner af Stjerner, men hver gik i sin egen Bane og havde glemt den lille Snestjerne, som man glemmer dem, der dør. Hver Stjerne sang sin Melodi, og de var saa langt fra hinanden, at den ene ikke mærkede Varmen fra den andens Straaler. Snestjernen rystede som et lille nyklippet Lam en kold Nat.

Nu ønskede den saa bitterligt, at den havde sagt ja til den gule Stjerne, der var saa stor og varm og kærlig og med lange, lange Straaler, der klirrede som Krystalstreng og duftede som Roserne nede paa Jorden. Men den var ene, og den frøs. Den vandrede i sin egen Bane. Det nyttede ikke, den var træt, vandre maatte den, skælvende af Kulde. Uden nogensinde at møde en anden Stjerne eller høre en anden Lyd. Til-

sidst lukkede den sine Øjne og ønskede kun at dø. Nu skælvede den saadan, at den tindrede mere klart end alle de andre Stjerner.

Vorherre forbarmede sig endnu engang over den og bestemte, at den skulde have den allersmukkeste Stjernerød. Men det vidste den lille Snestjerne ikke. Den vandrede i Blinde, og derfor kom den ud af sin Bane, som naar man gaar paa en mørk Landevej og støder mod en Telegrafpæl. Den gik lige mod en anden Stjerne, uden at se det. Netop den gule, der duftede som Jordens Roser. Pludselig mærkede den Duften og lukkede Øjnene op, og nu hørte den de lange yndige Straaler kime som Krystalstrengene. Nu strakte den sine egne skælvende Straaler ud for at mærke Varmen, der kom nærmere.

Den lille Snestjerne tænkte: — Den elsker mig! Den kommer for at hente mig! For nu vidste den, hvad det var at elske, det, som alle Mennesker var saa ulykkelige af. Den gule Stjerne kom nærmere og nærmere og bredte Straalerne ud og blev større end Solen, og hele Himlen duftede som Theroser. Nu kimede Straalerne, og det var, som skulde den sprænges, nu blændede Lyset, saa den maatte lukke Øjnene, men Flammerne fra den gule Stjerne lyste gennem Øjenlaagene. Det kimede inde i dens Hjerte.

Stjernen kom nærmere, brændende, duftende, kimmende. Den lille Snestjernes Straaler svedes af som Haar, der kommer for nær til Lampen, og dens Øjne sprang som Glas. Den tænkte: — Det er Kærlighed! Det er dejligt! Den vilde følge den gule Stjernes Bane i al Evighed. Nu rørte Flammerne dens Hjerte, og det brast, og Snestjernen sprang i tusinde Stumper.

Men Menneskene nede paa Jorden sagde kun: — Se et Stjernes kud! og ønskede i en Fart.

Den lille Snestjerne, som hun saadan selv havde gjort levende og digtet en lille Historie om, var paa Himlen hver Nat. Den holdt Vagt over hendes Taarnkammer, og hun betroede den sine dybeste Hemmeligheder — dem, som hun i Forvejen havde betroet alle sine bedste Veninder.

Hun var for stor og klog til at tro paa det, men naar hun bøjede Hovedet dygtig tilbage, saa Byens Tage blev borte, forekom det hende grangivelig, som om Snestjernen kom helt ned til hendes Ansigt for at høre hendes Tanker. Som om den sultede og tørstede og kun levede af, hvad hun fortalte den. Naar den glitrede allerstærkest i klare Frostnætter, og hun hørte Sneen knirke paa Tagene, følte hun dybt inde en sød bedrøvet Sviden, som om noget hemmelighedsfuldt gik for sig mellem hende og det lille Væsen der langt borte, højt oppe.

— — —

Hun havde pudset Værelset op, saa godt det lod sig gøre. Foran Sengen laa et Tæppe af Sækkelærred fra en Kurv med Laurbærblade fra Italien. Paa Sækkelærredet havde hun broderet et Vinrankemønster med mægtige Drueklaser af Garn fra en optrevlet rød Strømpe. Naar Maanelyset faldt ind paa det hvidskurede Gulv og Drueklaserne, begyndte hun langsomt at fremsige et af de fire fem Digte, hun gik rundt med ligesom med de farvede Glasskaar: — Venezia hviler i Maa-neskinsdrømme. Havde hun beruset sig længe nok i Ordene, steg Lagunernes By op for hende, saa hun Gondolerne glide ad sølvglitrende Kanaler, hørte hun

Klimpren af mærkelige Instrumenter, følte hun med sine Hænder Gondolens sorte Fløjlschynder, hvor hun hvilede sammen med „ham“. Ham kunde hun ikke se. Prøvede hun stærkt, følte hun kun den tomme Luft og kom til at græde.

Paa de gulkalkede Vægge havde hun med Klister opklæbet Billeder. Et Kortblad med en Klørknægt, som hun altid generede sig lidt for, naar hun var nøgen. En Bikube. En Pagode. Et Isbjerg. En Ugle. Sarah Bernhard med en lille Figur mellem Hænderne og Haar, der struttete ud i Nakken. Et blankt, grønt Vindrueblad af Glanspapir, pillet af en Vinflaske. Knud sagde, hendes Væg lignede en Rebus. Far sagde, det var sørgeligt, at hun havde saa aldeles ingen Smag.

— — —

For Gunhild var Overgangen fra vaagen Virkelighed til Søvn og Drøm ofte en kvalfuld Kamp. Var Søvnens lammende Virkning godt i Gang, begyndte Fantasien at arbejde tøjlesløst. Langsomt og uimodstaaeligt udvikledes hendes Legeme i usynlige Svøb, til hun hverken kunde røre Haand eller Fod. Det var, som om en Kæmpeedderkop spandt hende ind, tættere og tættere. Somtid hørte hun selv det klagende Gisp, hvormed hun tilsidst overgav sig til Søvnens paa Naade og Unaade.

Men var Striden med Søvnens haard, Kampen for at slippe ud af dens Kløer var værre. Dybt nede i Underbevidstheden følte hun, at ingen uden hendes egen Vilje kunde kalde hende vaagen. Hun tog Tilløb til at ville, faldt tilbage, følte Dødsensangst, som var hun levende begravet. Saa rev hun sig løs med et Sæt, der hver Gang fornemmedes som et vildt Spring over

en Afgrund, et Spring for Livet, og hun var lysvaagen med Smerte i alle Lemmer.

— — —

Det var tæt under Jul. Gunhilds Drømme flakkede gennem Uhyggens udstrakte Riger uden at tage fast Form. Dog samlede de sig efterhaanden til en ofte tilbagevendende Drøm: Hun var ude paa Kirkegaarden, foran en aaben Grav. Præsten talte, Kirkeklokkerne gængede deres Ding—Dong, Ding—Dong fra den ene Ende af Himlen til den anden. Menneskenes Klæder lugtede af Brandrøg, Blomsterne stank af Aadsel. Nede fra den aabne Grav hørte hun Tante Sophies Dødsrallen. Hun alene, ingen anden. Hun vilde raabe til Præsten, at han skulde lukke Kisten op, Tungen kunde ikke røre sig. Lyden nede fra Graven blev mere jamrende, mere frygtelig, mere hylende, gurglende, og saa igen svagere . . . Hun vilde gribe fat i Moderens Kjole, men hendes Fingre var stive som Staal. Og Lyden tog til.

— — —

Gunhild var vaagen. Hele Huset sov. Kun ikke hun, og hin rallende Lyd, hun engang før havde hørt. Hvor kom den dog fra? Var det kun Indbildning? Hele hendes Bevidsthed samlede sig i den Nerve, der krympede sig, hver Gang Lyden ramte den. Hun følte sit Øre som et aabent Saar, hvori en Syl af Smerte borede. Kulden bragte hendes Tænder til at klapre. Hvorfra kom Lyden? Jo, nu vidste hun det. Gennem Bræddevæggen, der skilte hendes Kammer fra det store Brænde-loft. Men hvem var derinde? Hvem?

Gunhild havde kun ét at gøre. Hun vidste, at hverken Angst eller Mørke kunde fri hende derfra.

For at komme til Brændeloftet, maatte man ned ad Bagtrappen, gennem hele Lejligheden, ud i Entréen og op ad Fortrappen. Et Øjeblik vaklede hun. Men hun vovede ikke at løbe den Risiko at vække nogen paa sin Vej gennem de mørke Stuer. Desuden, Sanko var syg. Far havde talt om, at den skulde skydes, den var saa gammel, og Dyrlægen sagde, der var ikke noget at gøre. Hver Gang den kastede op eller lavede Svineri paa Gulvet, blev der Vrøvl, naar Gunhild ikke straks saa det og skyndte sig at vaske op. Mor var vred, fordi der ikke blev gjort en Ende paa det Svineri, og Far sagde: — Nu har jeg haft Hunden i femten Aar, og jeg kan daarlig skille mig ved den. Men hvis den generer, kan jeg jo tage den ned paa Stationen! Hvis hun vækkede Sanko, vilde den bare igen gøre Griseri paa Gulvet. Altsaa hellere ned paa Gaden.

Kulden lagde sig som en Ishinde om Legemet, da hun stod ude paa Gulvet. Lyden blev ved. Hun vilde tage Strømper paa, fandt dem ikke, holdt Hænderne for sine Øren, hørte dog den lange Rallen igennem. Skoene var sat ud paa Loftet og taget af Pigen. I Natkjole, der stumpede midt paa de bare Ben, sneg hun sig over Loftet, forbi Pigens Kammer, nedad Køkken-trappen. Trinene knirkede. Trappens Trætrin var lune mod Stenenes Kulde. Hver Gang hun satte den nøgne Fod paa Jorden, var det, som brændte hun sig paa et Strygejern. Hun havde Fornemmelsen af, at Huden blev hængende ved de islagte Sten, og at hun gik videre paa blodige Fodsaaler. I Porten traadte hun i et Glasskaar, og sprang i Vejret. Lidt efter følte hun noget laaddent under Foden og gav et lille Skrig — vist-

nok havde hun traadt paa den døde Rotte, hun Dagen før havde set inde i Gaarden.

Hun var ved at faa ondt, men Lyden hang hende i Øret og tvang hende til at gaa videre. Nu ind ad Døren, op ad Fortrappen. Paa Taaspidserne. Udenfor Entrédøren blev hun staaende lidt for ikke at vække Sanko. Lyden naaede hende, fjern, frygtelig, som vrede Hænder, der ved Hovedhaarene trak hende opad. Lyden trængte ind i hendes Hud som Pindsvinepigge.

Gunhilds Fantasi, der ellers altid løb forud for Tanke og Besindelse, laa bedøvet, trængt tilside af Hjertets Kval. Først nu, paa øverste Afsats, gjorde hun sig klart, at det vel maatte være en syg Tigger — eller en undvegen Fange, — som havde sneget sig op om Dagen for at søge Ly paa Brændeloftet og nu laa og skulde dø.

Loftets Bælgmørke hindrede hende i at skimte blot de svageste Omrids. Et Øjeblik var hun i Vildrede med, hvad Retning hun skulde tage. Men Lyden førte hende.

Hænderne famlede langs de raa Trætremmer, der omhegnede Brænderummene. Nej, der var det ikke. Lyden drev hende længere ind paa Loftet. Altsaa Pulterkamret. Ja, Pulterkamret. Sæt, det var laaset af!

I det Nu, hun lindede Døren op, vidste hun, at det ikke var noget Menneske, der vaandede sig i Dødskval, men et Dyr. Gunhild bed sig i Tungen, bed til, haardt, saa den sejge bløde Hud omsider gav efter, og hun følte det varme Blod mod Tungen og en sønderrivende Smerte, der pressede hende Vand i Øjnene, men gjorde det gode, at hun for en lille Stund ikke kunde tænke paa andet.

Saa laa hun paa Gulvet med Armene om Sankos Kurv og Sankos skælvende Krop. Hun gemte det døende Dyrs Hoved ind mod sit nøgne Bryst. Nede fra Svælget kom igen og igen den frygtelige Rallen.

Sanko maatte være forfærdelig tørstig. Ja, ja. Hun talte med sig selv. Forfærdelig tørstig. Hun ravede rundt paa Gulvet, der var slimet af Hundens Udtømmelser. Men intet afskrækkede hende, intet. Hun følte ingen Væmmelse, kun Kærlighed, Kærlighed.

Drikkeskaalen var tom. Tom. Tør.

Hvordan var det med den rige Mand, der brændte i Helvedes Pine og bad Lazarus om at dyppe blot Spidsen af sin Finger for at læske hans Tunge? Men Lazarus, den Slyngel, blev siddende i Abrahams Skød . . .

Grebet af en Medlidenhed, der var større end alt, hvad hun nogensinde havde følt, stak hun Haanden i sin Mund og rakte den derefter til Sanko, der gjorde et fortvivlet, forgæves Forsøg paa at slikke den.

Hun tænkte sig om. Tænkte, til det stindede og stak i Panden. Nu havde hun det. Hun saa for sig som en ujævn Række Fryndser: De mange Istapper, der hang ned henad Halvtaget i Gaarden.

Idet hun vilde slippe Hunden, mærkede hun, at den, — som i Angst, — klyngede sig til hende: — Jeg kommer straks! Jeg kommer straks! Hun jog afsted. Hun maatte strække sig paa Tæerne for at faa fat i Istapperne. Endelig havde hun samlet en halv Snes Stykker i Natkjolen. Nu frøs hun ikke, var ikke bange.

Igen laa hun paa Knæ foran Kurven med den døende Hund. Historien om „Moderen og Barnet“ gik igennem hende. Alle Mennesker i Verden var hende ligegyldige,

Far og Mor, Bedstemor og Tante Sophie ude paa Kirkegaarden, alle, alle, Sanko var det eneste, hun brød sig om. Hun græd ikke. Langsomt, kærligt, lod hun Istap efter Istap glide henover dens slappe Tunge, medens hun hviskede: — Lille Sanko! Lille Sanko!

Andre Ord fandt hun ikke, men med de Ord gav hun, hvad hun ejede, for at lindre Dyrets Lidelser. Hunden skælvede stærkere. Hun lagde sig selv ind over Kurven, for at Varmen fra hendes Krop skulde gøre den godt. Nu og da gik en voldsom Trækning igennem den, den prøvede at rejse sig, sank atter sammen i tudende Rallen. En eneste Gang løftede den Hovedet og slikkede hende.

Var Sanko bange for at dø? — Lille Sanko! Lille Sanko! Spørge den med rene Ord turde hun ikke. Sæt den forstod dem og blev endnu mere bange! — Jeg bliver jo hos dig! Jeg bliver jo hos dig! Men Hundens Uro tog til.

Gunhild gennemlevede paany Tante Sophies lange Dødskamp og hendes Fortvivlelse over at have glemt Fadervor. Tante Sophie og Sanko! Og saa forlangte man, hun skulde tro paa en Gud! Ikke engang Djævelen kunde være saa ond. Hun knyttede Hænderne.

For anden og sidste Gang gjorde hun Oprør mod den Gud, hendes nærmeste holdt til. Medens hun laa der i Mulm og Kulde, med det døende Dyr i sine Arme, slettede hun Begrebet Gud ud af sin Bevidsthed. Der var ikke en god Gud og ikke en ond Gud. Der var ingen Gud. Den store Frygtløshed kom ind i hendes Sind. Nu og for alle Tider var hun frigjort fra Troen paa god som paa ond Almagt. Men fra samme Time var hun for Livstid Slave af sin egen hjælpeløse elen-

dige Medlidenhed overfor hvert lidende Kræ, Dyr som Menneske.

Dyrets hæslige Lugt steg hende til Hovedet som Svimmelhed. Hun følte den kolde Sved briste frem. Men hun slap ikke Sanko. Hun og den hørte sammen til det sidste.

Et frygteligt Støn, et Spjæt, og Hunden laa stille i hendes Arme.

— — —

Da hun atter laa i sin Seng, som lammet af Træthed, sov hun ind med det samme. Næste Morgen vaagnede hun, badet i Blod.

Nattens Hændelse havde fjernet Skranken mellem Barn og Kvinde.

=====

